

U.S.S.R. U.S.S.R. U.S.S.R. U.S.S.R. U.S.S.R.

Giai phẩm
Xuân Bình Ngộ

2026

Kỷ niệm 35 Năm Thành Lập
VĂN THƠ LẠC VIỆT

Giai phẩm

Kuân Bình Ngộ

VĂN THƠ LẠC VIỆT

2026

Lời Ngỏ

Đặc San Xuân Bính Ngọ 2026 – Văn Thơ Lạc Việt

Kính thưa quý vị học giả, quý thi hữu, thân hữu, và độc giả thân mến của Thi Văn Đoàn VTLV,

Mỗi độ Xuân về, khi đất trời giao thoa chuyển sang mùa mới, lòng người Việt tha hương chúng ta cũng dâng lên niềm nhớ thương về quê cũ. Xuân Bính Ngọ 2026 năm nay lại càng mang một ý nghĩa đặc biệt hơn, khi mọi người cùng nhau đón mừng kỷ niệm 35 năm hình thành và phát triển Thi Văn Đoàn VTLV, một hành trình bền bỉ gìn giữ và nâng niu giá trị của văn chương, và ngôn ngữ Việt của ông cha.

Ba mươi lăm năm là một con số không nhỏ mà bao thế hệ văn thi hữu đã chung tay xây dựng. Từ những ngày đầu tiên dưới sự dẫn dắt của các vị cựu Chủ Tịch sáng lập Thi Văn Đoàn, cho đến hôm nay, các thế hệ chúng ta vẫn tiếp tục nối dài con đường ấy bằng tất cả tâm huyết. Tôi vô cùng trân trọng và biết ơn các bậc tiền bối đã đặt nền móng vững chắc cho VTLV; cảm ơn quý vị trong Ban Điều Hành qua các thời kỳ đã tận tụy đóng góp công sức; cảm ơn quý thi hữu, thân hữu gần xa đã không ngừng sáng tác, cộng tác, và đồng hành; và đặc biệt cảm ơn gần hai triệu rưỡi độc giả, những người đã ủng hộ, tiếp nhận, và lan tỏa giá trị của từng tác phẩm từ VTLV.

Đặc San Xuân Bính Ngọ 2026 và buổi Ra Mắt Sách kỷ niệm 35 năm sắp tới là dịp cho chúng ta nhìn lại chặng đường đã qua, để tiếp tục gìn giữ tinh thần sáng tác tự do, và đạo đức của văn chương Việt. Mong rằng Thi Văn Đoàn VTLV sẽ tiếp tục là mái nhà chung của trí tuệ; là nơi hội tụ của những tiếng nói đa dạng nhưng cùng chung một khát vọng phụng sự văn hóa; là chiếc cầu nối giữa các thế hệ cầm bút hôm nay và mai sau nơi hải ngoại...

Nhân dịp Xuân mới, kính chúc quý vị và gia quyến một năm Bính Ngọ an khang, thịnh vượng, tâm an, và bút lực dồi dào.

Xin trân trọng cảm ơn.

Lê Văn Hải

Hội Trưởng Thi Văn Đoàn VTLV

KHAI BÚT TẾT TÂY 2026

**Hai Không Hai Sáu Ngựa ra đồng
BÍNH NGỌ đất trời vạn sắc trong
CHÀO ĐÓN TẾT TÂY tràn ước mộng
CHÚC MỪNG NĂM MỚI vẹn hoài mong
Bốn mùa tám tiết luôn vừa dạ
Xuân Hạ Thu Đông mãi đẹp lòng
Thế giới hòa bình ngưng chiến sự
Xưa giờ MÃ ĐÁO ắt THÀNH CÔNG!**

Phương Hoa

MỤC LỤC

Lời Ngỏ.....	2
Thư Pháp và Câu Đối Tết Bính Ngọ 2026 - Đỗ Chiêu Đức.....	8
Nơi Những Chiếc Bàn Quen - Cao My Nhân.....	19
35 NĂM THI VĂN ĐÀN LẠC VIỆT (1991–2026)-Một Chặng Đường Gìn Giữ Hồn Việt Nơi Hải Ngoại Duy Văn.....	26
Đêm Giao Thừa Chờ Tiếng “Countdown” - Phương Hoa.....	33
Thơ Xuân Năm Mới Bính Ngọ - Đỗ Quang Vinh.....	38
Xóm Cầu Muối Lưu Phương Lan.....	39
Thơ Xuân - Đỗ thị Minh Giang.....	55
Mùa Xuân Là Mùa Của Sự Sống, Của Yêu Thương Và Đoàn Tụ Kiều Mỹ Duyên.....	58
Thơ Donry.....	70
Ý Nghĩa Tết Cổ Truyền & Tâm Tình Đón Xuân Bính Ngọ 2026 Tế Luân.....	75
Phiếm Ngọ Phú - Cao Bồi Già.....	87
Nghĩ Gì Về Phiếm Ngọ Phú? - Như Thu.....	89
Thơ Như Thu.....	93
Người Lính Không Quân Năm Cũ Lê Thị Hoài Niệm.....	97
Cung Chúc Tân Xuân Bính Ngọ - Tuyển tập Về Nguồn Đỗ Quang Vinh.....	104
Thơ Hoàng Thục Uyên.....	105
MỘT CHÚT CẢM NGHĨ VỀ "HOA CỎ BÊN ĐƯỜNG"- TÁC GIẢ KIỀU MỸ DUYÊN Linh mục Anthony Đào Quang Chính.....	110
Thơ Mỹ Nga.....	115
Thơ Chẳng Có Mùa Xuân - Lan.....	116
Tết Việt ở hải ngoại - Sự dung hóa giữa các thế hệ_Mai Thanh Tuyết.....	117
Thơ Chúc Xuân Bính Ngọ - Tuyết Nhung.....	125
Nhạc: Em Vẫn Hẹn Em Về - Trần Đại Bản.....	126
Thơ Lê Mỹ Hoàn.....	127

Chuyến Xe Thổ Mộ Cuối Năm - Phong Châu.....	131
Năm Ngọ Nói Chuyện Ngựa - Phong Châu	140
Khởi Sắc - Thơ Thiên Lý	154
Thơ Phượng Hồng.....	155
Năm Ngọ Nói Chuyện Ngựa - Sao Khuê	157
Thơ Quang Hà	168
Điều ước giữa đêm giao thừa! - Sỏi Ngọc	174
Xuân ân tình! - Sỏi Ngọc	183
Thơ Thái Huy.....	191
Tướng Chỉ Là Ảo Ảnh - Yên Sơn.....	194
Nhận Định Về Nội Dung Và Cấu Trúc Bài Thơ “Thoang Thoảng Hương Xuân” Của Yên Sơn**	
Trần Nam Ai	200
Nhạc Xuân Thiên Phương	204
Có Những Niềm Vui Năm Mới - Sương Lam	207
Khúc Đường Thi Cuối Năm - Võ Ngộ.....	213
Ông Lái Đò - Võ Ngộ	223
Thơ Lý Đức Quỳnh.....	227
Người Việt Cao Quý - Trần Xuân Thời.....	228
Cậu Bé Cắt Cỏ* - Ngọc Hạnh.....	241
THƠ : Tết Nguyên Đán Việt Nam - Mai Xuân Thanh	247
Xuân Cali - Thơ Minh Thúy.....	249
Mùa Xuân Này Nắng Lên - Minh Thúy Thành Nội	250
Xóm Cũ - Minh Thúy Thành Nội.....	257
Bao Lì-Xì Đỏ - Minh Thúy Thành Nội.....	268
Thơ Hữu Thiên Paul Phạm.....	272
Nhanh Hơn Tiếng Hí Của Con Ngựa - Hồng Thủy	276
Thơ Tuyết Vân	279
Tản Mạn Đầu Năm - Văn Duy Tùng	280
Thơ Sông Thu.....	285
Pháo Hoa và Đèn Lồng - ThaiLan	287
Canh Me Vượt Biển - Hoàng Mai Nhất (Lần Thứ Nhất).....	290

Mùa Xuân Trên Góc Cửa Tử Thần - Donry Nguyễn.....	298
Khoa Học Vong Thân - Trần Ngẫu Hồ	304
Con Ngõ Cũ Và một Tình Yêu Cầm Nín - phamphanlang	312
Phong Tục Đón Năm Mới Của Dân Tộc Vùng Đông Nam Á - Khánh Lan.....	320
Về Quê Ăn Tết - Thủy Lâm Sinh.....	330
Một Mối Duyên Văn Hóa Giữa Lòng San Jose - Tina Thúy-Hằng Thị Phạm	342
A Cultural Turning Point in the Heart of San Jose - Tina Thúy-Hằng Thị Phạm	345
Tưởng Nhớ Bác Giao Chỉ Vũ Văn Lộc - Tina Thúy-Hằng Thị Phạm	342
In Memory Of Bac Giao Chi Vu Van Loc - Tina Thúy-Hằng Thị Phạm.....	353
Walk For Peace - Hành Hương Cho Hoà Bình - Lê văn Hải.....	358
Giá Trị Mùa Xuân Với Kỳ Ước & Niềm Tin - Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng	363
Phong Tục Đón Năm Mới_Của Một Số Dân Tộc Trên Thế Giới - Thái Phạm.....	367
Khai Bút Đầu Năm Xuân Bính Ngọ - Phương Hoa.....	377
Khai Bút Đầu Năm Xuân Bính Ngọ - Xương Họa.....	378
Lời Cảm Tạ Từ Ban Biên Tập VTLV	384

VTLV - DANH SÁCH TÁC GIẢ – ĐẶC SAN XUÂN BÌNH NGỌ 2026

Cao Bồi Già - Cao Mỹ Nhân - Đỗ Chiêu Đức - Đỗ Quang Vinh - Donry Nguyễn -
Duy Văn - Hoàng Mai Nhất - Hoàng Thục Uyên - Hồng Thủy - Hữu Thiên
Paul Phạm - Khánh Lan - Kiều Mỹ Duyên - Lê Thị Hoài Niệm - Lê Tuấn - Lê Văn
Hải - LM Đào Quang Chính - Lý Đức Quỳnh - Mai Thanh Truyết - Mai Xuân Thanh
- Minh Giang - Mỹ Hoàn - Mỹ Nga - N.Thu Tặng Cao Bồi Già - Ngẫu Hồ - Ngọc
Hạnh - Nguyễn Hồng Dũng - Nguyễn Huy Khôi - Nhật Hồng Nguyễn Văn - Như
Thu - Phạm Phan Lang - Phong Châu - Phương Hoa - Phương Lan - Quang Hà -
Sao Khuê - Sỏi Ngọc - Sông Thu - Suối Kiết Phụng Hồng - Sương Lam - Thái Huy -
Thái Lan - Thái Phạm - Thơ Lan - Thủy Lâm Synh - Tina Thúy Hằng Phạm - Trần
Đại Bản - Trần Xuân Thời - Tuyết Nhung - Tuyết Vân - Văn Duy Tùng - Võ Ngô -
Yên Sơn

Thư Pháp và Câu Đối Tết Bính Ngọ 2026

Đỗ Chiêu Đức

Nhất nguyên phục thủy, Vạn tượng canh tân

Nhất nguyên phục thủy, Vạn tượng canh tân 一元復始, 萬象更新. Một dòng nguyên khí của đất trời xoay chuyển trở lại lúc ban đầu, thì vạn vật muôn loài đều vươn mình đổi mới. Ất Tỵ 2025 đi qua thì Bính Ngọ 2026 lại về, để đón mừng Xuân Bính Ngọ có cảm tình con NGỰA trong khi hoa lá cỏ cây cũng đang nảy lộc đâm chồi, câu đối bốn chữ đầu tiên cho năm Ngọ này là :

百花齊放, Bách hoa tề phóng,
萬馬奔騰。 Vạn mã bồn đằng.

Có nghĩa :

*Trăm hoa đua nở,
Muôn Ngựa tranh phi !*

Trong cảnh đầu xuân khi vạn vật đang hồi sinh bùng sống, thì trăm hoa cũng cùng nhau đua nở để khoe sắc khoe hương, xem ai đẹp hơn ai; cũng như muôn vạn tuấn mã đang tranh nhau phi nước đại xem ai sớm về tới đích. Cảnh trăm hoa khoe sắc và vạn mã bôn đàng, làm cho ...

春拂芬芳地, Xuân phát phân phương địa,
馬奔錦繡程。 Mã bôn cẩm tú trình !

Có nghĩa :

*Hương xuân thơm lừng mặt đất,
Ngựa phi gấm phủ đường dài.*

Cẩm Tú Trình 錦繡程 là "Tiền trình cẩm tú", là con đường gấm hoa rực rỡ của tương lai đang chào đón ngựa phi về. Màu xanh hi vọng của xuân tươi đang trải ra ngoài ngàn dặm và vó ngựa đạp lên trên đường hoa ngập lối sẽ mang hương xuân đến với muôn nhà. Quả là :

春色綠千里, Xuân sắc lục vạn lý,
馬蹄香萬家。 Mã đề hương vạn gia.

Có nghĩa :

*Sắc xuân xanh ngàn dặm,
Vó ngựa ngát muôn nhà !*

Và sau đây là câu đối "Tổng cựu nghinh tân", đưa năm cũ đi đón năm mới về; Đưa Ất Ty của con "Xà" năm cũ để đón về con "Mã" của mùa xuân mới này :

乙蛇辭舊歲, Ất Xà từ cựu tuế,
丙馬納新春。 Bính Mã nạp tân xuân.

Có nghĩa :

*Ất Xà năm cũ tiễn,
Bính Mã xuân mới sang.*

Đưa đi năm cũ là đưa cả những điều không xứng ý toại lòng, để đón về niềm vui và những may mắn trong năm mới với câu đối 6 chữ sau đây :

蛇去倒霉共去, Xà khứ đảo霉 cộng khứ,
馬來喜氣同來。 Mã lai hỉ khí đồng lai.

Có nghĩa :

*Rắn rút vận xui cũng rút,
Ngựa về vui vẻ cùng về.*

Nếu năm rắn đã qua làm ăn thuận lợi, mọi việc đều suông sẻ hanh thông, thì sẽ dán đôi liễn sau đây để Ăn Tết và mừng ngựa mới :

尚存金蛇靈氣, Thượng tồn kim xà linh khí,
重振龍馬精神。 Trùng chấn long mã tinh thần.

Có nghĩa :

*Còn lưu linh khí kim xà,
Phấn chấn tinh thần long mã.*

Còn nếu năm Xà cũng qua đi một cách bình thường như những năm khác, thì ta cũng sẽ đón mừng năm Ngựa mới một cách vui vẻ bình thường với câu đối 7 chữ sau đây :

春風萬里辭蛇歲, Xuân phong vạn lý từ Xà tuế,
笑語千家入馬年。 Tiếu ngữ thiên gia nhập Mã niên.

Có nghĩa :

- Từ muôn dặm xa gió xuân đã thổi về, có nghĩa mùa xuân mới đã đến và ta sẽ từ biệt năm con XÀ vừa đi qua...
- Ngàn muôn nhà trong tiếng cười nói rộn ràng cùng nhau chào đón để đi vào năm con NGỰA mới.

*Gió xuân ngàn dặm tiễn em XÀ,
Cười nói muôn nhà mừng anh NGỰA.*

Trò lại với câu đối 4 chữ đầu tiên đón chào năm Ngọ là : "Bách hoa tề phóng, Vạn mã bồn đằng". Ta triển khai thành câu đối 7 chữ để dán trước cửa nhà cho đầy đủ khí thế để đón chào năm mới :

百花齊放春光好, Bách hoa tề phóng xuân quang hảo,
萬馬奔騰氣象新。 Vạn mã bồn đằng khí tượng tân.

Có nghĩa :

Trăm hoa đua nở xuân tươi đến,
Muôn ngựa tranh phi nắng mới

về.

Và để cho có không khí đón xuân mừng Tết đến, thì không thể nào thiếu tiếng pháo đì đùng và hoa mai lấm tấm nở đón chào xuân. Ta cùng đến với câu đối tiêu biểu sau đây :

爆竹聲聲催快馬, Bộc trúc thanh thanh thôi khoái mã,
梅花朵朵笑春風。 Mai hoa đóa đóa tiếu xuân phong.

Có nghĩa :

- Từng tiếng từng tiếng pháo nổ như đang thôi thúc năm Ngọ mau đến,
- Từng đóa từng đóa hoa mai nở như đang cười đón gió xuân.

*Đì đùng tiếng pháo chào năm Ngọ,
Lấm tấm hoa mai đón gió xuân !*

Sau đây là câu đối 8 chữ, cũng tổng cựu nghinh tân, cũng tiễn đi năm cũ và đón mừng năm mới : Bính Ngọ 2026 :

駿馬歸來, 萬家送舊; Tuấn mã qui lai, Vạn gia tổng cựu;
梅花全放, 四海迎新。 Mai hoa toàn phóng, Tứ hải nghinh
xuân.

Có nghĩa :

*Tuấn mã lại về, Muôn nhà TỔNG CỰU;
Hoa mai nở rộ, Bốn bề NGHINH TÂN.*

Câu đối truyền thống ngày Tết 9 chữ mang đầy tính nghệ thuật hội họa với những nét chấm phá độc đáo tiêu biểu cho ngày Tết là :

爆竹三两聲, 人間是歲;
 Bộc trúc tam lưỡng thanh, nhân gian thị tuế;
 梅花四五點, 天下皆春.
 Mai hoa tứ ngũ điểm, thiên hạ giai xuân.

Có nghĩa :

*Hai ba tiếng pháo đì đùng, nhân gian đón mừng năm mới,
 Bốn năm đóa mai lấm tằm, thiên hạ đều biết xuân sang.*

Quả là những nét chấm phá độc đáo tiêu biểu cho ngày Tết.

Câu đối 10 chữ đón chào xuân Bính Ngọ và Tết 2026 như sau :

大地春回，錦繡山河添色；
Đại địa xuân hồi, Cẩm tú sơn hà thêm sắc;
前程耀馬，英雄豪傑爭春。
Tiền trình diệu mã, Anh hùng hào kiệt tranh xuân.

Có nghĩa :

*Xuân về khắp chốn, Non sông gấm vóc thêm màu;
Ngựa chạy đường dài, Anh hùng hào kiệt tranh xuân.*

"Anh hùng hào kiệt tranh xuân" xem ai đón được mùa xuân trước, cũng có nghĩa là xem ai sẽ thành đạt trước ngay trong mùa xuân này để cảm nhận được non sông gấm vóc càng thêm hương sắc xinh tươi. Cuối cùng, là một câu đối tiễn đưa năm Tỵ Xà đi qua và mừng đón năm Ngọ Mã phi đến để phát triển cơ đồ sự nghiệp lớn lao :

爆竹一聲，喜送巳蛇加別績；
Bộc trúc nhất thanh, Hỷ tống TỴ XÀ gia biệt tích;
桃符萬道，欣迎午馬展宏圖。
Đào phù vạn đạo, Hân nghinh NGỌ MÃ triển hồng đồ.

Có nghĩa :

Pháo nổ ùng ùng, đưa tiễn Tỵ Xà thêm chiến tích;
 Bùa nêu muôn lá, đón về Ngọ Mã dựng cơ đồ.

... Và để kết thúc bài viết này, xin cùng đọc câu đối Nôm 12 từ và thư pháp của ĐCD sau đây :

Xà đi bình ổn, Mừng thế giới chưa gậy nên thế
 chiến;

Mã đáo thành công, Chúc năm châu chào đón một năm lành.

Câu chúc cho mọi nơi, mọi người, mọi nhà trên thế giới này đều có được một mùa XUÂN NHƯ Ý và một cái Tết AN KHANG THỊNH VƯỢNG !

杜紹德

Đỗ Chiêu Đức

Nơi Những Chiếc Bàn Quen

Cao My Nhân

Ngang qua những chiếc bàn " quen thuộc " ở ngay trung tâm khu chợ Việt Nam, Nam Cali, gọi là thành phố Westminster, mà thừa mới qua Mỹ, chúng tôi thường kêu là Santa Ana, tôi thấy hình như tôi đã mất một quê hương nào trong dĩ vãng .

Tôi được sanh ra ở tận cực bắc Việt Nam từ 4/5 thế kỷ, nghe thật xa xôi vời vợi buồn nhớ, chẳng dính dáng gì tới xứ sở này, cách biệt Việt Nam cả nửa vòng trái đất, thế thì quen với lạ, có nghĩa lý gì, lòng tôi cứ lặng đi, như là đang mất mát to lớn lắm, trầm trọng lắm vậy .

À thì ra đúng rồi, tôi đang bị mất dần mòn những chiếc bàn trống rỗng bao quanh mấy thành phố thoát lạ, sau quen dần, bởi sự trống vắng các nhân vật ngồi đây kia, đâu đó, ở những chiếc ghế " trống trơn ", xa lạ trước mặt tôi kìa...

Tôi là người tha hương thường tới chơi quanh những cái bàn xa lạ mấy chục năm nay.

Sau biến cố đổi thay ở quê nhà ngày 30 -4 - 1975, chúng tôi đã lưu lạc khắp nơi trên thế giới, để tìm cho mình một cuộc sống thoải mái hơn cái không khí tù túng, bất như ý ở nơi mình được chào đón rạng rỡ hay hắt hiu nhiều tháng năm xưa, tùy theo cách nghĩ của mỗi người.

Do đó, tôi thấy ở Tiểu bang California tính từ bắc xuống nam, qua những đợt người di tản, tị nạn , lưu vong, di cư vv... tạm đếm theo thống kê của các cơ

quan phụ trách về dân số nhập cư , tiểu bang Cali đã lên tới 300,000 (ba trăm ngàn) người VN rồi.

Những chiếc bàn kê ở các tiệm ăn, uống, hay đôi khi ở nơi ngồi đợi mấy dịch vụ cần thiết, mà có hồi tôi đã ngồi cùng quý vị nhâm nhi cà phê, cà pháo, hay thưởng thức những món ăn được nghe đồn đoán ngon lành, nay trống rỗng hình thân, bóng thuộc ... tôi đứng lặng, nhủ thầm : " những người đó đã ra đi, đã không còn trên trái đất này.

Tất nhiên rồi tôi cũng như họ, cũng ngày một, ngày hai, sẽ ra đi . Tất cả sẽ không còn một mảy may trong giây phút bất ngờ. Bất ngờ là họ, trong đó có tôi, phải thản nhiên chấp nhận một thực tế không vui.

Những chiếc bàn, ôi những chiếc bàn, ít nhất thì vài ba người, vừa đủ thì 5,7 người, đông đảo thì hơn chục người chẳng hạn.

Tôi lôi ngăn tủ album ra, mở những trang hình, coi lại " dĩ vãng và thực tại nhóm bạn tôi, tập thể tôi, hay cường điệu kiêu sa thì thế giới tôi " .

Vâng , " thế giới tôi đang mài mòn " một cách tiệm tiến, là từ từ , là sẽ có một ngày, đi vào quên lãng tất nhiên thôi.

Một tấm hình chụp ở tiệm ăn tối, nơi khu chợ VN đường King, San Jose , 4 người ngồi ăn vội vàng vì quý vị cao niên " bạn văn thơ CMN " , gọi như thế để phân định quý vị bạn quen biết như thế nào, chứ đôi khi quý vị đáng tuổi cha chú tôi chứ ít đâu.

Vẫn chuyện đương nêu, tính theo tuổi tác từ bậc cao niên xuống trẻ hơn chút, bấy giờ gồm có : cụ bà TRÙNG QUANG trên 100 tuổi, cụ ông VÕ TOÀN cũng trên 100 tuổi, cụ bà ĐINH THỊ VIỆT LIÊN sắp 100 tuổi, CMN tôi khoảng trên 60 tuổi.

Tôi từ Nam Cali lên San Jose ra mắt 2 cuốn thơ : " Đưa Người Tình Đi Tu, và Lãng Đãng Vào Thu " . Theo thông lệ VN xưa, cứ nghĩ quý cụ địa phương muốn đãi bạn, dù bạn đáng tuổi con cháu mình thôi. ..

Chiếc bàn 4 người ngồi năm đó, nay chỉ còn mình tôi. Quý cụ đã lần lượt lên mây lâu rồi .

Tương tự, ở Westminster, chiếc bàn khác với 5 người ngồi vòng quanh, gồm : ông bà nhà văn DUY LAM, ông LÊ HỮU CƯƠNG Thiếu tá Võ Bị Đalat, ông NGUYỄN HẬU Chủ Tịch Hội Tương Trợ Tù nhân Chính trị Nam Cali, và CMN tôi, chúng tôi vừa tới Đại Học IRVINE để Ban Báo Chí " phỏng vấn về việc Sĩ Quan VNCH bị Việt Cộng bắt đi tù cải tạo , và được Hoa Kỳ cho đi tị nạn chính trị diện HO ở đất nước tạm dung này.

Xong công việc nêu trên, chúng tôi được ông NGUYỄN HẬU mời vô tiệm ăn một bữa cơm trưa thân mật, vì trời đã xế chiều.

Lại cũng chụp một tấm hình chung để kỷ niệm .

Nhưng rồi thời gian trôi qua, 4 vị trong hình fheo thứ tự ra đi là : ông Nguyễn Hậu bị trọng bệnh, Thiếu tá LÊ HỮU CƯƠNG đã tự thiêu ở Los Anggles, nhà văn Duy Lam và phu nhân đã mệnh chung, tấm hình đó đã chỉ còn tôi hôm nay ngồi viết những dòng này.

Đó mới chỉ là giây phút lòng chùng khi yếu tố thời gian với cuộc đời mỗi người .

Thời gian tưởng như bạn thân với người này, nhưng có thể lại là kẻ thù của người kia, với tôi thời gian là nhân chứng xót xa khi tôi xem những tấm hình chụp ở nơi những chiếc bàn bây giờ thật là đơn chiếc, buồn nao, chỗ ngồi của bạn thân quen đã trống vắng, cũ kỹ giữa mọi người .

Còn nhiều hình ảnh như thế, ít nhất vài chục tấm hoàn toàn chỉ còn tôi ngồi một mình, mang nỗi buồn lãng đãng, bơ vơ.

Ôi, tôi cảm thấy thương mình xót xa, những người ngồi chung bàn với mình, nay cách biệt cả một không gian mờ ảo , mơ hồ tính chất âm dương vô hạn, nghiệt ngã ...

Với những tấm hình của quý vị không còn hiện diện, ngắm nhìn càng buồn phiền, tôi định " hoá " đi, nhưng còn tôi ở đó, thì thôi cứ để ...chờ, cho tới bao giờ, cho tới bao giờ, vâng, tới bao giờ hình kia hoàn toàn trống vắng, tức là chẳng còn ai tại thế nữa, con cháu mình sẽ hoá bót đi, vì ai , nhà nào bây giờ cũng nhiều album quá xá.

Ôi những bức hình sẽ mờ phai, rồi sẽ chẳng còn là chi với những người còn lại không bà con họ hàng, không bạn bè chòm xóm vv... ngoại trừ các nhân vật quan yếu trong xã hội, mà những thế hệ sau muốn đi tìm hình ảnh, để làm chi đó... chẳng hạn .

Chuyện kể về những bức hình kỷ niệm giống như bạn đang dọn dẹp phòng văn, phòng sách cho gọn sạch ...

Phòng văn, phòng khách không thiết thực như bạn dọn phòng ăn, nhà bếp, thức ăn hấp dẫn khiến bạn tiện tay bốc thử miếng đường, cục kẹo nếm coi có ngọt thơm không .

Dọn phòng văn, phòng sách bạn chỉ cần nhìn, có thể đọc qua , hay reo lên bất chợt khi tìm được một cuốn sách , một tập thơ bỏ quên lâu ngày mà bạn có ý kiếm chưa ra .

Nhưng cũng không ơ hờ, thản nhiên như xem một bức ảnh cũ, nhất là ảnh có quý vị đã đi thật xa.

CAO MỸ NHÂN

NGỰA

Cao My Nhân

*Người ấy vẽ hình con ngựa đỏ
Phải rồi, võ tướng mới qua sông
Nên chi vội vã từ yên vó
Bạt cả đường mây, cuốn bụi hồng*

*Người ấy vẽ hình con ngựa trắng
Vấn quan lạc lông dẫu chân xưa
Hóa ra tất cả đều quên lãng
Từ độ trời mây bát ngát mưa*

*Người ấy vẽ hình con ngựa đen
Bôn phương lữ khách đôi trăng đèn
Lương y xuống núi đi hành hiệp
Vó giục mưa sương xóa bóng đêm*

*Người ấy vẽ hình con ngựa vàng
Cờ phông rực rỡ nét đài trang
Mấy ai một thừa làm chinh phụ
Được hát tròn câu khúc khái hoàn*

*Người ấy vẽ hình con ngựa xanh
Ta thường bắt gặp ở trong tranh
Ngàn pho cổ tích đầy bí trắng*

MÙA XUÂN ƠI TRỞ LẠI

Cao My Nhân

*Rồi một lúc lòng em như có sạn
Đã bao nhiêu nước mắt vẫn chai lì
Em muốn khóc cho tan mầm chán nản
Để yêu anh chan chứa đến mê si*

*Nhưng thời gian lạnh lùng và bí hiểm
Khiến mặt trời rực rỡ cũng tàn phai
Vẫn gương xưa em thường coi trang
điểm
Dung nhan nào phảng phất nét u hoài*

*Em gọi khẽ: Mùa Xuân ơi, trở lại
Cho nắng lụa từng kẽ tóc, chân tơ
Em sẽ đón nụ tình khi kết trái
Kính dâng anh, thôi nhé, hãy trông chờ...*

XUÂN MUÔN Ý

Cao Mỹ Nhân

*Mở cửa xem Xuân đến cách nào
Xuân từ tám hướng gọi kôn xao
Trầm hương, nhã nhạc lan trên sóng
Cánh én bay cùng tiếng hát cao*

*Xuân đến khi ta mãi đợi chờ
Xin cùng ta sánh bước vào Thơ
Ở đây không kể thời gian nữa
Ta với Xuân chung một cõi mơ*

*Ta hỏi Xuân tươi trọn cuộc đời
Xuân cười : năm tháng có đầy vơi
Nhưng, bao giờ cũng vui như Tết
Bạn hỏi , mau về dự hội chơi*

*Xuân ở bên ta mãi nhé Xuân
Bồn bè bát ngát bóng giai nhân
Nguồn thơ bất tận dâng muôn ý
Xuân bỗng thăng hoa đẹp bội phần ...*

35 NĂM THI VĂN ĐÀN LẠC VIỆT (1991–2026)

- Một Chặng Đường Gìn Giữ Hồn Việt Nơi Hải Ngoại

Duy Văn

Ba mươi lăm năm nhìn lại, hành trình của Thi Văn Đàn Lạc Việt không chỉ là lịch sử của một hội đoàn văn chương, mà còn là câu chuyện của một cộng đồng người Việt xa xứ kiên trì gìn giữ tiếng Việt, văn hóa và ký ức dân tộc giữa dòng chảy hội nhập và biến động của thời gian.

1. Khởi nguyên 1991 – Nền móng của một mái nhà văn học

Vào năm 1991, trong bối cảnh cộng đồng người Việt hải ngoại từng bước ổn định đời sống sau những năm đầu định cư,

Từ trái qua phải: Thi sĩ Chinh Nguyên, Nhà Văn, Nhà Báo Duy Văn Hà Đình Huy, Nhà Thơ Võ Đông Giang, Thi sĩ Đông Anh, Thi lão Hà Thương Nhân, Nhà Biên Khảo Đặng Cao Ruyện, Nhà Thơ Song Linh và nhà Thơ Trường Giang.

Thi Văn Đàn Lạc Việt được thành lập như một không gian sinh hoạt văn hóa và học thuật, nơi hội tụ những tấm lòng yêu thơ, yêu văn và trân quý tiếng mẹ đẻ.

Mục tiêu ban đầu không chỉ là sáng tác và phổ biến văn chương, mà còn là bảo tồn bản sắc Việt, nuôi dưỡng đời sống tinh thần và kết nối các thế hệ qua ngôn ngữ, thi ca và ký ức lịch sử.

Đặt nền móng cho giai đoạn hình thành là những bậc thi văn tiên bối: Hà Thương Nhân, Hoàng Anh Tuấn, Dương Huệ Anh, Thượng Quân, Chu Toàn Chung.

Các vị đã góp phần định hình đường hướng hoạt động, xây dựng uy tín và tạo dựng không gian sinh hoạt văn chương mang tính nhân bản, dân tộc và khai phóng.

Song hành với đó là vai trò quan trọng của Ban Cố Vấn, gồm những trí thức và nghệ sĩ có uy tín trong đời sống văn hóa hải ngoại:

Nhạc sĩ Vũ Đức Nghiêm, nhà văn Vũ Văn Lộc, Bình luận gia Sơn Điền Nguyễn Viết Khánh, nhà thơ Ngô Đình Chương và nữ sĩ Trùng Quang.

Sự hiện diện của Ban Cố Vấn đã góp phần tạo nên chiều sâu tư tưởng, tính học thuật và sự cân bằng giữa sáng tác, phê bình và định hướng văn hóa.

2.Thăng trầm và tiếp nối – Tinh thần không gián đoạn

Như nhiều sinh hoạt cộng đồng khác, Thi Văn Đàn Lạc Việt cũng trải qua những giai đoạn trầm lắng trước những thay đổi về hoàn cảnh, thế hệ và môi trường sinh hoạt văn hóa. Tuy nhiên, tinh thần Lạc Việt – tinh thần gắn bó với cội nguồn và chữ nghĩa – chưa bao giờ bị gián đoạn, mà chỉ lắng lại để chuẩn bị cho một chu kỳ tiếp nối.

3.Phục hoạt 2016 – Sức sống của thế hệ kế thừa

Năm 2016 đánh dấu giai đoạn phục hoạt của Thi Văn Đàn Lạc Việt, mở ra một thời kỳ mới với sự tham gia tích cực của các văn thi sĩ và cây bút đương đại.

Tiêu biểu trong giai đoạn này là các tên tuổi:

Đông Anh, Ngọc An, Duy Văn Hà Đình Huy, Song Linh, Võ Thạnh Văn, Du Sơn Lãng Tử, Nguyễn Đông Giang, Chinh Nguyễn...

Nhà Báo Duy Văn Hà Đình Huy và Cố Thi sĩ Chinh Nguyễn

Thế hệ kế thừa không chỉ tiếp nối di sản của các bậc tiền bối, mà còn mang đến hơi thở mới của thời đại, phản ánh tâm tư của cộng đồng trong bối cảnh hội nhập, đa văn hóa và chuyển đổi truyền thông. Từ đó, Thi Văn Đoàn Lạc Việt tiếp tục giữ vai trò là diễn đàn cho sáng tác, đối thoại văn học và kết nối cộng đồng qua con chữ và nghệ thuật.

4. Vai trò trong đời sống cộng đồng hải ngoại

Trong suốt 35 năm, Thi Văn Đoàn Lạc Việt đã vượt ra ngoài khuôn khổ của một hội văn chương thuần túy để trở thành:

- Không gian lưu giữ ký ức tập thể của người Việt xa quê,
- Nhịp cầu liên thế hệ giữa các bậc tiền bối và lớp trẻ,
- Diễn đàn văn hóa phản ánh đời sống tinh thần, xã hội và lịch sử cộng đồng.

Các sinh hoạt, tác phẩm và đóng góp của Thi Văn Đoàn đã góp phần khẳng định rằng văn chương không chỉ là nghệ thuật, mà còn là phương tiện gìn giữ căn tính, nuôi dưỡng lòng nhân ái và củng cố sự gắn kết cộng đồng.

5. Hướng tới tương lai

Nhà báo Duy Văn Hà Đình Huy với Nhạc sĩ Chí Trung trong chương trình 15 phục hoạt Thi Văn Đàn Lạc Việt.

Kỷ niệm 35 năm thành lập là dịp để tri ân những người đã đặt nền móng, trân trọng những người đang đồng hành và khích lệ thế hệ tiếp nối.

Trong bối cảnh đời sống văn hóa hải ngoại ngày càng đa dạng và số hóa mạnh mẽ, Thi Văn Đàn Lạc Việt đứng trước cơ hội mở rộng không gian sinh hoạt, tiếp cận thế hệ trẻ và lan tỏa giá trị văn học Việt qua nhiều hình thức mới.

Ba mươi lăm năm là một chặng đường đáng trân quý. Nhưng hơn thế, đó là một cam kết lâu dài với tiếng Việt, với văn hóa dân tộc và với tinh thần nhân bản của con người Việt Nam nơi hải ngoại.

6. Giai đoạn phục hoạt – Cơ cấu tổ chức và định hướng mới

*Nhà Báo Duy Văn Hà Đình Huy nhận bằng khen từ Chủ Tịch Thi Văn Đàn Lạc Việt
Thi sĩ Đông Anh*

Thời kỳ phục hoạt của Thi Văn Đoàn Lạc Việt được hình thành trên nền tảng phối hợp và chỉ đạo của thi sĩ Đông Anh và nhà báo Duy Văn Hà Đình Huy, với sự cố vấn chuyên môn của thi sĩ Song Linh, cùng vai trò điều phối của Tổng Thư ký Ngọc An và Thủ quỹ, thi sĩ Tâm Thơ.

Sự kết hợp này đã tạo nên một cơ cấu tổ chức vững vàng, giúp Thi Văn Đoàn Lạc Việt chuyển mình sang giai đoạn sáng tác năng động, có định hướng và mang tính phổ biến rộng rãi.

Trong giai đoạn này, nhiều tác phẩm do Thi Văn Đoàn Lạc Việt chủ trương đã được biên tập, in ấn và xuất bản phổ thông, góp phần đưa sáng tác của các văn thi sĩ đến gần hơn với công chúng, đồng thời khẳng định vai trò của Thi Văn Đoàn như một diễn đàn văn học – văn hóa có sức lan rộng trong đời sống cộng đồng hải ngoại. Và giải Văn Thơ Lạc Việt được hình thành trong giai đoạn này.

7. Giai đoạn định hướng pha trộn và phát triển

Cố Thi Sĩ Đông Anh và Phu Nhân cùng Ký Giả Vân Hằng

Sau khi thi sĩ Đông Anh lui về phía sau vì lý do sức khỏe, đường hướng sinh hoạt của Thi Văn Đoàn Lạc Việt bước vào một giai đoạn chuyển tiếp. Trong bối cảnh đời sống cộng đồng địa phương có nhiều biến động, hoạt động của Thi Văn Đoàn có xu hướng mở rộng về phạm vi đề tài và cách tiếp cận, phản ánh sự đa dạng trong sáng tác văn học cũng như những tác động của môi trường xã hội đương thời.

Ở thời điểm này, Tổng Thư ký – thi sĩ Chinh Nguyên đảm nhiệm vai trò Chủ tịch, tiếp nối công việc điều hành và duy trì sinh hoạt hội đoàn trong giai đoạn chuyển mình.

Từ khi nhà báo Lê Văn Hải đảm nhận cương vị Chủ tịch, diện mạo của Thi Văn Đoàn Lạc Việt ghi nhận những dấu hiệu đổi mới và khởi sắc. Các sinh hoạt được mở rộng theo hướng kết hợp Thơ – Nhạc – Văn, tạo thêm không gian giao lưu, trình diễn và sáng tác đa dạng, góp phần làm phong phú đời sống văn hóa của hội viên và cộng đồng.

Nhà Báo Lê Văn Hải Chủ Tịch Thi Văn Đoàn Lạc Việt và Phu Nhân My My.

Dưới sự dẫn dắt của Chủ tịch – nhà báo Lê Văn Hải, Thi Văn Đoàn Lạc Việt đã bước sang một giai đoạn phát triển mới, mang tính cấp tiến và hội nhập, khi ba lãnh vực Thơ – Văn – Nhạc được kết nối chặt chẽ trong cùng một định hướng: giữ gìn và phát huy văn hóa – văn học Việt Nam nơi hải ngoại.

Từ một diễn đàn thuần túy văn chương, Lạc Việt nay trở thành một không gian sáng tạo đa chiều, nơi tiếng thơ không chỉ dừng lại trên trang giấy, mà còn được chuyển hóa thành giai điệu, lời ca, và những tác phẩm văn xuôi giàu cảm xúc. Sự giao thoa giữa ba bộ môn này đã tạo nên một dòng chảy văn hóa sống động, giúp các tác giả, nhạc sĩ, thi sĩ và người viết văn có cơ hội gặp gỡ, tương tác, và cùng nhau làm mới tinh thần sáng tác, mà vẫn giữ vững cốt lõi truyền thống Việt.

Với tầm nhìn của một người làm báo và người hoạt động văn hóa lâu năm, Chủ tịch Lê Văn Hải đã khơi mở một hướng đi mang tính cộng đồng sâu sắc. Ông nhấn mạnh vai trò của Thi Văn Đoàn không chỉ là nơi lưu giữ ký ức, hoài niệm, mà còn là nhịp cầu nối thế hệ – từ những người đã trải qua biến động lịch sử, đến lớp trẻ sinh ra và lớn lên trên đất khách, để cùng nhau nhận diện, trân trọng và tiếp nối bản sắc Việt.

Trong giai đoạn mới này, các sinh hoạt văn nghệ của Lạc Việt không còn giới hạn trong những buổi đọc thơ hay ra mắt tập san, mà được mở rộng thành các chương trình giao lưu, trình diễn, phổ nhạc thơ, ra mắt tác phẩm văn – nhạc, và những diễn đàn trao đổi về vai trò của văn học nghệ thuật trong đời sống cộng đồng hải ngoại. Chính sự kết hợp hài hòa giữa **tư duy báo chí – tinh thần văn chương – cảm xúc âm nhạc** đã làm nên diện mạo mới cho Thi Văn Đoàn Lạc Việt: năng động hơn, gần gũi hơn, và lan tỏa rộng hơn.

Có thể nói, dưới thời Chủ tịch Lê Văn Hải, Thi Văn Đoàn Lạc Việt đã khẳng định mình không chỉ là một hội đoàn văn học, mà là một **không gian văn hóa cộng đồng**, nơi gìn giữ tiếng Việt, hun đúc tâm hồn Việt, và nuôi dưỡng tình tự quê hương giữa lòng xứ người. Đây chính là bước tiến quan trọng, thể hiện khát vọng đưa văn hóa – văn học Việt tiếp tục sống, tiếp tục sáng tác, và tiếp tục truyền lại cho mai sau nơi hải ngoại.

Nhà báo Duy Văn Hà Đình Huy

(Cựu Phó Chủ Tịch Ngoại Vụ Thi Văn Đoàn Lạc Việt)

Đêm Giao Thừa Chờ Tiếng "Countdown"

Phương Hoa

Đêm cuối cùng của năm cũ sắp trôi qua trong cái lạnh dịu của mùa đông. Những con đường dẫn về trung tâm thành phố rực sáng, xe cộ tấp nập, như vội vã, như rộn ràng nối đuôi nhau, mang theo tiếng cười. Thịnh thoảng những tài xế còn nhấn còi chào nhau hạnh phúc vì trên xe là những thùng rượu, bia kèm theo đồ nhắm, bánh trái, cùng những lời chúc chưa hình thành, và cả những niềm hy vọng chưa kịp gọi tên.

Trong bệnh viện công Highland của thành phố, thời gian như trôi chậm hơn. Phòng cấp cứu vẫn đèn đuốc sáng choang, liên tục nhận bệnh. Tiếng còi xe Ambulance với ánh đèn nhấp nháy vệt đường đổ về bệnh viện làm giật mình xe cộ, và cắt đứt niềm vui của những tâm hồn nhạy cảm.

Trời đã dần khuya. Linh đứng tựa lưng vào quầy trực, tháo khẩu trang ra thở một hơi dài. Ca trực Giao Thừa năm nào cũng đông, nhưng năm nay đặc biệt càng quá mệt. Thành phố trong những ngày qua có chiến dịch dọn dẹp các bãi rác và dỡ bỏ các "nhà chòi" của những kẻ không nhà (homeless) che chắn tạm bợ dọc theo đường 12st, để trả lại vẻ mỹ quan cho thành phố đón mừng Năm Mới 2026. Nhưng ở gầm cầu gần khu vực chợ trời, hầu hết là dân homeless da trắng bám trụ lâu đời, đuôi đầu trên họ chạy tuồn đầu dưới, đem họ vào trung tâm tạm trú thì họ cũng tìm cách chạy ra ngoài.

Đây là nhóm người “bất trị” đến cảnh sát cũng phải bó tay. Dù thành phố rất quan tâm giúp đỡ, mỗi tháng đều cho tiền trợ cấp tạm đủ sống qua ngày cho dân không nhà và có nhiều trung tâm tạm trú để họ vào ăn uống, ngủ và tắm rửa. Nhưng nhóm người gặm cầu này là những kẻ không nhà thuộc loại trí thức, bị sa cơ lỡ vận mất việc mất nhà, họ vẫn còn tự tôn không muốn vào tạm trú chung trung tâm cùng những người da đen hay các sắc dân khác là “homeless thứ thiệt”. Đầu tháng họ đến trung tâm xã hội nhận tiền trợ cấp xong là linh ra ngoài sống và sinh hoạt với nhau, lâu ngày thành quen và họ cứ thế già đi theo năm tháng.

Buồn thay những ngày cuối năm năm nay tiết trời giá lạnh kèm theo mưa to gió lớn, và những con người bạc phước này bị lãnh đủ. Cảnh sát nghe báo tin có một người vĩnh viễn ra đi vì rét buốt thì họ vội vã đến nơi và chở vào bệnh viện cấp cứu nhiều người trong tình trạng gần như ngất xỉu. Người nhập viện càng về khuya càng đông hơn, hành lang phòng cấp cứu đã dày kín các giường bệnh lẫn băng ca nhỏ kê sát vào tường. Những người có thân nhân thì sau khi thấy tạm ổn họ vội vã xin về, còn những kẻ không thể về thì nằm lặng lẽ ôm lấy con đầu nhìn vào khoảng không như nhìn một điều gì đó rất xa xăm mịt mờ trong đêm Trừ tịch.

Sắp đến giờ Giao Thừa, bóng các bác sĩ y tá vắng dần, những bước chân vài y tá trực cũng chậm lại một cách uể oải, chỉ còn nghe rõ tiếng máy đo tim chạy rào rào, và ánh đèn huỳnh quang lạnh lẽo hắt xuống sàn nhà hành lang bệnh viện. Linh đeo lên khẩu trang mới và rào bước một vòng, liếc nhìn danh sách bệnh nhân trên đầu giường rồi dừng lại ở giường số 17. Một ông già Mỹ ốm trơ xương râu ria xồm xoàm tên John Martin đang nằm run rẩy, dù khi chiều Linh đã đưa thêm cho ông đến hai chiếc chăn ấm lấy ra từ trong tủ hấp nóng. Đây là bệnh nhân không người thân. Không bảo hiểm. Không địa chỉ cố định. Người vô gia cư này khi được đưa vào đã bị lạnh ngất xỉu. Dù ông có tỉnh lại vài lần nhưng thần trí vẫn còn mơ hồ khi trả lời các câu hỏi của bác sĩ.

Nhưng Linh bất ngờ vì hiện tại ông nằm đó dù đang run lấy bẫy, hơi thở nặng nhọc, mắt ông vẫn mở thao láo nhìn lên trần nhà, miệng mấp máy như đang nói gì với ai. Bên dưới mấy lớp chăn dày vẫn còn rung lên từng chập, đôi tay chai

sần nhẵn nhúm đầy những sợi gân xanh tím giống những con giun thò ra như cố gắng bám víu vào cuộc đời.

“Hello John! Ông cảm thấy khá hơn chút nào chưa?” Linh chào hỏi.

“Tôi okay, cảm ơn!” Ông đáp nhỏ trong cổ họng như gần hết hơi. Linh nhìn John kỹ hơn. Dù đôi mắt ông mở, nhưng ánh nhìn mờ đục, như đang nhìn về một nơi rất xa nào trong ký ức.

“Trông ông vẫn còn mệt,” Linh nói trong sự thương cảm, “sao không ngủ một chút cho khỏe?”

John mỉm cười yếu ớt, trả lời theo từng nhịp rung của đôi môi:

“Ngủ rồi lỡ qua năm mới lát nữa tôi không kịp ‘countdown’ thì sao?”

Câu nói làm Linh khựng lại, trái tim cô như nghẹn ngào. Cô nhìn đồng hồ: 11 giờ 45 phút. Đây đúng là phong cách sống của người Mỹ. Dù trong hoàn cảnh nào họ vẫn không quên những tập quán bất di bất dịch, tính từng phút giây để đón chào Năm Mới.

“Nhưng nước Mỹ đã ‘countdown’ mừng Năm Mới khi chiều rồi mà?” Linh hỏi vui.

“Tôi biết!” Ông trả lời. “Nhưng tôi đã bị lỡ dịp ‘countdown’ khi chiều bên New York rồi, vì lúc ấy tôi chưa tỉnh, với lại tôi vẫn thường chào Năm Mới hai nơi như vậy với vợ tôi”.

“Vậy vợ ông bây giờ ở đâu?”

“Bà ấy qua đời rồi!” John trả lời với vẻ mặt dúm dỏ. Linh có cảm giác như thể trên mỗi nếp nhăn của John gấp lại là một nỗi đau tột cùng.

“Thật là xin lỗi ông, John!” Nói xong, thấy ông vẫn còn đang run, Linh bước lại mở xách tay lấy ra chiếc mũ len xanh màu rêu meo đan cho mà cô chưa đội đem lại và trùm lên đầu ông già.

“Happy New Year! John! Đêm nay lạnh lắm! Chúc ông Năm Mới mọi điều may mắn!”

Ông già sững người, tròn tròn mắt nhìn Linh đăm đăm một lúc, rồi đột nhiên bật khóc nức nở, nghẹn ngào, hơi thở khó khăn như thể ông sắp ngất đi.

Linh hoảng hốt kêu lên:

“John! Ông làm sao vậy?”

Một lúc lâu sau, John mới nói thành lời:

“Lần cuối cùng có người đội nón cho tôi... là vợ tôi, vào Giáng Sinh năm ngoái. Bà đã bỏ tôi mà đi đã hơn sáu tháng qua.” Rồi ông kể, giọng đứt quãng, về một căn nhà nhỏ từng có bếp ấm, về những cái Tết còn đủ vợ con, rồi biến cố, rồi trôi dạt, rồi cùng nhau lang thang...

Bất chợt, Linh nhớ đến lời mẹ dặn hồi chiều qua điện thoại:

“Dù bận thế nào, Giao Thừa con cũng nhớ ăn cái bánh bao mẹ bỏ trong túi xách và uống ly trà gừng cho ấm bụng con nhé.”

Cô đi nhanh ra phòng cất đồ, hâm nóng cái bánh bao và pha ly trà gừng đem vào mời John. Ông già trên mặt vẫn còn nước mắt rưng rưng, vừa cầm lấy cái đĩa đựng bánh bao, vừa run run móc túi cho Linh xem tấm hình vợ ông, một phụ nữ Mỹ Trắng vô cùng xinh đẹp.

“Cảm ơn cô. lát nữa tôi sẽ cùng ‘countdown’ với bà ấy!”

Nước mắt Linh lặng lẽ rơi.

Bên ngoài phòng trực, tiếng mấy người y tá đếm ngược bắt đầu vang lên.

Mười... chín... tám... bảy...

Rồi tiếng pháo hoa từ hướng bờ hồ Lake Merritt trong thành phố đồng loạt rộ lên.

Sau khi nhận thêm một ca cấp cứu vì say rượu do cảnh sát đưa vào, ca trực của Linh kết thúc lúc 3 giờ sáng. Vì quá mệt mỏi cô vội vã thay quần áo rồi ra lái xe về.

Chiều ngày mùng một Tết Tây, Linh quay lại ca trực đêm. Giường số 17 cạnh tường trống trơn. Chăn mới trải gọn phẳng phiu chưa có người nằm. Linh đứng lặng, tim chột thất lại. Cô chưa kịp coi hồ sơ bệnh nhân nên không biết John có qua được đêm rồi hay chẳng, vì tối qua ông trông rất yếu, đến nỗi chỉ ráng nuốt được hơn nửa cái bánh bao dù ông có cố khen ngon.

Một cô y công đi ngang qua nói:

“Ông John ổn hơn rồi. Đã được chuyển qua khu hồi sức. Trước khi đi, ông nhờ gửi cô cái này.”

Đó là tờ giấy napkin mẹ Linh đã gói cái bánh bao. Trên là hàng chữ run rẩy ngoằn ngoèo:

“Nếu năm mới này tôi còn sống, là vì đêm qua có một người coi tôi như người nhà.

Happy New Year!

John.”

Phuong Hoa – New Year 2026

Chúc mừng năm mới
Happy Lunar New Year

Thân chúc quý văn, thi hữu,
thân hữu, độc-giả và bảo-quyển

NĂM MỚI BÌNH NGỌ

* An-khang, thịnh-vượng
* Vạn sự như ý sở nguyện

Vọng Xuân Bình Ngọ 2026
Đỗ Quang-Vinh

Xuân Vọng Cổ-Hương Tiếng Hồn Sông Núi

(song thất lục bát liên-hoàn thuận-nghịch-độc)

Lữ-khách quán nhưng tại
Khứ niên xuân phục lai
Quy kỳ hà nhật thị?
Lão tận cổ-hương mai. (*)
Khuyết danh

(thuận-độc)

Còn đâu ruộng đất, không cây cấy!
Ngất cao sông núi dậy oán hờn,
Dân quyền mãi ngóng chân mòn
Lòng đau: tan vỡ nghĩa nhân, uy-hùng.

Quê người khách hãy còn đây,
Mùa xuân năm ngoài hôm nay lại về,
Còn ta biết đến bao giờ ?
Cổ hương e đã mai già còn chi !

(nghịch-độc)

Hờn oán dậy núi sông cao ngất
Cây cấy không đất, ruộng đâu còn!
Mòn chân ngóng mãi quyền dân
Hùng-uy, nhân nghĩa vỡ tan: đau lòng.

Người dịch: Tôn An

(liên-hoàn)

Còn đâu ruộng đất, không cây cấy!
Ngất cao sông núi dậy oán hờn,
Dân quyền mãi ngóng chân mòn
Lòng đau: tan vỡ nghĩa nhân, uy-hùng.

(*) thơ vô đề trích trong báo Xuân Úc châu năm 1991.
Vì không có bản gốc Hán văn,
nên khó diễn ý cho đúng với nguyên-tác.
Riêng câu cuối có chữ “mai”, theo âm Việt:
mai vừa là cây mai như bản dịch trên, vừa là chôn cất.
Các câu khác không có vấn-đề, người dịch đặt tựa bài,
diễn dịch theo cả 2 nghĩa như sau:

Xuân Nhớ Quê Xưa

Quê người quán khách còn đây,
Năm qua xuân lại tháng ngày trôi mau,
Ngày về biết sẽ bao lâu,
Làng xưa mai thăm còn đâu, già rồi!

***

Quê người quán khách còn đây,
Năm qua xuân lại tháng ngày trôi mau,
Ngày về biết sẽ bao lâu,
Cho già gửi chôn chôn nhau xương tàn?

Lời Non Nước

(lục bát lưỡng tứ)

non sông, réo gọi thôn làng: “mênh-mông, bờ cõi, ruộng đồng còn chăng?”	thuần-phong nguồn cội chẳng màng, cũng mang phát mại chi hòng trông mong!
---	---

Đỗ Quang-Vinh diễn-dịch

Đỗ Quang-Vinh

Kóm Cầu Muối

Lưu Phương Lan

Người Việt mình thường có phong tục kiêng cử trong những ngày Tết. Gì cũng kiêng, kiêng đổ vỡ, kiêng cãi cọ đã đành, thậm chí còn kiêng cả quét nhà nữa - sợ quét hết tiền bạc, tài lộc đi mất? - Mọi việc xấu như kiện tụng, nợ nần v...v... đều phải giải quyết, thanh toán trong những ngày trong năm. Ba ngày Tết chỉ việc ăn chơi thư thả, thì sẽ được ung dung nhàn hạ quanh năm. Ngày Tết, dù có gặp kẻ thù cũng không được tỏ ra giận dữ, ngày Tết dù có đau ốm cũng nên nhịn uống thuốc vài hôm, sợ quanh năm sẽ phải uống thuốc... đừng nói tới việc phải dọn nhà vào ngày mừng một, thì cả năm chỉ có bán xối mà đi. Sinh trưởng trong một gia đình nho giáo rất xưa, tôi bị tiêm nhiễm bởi những thói quen lâu đời của tổ tiên, ông bà, cha mẹ truyền lại, tôi rất tôn trọng phong tục và tin tưởng dù sao “có kiêng cũng có lành”. Ấy thế mà vì một việc bất đắc dĩ, ngay ngày mừng một Tết, tôi đã phải khẩn gúi quả mướp dọn nhà ra đi, thì đủ biết cái biến cố ấy kinh khủng đến như thế nào, nó vượt cả nỗi sợ bị đông cả năm. Xin mời bạn đọc theo dõi câu chuyện của tôi dưới đây.

Đạo đó vào khoảng năm 1966 - 1967 là thời kỳ Mỹ đổ quân vào Việt Nam nhiều nhất. Đó là thời kỳ cực thịnh của những người sống dựa vào người Mỹ như

nghề làm sỏ Mỹ, nghề chợ trời buôn đồ PX, làm việc cho các hãng thầu xây cất, cho Mỹ mượn nhà, nghề bán bar v... v... và đặc biệt là phong trào lấy Mỹ của các gái bán bar, gái lõ thời đã đành mà đôi khi còn cả những cô con nhà tử tế nữa.

Năm đó tôi hai mươi tuổi, gia đình ở tận Vĩnh Long, sau khi thi đậu được mảnh bằng tú tài đôi, tôi được cha mẹ cho ra Sài Gòn để tiếp tục học đại học. Tôi có một ông chú nhà ở Tân Định, nhưng nhà chú tôi chật chội lại đông con, thêm nữa chú tôi đã già, tính tính cẩn thận, phép tắc lại hơi lắm cẩm. Còn tôi, một thanh niên trẻ, ưa tự do phóng khoáng nên chỉ ở nhà chú chưa đầy hai tháng, tôi đã tìm cách ra ở riêng, lấy có là nhà chú xa trường, vả lại tôi cũng cần có bạn bè học chung thì mới tấn tới được. Vì tôi ra ở riêng nên mới xảy ra câu chuyện dở khóc dở cười mà tôi sắp kể sau đây.

Tôi cùng bốn thằng bạn sinh viên cũng độc thân như tôi thuê chung nhau một căn nhà nhỏ ở vùng Cầu Muối, Khánh Hội. Căn nhà này nằm trong một ngõ hẻm thông ra hai con đường, một đầu là đường Trần Hưng Đạo, và đầu kia là đường Cô Bắc tức chợ Cầu Muối. Hàng xóm của chúng tôi đa số là những công, tư chức hạng trung, nghĩa là không nghèo nhưng cũng chẳng dư dả, vì vậy hễ có dịp kiếm thêm tiền để bù vào đồng lương cố định hàng tháng thì họ không bao giờ bỏ lỡ cơ hội. Xóm tôi đã có lác đác vài nhà buôn bán đồ PX và vài nhà đang sửa soạn ngăn phòng ra cho Mỹ mượn.

Tôi về xóm vừa được nửa năm thì xóm tôi có một cặp vợ chồng Mỹ - Việt dọn đến ở. Chồng là một anh chàng Mỹ đen cao lớn dềnh dàng nhưng mặt mũi trông ngây ngô, thực thà, anh Sam còn trẻ măng, chỉ trạc hai mươi lăm tuổi, anh biết nói ngọng nghịu vài ba câu tiếng Việt. Chị vợ tên Lài cũng phải trên ba mươi tuổi, người lùn tịt, chẳng cân xứng tí nào với anh chồng cao gần hai thước. Chị vợ thoạt trông đã biết ngay là một ả điếm chuyên nghiệp, chị ta mặt trát bụi phấn, đôi môi đầy tô son bóng nhẫy, cặp mắt lá rằm một mí, khi cười thì tí lại chỉ bằng sợi chỉ, đa tình phải biết. Chị ta ưa mặc áo mỏng dính, bày rõ bộ ngực thõn thện. Thị nói chuyện với chồng bằng cả hai thứ tiếng Anh bồi lẫn tiếng Việt, và hễ cứ mở miệng là luôn luôn chửi chồng như hát hay bằng đủ mọi danh từ thô tục nhất. Anh

Sam không biết có hiểu hay không, nhưng lúc nào cũng cười hề hề và tỏ ra cung vờ lắm.

Hôm mới dọn đến, cũng theo phong tục Việt Nam, chị vợ dắt chồng đi chào hàng xóm. Đến nhà tôi, liếc mắt sơ qua khung cảnh bừa bộn, ả mỉm cười, hỏi:

- Các anh ở có một mình hả?

Tôi cười:

- Năm mình chứ, bọn tôi năm đứa mà chị?

- Ý em muốn nói một mình là chưa có vợ kìa! ả giải thích rồi ồm ồm, như vậy chắc thế nào cũng có nhiều lúc cảm thấy cô đơn lắm phải không?

- ???

ả quay ra đến cửa còn cười cười lá loi:

- Lúc nào thằng nhỏ nhà em đi vắng, các anh cứ đến chơi nhé?

- Không thèm! Tôi buột miệng.

ả trừng mắt, uốn bộ ngực ngạo nghễ, đe dọa:

- Chưa chắc đâu ả nghe, để coi!

Nói xong ả ngún ngoáy đi ra. Từ đó ả chiếu cố bọn tôi hơi kỹ, nhưng vì bọn tôi bận học nên chẳng ai chú ý, vả lại anh chồng lúc nào cũng kè kè một bên nên ả chưa dỏ trò gì ra với bọn tôi.

Thời gian cứ thế trôi qua, không có gì đáng nói nếu không có một hôm Sam đến gõ cửa nhà chúng tôi từ sáng sớm:

- Phan, anh Phan ơi!

Quên nói để bạn đọc biết là năm đứa chúng tôi tên: Lãm, Ân, Hoàng, Lịch và Phan là tôi thì Sam chỉ gọi được tên Phan vì dễ gọi nhất, ả cũng là định mệnh, vì vậy nên bốn thằng bạn quý sứ của tôi cứ việc chống cằm ngủ tiếp và đùn tôi ra mở cửa:

- Nó kêu tên mày mà.

Không dừng được vì chỉ chậm trễ thêm vài phút nữa thì với sức vóc như vậy, Sam đâm thêm vài cú nữa là cửa bật tung như chơi, vì vậy bất đắc dĩ tôi mới ra mở cửa với vẻ mặt cau có:

- Gì vậy? Gì mà mới bánh mắt ra đã kêu réo om xòm?

- Hello, đang ngủ hả? Xin lỗi, nhưng vì tôi có chuyện gấp phải đi ngay bây giờ, không chờ anh bạn ngủ dậy được. Sam vừa cười vừa bắt tay tôi, muốn có tiền không?

- Hỏi ngu, tiền ai không muốn, nhưng là tiền gì chứ?

- Thế này... Sam giải thích, tôi biết anh là sinh viên, tôi biết anh vẫn đi làm thêm, vì vậy tôi đề nghị với anh một việc làm ra tiền, chịu không?

- Cứ nói phứt ra đi, để tôi xem thế nào đã.

Tôi dè dặt trả lời và bắt đầu sốt ruột không hiểu việc Sam nhờ tôi là việc gì.

- Anh biết lái xe hơi phải không?

- Ừ, rồi sao?

Chẳng có gì lạ, tôi vẫn lái xe taxi đi làm thêm vào buổi tối, ở chung một xóm ai mà chả biết. Sam cười vui vẻ:

- Tốt lắm, tôi sắp đi hành quân, hai tuần, ba tuần, có khi một, hai tháng không chừng, tôi mới về. Ở nhà vợ tôi buồn, nó muốn nhờ anh dạy nó học lái xe, cái xe Jeep của tôi ấy mà, anh chịu chứ?

Ồi trời, tôi nghĩ thầm, dạy con quỉ cái lái xe, nó bắt hồn bắt xác mình như chơi, không khéo lại ăn đạn của thằng chồng hay ghen này, thôi chả dại...

Nghĩ vậy tôi toan từ chối, như đoán được ý nghĩ của tôi, Sam năn nỉ:

- Tôi trả anh năm ngàn, tiền đây!

Vừa nói Sam vừa xòe cho tôi thấy xấp tiền đã đếm sẵn. Năm ngàn, một số tiền hơi to đối với tôi thời đó. Năm ngàn! tôi có thể chi tiêu trong hai tháng mà

không phải làm phiền đến cha mẹ tôi. Gia đình tôi tuy không giàu có nhưng cũng đủ để nuôi tôi ăn học mà không phải làm gì cả. Nhưng tôi là một thanh niên thích tự lập, không phải mỗi chút là mỗi ngửa tay xin cha mẹ, vì vậy ngoài tiền học, tiền thuê nhà và tiền ăn hàng tháng do cha mẹ tôi cung cấp, các thứ tiền khác như tiền sách vở, tiền xe cộ và tiêu vặt là tự tôi lo liệu lấy bằng cách đi làm thêm. Sam biết được điều đó và hẳn đề nghị trả tiền cho tôi để dạy vợ hẳn lái xe, một công việc dễ ợt lại được trả lương rất hậu. Nhưng dạy một con đàn bà dâm đảng như vợ hẳn thật là đùa với lửa, vì vậy tôi ngập ngừng:

- Thôi tôi không dám đâu, tôi không bảo đảm...

Sam hiểu lầm ý định của tôi, hẳn sốt sắng nói:

- Không cần, tôi không cần anh phải bảo đảm rằng vợ tôi sẽ biết lái xe. Chỉ cần anh giúp nó giết thì giờ trong lúc tôi đi vắng, nó không có việc gì làm, nó sẽ đi theo trai, mà tôi, tôi hay ghen lắm...

Ngưng một lát để soi mói nhìn mặt tôi chắc lúc đó trông thộn lắm, Sam nói:

- Tôi biết anh đúng đắn, tôi để ý anh lâu rồi... Tôi biết anh tử tế, vậy anh giúp tôi nhé?

Vừa nói Sam vừa cười và vỗ mạnh vai tôi. Xương cốt tôi kêu lên răng rắc, tôi nhăn mặt, hẳn mà nồng nhiệt thêm chút nữa chắc có lẽ tôi đến phải nằm nhà thương mất. Thế rồi không kịp cho tôi trả lời dứt khoát, Sam nhét xấp tiền vào túi áo tôi xong, hẳn vỗ vai tôi thêm một cái bộp và nói:

- Cám ơn anh, anh nhận lời là tôi vui lắm. Bây giờ tôi về nói cho vợ tôi biết.

Hẳn hớn hờ ra về, và một lúc sau có tiếng hai đứa nói riu rít ở trước cửa, vợ hẳn tiễn hẳn lên đường hành quân. Sam vẻ mặt cảm động, hẳn ôm hôn vợ và nhìn về phía tôi:

- Thế nhé, tôi nhờ anh đó, bắt đầu ngày mai đi!

Vợ hẳn cười toe toét:

- Đừng lo darling oi, bắt đầu ngay hôm nay nè!

Vừa nói thì vừa kiễng chân bá lấy cổ chồng, hôn cái choét:

- Thôi đi đi, cút mẹ mày đi!

Sam không giận, hấn nhắc bổng vợ lên, hôn thêm vài cái nữa rồi mới quay bước. Thế là con nai tơ ra đi, con hồ ly ở lại tác quái, và tôi trở thành nạn nhân. Buổi học đầu tiên, thị Lại tiếp tôi trong bộ đồ ngủ mỏng dính, phô ra hết những thứ cần phải che dấu, thị mở đầu:

- Cung thấy thế nào?
- Thế nào là thế nào? Tôi bực mình gấ.
- Còn vờ mãi, thấy em thế nào?

À vừa nói vừa nhún nhảy, uốn ngực, xoay vòng vòng, mắt tít lại và cái miệng thì ngoáy ngoáy. Tôi nghiêm mặt:

- Nay, tôi bảo cho nhà chị biết, tôi đến đây không phải là để phê bình xem chị đẹp hay xấu...

- Biết rồi khổ lắm nói mãi. Thế... bao giờ mới bắt đầu?
- Chiều mai. Tôi mở cặp lấy ra một xấp giấy tờ đưa cho thị, đây là các dấu hiệu đi đường, chị đọc trước đi, ngày mai mới tập lái.

- Phải tập bao lâu mới xong hả cung?
- Nhanh hay chậm còn tùy từng người.
- Em chả muốn xong.
- ???
- Vì xong rồi thì em đâu có dịp gần gũi cung như thế này?

Tôi cau mặt:

- Chị đừng dẫn dắt một tí...

- Đứng đắn làm đếch gì, cung đẹp trai thấy mẹ!

Thị quàng ngay lấy cổ tôi, đè hẳn bộ ngực nóng hổi vào mặt tôi làm tôi bủn rủn cả tay chân, ả hôn hên:

- Cung biết không, em mê cung từ lâu rồi, từ hồi mới về xóm này lận, nhưng thằng khốn nạn cứ kè kè một bên chẳng làm ăn gì được cả. Bây giờ mới có dịp nó đi hành quân, cầu cho nó trúng mìn, trúng đạn, chết cha nó đi rồi em cưới cung, em thương cung, chịu không?

Ả vừa nói vừa thở vừa vòng tay ôm cứng lấy tôi xiết chặt. Tôi hoảng quá, người nóng bừng, run như cây xậy:

- Ô hay chị này làm cái gì kỳ vậy? Có buông tôi ra không?
- Không buông thì cung làm gì em?

Tôi vừa cào cấu, vừa gào lên:

- Đồ khốn nạn, buông tao ra...
- Đồ gà chết, thứ đàn ông gà chết. Có giỏi la làng lên đi?

Tôi thở hào hển, mặt xanh lét như tàu lá, không biết làm cách nào thoát khỏi tay con quỉ cái, vừa định la “bớ làng xóm cứu tôi” thì may quá có tiếng gõ cửa:

- Phan ơi, về đi! Có ông già mày lên, đang chờ ở nhà kìa!

Tiếng thằng Hoàng, vị cứu tinh của tôi, con quỉ cái đành phải buông tôi ra. Tôi vội vuốt tóc và kéo lại cái áo sơ mi đã xốc xếch, chạy bay ra cửa, thoát nạn! Thằng Hoàng trở mắt nhìn tôi, môi nở một nụ cười mím chi rất đều. Tôi nóng mặt, nhưng không biết phải phân trần như thế nào. Thây kệ nó, tôi nghĩ thầm không có nó có lẽ tôi đã mất cả chì lẫn chài. Thôi bình an là quí rồi, mọi chuyện hiểu lầm sẽ giải thích sau.

Từ đó tôi thề sẽ không bao giờ bước chân vào nhà con đàn bà dâm đảng đó nữa. Thế nhưng đã chót hứa với Sam rồi, đã lỡ nhận tiền rồi, thì phải hoàn tất công việc dạy nó lái xe nữa chứ? Xong tôi nghĩ chẳng lẽ giữa thanh thiên bạch nhật, giữa chốn đông người mà nó dám “ăn thịt” được tôi? Quả vậy, tôi lựa một bãi tập đông

người nhất, vào giờ giấc an toàn nhất, nên ngoài những vờ vĩnh đụng chạm cố ý, à không dò trò gì ra được cả. Thị Lại đầu óc dốt đặc nhưng học lái xe lại khá nhanh, mới hơn ba tuần là y thị đã có bằng lái, tôi chấm dứt nhiệm vụ, thoát nợ!

Sam đi hành quân đúng một tháng thì trở về, hấn khuôn sang cho năm đứa bọn tôi hai két bia lon để tạ ơn. Hấn hớn hờ tươi cười, cảm ơn rồi rít:

- Anh Phan, anh tốt quá. Cảm ơn anh lắm, vợ tôi cũng cảm ơn anh nữa, nhờ anh mà nó không cảm thấy thời gian quá dài khi xa tôi.

Thằng Hoàng cười đều:

- Phải, nhờ thằng Phan nên vợ anh không cảm năm, bảy cái sừng lên đầu anh.

Tôi tái mặt, nhưng Sam hồn nhiên gật lấy gật để:

- Đúng, đúng đấy, vì nó bận lo tập lái nên làm gì có thì giờ bắt nhân tình với kẻ khác.

Ngưng một lúc như để suy nghĩ, Sam ngập ngừng đề nghị:

- Vì vậy anh Phan này, vợ tôi nó muốn, nó yêu cầu anh dạy tiếng Anh cho nó, anh bằng lòng không?

Đã có kinh nghiệm, lần này tôi dứt khoát từ chối:

- Tôi rất tiếc không thể nhận lời anh được, tôi không có thì giờ.

Sam năn nỉ:

- Mỗi tuần một buổi thôi mà?

Tôi cương quyết:

- Nửa buổi cũng không được, tôi sắp thi rồi.

Sam buồn rầu:

- Thôi vậy, tôi đâu có thể ép anh được. Nhưng lúc nào rảnh, anh cứ qua chơi, nói chuyện với vợ tôi cho vui... Tội nghiệp, tôi đi làm suốt ngày, nó ở nhà một mình cũng buồn.

Nói xong, Sam bắt tay chúng tôi ra về. Thằng Lịch nháy mắt với tôi:

- Sao không nhận lời? Số mày đào hoa lắm đấy, con ạ.

Tôi nổi sùng:

- Quý sù! Có giỏi nhào vô, tao nhường đấy.

Nó le lưỡi rồi chuồn mất. Tưởng thế là yên, nhưng - lại chữ nhưng quái ác - một hôm tôi vừa ló đầu về đến nhà, đã bị thằng Ân chặn ngay tại cửa:

- Mày đi đâu mà mất mặt? Người ta tìm mày từ sáng đến giờ đã ba, bốn lần rồi đấy.

Tôi ngạc nhiên:

- Người ta là ai? Tìm tao có việc gì?

- Cô Lại, cô ấy đang đau nặng, nghe đâu bị thằng chồng đánh đập gì đó...

- Có can chi đến tao?

- Không can chi, nhưng mày cũng nên tội nghiệp người ta một tí.

Tôi cáu:

- Không tội nghiệp gì hết, tội nghiệp mù rồi ai tội nghiệp tao? Mày tội nghiệp mù sao mày không sang?

Ân cười hề hề:

- Rõ thôi, mày học thuốc nên người ta mới nhờ, tao học văn khoa chả lẽ sang đọc thơ cho nó nghe à? Hay bảo thằng Lãm sang giảng cho nó nghe về vật lý nguyên tử?

Tôi phì cười:

- Ừ nhỉ, mà sao nó không đi bác sĩ?

- Tiền đâu mà đi? Thằng chồng nó ghen, bỏ bê từ lâu, có cho tiền bạc gì đâu. Thôi, mày cũng nên vì lòng nhân đạo, lương y như... kế mẫu.

- Tao còn đang đi học, đã thành kế mẫu hồi nào?

Tuy miệng tôi nói vậy nhưng trong lòng cũng thấy tội nghiệp, thấy người bị nạn mà không cứu, còn đâu là tinh thần Hippocrates? Thế là lòng trắc ẩn xui khiến tôi nên giúp đỡ kẻ hoạn nạn, vả lại nó đau nặng như thế chắc không thể động cõn được, nghĩ vậy tôi mạnh dạn bước sang nhà y thị.

Cửa không khoá, tôi vừa đẩy nhẹ một cái là mở toang, ánh sáng tràn vào buồng ngoài. Buồng trong tối om, thị Lài nằm trên một cái giường kê tận cuối phòng. Tôi cẩn thận, nên để cửa mở toang, nhờ ánh sáng từ buồng ngoài chiếu vào, tôi nhận thấy thị Lài bữa nay không son phấn, mặt mày sưng húp và một vết tím bầm nơi gò má. Thấy tôi, thị òa lên khóc:

- Thằng Sam nó đánh em đó, nó ghen vì bắt gặp em ở trong khách sạn với ông anh họ.

- Chị có đau lắm không, có chỗ nào bị gãy xương không? Sam đâu?

Thị vẫn nằm yên trên giường, chần chập tới cổ, rên rỉ:

- Nó đi biệt rồi, em nằm liệt giường hơn một tuần nay không dậy được. Đau đầu quá, cứ trông thấy ánh sáng là nhức đầu không thể tả, anh đóng dùm em cái cửa.

Thấy thị có vẻ đau nhiều, tôi quên cả đề phòng nên chạy ra khép cửa, thị nói với theo:

- Anh phải cài chốt lại, khép không, không ăn thua, gió thổi là nó bung ngay.

Tôi cài cửa và quay vào:

- Đã uống thuốc men gì chưa? Bây giờ chị thấy trong người thế nào?

- Thế nào à? Hí hí, sướng ghê lắm!

Tôi giật thót người, ả ngồi bật dậy nhanh như cái lò xo, mắt ráo hoảnh, những giọt nước mắt cá sấu hồi nãy biến đâu mất. Con yêu tinh đã hiện nguyên hình, nó nhảy phóc một cái đã tóm được tôi, đu ngay lấy cổ:

- Phen này đố chạy đằng trời. Ha ha ha, không làm vậy sao bắt được cung? Gớm, làm bộ dữ!

Dưới sức nặng của ả, tôi ngã phệt xuống giường, ả ôm chặt nghiêng, ép sát bộ mặt phèn phệt của ả vào mặt tôi, ả vừa hôn chùn chụt vừa nói giọng đả đót:

- Nao oi, cung dễ thương quá chừng, mê cung chết đi được. Đừng sợ, để em dạy cho, bữa nay em làm... cô giáo!

Tôi ú ớ, xong không thể mở miệng ra được và đầu cứ lắc qua, lắc lại để tránh cặp môi đầy và tham lam của con quỷ cái. Nó dùng chiến thuật thần tốc giựt mạnh một cái, chiếc áo sơ mi của tôi đã đứt hết cúc. Tôi vừa sợ vừa tức, luống cuống mãi mới túm được tóc thì giựt thật mạnh, bị đau, ả buông lui tay ôm, thừa dịp tôi tống cho ả một đạp, ả ngã bắn xuống đất. ả không giận mà còn cười sằng sặc:

- Hi hi hi, trông cung tức cười quá, coi ngộ quá đi mất. Em mê những con nai tơ như cung lắm. Cung có biết càng làm vậy trông cung càng hấp dẫn không? Tới đi bác tài, đã bảo đừng sợ mà...

Bỗng ả ngưng bật vì có tiếng đập cửa:

- Mở cửa, mở cửa mau Lài ơi!

Tiếng anh chàng Sam... Thôi chết rồi, trời xui đất khiến làm sao mà hấn lại trở về đúng lúc này, tình ngay nhưng lý gian làm sao mà chối cãi? Ai thấu cho nỗi oan của tôi hả trời? phen này chắc tránh không nổi cái chết. Tôi run lấy bấy nhìn quanh tìm chỗ trốn, thị Lài mặt cũng tái mét, đảo mắt thật nhanh rồi chỉ cái tủ áo lớn, tôi chui tọt ngay vào. Bên ngoài Sam đấm cửa rầm rầm, thị Lài kéo vội tấm khăn giường cho thẳng rồi hắng giọng:

- Từ từ đã nào, làm gì nặng lên, người ta đang ngủ.

Nói xong ả xỏ chân vào dép, lẹp xẹp ra mở cửa. Sam ừa vào nhà như một con lốc, hấn bế bổng vợ lên, xàng quay một hồi rồi mới đặt xuống, miệng ríu rít:

- Nhớ Lài quá, không xa Lài được. Hứa với tôi đi, đừng đi với ông anh họ nữa.

Thị vùng vằng:

- Đánh người ta gần chết rồi còn... Sao không đi luôn đi ?

- Thôi mà, tại tôi ghen quá. Sam dỗ dành, để tôi sẽ đền bù cho em, tôi sẽ cho em thật nhiều tiền.

- Tiên nhân mày, bây giờ mới đưa. Tiên đâu? Đưa ngay đi rồi muốn gì hãy nói.

Sam cười hề hề:

- Thong thả, đợi tôi lấy quần áo đi tắm cái đã.

Nói xong hấn dợm bước về phía cái tủ áo, Thị Lài hốt hoảng:

- Đứng, đứng...

Xong không kịp, Sam đã kéo toang hai cánh cửa tủ và một cảnh dở khóc dở cười hiện ra: một thằng đàn ông đang đứng trong đó, ngực trần, áo đứt hết cúc, tóc tai bù xù ướt nhep mồ hôi, vừa vì sợ, vừa vì bị đứng quá lâu trong tủ kín, đôi mắt lác thần, và mặt thì trắng bệch không còn một hạt máu. Sam khựng lại, hấn trở mắt nhìn, rồi dơ tay khều nhẹ một cái, tôi đã rút ra khỏi tủ. Hấn nhấc lấy tôi nhẹ nhàng như một chú King Kong nhấc một con chuột cống, đặt xuống đất, hấn ngấm nghĩa tôi một lúc rồi chột phá ra cười, hấn cười hồng hộc, cười sằng sặc, tiếng cười nghe thật rùng rợn. Tôi bủn rủn đứng không muốn vững, miệng lắp bắp:

- Anh Sam, anh nghe tôi nói... Anh... anh phải để tôi giải thích...

Sam vẫn cười sặc sụa, hấn xua tay lia lịa:

- Khỏi, khỏi cần giải thích, tôi hiểu cả rồi.

Tôi càng run bắn, nghĩ thầm hần hiểu mà hiểu thế nào chứ? Trời ơi! hần sắp dò trò gì đây? Hần sắp làm gì tôi bây giờ? Tôi rùng mình nhìn thân hình nặng 350 pao của hần. Còn tôi, một tên học trò trói gà không chặt, chỉ cần xoi của hần một đấm, một đấm thôi cũng đủ về châu ông bà gấp. Thôi rồi, đời mình sắp chấm dứt tại đây, nghĩ thương cha thương mẹ rồi tự giận mình, khi không lại nghe lời xúi dại của thằng Ân để tự rước lấy một cái chết lãng nhách.

Sam từ từ bước về phía tôi, tôi sợ hãi lùi dần, lùi dần... Sát vách tường, không thể lùi thêm được nữa, tôi nhắm mắt chờ số phận. Sam bế bổng tôi lên, hần bỗng tôi nhảy tung tung, vừa cười thật lớn:

- Ha ha ha, anh hoá trang giỏi lắm, coi giống hết sức!
- Ờ... à... giống cái gì?

Sam nắm lấy tay tôi xiết chặt, giọng cảm động:

- Tôi hiểu rồi, anh tốt lắm chưa ai tốt như anh. Thấy tôi bỏ đi, anh sợ vợ tôi buồn bỏ nhà theo trai, anh làm hề chọc cho nó vui, anh chui vào tú doạ ma nó. Ha ha ha, trông anh giống lắm, giống hệt cái xác chết.

Hần quay sang vợ:

- Có phải không em cưng?

Con dâu phụ từ đầu màn kịch chỉ đứng chôn chân một chỗ, mặt tái như gà bị cắt tiết, bây giờ cũng đã hoàn hồn trở lại, nó nhảy ngay đến bá lấy cổ chồng hôn chùn chụt, miệng liến thoắng:

- Darling đoán giỏi lắm.

Màu hồng đã trở lại trên mặt tôi, chưa bao giờ tôi thấy anh Sam ngây thơ và đáng yêu như lúc đó, tôi thành thật:

- Anh Sam! Tôi thương... hại anh quá.

Sam nhè nhẹ xô vợ ra, hần vỗ vai tôi niềm nở:

- Tôi biết, tôi biết... Như vậy nhé, để ăn mừng ngày tôi trở về làm hòa với vợ tôi, chiều nay chúng ta đi nhậu, tôi mời, OK?

- OK!

Phải đấy, tôi nhủ thầm, phải đi nhậu chứ, phải ăn mừng tôi thoát chết trong đường tơ kẽ tóc. Cảm ơn trời Phật, cảm ơn anh Sam ngây thơ của tôi.

Tết năm đó, Dũng, Hoàng, Ân đều về quê cả, chỉ còn tôi và Lịch ở lại nhà trọ. Lịch ở lại Sài Gòn để lo đám hỏi với người yêu của nó, còn tôi phải ở lại để chuẩn bị cho ngày thi thực tập vào mừng tám Tết.

Chiều ngày 30, trời đã chạng vạng tối, tôi đang sửa soạn để nấu nướng thì có tiếng gõ cửa. Như mọi ngày, giờ này là giờ Lịch về, nên tôi rửa tay và vội vã ra mở cửa, nhưng không phải Lịch mà là thị Lài, thị chạy tuông vào nhà, thở hổn hển, nói líu cả lưỡi:

- Lạy anh cứu em, nó mà bắt được em bây giờ thì nó giết em chết. Tại nó bảo nó đi vắng một tuần, mà mới ba ngày đã mò về...

Thế rồi không kịp chờ xem tôi có đồng ý hay không, thị đã chạy ào vào phòng tắm, đóng cửa thật chặt. Tôi đứng như trời trồng, chưa kịp có phản ứng gì thì Sam đã lù lù hiện ra ngay cửa, hấn gầm lên:

- Có con Lài ở đây không?

Tôi lắp bắp:

- Không có, làm gì có... Mà chuyện gì vậy?

- Nó phản tôi, con điếm, nó cứ rình tôi đi vắng là ngủ với trai. Có người bảo tôi nó đang ở nhà anh?

Tôi ấp úng chối:

- Không, tôi nói không có thật mà.

Sam cười gằn:

- Để tôi đi xét cái đã.

Hấn hùng hổ đi khắp các phòng, mở tung các cửa, mở tung các tủ áo, nhòm cả vào gầm giường.. Không thấy gì hết, hấn lù lù đi xuống bếp... Tôi sợ quá, trống

ngực đánh thùm thụp, vì phòng tắm, phòng vệ sinh đều ở cả nhà bếp. Sợ quá hoá liều, tôi do tay cản hẳn lại:

- Anh không có quyền xét nhà tôi.

Sam gạt tay tôi ra, hẳn phăng phăng tiên đến trước cửa phòng tắm. Chợt hẳn cúi xuống nhặt lên một cái gì... Tôi giật thót người, trời ơi, một chiếc giày cao gót! Nhưng không giống như chiếc giày của cô bé Lộ Lem trong truyện cổ tích đời xưa, chiếc giày của con khốn nạn đang đem họa đến cho tôi, và cả cho nó nữa. Có bút nào tả xiết nỗi kinh sợ của tôi lúc đó? Tôi đứng ngay đơ như trời trồng, cổ họng tắc lại. Sam lầm lỳ cầm chiếc giày lên ngắm nghía:

- Quả tang, hết chối nhé?

Miệng tôi cứng ngắc không nói được, Sam ưỡn lưng đùn tôi lên nhà trên. Tôi đi theo tay đẩy của hẳn như một thằng người máy, một tên tử tôi đi theo cai ngục dắt đến máy chém. Sam ấn tôi ngồi xuống ghế, cười gằn:

- Hừ, còn dấu diêm mãi! Anh không thật thà... Há? Trả lời cho tôi biết cái gì đây?

Hắn do chiếc giày ngang mặt tôi, dứ dứ vài cái. Cố gắng lắm tôi mới mở miệng được, nói cà lăm:

- Anh Sam! Thật, thật... tình, tôi, tôi... không... không... không ...

Hắn chợt phá lên cười, nheo mắt:

- Tôi biết, tôi hiểu hết. Anh không muốn tiếp tôi vì đang có bạn gái trong nhà? Anh cho rằng tôi phá đám, nên anh cau có với tôi. Anh xấu tính lắm...

Thở đến phào một cái, đưa tay lên chặn ngực cho tim bớt đập, tôi cười gượng:

- Thật chẳng có gì dấu được anh.

Sam nhìn tôi nháy mắt, giọng riếu cọt:

- Tôi cũng ghét có người phá đám.

- Vậy anh bạn thông cảm?

Sam cười, đưa tay ra bắt:

- Thông cảm chứ, ngày cuối năm mà. Thôi tôi về nhen, chúc anh vui đêm nay.

Tiến hẳn ra khỏi cửa, tôi còn bàng hoàng không hiểu sao mình lại thoát chết lần này, mặc dù quả thật là oan Thị Kính. Con khốn nạn vừa chui ra khỏi phòng tắm đã chạy lại quẹt má tôi mà rằng:

- Bớ cung, lai tinh, lai tinh! Thằng nhọ đi khỏi rồi, đừng sợ.

Tôi rùng mình, ra khỏi cơn bàng hoàng. Nhìn con khốn nạn đang sửa tóc, sửa tai, tôi không dẫn được con giận, chỉ tay ra cửa, quát lớn:

- Cút ngay!

- Cút thì cút chớ, làm gì dữ vậy?

Nó chu mỏ hôn gió đánh chụt một cái, rồi ngoe ngoáy đi ra. Tới cửa, nó còn quay lại hẹn với:

- Mai thằng nhọ phải vô cắm trại, lần này thì chắc chắn trăm phần trăm, em sẽ sang chúc Tết cung.

Tôi thót tim, ối mẹ ơi, nó dọa hay thật thì tôi không biết, nhưng ở đây nguy hiểm quá, bởi vì nếu mai không sang, thì một, hoặc một ngày nào đó nó cũng sẽ sang... Nếu có cuộc đụng độ lần nữa thì tôi chết là cái chắc, bởi vì may mắn đâu có quá tam ba bận? Chốn này không phải là nơi an toàn nữa rồi, không thể ở thêm một ngày nào nữa.

Sáng sớm hôm sau, khi tiếng pháo của ngày đầu năm còn đang nổ đi ùng, tôi lẳng lặng gói ghém tất cả sách vở, quần áo, rồi không có thì giờ giã từ bà con lối xóm, tôi dông một mạch đến nhà chú tôi, nói là để ăn Tết với chú, tôi ở lý nhà chú tới ra giêng, mới nộp đơn xin vào trọ học tại Đại học xá Minh Mạng. Số tôi xem vậy mà còn hên, vì đã không bỏ mạng sau ba lần xem chết.

Lưu - Phương - Lan

(Trích trong tập truyện **Anh mới biết yêu lần đầu.**)

Mùa Xuân Viên Xứ,

*Đón chờ mai nở nắng vàng rơi
Dáng nhỏ cô em tận cuối trời
Phương này xuân đến buồn xa xứ
Lòng cô tìm vui với cuộc đời.*

*Ngày tháng dần trôi bao ước mơ
Ấm thầm ghi lại đôi vần thơ
Phương trời thăm thẳm buồn ly cách
Hạnh ngộ ngày mai vẫn đợi chờ.*

*Mơ giấc tương phùng chẳng thấy đâu
Gặp nhau chắc hẳn mắt vương sầu
Bao năm viễn xứ buồn xa vắng
Ta kể nhau nghe chuyện bể dâu.*

*Mùa Xuân gọi cảm chút hồn thơ
Dịu dịu tình xuân vương ý to
Tri kỷ người ơi xin hãy đến
Tri âm hoài vọng giữa trời mơ.*

Đỗ thị Minh Giang

Mùa Xuân Viên Xứ,

*Đón chờ mai nở nắng vàng rơi
Dáng nhỏ cô em tận cuối trời
Phương này xuân đến buồn xa xứ
Lòng cô tìm vui với cuộc đời.*

*Ngày tháng dần trôi bao ước mơ
Ấm thầm ghi lại đôi vần thơ
Phương trời thăm thẳm buồn ly cách
Hạnh ngộ ngày mai vẫn đợi chờ.*

*Mơ giấc tương phùng chẳng thấy đâu
Gặp nhau chắc hẳn mắt vương sầu
Bao năm viên xứ buồn xa vắng
Ta kể nhau nghe chuyện bể dâu.*

*Mùa Xuân gọi cảm chút hồn thơ
Dịu dịu tình xuân vương ý to
Tri kỷ người ơi xin hãy đến
Tri âm hoài vọng giữa trời mơ.*

Đỗ thị Minh Giang

MỪNG NĂM HỒNG MÃ

Đọc Xuôi :

*Thiên mã ngựa hồng chủ vận niên,
Thê nhân chào Tết hương bình yên.
Thuyền trôi bể mộng tràn vui thỏa,
Tiếng hát lời say thắm ước nguyện.
Tiên cảnh mơ người cầu hạnh phúc,
Thánh tâm tình nghĩa rõ trần duyên.
Triền non núi thắm thời chinh chiến,
Thiên hòa mã hồng không đao diên!*

Đọc Ngược :

*Diên đao không hồng mã hòa thiên,
Chiến chinh thời thắm núi non triền.
Duyên trần rõ nghĩa tình tâm thánh,
Phúc hạnh cầu người mơ cảnh tiên.
Nguyện ước thắm say lời hát tiếng,
Thỏa vui tràn mộng bể trôi thuyền.
Yên bình hưởng Tết chào nhân thế,
Niên vận chủ hồng ngựa mã thiên!*

Nhật Hồng Nguyễn Thanh Vân

NGUYỄN CẦU LONG MÃ

Đọc Xuôi :

*Long mã mao hồng Tết đón đây,
Lửa sào tranh chiến vẫn than đây.
Lòng đau khổ nạn rầu bom đạn,
Lệ buốt chua cay thắm mặt mây!
Lông lộn Thái-Miên bao bắn giết,
Lấn xâm nhà đất lắm sầu ngây!
Lông bông thế sự nhiều oan nghiệt,
Long mã mao hồng hời nhẹ tay!*

Đọc Ngược :

*Tay nhẹ hời...hồng mao mã long,
Nghiệt oan nhiều sự thế bông lông.
Ngây sầu lắm đất nhà xâm lấn,
Giết bắn bao Miên-Thái lộn lông!
Mây mặt thắm cay chua buốt lệ,
Đạn bom rầu nạn khổ đau lòng!
Đầy than vẫn chiến tranh sào lửa,
Đây đón Tết hồng mao mã long!*

Liêu Xuyên

Mùa Xuân Là Mùa Của Sự Sống, Của Yêu Thương Và Đoàn Tụ

KIỀU MỸ DUYÊN

Mừng Xuân Bính Ngọ 2026, chúc mọi người "Mã đáo thành công", làm đâu thắng đó.

Năm 2026, theo âm lịch là năm Bính Ngọ. Trong văn hóa Á Đông, con Ngựa (Ngọ) đại diện cho tốc độ, sự tự do và sức mạnh bền bỉ. "Bính" thuộc hành Hỏa, "Ngọ" cũng thuộc hành Hỏa, nhưng mệnh của năm lại là Thiên Hà Thủy: nước từ trời rơi xuống để làm dịu đi cái nóng hừng hực của lửa. Điều này báo hiệu một năm có nhiều biến động nhưng nếu biết cách vận hành, sẽ gặt hái được thành quả lớn.

Người tuổi Ngọ là một trong những người thông minh nhanh nhạy và được đánh giá cao trong công việc cũng như được yêu quý trong cuộc sống hàng ngày. Tuổi Ngọ hay còn gọi là tuổi Ngựa, con ngựa đứng thứ 7 trong 12 con giáp. Người tuổi Ngọ thường có tính cách phóng khoáng, dũng cảm luôn vui vẻ yêu đời và chí tiến thủ lớn. Người tuổi Ngọ ưa khám phá, thích những nơi ồn ào, náo nhiệt.

Người tuổi Ngọ là một trong những người thông minh nhanh nhạy và được đánh giá cao trong công việc cũng như được yêu quý trong cuộc sống hàng ngày.

Mùa Xuân là mùa của tươi vui, của hy vọng, của trái tim cởi mở, của sự rộng lượng, hạnh phúc. Người người chúc lành cho nhau. Nụ cười thật tươi, giọng cười giòn giã. Chim hót líu lo, nắng ấm chan hòa. Tình người và thiên nhiên như hòa nhịp thành điệu nhạc Xuân bất tận của mùa Xuân yêu thương. Ôi, mùa Xuân đẹp quá, tình người ấm áp quá. Hãy yêu thương như chưa bao giờ yêu thương, hãy ca hát ngợi khen mùa Xuân đã về.

Mùa Xuân về, hoa mai, hoa đào rực rỡ chào đón gió Xuân. Những ngày còn là sinh viên ở Sài Gòn, mỗi lần gió Xuân lành lạnh về, chúng tôi hồi hộp lắm vì chuẩn bị ra tiền đồn thăm các chiến sĩ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa. Quà gồm có thư của em gái hậu phương, bánh, kẹo, hạt dưa, mít, ... Chuyển đi do sĩ quan tâm lý chiến của tổng cục chiến tranh chính trị tổ chức. Quà do chúng tôi chuẩn bị, phương tiện di chuyển bằng máy bay do chính phủ giúp đỡ. Sinh viên gồm từng nhóm nhỏ khoảng 10 đến 12 người, cả nam và nữ. Người thì chuẩn bị quà, người thì chuẩn bị bài ca và đàn guitar, vui lắm.

Ở rừng núi, tiền đồn hẻo lánh, nơi nào cũng có hoa mai, hoa đào rực rỡ. Đi xa như đến Kontum, Pleiku, Hậu

Xuân trên miền Thượng.

Nghĩa, Tây Ninh do tổng cục chiến tranh chính trị tổ chức, đi gần như Bình Chánh, Mật Khu Lý Văn Mạnh thì do phòng tâm lý chiến của Liên đoàn 5 Biệt Động Quân tổ chức. Chuyển đi nào cũng vui. Những khuôn mặt hồn nhiên, học chưa xong, tương lai chưa có dạng, nhưng tiếng cười của phái đoàn sinh viên vui lắm. Những người lính trẻ vừa ra trường 18- 19 tuổi, khuôn mặt còn vẻ ngỡ ngàng của học trò, dễ thương lắm bà con ơi. Có một hôm, phái đoàn sinh viên luật đến tiền đồn Mật Khu Lý Văn Mạnh, ở Bình Chánh. Tiền đồn hẻo lánh, đồng cỏ bao la, hoa mai vàng rực rỡ, nụ hoa to và đẹp mọc khắp nơi. Khi trực thăng cất cánh, những cánh tay của người lính vẫy vẫy trong gió.

Một nữ sinh viên nói:

- Em nhìn thấy hoa mai vàng trên cổ áo của người chiến sĩ.

Tôi cười:

- Hoa mai của núi rừng không nhìn thấy mà chỉ thấy hoa mai trên cổ áo người chiến sĩ, sao không nói chỉ nhìn thấy anh chiến sĩ?

Cô sinh viên bẽn lễn đỏ mặt.

Ngày xưa còn nhỏ dại, chỉ một cử chỉ, một nụ cười, một lời nói cũng cảm thấy e ngại. Tình cảm ngày xưa rất kín đáo, không biểu lộ ra ngoài như bây giờ, nhất là ở hải ngoại:

Yêu ai cứ bảo là yêu

Ghét ai cứ bảo là ghét

Dù ai ngon ngọt nuông chiều

Cũng không nói yêu thành ghét.

Dù ai cầm dao dọa giết

Cũng không nói ghét thành yêu

(Nhà thơ Phùng Quán, trong bài thơ “Lời Mẹ Dặn” - 1960)

Tôi có ấn tượng thật đẹp về hoa mai và hoa đào. May mắn, khi mua nhà xong, tôi phát hiện ra ở góc vườn nhà tôi có cụm hoa mai và hoa đào. Tôi rất quý hoa nhà tôi nên không bao giờ cắt hoa ở ngoài vườn vào nhà chung. Hoa ở góc vườn rực rỡ nhưng cứ để yên đó mà ngắm. Đi ra tiệm mua hoa về chưng. Hoa Xuân rồi sẽ đi qua nhưng tình yêu còn ở lại, tình yêu của núi rừng cao nguyên Trung phần. Tôi rất nhớ cao nguyên đất đỏ, Kontum với những hàng phượng đỏ rực hai bên đường, với nhà thờ Gỗ mà tôi đã trú ngụ khi làm phóng sự mùa hè đỏ lửa, với mùi thơm của hoa bưởi, hoa lài trong giấc ngủ say sưa. Chúng tôi được ở lại đêm nhà của dì phước. Cửa sổ mở, mùi hoa lài, hoa bưởi thơm phức thoảng vào phòng. Cảm giác này không thể có nữa trừ khi về Kontum?

Tôi giữ mục “Người Yêu của lính” của nhật báo Công Luận, chủ nhiệm là trung tướng Thượng Nghị Sĩ Tôn Thất Đính. Các em gái hậu phương gửi thư cho các anh chiến sĩ tiền tuyến nhiều lắm, cả bao bố những bức thư tình lãng mạn. Người yêu không thấy mặt, em gái hậu phương viết thư hay lắm mà không đề địa chỉ. Nhưng những tình cảm đó cũng làm cho người lính ấm lòng trong gian khổ gắn với sự hiểm nguy. Nói về người lính chiến hào hùng nói hoài không hết, như bản trường ca bất tận. Ngày xưa và bây giờ cũng thế, cho nên khi thấy những người lính Mỹ nằm la liệt ở nhà ga Hoa Thịnh Đốn, giữa trời lạnh buốt mà không khỏi xúc động.

Mùa Xuân sắp về, những người lính chiến, trong đó có người Mỹ gốc Việt, đang lênh đênh trên biển cả giữ an ninh cho Á Châu Thái Bình Dương, ở A Phú Hãn, ở Tokyo và ở khắp nơi, sẽ rất nhớ nhà, nhớ người thân yêu của mình. Tôi còn nhớ tướng Floria, Đại Tá Christ Phan (bây giờ là chánh án di trú liên bang), và một số sĩ quan người Mỹ gốc Việt hàng năm tổ chức nấu bánh chưng gửi khắp nơi cho anh em. Một việc làm rất đẹp, hy vọng việc làm tốt đẹp này sẽ tiếp tục mãi mãi, để làm ấm lòng chiến sĩ.

Mùa Xuân năm nay hoa đào, hoa mai cũng nở rộ khắp nơi. Có những chủ vườn là người Việt Nam canh cho đúng ngày giờ hoa mai, hoa đào nở đem đến các chợ bán. Ở miền Nam Cali, năm nào cũng có chợ hoa, đủ màu đủ sắc chào đón gió Xuân. Bài hát “ Ly rượu mừng” (nhạc sĩ Phạm Đình Chương, sáng tác 1952) vang lên khắp nơi. Xuân của đất Trời, Xuân của lòng người. Mùa Xuân là mùa hy vọng, mơ ước nào năm qua chưa thực hiện được thì năm mới sẽ hoàn tất. Đồng hương gửi đến nhau những lời chúc Xuân tuyệt vời: vạn sự như ý, sức khỏe dồi dào, tiền vô như nước, tiền ra rì rả,... Giấc mơ làm chủ một căn nhà sẽ trở thành hiện thực. Có nhà rồi, rước nàng về dinh, đám cưới đầu Xuân rộn rã, tung bưng.

Yêu thương - hai chữ nói dễ mà làm rất khó. Nếu trên trái đất này mọi người đều yêu thương, đùm bọc lẫn nhau, người này giúp đỡ người kia với trái tim chân thật, không còn ghen ghét, không còn thù hằn thì xã hội này tuyệt đẹp biết bao. Nhà thờ mở cửa, chùa mở cửa, những cơ sở tôn giáo mở cửa, nhà tù đóng cửa, tiền rơi dưới đất không ai lượm, đêm đêm nhà mở cửa không sợ ăn trộm vào thì khi đó ta thấy Thiên Đàng ở hạ giới, xã hội như thời vua Nghiêu, vua Thuấn,... Xã hội bình yên, người người bình yên, tất cả trẻ em đều được đến trường học, người già được chăm sóc, được yêu thương bởi con cháu của mình. Ngoài vườn, lúc nào cũng có tiếng hót líu lo của đàn chim, trái cây chín rục trên cành không ai bẻ trộm. Vui ơi là vui, đời thái bình, an lạc.

Niềm tin mãnh liệt vào tôn giáo làm cho mọi người sống vui, sống lạc quan hơn. Hàng ngày có nhiều nhà thờ có cha giảng đạo trên tivi, youtube. Những người trẻ ngoan đạo hơn, cha mẹ hài lòng và hạnh phúc vì điều này. Quý đồng hương có thể nhìn thấy rằng các vị lãnh đạo tôn giáo giảng đạo với nụ cười tin tưởng vào Chúa. Các Thượng Tọa cũng vậy, giọng nói các ngài rất vui, không sợ hãi, không lo âu vì có Phật phù hộ. Lúc nào nếu quý vị muốn nghe giảng đạo, cứ bật đài truyền hình lên là thấy ngay. Sáng, trưa, chiều, tối ngày nào cũng có Thượng Tọa, linh mục giảng đạo với niềm tin và nụ cười.

Lạc quan, yêu người, yêu đời mà sống, vui vẻ mà sống. Tôi thích người vui hơn người cứ than thở, rầu rĩ, rên la, bi quan có được gì? Rầu rĩ, bi quan sẽ ảnh hưởng đến mọi người xung quanh. Tôi thích nghe tiếng cười rộn rã bên kia đầu dây điện thoại. Một tràng cười bằng mười liều thuốc bổ. Tôi thường nói, thuốc bổ bây giờ đắt lắm, tôi nói chuyện mà làm cho mọi người cười vui vẻ, tôi ghi nhận và muốn gửi email đòi tiền nhưng chắc đòi không được nên không làm việc này. Nhưng không sao, kiếp này đòi không được thì đợi kiếp sau vậy?

Đời sống mệt nhọc quá, đi làm đã mệt, mỗi tháng phải trả đủ thứ tiền, tiền nhà, tiền điện thoại, tiền bảo hiểm, tiền xe,... nếu mắc bệnh mà bi quan nữa thì còn sức đâu mà sống? Cho nên, cứ vui lên, lạc quan, yêu người, yêu đời mà sống, cuộc sống sẽ nhẹ nhàng hơn? Sống ở Mỹ lâu, tôi mong mọi người có tinh thần lạc quan như người Mỹ.

Dù ở đâu, tôi cũng thích nghe tiếng cười. Trong điện thoại, tôi cũng thích nghe tiếng cười. Có một dì phước mà tiếng cười giòn tan, trong veo. Nghe tiếng cười của dì phước, tự nhiên tôi thấy đời đẹp lắm. Tôi thường nói, nếu mừng một Tết mà được nghe tiếng cười của dì phước này, chắc suốt năm may mắn và vui vẻ lắm. Như hơn nửa thế kỷ, từ Pháp sang Thụy Sĩ, nghe lời bài hát: Sài Gòn đẹp lắm, Sài Gòn ơi, Sài Gòn ơi! Nhớ nhà vô cùng, tôi vẫn nhớ mãi cho đến bây giờ.

Kiều Mỹ Duyên

Sống lạc quan, đời sống sẽ đẹp hơn. Hãy yêu thương, yêu người, yêu đời, yêu thiên nhiên, yêu tiếng chim hót líu lo trong vườn buổi sáng, yêu những cành đào, cành mai rung rinh trong gió thì lòng mình sẽ thanh thản hơn, nhẹ nhàng hơn. Đâu phải giàu có mới hạnh phúc. Ngày xưa, khi còn là sinh viên đi biểu tình chống Cộng Sản, chúng tôi chia nhau từng miếng bánh mì, đi bộ, đi xe buýt, vẫn thấy hạnh phúc. Hạnh phúc là những gì mình có, chứ đâu phải ở nhà cao cửa rộng, vàng vòng đầy cổ?

Hạnh phúc giản dị lắm, tình yêu cũng giản dị lắm. Một con gió heo may thoảng qua, mình nghĩ đến người nào đó cũng là tình yêu. Tình yêu thiên nhiên, cỏ cây, hoa lá, chim chóc, cô thỏ trắng cung dễ thương, ... với người thân, bà con láng giềng, bạn bè xung quanh, ..., nơi nào cũng có tình yêu. Tình yêu có sẵn trong trái tim của mỗi chúng ta, thì tại sao chúng ta không mỉm cười chứ?

Chào người khác, không cần nói câu nào, chỉ cần nở nụ cười là đủ rồi. Yêu người khác, không cần nói tiếng nào, chỉ cần ánh mắt tha thiết, ấm áp. Chỉ nụ cười là đủ rồi, xin quý đồng hương diễn tả tình cảm của mình bằng nụ cười, bằng tiếng cười. Cười sẽ sống vui, sống khỏe, sống lạc quan.

Mùa Xuân năm nay mưa nhiều quá. Ở California mà có mưa mùa này mới lạ? Ở đời này nhiều việc thay đổi. Thời tiết thay đổi, con người thay đổi, nhưng có nhiều người có lòng, làm việc từ thiện vẫn không thay đổi, miệt mài làm việc thiện, giúp người nghèo, trẻ con mồ côi. Làm việc thiện từ năm nay sang năm khác làm việc thiện không biết mệt mỏi.

Mưa Xuân cho cây cối tốt tươi, đâm chồi, nảy lộc.

Hôm qua có một khách hàng đến văn phòng chúng tôi, nhìn thấy một bà già da mặt đã nhăn nheo đang bung những thùng giấy ra xe. Người này gầy thật gầy. Ở Mỹ mà gầy như thế này hiếm lắm, người khách hỏi:

- Ở đây già như thế vẫn còn làm việc hả chị?
- Em nói người nào ?
- Bà cụ em vừa gặp mới vào cửa đó.

Tôi nói ngay :

- Đó là một bà cụ chưa bao giờ lập gia đình. Hồi nhỏ thì nuôi cháu, bây giờ thì đi lượm giấy, thùng carton bán để giúp cho trẻ con mồ côi ở Việt Nam.

Một xe giấy đầy bán chừng \$20-\$30 , rồi thêm vào vài trăm để gửi tiền về Việt Nam. Người khách trẻ, triệu triệu phú yên lặng có vẻ kính phục bà lão ốm nhom này.

Một miếng khi đói bằng một gói khi no.

Đâu phải người đàn bà ốm nhom này mà làm việc từ thiện. Làm việc liên tục từ mấy chục năm nay. Khi hai mẹ con mới đoàn tụ đã đi làm việc thiện. Làm việc một tuần 5 ngày. Cuối tuần đi chợ trời để mua quần áo về giặt sạch, xếp quần áo cẩn thận, áo của đàn ông, đàn bà và trẻ con để riêng để gửi đi. Khi bà cụ

sắp chết thì ở nhà có nhiều quần áo đã giặt sạch, cụ bà trần trời:

- Hãy gửi những quần áo về Việt Nam.

Và việc này của cụ bà đã kéo dài hơn 32 năm, từ khi đến Mỹ.

Người ở Việt Nam ra đi sau này biết rõ cảnh khổ của người còn ở lại quê nhà. Mọi sự giúp đỡ nhỏ nhỏ cũng làm ấm lòng người nghèo khó.

Kiều Mỹ Duyên cùng phái đoàn "Hội Bạn Người Cùi" thăm và tặng quà cho người cùi ở Việt Nam.

Khi nói về người có lòng thì nhiều lắm, người già, người trẻ, người nào cũng có thể làm việc thiện nếu người đó có trái tim nhân hậu, biết thương người. Người tốt trên thế giới này thì nhiều lắm, ở đâu cũng có người tốt. Theo thống kê thì người Hoa Kỳ làm việc từ thiện nhiều nhất trên thế giới, người tị nạn ở đây cũng làm việc thiện. Người Việt vốn biết ơn, mang ơn ai thì phải trả, để tỏ lòng biết ơn với chánh phủ Hoa Kỳ và người dân Hoa Kỳ, đồng bào Việt Nam cho cơm cho người không nhà. Các phái đoàn cho cơm hàng tuần, không phân biệt Phật Giáo, Công Giáo, Cao Đài, Hòa Hảo, Tin Lành, ...

Nhiều lần tôi tự nói với chính mình:

- Mình có phước vì xung quanh mình toàn là người tốt, rất tốt, hàng xóm của mình cũng rất tốt.

Có lẽ mọi người có số, sinh ra có sao tốt xung quanh thì mọi ngày đều gặp người tốt. Người tốt thì nhiều lắm đồng hương ơi! Ở đất này trả báo nhĩn tiền, người tốt sẽ gặp nhiều sự may mắn trong đời. Trời lạnh nhưng lòng người ấm, giúp người, người nhận được sự giúp đỡ cũng cảm thấy ấm lòng. Người giúp người khác nhìn thấy nụ cười biết ơn cũng thấy ấm lòng.

Mong thế giới hòa bình, hy vọng mọi người trên giới đều tốt, giúp đỡ lẫn nhau, cho mọi người đều có cơm ăn, áo mặc thì dù trời lạnh vẫn thấy ấm lòng. Nhân dịp năm mới, năm Bính Ngọ, chúc mọi người "Mã đáo thành công", mong ước mọi người luôn thành công, thuận lợi trong công việc cũng như trong cuộc sống.

Kiều Mỹ Duyên

HƯƠNG XƯA NGÀY CŨ

-Donry Nguyễn-

*những đóa vàng tươi nở giữa mùa
gợi bao niềm nhớ mái nhà xưa
trước sân thềm cũ đôi hàng cúc
bên gốc mai già lật lá thưa*

*tôi nhớ quê nghèo lúc trẻ thơ
mỗi khi én liêng báo xuân về
mẹ ngâm gạo nếp, phơi tàu chuối
cha tựa đầu hè chẻ lát tre*

*vuông vắn vườn sau mấy luống hành
tàn ô, xà lách, cải lên xanh
sớm mai sương mỏng như làn khói
bướm nhỏ một đàn bay lượn quanh*

*cái thủa thanh bình vui thích sao
tôi nghe chim sẻ hót bên rào
tiếng tre kẽo kẹt ru trong gió
lá rụng la đà mặt nước ao*

*tôi hưởng êm đềm cuộc sống vui
cùng với em thơ rộn tiếng cười
ngày xuân được mẹ mua áo mới
cùng đám trẻ làng dạo bước chơi*

*giờ đã xa rồi, xa quá xa
cha tôi mất sớm mẹ tôi già
tôi ném thân tôi vào gió bụi
thị thành chen lấn với người ta*

*cuối năm ra chợ mua bình cúc
về ngắm băng khuâng nhớ ấu thời
tuổi mộng xanh rêu mờ kỷ ỨC
quê người xuân đến lặng nhìn tôi...*

NUÔI TIẾT

Donry Nguyễn

*Ngày xuân nhớ quá đôi vòng cài
Dầm luống hành tươi mẹ đã trồng
Vải cây Vạn Thọ chung bàn tết
Mây bụi mai già lác đác bông*

*Tết xưa đơn giản người thương nhớ
Xóm dưới làng trên đậm nghĩa tình
Tiếng trẻ thơ cười chen tiếng pháo
Thẹn thùng áo mới cô thôn xinh*

*Những cảnh thanh bình đâu thấy nữa
Đường làng lên phố lạnh bê tông
Bạc tiền choáng hết lòng nhân nghĩa
Lạt lẻo tình người có cũng không*

*Năm xưa chinh chiến trong ngày tết
Lính trận đồn xa chẳng phép về
Có người em gái thơ ngây đã
Vượt dặm đường xa đến tặng quà*

*Nay trên phố lạ người chen chúc
Lặng lẽ trong lòng nỗi nhớ mong
Tết này con sẽ không về được
Mẹ chó bên thềm đôi mắt trông!*

MÙA XUÂN GỬI MẸ QUÊ NHÀ

Donry Nguyễn

Hôm nay nhận được thư em gái
Xa lắc quê nhà nhắn gửi qua:
-Anh ạ, má giờ mau quên lắm,
“Em ghé thăm mà ... chẳng nhận ra.”

-“Vừa trả lời xong là hỏi nữa,
Chuyện trò một lúc, bắt xung tên.
Tội ghê, con gái còn không nhớ ...
Má lẫn lộn rồi, nhắc lại, quên.”

-“Má còn hỏi chuyện anh đi lính,
Sao thấy lâu ngày nó bất tin?
Em nói bây giờ anh ở Mỹ
Mỗi tháng thường xuyên gửi má tiền.”

*“Má hình không nhận ra ai cả,
Thoạt nói thoạt cười hết trẻ thơ.
Trông giống cái thời em còn bé
Hồn hồ hồ reo ... má chợ về.”*

*– “Em ở nửa ngày coi vui lắm,
Đến lúc ra về, má níu tay.
– Chơi thêm chút nữa ... về chi sớm?
Nhìn mặt má buồn, thương lắm thay.”*

*– “Tuổi già cô quạnh thường hay tủi,
Quanh quẩn một mình nhớ cháu con.
Anh là trai lớn mà đi miết ...
Em phải theo chồng khó ở bên.”*

*Çiọng em không trách mà như trách,
Tôi biết lỗi mình, to rất to.
Trong cơn cùng khốn đành ly biệt,
Tôi bỏ đi luôn chẳng trở về.*

*Mỗi khi nhớ mẹ tôi thẳm lặng ,
Cúi mặt ưu bi giấu nỗi ngùi.
Má dẻ con đàn sinh cháu đông,
Nay sống một mình chịu lẻ loi.*

*Tôi say theo bước chân trời rộng,
Vô chí bình sinh giữa xứ người.
Bỏ mặc mẹ già nơi cố quận,
Trong buổi xế chiều chẳng dưỡng nuôi.*

Ý Nghĩa Tết Cổ Truyền & Tâm Tình Đón Xuân Bính Ngọ 2026

Tế Luân

Mùng 1 Tết (Ngày Đầu Năm Tết Bính Ngọ) là Thứ Ba, ngày 17 tháng 2 năm 2026, dương lịch (tức ngày mùng 1 tháng Giêng năm Bính Ngọ theo Âm lịch)

Đêm Giao Thừa.

Thời khắc chuyển giao năm cũ sang năm mới, diễn ra vào tối 16/02/2026 theo Dương lịch.

Nếu tính theo Âm Lịch như vậy chúng ta chỉ còn chưa đầy một tháng nữa là Tết Bính Ngọ 2026, tình từ ngày tôi viết bài này 01-08-2026.

Tôi xem những kênh (youtube) ở quê nhà Việt Nam, không khí xuân đã bắt đầu lan tỏa trên từng con phố: sắc mai vàng, đào thắm, những gian hàng bánh mứt rộn ràng, tiếng nhạc xuân vang lên trong nắng sớm.

Còn tại hải ngoại, trong những khu thương xá của cộng đồng người Việt, hương vị Tết cũng đã hiện diện qua từng gói mứt, từng cành hoa, từng bảng hiệu đỏ thắm mang lời chúc an lành. Dẫu xa quê, lòng người Việt vẫn không ngừng hướng về ngày Tết cổ truyền, mùa của ký ức, của cội nguồn.

Tết cổ truyền không chỉ đơn thuần là thời khắc chuyển giao của đất trời, mà còn là sự giao hòa giữa quá khứ – hiện tại – tương lai.

Đó là lúc con cháu tưởng nhớ tổ tiên, tri ân nguồn cội; là dịp gia đình sum họp, hàn gắn những xa cách, bỏ qua những phiền muộn cũ để mở lòng đón điều mới mẻ.

Trong tâm thức người Việt, Tết là biểu tượng của nhân nghĩa, hiếu đạo, tình thân và niềm hy vọng. Mỗi nén hương, mỗi mâm cơm cúng, mỗi lời chúc đầu năm đều mang theo ước vọng cho một đời sống an hòa, đạo đức và nhân ái.

Năm 2026 là năm Bính Ngọ thuộc hành Hỏa, tượng trưng cho ánh sáng, sinh khí, chuyển động và khát vọng vươn lên. Con ngựa trong văn hóa Á Đông là biểu tượng của tự do, bền bỉ, trung thành và tinh thần tiến bước không ngừng.

Tại sao Bính Ngọ là hành Hỏa, lại mang âm Thủy

Đây là điểm thú vị của nạp âm.

Bính thuộc Hỏa (dương Hỏa – ánh sáng mặt trời).

Ngọ cũng thuộc Hỏa (đỉnh nhiệt của mùa hè).

Hỏa cực thịnh → sinh ra hơi nước bốc lên trời → ngưng tụ thành mưa.

Cho nên, về triết lý âm dương: Hỏa cực sinh Thủy.

Vì vậy năm Bính Ngọ 2026, tuy thiên can và địa chi là Hỏa, nhưng bản chất vận khí sâu bên trong lại là Thủy, đây là một sự quân bình của vũ trụ.

Năm Bính Ngọ các nhà thiên văn học gọi là năm Thiên Hà Thủy

Thiên Hà Thủy là gì?

Thiên = Trời

Hà = Sông lớn / dòng chảy

Thủy = Nước

Thiên Hà Thủy được hiểu là dòng nước từ trời cao đổ xuống:

Như mưa, sương, hơi nước trong khí quyển – không phải nước sông, nước biển hay nước giếng.

Ý nghĩa biểu tượng: Thiên Hà Thủy

- 1- Nguồn sống nuôi dưỡng vạn vật. Mưa từ trời làm đất đai hồi sinh, cây cối sinh trưởng, tượng trưng cho ân phúc, sự tái sinh, khởi đầu mới.
- 2- Tính linh động – biến hóa – khó nắm bắt
Nước mưa đến bất ngờ, lúc nhiều lúc ít – đặc trưng cho sự biến động, thay đổi nhanh, thời vận xoay chuyển mạnh.
- 3- Tính bao dung – lan tỏa – kết nối
Nước thấm khắp nơi, không phân biệt – tượng trưng cho lòng nhân ái, sự cảm thông, trí tuệ mềm mại.
- 4- Tính tinh thần – trí tuệ – cảm hứng
Khác với nước vật chất, Thiên Hà Thủy nghiêng về tư duy, sáng tạo, tâm linh, nghệ thuật, triết học – điều này khá gần với khí chất văn chương, thi ca mà anh chị em Văn Nghệ Sĩ vẫn theo đuổi.

Bính Ngọ vì thế thường được xem là năm của sự đổi mới, của hành động mạnh mẽ, của ý chí khai mở những chân trời mới. Tuy nhiên, hành Hỏa cũng nhắc nhở con người cần giữ sự quân bình nội tâm, tránh nóng vội, biết tiết chế cảm xúc, nuôi dưỡng trí tuệ và lòng bao dung để mọi chuyển động đều hướng về điều thiện lành.

Dự Đoán vận mệnh năm Bính Ngọ

Năm 2026 mở ra với nhiều chuyển động đáng chú ý của thế giới và đời sống con người. Đây được xem là năm tiếp nối quá trình tái cấu trúc toàn cầu: kinh tế dần ổn định hơn sau nhiều biến động, công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) tiếp tục phát triển mạnh mẽ, dự đoán công nghệ Ai sẽ phát triển tốt bậc trong năm 2026. Đồng

thời con người có xu hướng quay về những giá trị bền vững như gia đình, tâm linh và sự bình an nội tâm.

Năm 2026 theo âm lịch là năm Bính Ngọ, mệnh Thiên Hà Thủy (nước trên trời), biểu trưng cho sự linh hoạt, trí tuệ và khả năng thích nghi.

Nhìn chung, đây là một năm khá thuận lợi nếu biết nắm bắt thời cơ, hành động minh bạch, giữ tâm thiện lành và kiên trì trước thử thách.

NHỮNG ĐIỂM CHÍNH CỦA NĂM BÍNH NGỌ 2026

Thiên Hà Thủy

1. Năm của chuyển động và đổi mới.

Bính Ngọ mang khí Hỏa – Ngọ kết hợp với Thủy – Thiên Hà, tạo nên sự va chạm nhưng cũng thúc đẩy chuyên hóa. Đây là năm thích hợp để thay đổi hướng đi, khởi đầu dự án mới, làm mới tư duy và vượt ra khỏi lối mòn cũ.

2. Trí tuệ dẫn đường cho hành động.

Thiên Hà Thủy tượng trưng cho nguồn nước từ trời cao, biểu hiện của trí tuệ, trực giác và tầm nhìn xa. Thành công trong năm này không đến từ nóng vội mà từ suy xét sâu xa, biết chọn đúng thời điểm.

3. Linh hoạt – mềm mà không yếu

Năm Bính Ngọ đòi hỏi sự uyển chuyển trong cách sống và làm việc. Ai biết mềm dẻo trước hoàn cảnh, biết lùi một bước để tiến ba bước, sẽ tránh được va chạm và giữ được thế chủ động.

4. Minh bạch – chính trực là then chốt

Thiên Hà Thủy đề cao sự trong sáng, minh bạch và ngay thẳng. Những hành động thiếu rõ ràng, gian dối hoặc nóng nảy dễ gặp trở ngại. Ngược lại, sống ngay lành sẽ được quý nhân phù trợ.

5. Tài lộc đến theo dòng “chảy” chứ không bùng nổ

Thiên Hà Thủy là “nước trên trời”, tài lộc trong năm này không đến ào ạt, mà theo kiểu tích lũy dần, đều đặn. Ai trông chờ may mắn lớn, đánh nhanh thắng nhanh, dễ gặp rủi ro. Ngược lại, nguồn thu ổn định, lâu dài sẽ mang lại an tâm.

6. Thuận lợi cho trí tuệ – chất xám – sáng tạo

Năm này tốt cho những lĩnh vực dùng đầu óc, kinh nghiệm và uy tín, như:

Văn chương, nghệ thuật, âm nhạc

Giáo dục, tư vấn, nghiên cứu

Công nghệ, truyền thông, dịch vụ

Tiền bạc đến từ giá trị tinh thần và trí tuệ, hơn là lao lực tay chân.

DỰ ĐOÁN BỐI CẢNH THẾ GIỚI.

Trong năm 2026, bối cảnh quốc tế dự báo tiếp tục là một giai đoạn đầy thách thức nhưng cũng chứa đựng những hy vọng mới. Các nền kinh tế lớn đang điều chỉnh chính sách để duy trì tăng trưởng ổn định sau giai đoạn lạm phát và gián đoạn chuỗi cung ứng, đồng thời thúc đẩy hợp tác trong các lĩnh vực công nghệ, năng lượng bền vững và phát triển xanh. Cạnh tranh địa chính trị giữa các cường quốc vẫn sẽ định hình các quan hệ quốc tế, khiến việc duy trì ổn định và an ninh đa phương trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết.

Một trong những điểm nóng được theo dõi chặt chẽ là cuộc xung đột Nga-Ukraine đã kéo dài từ đầu năm 2022. Đến năm 2026, nhiều nhà phân tích cho rằng chiến tranh có thể tiếp tục kéo dài nhưng với cường độ dao động và các nỗ lực ngoại giao tăng cường nhằm tìm kiếm một lối thoát bền vững hơn. Các vòng đàm phán hòa bình, do các bên trung gian như Hoa Kỳ và Liên minh châu Âu thúc đẩy, vẫn đang diễn ra với nhiều bất đồng trọng điểm, đặc biệt là việc đảm bảo an ninh, tương lai lãnh thổ và cơ chế giám sát sau xung đột, những yếu tố mà cả Ukraine và Nga vẫn chưa thống nhất được.

Điều này cho thấy việc ký kết một hiệp định hòa bình toàn diện vào năm 2026 là khó xảy ra, trừ khi có những nhượng bộ chiến lược đáng kể từ cả hai phía hoặc một bước ngoặt ngoại giao xuất hiện trong những cuộc gặp thượng đỉnh quốc tế sắp tới.

Tuy nhiên một số dự báo cũng ghi nhận rằng cửa ngõ cho một lệnh ngừng bắn hay thỏa thuận tạm thời vẫn tồn tại, nhất là khi chi phí tiếp tục xung đột đối với cả hai quốc gia và cộng đồng quốc tế ngày càng lớn.

Sự phối hợp giữa các nước lớn, các tổ chức quốc tế và áp lực từ dư luận toàn cầu có thể đóng vai trò then chốt trong việc giảm bớt căng thẳng, tạo nền tảng cho hòa bình trong tương lai.

Dù sao thì cũng chỉ là dự đoán, mấy ai có thể tiên đoán chính xác về những diễn biến xảy ra trên thế giới.

Trong dòng suy tưởng ấy, tôi nhớ lại những cái Tết đã đi qua, từ tuổi thơ ấm lửa bếp nhà, đến những mùa xuân nơi đất khách, và thả hồn vào những vần thơ lục bát, một thể thơ được xem là linh hồn của văn học dân tộc Việt Nam.

Tôi không chọn những ngôn từ ca tụng vật chất như tiền tài hay danh vọng, mà mong gửi gắm những giá trị bền lâu hơn: tình yêu, nhân nghĩa, sự vô thường của kiếp người và niềm trân quý từng khoảnh khắc sống.

Bởi lẽ, xuân đẹp nhất không nằm ở sự đủ đầy bên ngoài, mà nằm ở sự an nhiên, chân thành trong tâm hồn.

Tế Luân

Tìm hiểu từ trang Google Search

Lê Tuấn & Thúy Dung. Chúc Mừng năm mới Bính Ngọ 2026

Chúc Mừng Năm Mới Bính Ngọ 2026

*Xuân về ngựa biếc, gõ thời gian,
Mưa phúc rơi đều khắp thế gian.
Lộc đến nhân gian đầy cửa ngõ,
Ôn lành gieo khắp mọi tâm an.*

*Chúc cho mọi thành viên an hòa,
Đạo sáng, đời yên, nghĩa đậm đà.
Văn thơ nở rộ hồn thanh khiết,
Vạn Sự Như Ý, phúc chan hòa.*

Tế Luân

Chúc Mừng Năm Mới 2026

Xuân Nhớ

*Chim trời riu rít gọi nhau
Khúc giao mùa đã đổi màu sang xuân
Rộn ràng lòng thầy băng khuôn
Nghe như hơi thở tình nhân tìm về.*

*Bồi hồi nhớ cảnh Tết quê
Nhớ thời son trẻ đam mê tình đầy
Mỗi ngày nào tuổi thơ ngây
Hồn xuân hôn hờ xum vầy vui chơi.*

*Bên hiên nghe tiếng Mẹ cười
Nụ cười Mẹ chứa cả trời gian nan
Bên Mẹ nồng ấm chứa chan
Mùa xuân có Mẹ lòng tràn đắm say.*

*Ngâm ngùi sợi tóc màu mây
Mẹ về sương núi đồi tây hững hồ
Chiều nghiêng bóng nguyệt đêm mơ
Vó thường nhân thế xóa mờ ước mong.
Con thuyền buông lái bên sông
Dòng xuôi gợn sóng mây hồng giăng ngang
Bãi sông một nhánh mai vàng
Mùa xuân chợt đến huy hoàng chiêm bao.
Ước gì Mẹ hóa vì sao
Từng đêm con ngủ rơi vào giấc mơ
Cho con tìm lại tuổi thơ
Mùa xuân bên Mẹ. Bài thơ ân tình.*

Té Luân

Mơ Ước Ngày Xuân

*Đóa hoa chớm nở lá xanh
Giọt sương còn đọng long lanh sắc màu
Đêm qua sương lạnh trăng thâu
Em vào míc cạn mạch sâu đố đi.
Ngoài sân bãi cỏ xanh rì
Có loài cỏ lạ xuân thì nở hoa
Tốc dài hương gió bay xa
Em thay áo mới bóng tà huy bay.
Đóa hồng hoa nở trên tay
Ngày thơ chờ đợi đến ngày xuân sang
Trước sân cúc nở hoa vàng
Đào, mai, rục rỏ huy hoàng đón xuân.*

*Sao em ngỡ ngẩn băng khuôn
Như chờ như đợi đường trần nói duyên
Trong mơ em thấy bà tiên
Mong sao gặp được người hiền thi nhân.
Bao giờ em gặp người thân
Tĩnh chàng ý thiệp đường trần thênh thang
Bài thơ ngôn ngữ nhẹ nhàng
Tĩnh thơ ý đẹp ngập tràn yêu thương.
Xôn xao tiếng gọi bên đường
Mơ xuân hiện hóa thiên đường rong chơi
Tở hồng giăng mắc ý trời
Em mong xuân đến một đời bình an.*

Tế Luân

Cung Chúc Tân Xuân

*Cung nữ khoe sắc mỹ miều
Chúc xuân vui bước đường chiều lá lơi
Tân niên hoa bướm tuyết vờ
Xuân khoe sắc mới rạng ngời hoa tươi.*

*Vạn lời nói, vạn tiếng cười
Sự đời lắm lúc rối bời đau thương
Như mây giăng mắc khói sương
Ý trời trong lẽ vô thường hiện sinh.*

*Yêu đi cho hết chân tình
Nếu mai hai đứa chúng mình xa nhau
Thì đời buồn lắm cơn đau
Ngày xuân xin hãy, cho nhau nụ cười.*

*Tĩnh đời củ thể đầy vơi
An tình trả mãi, vạn lời ước mong
Cuộc đời vẫn mãi thông dong
Xuân về hoa nở, cõi lòng hân hoan.*

Tê Luân

Khai Bút Đầu Năm

*Đầu năm khai bút viết vần thơ
Đất Trời rực rỡ đẹp như mơ
Hồn xuân phơi phới! Già . . . mặc kệ
Sức khỏe bình an. Tình vẫn chờ.*

*Chúc mừng bạn hữu ở gần xa
Rộn rã niềm vui tiếng xuân ca
Vần thơ trào phúng vui ngày Tết
Vạn Sự Bình An đến mọi nhà.*

*Sức khỏe, tuổi già đẹp lão ra
Xuân về dạo khúc nhạc tình ca
Đón chào năm mới. Tình xuân mới
Vui với năng thơ tuổi không già.*

Tế Luân

Phiếm Ngộ Phú

Cao Bồi Già

Nhắm nháp hương Xuân;
Tào lao chuyện Ngộ...
Tranh vẽ vôi mã đáo hoài mười kỷ lưu kim;
Ngựa thuần phục nhân loại mãi ngàn năm ôn cố.
Thoản thoắt bước chân;
Kiêu hùng tung vó.
Nơi chiến địa, gan lì vượt hòn đạn tranh công;
Chốn sa trường, dũng mãnh giữa rừng gươm thi thố.
Vang tiếng hí, nào sợ gian nguy;
Dồn sải chân, chẳng kiêng lao khổ.
Tướng Tây Thục, muôn đời nức mãi trung vũ “Quan Công”;
Ngựa chiến quốc, ngàn sau lưu hoài trường chinh “Xích Thố”.
Theo gian hùng “Tào Tháo” chinh chiến khuynh đảo Hán triều;
Có tuấn mã “Tuyệt Ảnh” vút lao mở vòng sinh lộ.
Trăm trận tả xung hữu đột, “Ô Vân” trợ lực Dục Đức - Trương Phi;
Ngàn dặm trở núi cách sông, “Thần Mã” phù gót Bá Vương – Hạng Võ.
Mã thủ đó, thế đâu quân tướng trăm tội treo gươm;
Mã bì này, bọc xác tử binh ngàn thu dưới mộ.
Chiến tranh sinh tử bên người;
Thanh bình mưu sinh cùng chủ.

Rõ nét cao sang dăm đôi mã song hành;
In đậm hồn quê những chuyến xe thổ mộ.
Nơi thao tập bèn lòng luyện bước guồng chân;
Chốn trường đua tận sức trở tài tung vó.
Mã đáo chung hiển hách trước ngàn vạn đôi mắt ngắm trông;
Ngựa về ngược vinh quang giữa muôn vàn tiếng reo bùng nổ.
Tín thư mật chỉ có bồ câu chuyển đến khắp viễn phương;
Bưu chính thơ từ nhò kỵ mã phân đi từng phiên lộ.
Bác tiêu phu đón củi trên rừng;
Chú ngựa ô công than về phố.
Người nông dân thu thành quả trên đồng;
Lung trung mã gửi lúa ngô ra chợ.
Gian khó là thế, gian lao là thế, nhưng cả kiếp không đòi hưởng chi;
Tận trung như ri, tận lực như ri, mà suốt đời chỉ toàn nhai cỏ.
Sức lực ngũ(*) khéo dụng năng rõ lợi lộc nhân trần .
Thịt xương ngựa tài chế biến cũng xên xang mâm cỗ.
Vành móng ngựa tra tội nghiêm khắc lời tuyên;
Lũ gian tham cúi đầu qui thân nhất rọ.
Màu cứt ngựa đặc trưng ai kẻ không hay;
Cú đá hậu cực nguy ai người đại dõ.
Ngũ xưa nay chung thủy, rõ “Đồ dĩ ngựa” câu chửi rửa oan thay;
Ngựa kim cổ oai nghiêm, nên “Con giặc cái” lời chê bai càn rỡ.
Vui đón Tân Xuân;
Chào mừng Bính Ngọ.
Chúc người người sức khỏe tựa voi;
Mong kẻ kẻ phát tài hơn gió.
Dăm điều bàn phiếm về mã kể lẽ đông dài;
Đôi sự tào lao chuyện ngựa gom thâu đây đó .

CAO BỒI GIÀ

(*) Ngũ tên gọi khác của ngựa ngoài mã, ngựa, ngựa.

Nghĩ Gì Về Phiếm Ngộ Phú?

Như Thu

Trước hết chị xin cảm ơn thi sĩ Cao Bồi Già rất nhiều vì đã chia sẻ một bài phú thật công phu trên cả tuyệt vời! Mặc dù trong thời gian này chị rất bận, nhưng không thể đọc xong rồi làm ngơ bỏ quên được.

Thế là mở bài ra đọc kỹ từng câu, vừa đọc vừa thán phục tác giả quá đi! Tiếp theo cố gắng chọn ra những câu mình ưng ý nhất, để rồi ghi lại đôi dòng cảm nhận trong giới hạn của riêng mình.

Ngay phần mở đầu tác giả giới thiệu đề tài rất hợp cho thời gian sắp tới, đó là Xuân Bính Ngộ. Hãy hình dung thi sĩ Cao Bồi Già trong trạng thái thư giãn với phong cách an nhiên, tự tại và thoải mái làm sao!

Hương Xuân mà tác giả dùng 2 từ nhấm nháp, hỏi có thú vị không nào?

Nhấm nháp hương Xuân;

Tiếp theo chỉ là 4 từ ngắn gọn với cách dùng từ dễ thương gì đâu á

Tào lao chuyện Ngộ..

Đố ai mà ngưng liền tại đây, phải đọc tiếp để xem tác giả tào lao chuyện gì, phải hôn nè? Tác giả đã đưa chúng ta xem bức tranh thật linh động và dĩ nhiên năm Bính Ngộ là phải nhắc đến ngựa thì mới hợp, đúng không nào?

Chưa hết đâu, hãy xem 4 từ sau của 2 câu này

**Tranh vẽ vòi mã đáo hoài mười kỷ lưu kim;
Ngựa thuần phục nhân loại mãi ngàn năm ôn cố.**

“mười kỷ lưu kim” đối thật chỉnh với

“ngàn năm ôn cố”

Khi đã xác định chủ đề, thi sĩ khéo léo diễn tả hình ảnh như là chân sải thật hiên ngang, thật oai hùng dũng mãnh kết hợp với âm thanh sống động của chú ngựa cất “vang tiếng hí” không màng nguy nan, chẳng nề khó nhọc nơi chốn sa trường hiểm nguy

**Vang tiếng hí, nào sợ gian nguy;
Dồn sải chân, chẳng kiềng lao khổ.**

không chỉ như vậy thôi đâu, tác giả còn đưa nhiều điển tích xưa xoáy vào trọng tâm hay nói một cách cụ thể là liên quan đến Xích Thổ là chiến mã cùng xông pha trận mạc, đồng hành với tướng Quan Công thật uy nghi lẫm liệt làm sao!

Tướng Tây Thục, muôn đời nức mãi trung vũ “Quan Công”;

Ngựa chiến quốc, ngàn sau lưu hoài trường chinh “Xích Thổ”.

Đến nay Như Thu vẫn còn nhớ thời đi học, cô giáo giảng dạy về điển cố "Da Ngựa Bọc Thân" cô kể đến những người lính ngã gục ngoài biên ải hoặc vì nước quên mình đã hy sinh. Xót xa, thương cảm vô ngần!!!

Thời gian thật gấp gáp, không thể chờ thêm được nữa, vì thế đồng đội phải dùng da ngựa bọc lấy thân của người lính để chôn cất.

Mã bì này, bọc xác tử binh ngàn thu dưới mộ.

Cảm động làm sao!!!

Chắc chắn là ai cũng biết chim bồ câu rất thông minh và có được trí nhớ phi thường, chúng có thể bay đi ngàn dặm xa xôi hoặc bay về không lạc hướng bao giờ. Chính nhờ điểm mạnh này nên chúng được giao phó nhiệm vụ đưa những bức thư quan trọng ở thời xưa đó

Tín thư mật chỉ có bồ câu chuyển đến khắp viễn phương;

Nếu như chim bồ câu đưa thư bằng đôi cánh, thì kỵ mã phân phát thư nhờ bốn chân thật khỏe khoắn của chú ngựa, băng rừng qua núi không hề biết mệt

Bru chính thơ từ nhờ kỵ mã phân đi từng phiên lộ.

Một hình ảnh rất đẹp phải hôn nà?

Tiếp theo chúng ta hãy xem thi sĩ Cao Bồi Già chuyển ý thật hài hoà giúp cho độc giả không nhàm chán, bằng cách thể hiện qua việc làm của bác tiểu phu

Bác tiểu phu đốn củi trên rừng;

Sau đó thì nhờ chú ngựa ô chăm chỉ giúp một tay nữa nhé!

Chú ngựa ô công than về phố.

Cung quá là cung!

Ra chiến trường hoặc xông pha vào trận mạc, khi nóng bức khi thì lạnh lẽo.

Luôn trung thành với chủ dù đương đầu trước bao hiểm trở, nguy nan vẫn không chùn bước, không đòi hỏi hoặc than vãn lấy một lời

Gian khó là thế, gian lao là thế, nhưng cả kiếp không đòi hưởng chi;

Phần thưởng chỉ là bó cỏ khô khan nhạt nhẽo, hoặc thi thoảng may mắn được xoi cỏ tươi là vui lắm rồi!

Tận trung như ri, tận lực như ri, mà suốt đời chỉ toàn nhai cỏ.

Thương lắm ngựa ơi!

Được thưởng thức và học hỏi qua bài phú này, mới thấy tầm mắt được mở mang thêm rất nhiều. Thú thật nha vì sự hiểu biết hạn hẹp bởi chưa từng nghe qua từ “NGŨ” lại là tên gọi khác của Ngựa, Mã và Ngựa, xin cảm ơn thi sĩ Cao Bồi Già rất nhiều nha!

Sức lực ngũ(*) khéo dụng năng rõ lợi lộc nhân trần.

Không ngạc nhiên tí nào, Anh Chị có biết không vì trước đó thi sĩ Cao Bồi Già cũng sáng tác và giới thiệu nhiều bài phú thật hoàn hảo, xuất sắc... Cho nên đối với bài

phú này tác giả viết ra thật dễ dàng với âm điệu nhịp nhàng, đối chỉnh sát sao, miêu tả thật sống động như xảy ra trước mắt vậy.

Mặc dầu đã đọc nhiều bài phú của tác giả, nhưng khi nhận bài này không hiểu sao đã có sự thôi thúc Như Thu mãnh liệt đòi phải viết ra dòng cảm nhận thô thiển này. Thi sĩ Cao Bồi Già ơi nếu có gì không vừa ý tác giả, xin vui lòng xí xóa bỏ qua cho chị nhé!

Trước thềm năm mới Như Thu xin mượn lời chúc tuyệt vời của tác giả

Vui đón Tân Xuân;

Chào mừng Bính Ngọ.

Chúc người người sức khỏe tựa voi;

Mong kẻ kẻ phát tài hơn gió.

Thương chúc thầy gia đình chúng ta thân tâm thường lạc.

Mong lắm lắm thay!

Như Thu

01/17/2026

XUÂN HẠNH PHÚC (Bát vận đồng âm)

*Xuân này Bình Ngô sẽ cùng nhau
Thủ thi hàn huyên tiếng ngọt ngào
Gọi bên đò xưa mình đã dạo
Ôn vùng biển đẹp ị đà trao
Bồi hồi tác dạ êm đêm sao
Tĩnh mạch khung trời lấp lánh sao
Dệt mối duyên lành ôi tuyệt hảo!
Niềm vui hạnh phúc mãi dâng trào...*

Như Thu
01/08/2026

XUÂN KHẢI HOÀN

*Yêu hoài chôn cũ lệ thắm sa!
Khách viễn buồn thương vãn nước nhà!
Lũ cướp hung tàn chia đất mẹ!
Quan thầy sợ hãi xót hồn cha!
Đồng tâm khắp tỉnh thì đâu muộn
Hợp sức toàn dân chẳng ngại già
Bình Ngô sum vầy vui quá đỗi!
Xuân về rộn khúc khải hoàn ca...*

Như Thu
01/08/2026

XEM BÓI ĐẦU NĂM (Bát vận đồng âm)

*Xóc quẻ thầy khen dựng tâm chồng
Tìm đà mở hội đầy mừng không?
Mười xe tập nập ồn ào công
Một gã nghiêm trang hớn hờ lòng
Ngâm lúc vui amường xây ước vọng
Nghe niềm khắp khỏi toại chờ mong
Về chung tổ ấm nào mơ mộng
Hạnh phúc vầy duyên nghĩa mặn nồng...*

Như Thu
01/08/2026

XUÂN NHỚ NGƯỜI

(Bát vận đồng âm-Lưỡng đầu xà-Thủ
vỹ ngâm)

Chờ xuân Bình Ngô thỏa xuân chờ!

Mơ ước bao niềm vẫn ước mơ

Nở nụ lay nhành khoe nụ nở

Nhờ trăng dẫn lối đợi trăng nhờ

Nợ duyên thăm nghĩa tròn duyên nợ

Tơ tóc xanh trầu vện tóc tơ

Nhớ mãi người xưa đây mãi nhớ!

Chờ xuân Bình Ngô thỏa xuân chờ!

Như Thu

01/08/2026

Người Linh Không Quân Năm Cũ

Lê Thị Hoài Niệm

Như thông lệ hằng năm, gần đến giờ giao thừa, chị em tôi sẽ đi sang Tháp Bà để hái lộc đầu năm, xem người đi lễ rồi trở về nhà xông đất. Hồi tối anh H., bạn của anh tôi, có hứa sẽ đem xe jeep đến đưa đi, nên cả bọn mặc quần áo thật đẹp, ngồi sẵn trước cửa chờ xe. Gì chứ mục “hái lộc đầu năm” ở Tháp Bà luôn lôi cuốn bọn choai choai tụi tôi. Đi hái lộc thì ít, vì mấy cây cổ thụ có cành lá cao ngồng mấy ai vói tới, cây nào ven đường đi thì bị...vật ráo trọi rồi từ mấy bữa nay rồi, nhưng đi chen lấn mới là mục đích của chúng tôi. Đêm Giao Thừa người đi lễ đông lắm, nam phụ lão ấu gì cũng có cả, gặp người quen chúc mừng rôm rả cũng vui. Nhưng bọn tôi cũng khoái xem mấy ông ...Thầy Bói giải mấy lá xăm Thượng-Hạ của những người vừa mới khẩn nguyện “lắc xăm”, dù rằng tụi tôi không có can đảm chen lấn vào bên trong Tháp để xin quẻ xăm lúc giao thừa sợ thờ không nổi, và sợ bị ...mất dép.

Nhìn mấy ông “Thầy” làm ăn khấm khá mấy ngày gần Tết và sau Tết mới thấy mừng cho họ. Không biết quý Thầy có ngón nghề nào chân chính không? chứ vói khoảng sân tối mờ mờ, ngọn đèn điện từ vách Tháp rọi xa xa không rõ gì mấy, mà người lượn qua lượn lại khá đông, làm sao họ chú tâm? nhưng nhờ cái bàn ngồi của họ cũng đâu vào đó nên ra vẻ lắm. Chỉ cần vài quyển sách...Hán tự, có chữ viết kiểu Tàu mà mấy đứa học tiếng Việt chẳng biết nói cái chi chi, rồi năm ba tờ số màu vàng vẽ ngoằn ngoèo nằm chễm chệ trên bàn, vói ngọn đèn dầu mờ mờ ảo ảo có vẻ huyền bí, linh thiêng, có bàn còn thêm cái lư hương đốt trầm tỏa mùi hương thoang thoảng, vói người đàn ông mặc cái áo chùng thâm, đội khăn đóng đen vói cái kính cận trên mắt là ra ...Thầy rồi. Dù rằng bên dưới bàn, vói đôi chân chắc

cũng khăng khiu như đôi bàn tay, lại được phủ cái quần màu cháo lòng và đôi dép Nhật(?) là đủ cho các bà các cô “tin tưởng” nhờ giải quần xâm rồi. Nhiều lúc đi ngang nghe...lóm họ giải quần kiểu “huề vốn” tức cười quá mà chẳng dám cười, sợ bị mắng vốn. Nhưng không có họ ở những nơi tụ tập “linh thiêng” như thế này, những ngày Xuân mất ý nghĩa, trong khi mấy Thầy đồ viết câu đối chỉ xuất hiện ban ngày và trong sách vở mà thôi.

Trong lúc mấy bạn của anh tôi đang chạy theo mấy trái khói màu, do họ thả sáng cả con đường trước nhà, khiến những đứa trẻ trong xóm cũng tụ lại mà chạy theo la ó, cổ võ om sòm, làm rộn ràng cả khu phố nhỏ, có lúc “bị” xe quân cảnh chạy ngang lên tiếng...cấm đoán không được thả nữa, nhưng mấy ông Lính với nhau mà, họ cười hề hề chờ khi xe quân cảnh đi rồi thì đầu lại vào đó. Và lại những trái khói màu này được mấy anh “xin” từ bên ban “vũ khí” bạn ngoài bãi tập, cứ thỉnh thoảng họ xin vài trái và để dành cho “đêm giao thừa” về nhà thấp sáng mừng Xuân mới.

Chờ hoài không thấy anh H. đưa xe đến, mấy đứa em tôi nóng ruột và cứ đi tới đi lui, có đứa còn ra tận ngã ba đường xem có bị kẹt gì không mà sao xe không thấy đến? Đang lóng ngóng thì nghe nhiều tiếng... nổ, ban đầu tưởng người ta đốt pháo sớm. Nhưng tiếng nổ nghe lạ lắm, gần giống như tiếng súng, Anh tôi và mấy người Lính bạn bảo thế. Họ ngạc nhiên hỏi nhau sao lại có nhiều tiếng nổ lạ? trong khi đêm giao thừa có lệnh “hưu chiến” từ hai bên, nên những người Lính mới được về nhà đón giao Thừa? Cả đám đang ngờ ngác không biết chuyện gì xảy ra, khi thấy ở đầu đường bắt đầu có người nhốn nháo chạy tới chạy lui, thì ông bác sĩ Hà Thúc ..., người đang ở căn nhà đối diện, sà ngay cái xe Vespa lại và la lớn:

-Mấy cô cậu vào nhà nhanh lên đi, Việt Cộng về chạy đầy đường P.H. kia kìa! Tôi từ bệnh viện về đây mà đã bị kẹt đường, vì có quá nhiều người chạy bạt mạng trên đường, họ còn có trang bị vũ khí nữa, đừng ra đường bây giờ rất nguy hiểm, vô nhà ngay đi, đóng cửa lại!

Việt cộng về? chuyện gì lạ vậy? nhất là mấy ông anh sĩ quan huấn luyện viên ở quân trường, người nào cũng trợn mắt ngó nhau, và không ai có câu trả lời cho

nhau mãi đến khi nghe quá nhiều tiếng nổ từ khu Máy nước gần nhà nhất, nên cũng...hoảng kinh và chạy hết vào nhà để...nghe ngóng tin tức...

Đó là đêm giao thừa của Tết Mậu Thân. Một đêm dài thật dài sợ hãi với nhiều tiếng súng nổ khắp nơi, khi ở đài phát thanh không còn phát đi những giọng ngâm thơ "Tao đàn" giữa đêm về sáng, không còn nghe giọng ngâm thơ thật điêu luyện của Hồ Điệp, của Mai Hiên, của Hoàng Oanh, Đoàn Yên Linh, v.v...và tiếng sáo trúc réo rắt, ru hồn của Tô Kiều Ngân với những bài thơ tình thắm thiết, những bài thơ nói lên tâm tình của người lính trận miền xa gửi về cho người em nơi...hậu tuyến. Không có tiếng pháo mừng xuân nổ râm ran làm rộn lòng người và sau đó là bài "Ly rượu mừng" rộn rã của N/S Phạm đình Chương với những tiếng hát nhịp nhàng, thánh thót của ban hợp ca Thăng Long. Không còn nghe lời hiệu triệu của TT gửi cho toàn dân cả nước, thay vào đó là những tiếng súng nổ, và đài phát thanh thì phát nhạc hùng từng chập.

Sáng sớm mồng một, Trong lúc anh tôi và bạn của anh chuẩn bị trở về lại đơn vị, thì tôi cùng cậu em nhỏ xách xe chạy ra phố, mặc dù ba má "cấm đi", vì sợ hai bên còn ...đánh nhau, dễ bị tên bay đạn lạc. Nhưng tánh tò mò vẫn thôi thúc, và lại trên đường phố cũng đã có người đi lại nhiều rồi, nên chị em tôi vẫn bạo gan đi xem thử. Từ nhà chạy hết con phố ra ngay ngã sáu, chạy hết con đường Bá Đa Lộc và chạy về khu vực Ty bưu điện gần tòa Tỉnh, quang cảnh đập vào mắt chị em tôi là những "thi thể bộ đội" trẻ măng, mặc "đồng phục" kaki vàng ngắn tay và quần short, nằm sóng soài trên vũng máu, có người nằm sấp, kẻ nằm cong queo nhiều và nhiều lắm. Chắc có "lính mình" nhưng đã được đưa đi nhà thương hoặc nhà xác? (Về sau mới biết bọn cộng sản được lệnh về để "tiếp quản" thành phố, nên chúng có mặt trên Chùa Phật Học, Tháp Bà, khu tòa Tỉnh gần bưu điện, nhất là khu Đài phát thanh, và chúng cứ đi tự nhiên như vào chỗ...không người, mãi đến khi những đơn vị phòng thủ phác giác, họ đã đánh nhau kịch liệt nên bọn chúng chết nhiều vô kể).

Sợ quá nên chị em tôi phóng vội về nhà, thì gặp đoàn xe nhà binh chở đầy lính với quân trang súng ống đầy người, và họ thả từng tốp, từng tốp xuống canh gác trên những góc đường. Thì ra họ là những người SVSQKQ, sẽ là lính "đi mây

về gió", đang thụ huấn trong quân trường NT, và ngay trước cửa nhà tôi cũng có mấy người Lính được thả xuống. Trong số đó có Anh.

Trong lúc tôi ngạc nhiên sao có sự "trùng hợp" hy hữu khi anh đã được phân phối giữ an ninh tại khu vực nhà tôi, thì anh lại nheo mắt ngó tôi cười mỉm chi rồi lên tiếng:

-Hết dấu được nữa rồi nhé cô bé !

-Ai mà dấu anh làm gì, nhà tôi ngay phố đây này, anh đã biết rồi đó..

-Xem như hôm nay...xui mà hên!

Tôi dắt xe vào nhà mà đầu óc lại nghĩ đến ông SVSQKQ đang đứng gác ngoài cửa mà cười hoài. Nhớ lần đầu tiên gặp anh tại nhà chị Ng, người chị học cùng trường trung học công lập trong thành phố nhưng trên tôi một lớp. Chị nguyên là người miền sông nước Hậu giang, ba má chị làm ăn buôn bán ngoài này, nên cả gia đình dọn hết về để cho chị và mấy người em dễ dàng đi học. Một lần chị bảo tôi thử đoán xem cái làng quê của chị tên gì, từ những phần trên khuôn mặt. Gì kỳ vậy? trên khuôn mặt thì chỉ có mắt, mũi, má, miệng...thì làm sao có cái tên làng? Vậy mà có đó! Chị bảo tôi khi hạ họng ra sẽ thấy gì? Răng và lưỡi. Ừ thì làng chị có tên là...Cái Răng! hahaha. Lần đó tôi cười quá mượng và cũng nhớ đời tên làng quê mộc mạc của chị.

Bữa đó nhà chị Ng. có đám giỗ, chị kêu tôi ghé qua chơi đúng giờ khách khứa nhà chị về gần hết. Chơi gì mà chơi, đi ăn giỗ rõ ràng mà! Vì chúng tôi thân nhau, nên mỗi lần tới nhà nhau, cái mục chưa thấy hình ảnh đã nghe âm thanh là chuyện thường tình. Khi bước vào nhà trên chẳng thấy ai, tôi bèn ngâm nga "*Tai nghe có đám giỗ gần, trong bụng bần thần chẳng muốn nấu cơm*"! Chưa dứt câu đã nghe nhiều tiếng vỗ tay từ nhà dưới và vài tiếng cười nho nhỏ kèm theo.

Trước mắt tôi, trên bàn ăn, ngoài chị Ng, còn có ba ông SVSQKQ với bộ quân phục đi phố màu vàng ngời chễm chệ ở đó. À thì ra bữa nay là chiều thứ sáu, nên những người SV này có thể ra sớm, chắc để ăn đám giỗ?.

Quê thật là quê, mà không có lỗ nẻ nào để chui, tôi đành trơ mắt ngó mấy ông mà ...quên cả chào hỏi.

Chị Ng. nhìn tôi cười và giới thiệu tôi cho ba ông SVKQ xa nhà. Gì chứ mục quen với mấy ông lính ở quân trường, tụi học trò chúng tôi...rành quá. Mấy ông đến đây học, nếu có gia đình, thân nhân, bạn hữu, thì những ngày cuối tuần có nơi chốn để...về, còn không có, đích thị là con bà phước, nên khi quen được cô gái nào là may mắn lắm. Dù mai kia một nọ có nên duyên thì âu “cũng là cái số”. Còn không thì cũng đỡ buồn những chiều cuối tuần khỏi lang thang ngoài phố mình ên (?).

Anh là người cùng quê với chị Ng, người miền sông nước hậu giang nên nói chuyện rất tự nhiên và cũng cởi mở lắm, nhất là anh lại là một “Huynh trưởng gia đình Phật Tử”. Chả bù với hai ông bạn người Huế đi cùng, họ thật ít nói, mà khi họ nói câu gì thì tôi cũng ú a ú ó, phải lắng tai nghe kỹ mới biết họ nói cái chi chi. Không quen nghe giọng Huế đó mà.

Thỉnh thoảng tôi cũng gặp lại anh, khi thì nhà chị Ng., nhưng thường là ngoài bãi biển cuối tuần, khi cả đám bạn chúng tôi có giờ rảnh, kéo nhau ra ngoài đó...phá mấy ông SV Hải quân, SV Không quân... chơi. Thành phố của Lính mà, nhất là Sinh viên từ các quân trường. Nhưng lần nào lỡ gặp anh, tôi cũng hỏi vài ba câu xã giao và phóng lên xe đạp dọt lẹ, chẳng dám đùa.

Chị Ng. vài lần hỏi tôi có muốn cho anh số nhà không? Vì anh nhờ chị hỏi dùm. Nhưng không đâu, tôi biết chị Ng. thương quý anh lắm. Nhiều lần chị thổ lộ tâm can rằng chị muốn cho anh biết tình cảm của chị, nhưng sao thấy anh lơ lơ, nên chị đành câm nín. Ngoài tình cảm của “người đồng hương” anh dành cho chị, thì tình cảm giữa hai người khác phái anh đang gửi đâu đâu. Biết chuyện của họ, tôi không...ngu gì mà chui đầu vào để làm khổ người bạn thân thương của mình.

Và hôm nay, Trời xui đất khiến gì mà anh lại đi đứng gác, giữ bình yên cho khu phố nhà tôi sau một đêm cộng sản xâm nhập, tấn công nhiều nơi trong thành phố. Khởi cần hỏi, anh cũng đã biết địa chỉ nhà tôi, nên sau mấy ngày ...đứng gác, anh đã là khách cuối tuần một lần đến viếng nhà tôi, và thỉnh thoảng buổi tối, anh “chui hàng rào” khoảng đầu đường số năm (Vân Đồn) ra thăm nhà tôi xem có gì khác lạ.

Anh ghé nhà tôi thường là vào sáng chủ nhật. chúng tôi ngồi nói chuyện... đùa giỡn, thỉnh thoảng cả đám anh em nhà tôi cũng rủ anh đi xi nê dưới phố Độc Lập. Tuy quen biết với anh, nhưng tôi không thấy thoải mái chút nào, mỗi lần nói chuyện tôi đều nhắc đến chị Ng., nhưng anh cứ tảng lờ, làm câu chuyện của chúng tôi mất phần...hào hứng. Nhiều bữa tôi rủ chị Ng. lên nhà tôi sáng chủ nhật để đi phố, nhưng thật ra để chị gặp anh. Sự quen biết giữa chúng tôi cũng lưng chừng đến đó, mãi đến khi anh về Sài gòn để chuẩn bị đi du học bên Mỹ.

Từ thành phố Lackland, anh cũng có gửi thư về cho tôi hình như nhiều hơn chị Ng. Tôi thương chị ấy về mối tình một chiều của mình, nhưng không biết cách nào để họ thật sự đến với nhau. Và lại đứa nào cũng phải học thi, nên bù đầu bù cổ học bài, chị thì quyết chí cho xong bậc trung học để về Sài gòn học đại học, còn tôi cũng phải trót lọt kỳ thi phần một để đi lên năm cuối. Thỉnh thoảng tôi cũng nhận được vài gói quà nho nhỏ từ Mỹ như hộp bút bi (hồi đó quý lắm), thời son môi, hộp bút chì sáp vì anh biết tôi thích vẽ. Nhưng tất cả không dám đem khoe với chị Ng., ngại chị buồn.

Có lẽ thấy tôi chậm chạp hồi âm thư, hay anh biết tôi chẳng bận mà gì về mối tình “Em hậu hương, Anh tiền tuyến”, nên ngày anh về nước nhận nhiệm sở, anh đã chọn được phi đoàn ở miền Tây, quê hương xứ sở của anh. Khi được anh cho biết tin, tôi cũng chỉ chúc cho anh “Vạn sự cát tường” vào mùa Xuân năm đó. Chỉ thương chị Ng. mãi mãi ôm mối tình câm, vì sau vài năm làm người lính đi mây về gió, anh đã kết “thuyền hoa” rước người khác phái về đan khăn choàng cổ cho thêm chút điệu dàng...

*****

Mấy năm trước tôi về thăm nhà, đến thăm chị Ng., chị vẫn một mình một bóng trong căn phố rộng sau khi về hưu không còn làm giáo sư môn anh văn nữa, hiện làm bạn với chú chó con rất dễ thương. Ba má chị mất lâu lắm rồi, người anh lớn cũng đã mất, người em gái đã đi lấy chồng xa. Tôi có hỏi thăm tin tức về “Người Lính Không quân năm cũ”, mà chị đã từng dành nhiều tình cảm cho. Chị nói “biệt tin Người” từ những ngày tháng đó, nhưng chị có về lại làng xưa vài năm sau để

hỏi thăm, thì được biết anh đang bị "tù cải tạo" tận miền Bắc xa xôi không biết ngày về, và sau đó bất tin luôn. Tôi cũng chia buồn với chị chứ đâu biết nói gì hơn.

Năm rồi, tôi sang Ca hạp bạn, vợ chồng người bạn đón tôi từ phi trường về nhà họ để trú ngụ. Nhưng trước khi về nhà, chúng tôi ghé vào một tiệm phở để ăn tối.

Dù đêm tối, nhưng tiệm phở vẫn còn đông người, nhất là trong một góc phòng, có một nhóm người đàn ông mặc đồ dân sự và cả quân phục không quân, họ nói chuyện râm ran và có vẻ đang bàn luận về một vấn đề gì đó mà hơi xa nên chúng tôi không nghe rõ lắm.

Ông chủ tiệm qua bàn chúng tôi chào hỏi, vì người bạn đi cùng có quen biết, ông cho hay đó là nhóm lính không quân xưa đang hội họp để chuẩn bị cho tổ chức gây quỹ, nhằm quyên góp tiền để giúp đỡ cho những người Thương phế binh năm cũ còn kẹt lại ở quê nhà.

Người bạn và ông chủ quán nói chuyện với nhau, họ nhắc tên những người đứng ra tổ chức bữa gây quỹ đó, có một người có tên tôi nghe hơi quen quen, mà lại là pilot năm xưa, không lẽ là "người không quân năm cũ"?

Tôi buột miệng hỏi ông chủ quán về tên người đó, vì dù gì cũng là...người quen cũ mà. Sau bao nhiêu năm đã bật tắt hơi, biết đâu giờ gặp lại cũng còn vài kỷ niệm để...nhắc nhở? Ông cho biết đúng rồi và nói ông ấy vừa rời khỏi để đi về nhà có việc cần gì đó. Ông hỏi tôi "bộ chị có quen sao?" Rồi thao thao bất tuyệt về những công việc người đó đang làm, rằng ông sinh hoạt hăng hái lắm., và kể luôn cả gia đình với người vợ...ghen tàn bạo, (chắc ông đi sinh hoạt nhiều nên có quý nữ lưu...chiếu cố?) rồi nói chị đừng có hỏi thăm làm chi, nếu chị không... thân tình lắm. Ông kết luận cứ y như sắp sửa có màn đánh ghen trong ...tiền kiếp!

Trời đất! Ông làm tôi nhụt chí và thậm nhủ phải chấm dứt ngay chuyện muốn tìm thăm lại người Lính Không quân năm cũ, dù vợ người bạn của tôi góp ý là cứ đến thăm nếu muốn, vì mình từng là bạn cũ mà! Nhưng thôi, thăm hỏi để làm gì vì đâu còn chị Ng, để báo tin cho chị.

**CUNG CHÚC TÂN XUÂN
BÍNH NGỌ**

**Chúc mừng Năm Mới hanh thông,
An khang vạn phúc chất chồng đầy dư.
Chút quà gói ghém tâm tư,
Mời coi sách lật điện thư VỀ NGUỒN.**

<https://heyzine.com/flip-book/8a24a897b8.html>

USA, ngày tất niên Ất Ti, vọng tân niên 2026

 Đỗ Quang Vinh

<https://heyzine.com/flip-book/8a24a897b8.html>

MỠI NGÀY MỘT NIỀM VUI

Hoàng Thục Uyên

*Buổi sớm mai khi mặt Trời còn ngủ
Tiếng chim non đã riu rít trên cành
Những nụ hoa, còn bé nhỏ mong manh
Cùng cỏ cây, đang đón chờ tia nắng*

*Nhẹ nhàng thay, khi Tâm mình rỗng lặng
Niềm an vui đang ngự trị trong lòng
Tâm giờ đây nhẹ bỗng tựa hư không
Khi tĩnh lặng, mới thấy niềm hạnh phúc.*

*Tâm thư thái, an yên không vọng thức
Mỗi phút giây an lạc nối liền nhau
Thời gian như lắng đọng, chậm theo sau
Tâm giờ đây, tràn niềm vui ngày mới*

*Những khoảnh khắc, bình yên luôn tiếp nối
Ngắm không gian tịch tĩnh cuối chân trời
Ngắm bình minh, đang lấp lánh lên ngôi
Ngàn tia nắng đang xuyên qua cành lá*

Mặt trời lên, không trung mây đẹp quá
Những làn mây lo lửng khắp bầu Trời
Chung quanh ta, tất cả là nguồn vui
Hạnh phúc thay, khởi đầu một ngày mới

Có những lúc, chính Tâm ta tự hỏi,
Niềm an vui, hạnh phúc đến từ đâu ?
Khi xa buồng, vọng tưởng lắng chìm sâu,
Là hạnh phúc, Tâm bình yên tự đến.

Xuân đã về, Đất Trời đẹp vô tận
Trái đất muôn màu, vũ Trụ mệnh mông
Vui cùng thiên nhiên, hạnh phúc đến từ Tâm
Không cần phải, tìm kiếm gần hay xa,

SAIGÒN, NHỮNG CON ĐƯỜNG XƯA

Hoàng Thục Uyên

*Hôm nay chợt nhớ kỷ niệm xưa,
Bóng dáng Gia Long tuổi học trò,
Áo trắng thướt tha trên đường phố
Dáng nhỏ đường chiều mây trắng thưa.*

*Bà Huyện Thanh Quan, đường vắng tanh !
Tan trường mưa đỏ, rào bước nhanh
Vào Chùa Xá Lợi, lên Chánh Điện,
Thắp nén tâm hương nguyện an lành.*

*Quý bên Chánh Điện mãi thật lâu,
Nhiếp tâm an trú, khẩn nguyện cầu
Mong cho tương lai học thành tựu
Đóng góp công thành cho mai sau*

*Nguyễn Huệ đường dài, rộng cây cao.
Phượng Thảm trưa hè, tiếng ve kêu
Duy Tân đường vắng, chiều lộng gió
Lác đác người đi vội bước mau*

*Hiền Vương, Công Lý những con đường
Trộn cả bầu trời, thơ ấu thương
Nhớ những ngày buồn mưa tầm tã
Gió lạnh, mưa rơi ngập sân trường.*

*Có nhiều khu phố, xá doanh thương,
Bến Thành tập nập người bán buôn,
Dòng xe ngược xuôi như mắc cửi,
Xôn xao hàng quán khắp phố phường*

*Giáo Đường Chuông Thánh đồ ngân vang,
Sân Chùa Chuông tình thức nhẹ nhàng,
Đại Lộ Thống Nhất chiều lộng gió,
Tà áo tung bay trong nắng vàng.*

*Còn đâu đường xưa rợp bóng cây ?
Cường Để, thu về gió heo may,
Một thời dễ thương và dễ nhớ
Kỷ niệm mãi mãi như bóng mây !
Thời gian thấm thoát đã trôi mau
Tháng năm như nước chảy qua cầu
Trần gian vòng Sanh / Tru / Hoại / Diệt
Luân hồi trong Vô Tru Nhiệm Mâu*

Hình trên: Trong sân trường Gia Long.
Châu Yến, người đầu tiên, bên phải
H.Thục Uyên, người thứ 2, tóc cong ra.
(Các chị kia, không nhớ tên)

*Quê hương thuở ấy mãi trong tôi
Ngàn trùng xa cách chẳng phai phai
Dẫu biết trần gian là huyễn tạm !
Chuyện xưa khi nhớ... vẫn bồi hồi ./.*

MÙA XUÂN VẪN ĐẾN

Hoàng Thục Uyên

Mùa Xuân vẫn đến khắp đó đây.
Trăm hoa nghìn lá vẫn trở đầy.
Quỳnh Lan chớm nở hương thơm ngát
Bướm lượn quanh vườn ngát hương say.

Muôn ngàn mây trắng lướt trên không,
Thấp thoáng mây bay dưới nắng hồng.
Rặng liễu bên hồ nghiêng bóng rủ,
Từng đàn chim én lượn qua sông.

Gió thoảng dong đưa những nụ hoa,
Gió lay cành bưởi bóng la đà,
Dưới sông cá lặn tung bọt nước
Muôn vạn Sinh Linh ở một nhà.

Mênh mông...trùng điệp núi thấp cao,
Đồi núi, thông reo gió rì..rào..
Lãng đãng Mây Trời giăng đĩnh núi,
Thiên Nhiên tươi đẹp biết là bao..!

Mùa Xuân vẫn đến trên thế gian ?
Bốn mùa hoa lá đẹp vô vàn
Hạ qua, Thu về, Đông lại tới,
Xuân đến Trần Gian đẹp ngút ngàn !

Sông, Hồ, Biển rộng, nước trong xanh
Thảm nhuần cỏ cây vạn nẻo Trần
Cây xanh đơm hoa, uơm trái ngọt
Dưỡng nuôi vạn vật, triệu sinh linh.

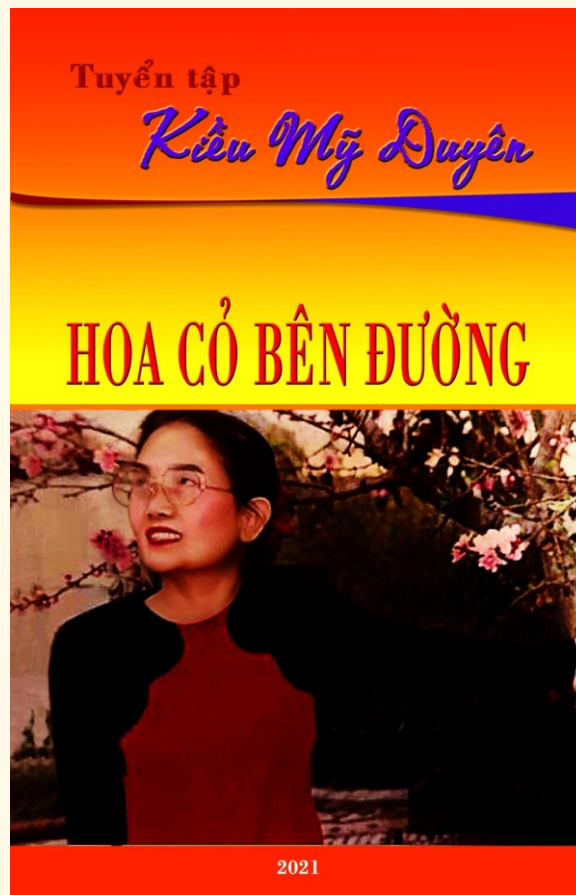
Thiên Nhiên ban Phước, Lộc xuống Trần,
ĐẤT là nhà ở của chúng sanh,
NƯỚC mang nguồn sống cho muôn loại,
GIÓ/ LỬA năng lực của sinh linh.

Trái Đất, Hành Tinh đẹp sắc màu,
Sự sống tràn ngập khắp Năm Châu.
Mặt Trăng xoay quanh vòng Trái đất,
Mặt Trời sưởi ấm, sáng Địa Cầu.

Xuân tươi riu rít tiếng chim ca,
Lộc non rộ nở khắp Sơn Hà,
Nước biếc Non cao Mây Trời rộng.
Mùa Xuân đến mãi đẹp chan hòa....

MỘT CHÚT CẢM NGHĨ VỀ "HOA CỎ BÊN ĐƯỜNG"- TÁC GIẢ KIỀU MỸ DUYÊN

Linh mục Anthony Đào Quang Chính

Tuyển tập "Hoa Cỏ Bên Đường" - tác giả Kiều Mỹ Duyên

Cali bây giờ đang là mùa Hạ. Gần như thông lệ, các nhà bên Cali vào mùa Hạ đều chăm sóc giúp vườn hoa, vườn hồng sân trước thêm rực rỡ. Ngày dài, đêm

ngắn. Đến tận 7, 8 giờ tối, khí hậu mát mẻ, trời vẫn còn sáng, cho nên bờ biển và đường phố Cali chật người đi lại, vui chơi, giải trí. Thêm một chút sinh hoạt cũng là lẽ thường.

Thế nhưng Cali không chỉ có vậy. Đó mới là một phần "ồn ào" của Cali thôi. Còn phần nữa là gì?

Vào những tối trăng sáng, không gian thật dịu dàng, nhẹ nhàng, thanh khiết, đi tản bộ dưới ánh trăng, nghe tiếng vạc kêu lơ lửng ngang trời, cảm nhận hương thơm của loài hoa đêm, sống lại tâm tình xưa khi nghe tiếng phong linh thoang thoang bên nhà hàng xóm, và nhất là thấy rằng Cali, tuy là đất người nhưng cũng có lúc rất Việt Nam.

Vào những giây phút đó, đã bao giờ chúng ta hỏi: nhiều khi mình hòa nhập với những bụi hoa, bụi hồng rực rỡ, nhưng lại bị choáng ngợp giữa muôn màu, đến nỗi không cảm nhận nổi đâu là nét sắc sảo của những loài hoa này không?

Rồi đã có lần nào chúng ta nghe thấy tiếng phong linh, tiếng hạc kêu, tiếng hát ca của lũ đế mèn trong đêm khuya mà lòng dịu lại, sau khi cả ngày chịu đựng những gầm rú của xe cộ, ồn ào của mọi thứ âm thanh? Có ai biết, nhờ những thảm cỏ xanh trước nhà, những bông hoa dại và nhỏ bé bên đường, mà đám hồng nổi bật? Phải chăng nhiều khi mình đã quá chú tâm đến những không gian náo nhiệt mà quên mất nét Thiên, nét Lặng, nét Từ Bi, Bác Ái nơi "Hoa Cỏ Bên Đường"?

Chắc hẳn sẽ có người trong chúng ta cười nhẹ: Những khung cảnh và hoàn cảnh này thì đâu chẳng có? Chẳng phải riêng Cali, Texas, Florida, Arizona, ..., đều có cả. Đúng vậy. Có lẽ tác giả "Hoa Cỏ Bên Đường" cũng ước muốn mỗi người sẽ tìm thấy "Hoa Cỏ Bên Đường" ngay nơi mình đang sống.

Dễ dàng nhận ra, tác giả Kiều Mỹ Duyên là một người đa năng trên nhiều lãnh vực: từ địa ốc, phóng viên cho nhiều đài truyền hình Việt Nam tại hải ngoại, yểm trợ sinh hoạt bác ái, vận động giúp công tác các đoàn thể cựu quân nhân, cho đến trách vụ trong cộng đồng Hoa Kỳ như thành viên đại bồi thẩm đoàn, YMCA, H & CD Commission của Orange County Housing Authority, v.v. Tại Việt Nam, chị là phóng viên, hơn thế nữa, là phóng viên chiến trường, đã tham gia phái đoàn

Việt Nam Cộng Hòa đi viết những bài tường thuật cho mọi người miền Nam biết về diễn biến hòa đàm tại Paris vào thời điểm chiến tranh đang sôi động.

Chị là một người đa năng khi viết văn, phỏng vấn, nói chuyện. Tất cả dễ dàng như những niềm nở lúc nào cũng có nơi chị. Nhiều tạp chí ở Cali, Arizona, Texas thường xuyên đăng các bài của chị. Đa năng khi trông thấy người thật việc thật, và đặt bút xuống viết rất thật. Đa năng vì có thể phỏng vấn và nói chuyện với các giới chức chính trị, văn hóa và tôn giáo dễ dàng. Chị nói chuyện và xếp giờ hẹn với các sắc tôn giáo như với Đức Cha Chủ Tịch Hội Đồng Giám Mục Hoa Kỳ, với Hồng Y và các Giám Mục Việt Nam, với Đức Đại Lão Hòa Thượng, Đức Đạt Lai Lạt Ma, các mục sư, ni sư, nữ tu công giáo đáng kính một cách tự nhiên, không cần theo quy định nào !!! Đài truyền hình NBC, ABC, CBS muốn phỏng vấn Đức Cha Chủ Tịch Hội Đồng Giám Mục thường thu xếp giờ hẹn và đưa câu hỏi trước vài tuần, chị thì không, Với chị, chỉ sau một ngày là xong!

Chị là người đa năng thành công cả tại Việt Nam và bây giờ ở hải ngoại qua nhận xét và góp ý của nhiều thân hữu, văn hữu đã viết về chị và nét đa năng này lần lượt xuất hiện trong "Hoa Cỏ Bên Đường".

Kiều Mỹ Duyên phỏng vấn linh mục Anthony Đào Quang Chính tại Đại Hội Suy Tôn Lòng Chúa Thương Xót Kỳ 24.

Tôi là người nhìn đến dĩ vãng như những bông hoa tô điểm cho đời thêm đẹp. Tôi luôn luôn ngưỡng mộ người lính chiến Việt Nam Cộng Hòa và những người thường được gọi chung là Quân, Dân, Cán, Chính, những người xả thân cho tự do và hòa bình của đất nước mà bây giờ đang bị đối xử bất công, tủi nhục trên cả xứ người cũng như xứ mình.

Một lần trên đường lái xe đi từ Washington D.C đến Philadelphia vào tháng 11, dọc theo xa lộ, cả hàng vài chục cây số là rừng lá cây phong đang đổi màu đẹp và hùng vĩ lắm. Hương có ánh sáng, lá cây màu rất sáng; hương thiếu ánh sáng thì màu lá tối hơn. Không chỉ cây có nhiều màu mà một lá cũng mang rất nhiều màu! Cùng với nét hùng vĩ là tiếng gió thổi mạnh. Rừng cây, rừng lá muôn màu, muôn sắc với thiên nhiên là một. Trên đường lái xe, tôi nghe băng "Chinh Chiến Điều Linh" mà thấy như máu trong người sôi sục, tưởng như đang thấy trước mắt các chiến sĩ xông pha chiếm lại Cổ Thành Quảng Trị hay đang ở trong trại gia binh với những người vợ sống chết theo chồng, với những em bé tải đạn, giúp cha chiến đấu dưới giao thông hào! Tôi phải dừng xe bên đường xa lộ, cạnh rừng phong một lúc thật lâu để sống lại cảm xúc mà nhiều khi theo thời gian bị nhạt nhòa! Rừng lá cây phong đang đổi màu. "Chinh Chiến Điều Linh" và Rừng Lá Cây Phong! "Hồn Tử Sĩ" gió ù ù thổi. Mặt chinh phu trắng dãi dãi soi."

Trong "Hoa Cỏ Bên Đường" phảng phất đâu đó nét oai hùng của "Chinh Chiến Điều Linh" với "Trường Võ Bị Sĩ Quan Đà Lạt đào tạo anh hùng" với nhận xét rất thật của một phóng viên chiến trường qua "Người đã đi nhưng người vẫn ở bên ta: Trung Tá Nguyễn Thị Hạnh Nhơn", của một nhà kinh doanh địa ốc "Vui buồn trong nghề buôn bán nhà cửa" và nhất là rất Thiên qua chuyện "cứu sống" hai con vịt, rất Bác Ái qua hình bóng ẩn hiện các hội từ thiện Hồng Ân, Nhóm Từ Thiện Tình Thương VA, rất nhẹ nhàng với mong ước dạy học, giáo dục của một người làm việc bác ái kín đáo, không muốn cho ai biết, qua các đóng góp vào chương trình lũ lụt Việt Nam, giúp nhiều giám mục, linh mục, thượng tọa, đại đức, phục vụ người nghèo, người thiểu số, người bị lãng quên.

Tôi là một linh mục Công Giáo. Qua lăng kính tôn giáo, tôi thấy các bài viết của "Hoa Cỏ Bên Đường" tràn đầy tâm Thiên của Phật giáo và tâm Ái của Công

Giáo. Cùng với tâm thiện và tâm ái đó, là những nét năng động của niềm đam mê hăng say làm bác ái không ngưng nghỉ. Công Giáo gọi là "Đem đạo vào đời" hoặc "Sống đạo giữa đời". Nói về đạo, mà không giảng đạo. Giảng đạo bằng sống đạo, sống bác ái. Đạo không phải chỉ ở trong nhà thờ, thánh thất, chùa miếu, thánh đường và đương nhiên không giới hạn trong cung Thánh. "Người ta cứ dấu hiệu này mà biết các con là môn đệ Thầy là các con yêu thương nhau."

Hãy đọc "Hoa Cỏ Bên Đường" với tâm thiện, với tâm của người đang đi truyền giáo, để không chỉ nghe tiếng nói của thiên nhiên, của trời đất, mà còn nhận ra tiếng gọi từ Trời cao mời chung sức, giúp cho thế giới này tốt đẹp hơn, cho nước Việt Nam và cộng đoàn Việt Nam hải ngoại thương yêu nhau hơn!

Ồ, biết đâu có người trong chúng ta sẽ thấy hình ảnh của mình là "Hoa Cỏ Bên Đường".

Linh mục Anthony Đào Quang Chính

KỶ NIỆM 35 NĂM THÀNH LẬP THI ĐÀN VĂN THƠ LẠC VIỆT.

*Bình Ngô Xuân Hồng rực rỡ tươi
Chúc mừng Thi Hữu hương Ân Trời.
Đặc San Lạc Việt Lưu Văn Hóa...
Kỷ Niệm 35 năm cuộc đời.
Thơ cổ, Đường Thi, Thơ Lục Bát,
Văn chương, tùy bút. Tết Tình Người.
Trường đời Trí Tuệ Xuân Thời Thế...
Nhơn Nghĩa, Đức Tài, rải khắp nơi...*

Mỹ Nga
01/02/1026.

CHẲNG CÓ MÙA XUÂN.

*Tết đến mà lòng chẳng có xuân
Lo âu, chật vật khổ muôn phần
Thiên tai phá nát vườn cây trái
Nhà cửa trôi theo ngọn sóng thần
Mua bán cầm chừng hàng quán ế
Làm ăn thất bát cảnh đời bần
Năm này âm đạm đau thương lắm
Khôn khó trăm bề hết đón xuân.*

LAN
(11/02/2026).

Tết Việt ở hải ngoại - Sự dung hòa giữa các thế hệ

Mai Thanh Tuyết

Năm Ngọ năm 2026 có phải là năm may mắn không?

Hãy tận dụng tối đa năm Ngọ, một năm tốt lành mang đến sự chuyển đổi, phát triển và thịnh vượng.

Tết Nguyên đán năm 2026 đánh dấu sự khởi đầu của năm Ngọ Lửa, kéo dài từ ngày 17 tháng 2 năm 2026 đến ngày 5 tháng 2 năm 2027. Đại diện cho năng lượng, sự phiêu lưu và tham vọng, năm Ngọ Lửa được dự đoán sẽ mang

đến những thay đổi nhanh chóng, mang tính đột phá và táo bạo, báo hiệu một thời kỳ cần hành động chủ động, dũng cảm và theo đuổi mục tiêu một cách quyết liệt.

Những khía cạnh chính của năm Ngọ Lửa 2026

Nguyên tố Lửa: Năm 2026 kết hợp bản chất năng động, độc lập của con Ngựa với nguyên tố Lửa, làm tăng cường năng lượng của nó, có thể đại diện cho một thời kỳ đầy đam mê nhưng cũng tiềm ẩn những thay đổi nhanh chóng và hỗn loạn.

Ý nghĩa: Con Ngựa là biểu tượng của sự chăm chỉ, dũng cảm, kiên cường và nhanh nhẹn trong tử vi Trung Cộng.

Các năm trước: Các năm Ngọ gần đây bao gồm 1930, 1942, 1954, 1966, 1978, 1990, 2002, 2014 và 2026.

Ý nghĩa văn hóa: Là con giáp thứ bảy trong chu kỳ 12 năm, con ngựa được coi là biểu tượng của tài năng và sự cao quý, và năm nay được kỳ vọng sẽ khuyến khích sự táo bạo, kết nối mạng lưới và hành động xã hội.

Dự đoán: Năm nay được dự đoán sẽ mang lại "**sự tiến lên phía trước**", khuyến khích mọi người đưa ra những lựa chọn nhanh chóng, quyết đoán và đón nhận sự thay đổi trong cả cuộc sống cá nhân và bối cảnh toàn cầu rộng lớn hơn.

Năm nay hứa hẹn sẽ năng động và nhanh chóng, thúc giục các cá nhân tận dụng những phẩm chất của con Ngựa, đặc biệt là Ngựa Lửa, để phát triển cá nhân và nghề nghiệp.

***

Tết Nguyên đán là dịp lễ được người Việt trân trọng nhất. Tuy nhiên, đối với những người Việt sống ở hải ngoại, Tết không còn đơn thuần là một ngày lễ; nó trở thành một thử thách về bản sắc văn hóa, sự gắn kết gia đình và kết nối cộng đồng. Việc trải nghiệm Tết ở nước ngoài đòi hỏi phải cân bằng giữa ký ức và kỳ vọng của nhiều thế hệ, đồng thời thích nghi với thực tế xã hội và văn hóa của nơi cư trú.

1- Nhận thức về sự khác biệt giữa Tết Nguyên đán ở Bắc Trung Nam

Tết Nguyên Đán là dịp lễ quan trọng nhất trong năm của người Việt, không chỉ là thời gian sum họp gia đình mà còn là khoảnh khắc để mỗi người hoài niệm về truyền thống, gửi gắm lời cầu chúc an lành và thể hiện tinh thần văn hóa dân tộc. Mặc dù chung một tên gọi, Tết ở ba miền Bắc, Trung, Nam lại mang những sắc thái khác nhau, phản ánh qua sự khác biệt về khí hậu, lịch sử và thói quen sinh hoạt của từng vùng.

Ở **miền Bắc**, không khí Tết thường trang nghiêm, ấm áp nhưng cũng có chút se lạnh của mùa Đông. **Người Bắc chú trọng đến các nghi thức truyền thống như dọn dẹp nhà cửa, lau chùi bàn thờ tổ tiên, chuẩn bị mâm cỗ đầy đủ** với bánh chưng vuông, giò chả, dưa hành và “nem rán”. Hoa đào, trái quýt và câu đối đỏ trở thành những biểu

tượng không thể thiếu, góp phần tạo nên vẻ đẹp vừa trang nhã vừa rực rỡ cho ngày đầu năm. Lì xì cho trẻ em là một nét đẹp quen thuộc, trong khi các trò chơi dân gian như cờ tướng, đánh đu, ô ăn quan vẫn được giữ gìn để trẻ em vui chơi, gắn kết gia đình.

Miền Trung mang một sắc thái khác, *Tết ở đây thường thanh tịnh, trang nghiêm và đôi khi trầm lắng*, phản ánh khí hậu lạnh hoặc mưa phùn hết sức đặc biệt. Người miền Trung cũng dọn dẹp nhà cửa, chuẩn bị mâm cỗ thờ cúng tổ tiên, nhưng thường gói bánh tét nhỏ, kết hợp xôi, thịt kho và canh măng. Mâm cỗ miền Trung thường giản dị nhưng cân đối, ít món cầu kỳ so với miền Nam nhưng vẫn đầy đủ vị ngọt, mặn, chua. Lì xì ít phổ biến, nhưng lời chúc và câu ca dao tục ngữ vẫn được trao gửi để thể hiện tình cảm và đạo lý. Một phong tục quan trọng khác là đi lễ chùa cầu may, đặc biệt vào những ngày đầu năm. *Tết miền Trung ít ồn ào, mọi hoạt động đều mang màu sắc trầm lắng, nhấn mạnh giá trị gia đình và tâm linh*. Giống miền Bắc, người miền Trung cũng coi trọng việc chọn người xông nhà đầu năm (người đầu tiên bước vào nhà sau giao thừa), nhưng thường chọn người có tuổi hợp với gia chủ và được cho là tốt lành, thành đạt. Tóm lại, Tết miền Trung vừa giữ gìn nghi thức cúng bái cổ truyền, vừa giản dị và đậm chất địa phương, tạo nên một không khí vừa trang trọng vừa ấm cúng, khác biệt so với miền Bắc (trọng nghi lễ) và miền Nam (trọng vui chơi, sum họp).

Ngược lại, *miền Nam đón Tết trong không khí vui tươi, sôi nổi và ấm áp*. Trời xuân phương Nam hiếm khi lạnh, vì vậy các hoạt động ngoài trời, như chợ hoa, hội xuân hay du xuân, diễn ra rất nhộn nhịp. Người Nam gói bánh tét tròn hoặc dài, trang trí nhà bằng mai vàng, cây kiểng và câu đối đỏ. Lì xì được trao rộng rãi, không chỉ cho trẻ em mà còn cho người lớn, như một cách thể hiện sự thân thiện, cởi mở. Ngoài ra, đi chùa cầu an, tham dự lễ hội Xuân, gặp gỡ bạn bè, họ hàng trở thành những phong tục quan trọng, góp phần tạo nên không khí Tết đầy sinh khí.

So sánh Tết ba miền, ta thấy mỗi vùng đều có nét riêng nhưng vẫn giữ được những giá trị chung là *sum họp gia đình, thờ cúng tổ tiên, gửi gắm lời chúc tốt đẹp và gìn giữ truyền thống văn hóa*.

Miền Bắc trang nghiêm và ấm áp; miền Trung thanh tịnh và trầm lắng; miền Nam vui tươi và náo nhiệt. Chính sự đa dạng này tạo nên bức tranh Tết Việt Nam phong phú, vừa khác biệt, vừa thống nhất, phản ánh tính đa chiều của văn hóa dân tộc.

Dẫu phong tục có khác nhau, Tết vẫn là dịp để mọi người, từ Bắc chí Nam, cùng hướng về cội nguồn, trân trọng tình thân và niềm tin vào một năm mới an khang, thịnh vượng. Sự dung hợp của ba miền không chỉ là việc chia sẻ món ăn, câu chúc hay trò chơi, mà còn là cách duy trì tình cảm, truyền thống và tinh thần Việt Nam trong mỗi gia đình và cộng đồng.

2- Nguyên tắc “dung hóa” (harmonization) Tết ba miền

Nói về việc tôn trọng những nét đặc trưng của mỗi miền, thiết nghĩ không bắt người Bắc phải “vui như miền Nam”, hay người Nam phải “cúng như kiểu miền Bắc”, hay tất cả phải trang nghiêm, thanh tịnh và “trầm mặc” như miền Trung. Tại sao chúng ta giữ nguyên các nghi thức, món ăn, phong tục đặc trưng, coi đó là biểu tượng đa dạng của văn hóa Việt của từng miền, để rồi từ đó tìm các điểm chung để kết nối như:

- Chia sẻ ý nghĩa nguyên sinh của Tết là sum họp gia đình, tưởng nhớ tổ tiên, chúc nhau khởi đầu tốt đẹp;
- Dùng hoạt động chung như bữa cơm Tết, chúc Tết, lì xì, hoa mai/đào, trò chơi dân gian... để kết nối Bắc Trung Nam, dù cách thực hiện khác nhau;
- Sáng tạo các hình thức “trộn nhưng không lẫn” không giống như một “melting pot” của xã hội Mỹ vào thập niên 60 của thế kỷ trước. Ví dụ: trong một bữa tiệc Tết chung cộng đồng, có cả bánh chưng miền Bắc, bánh tét bé bé, như màu đỏ cẩm của miền Trung, và bánh tét “bự tổ chàng” của miền Nam, nhưng... mỗi loại giữ cách gói và trình bày riêng. Trẻ em và người lớn có thể tham gia cả hai cách gói, cả hai món ăn, giúp trải nghiệm đa dạng và hiểu sự khác biệt mà vẫn gắn kết;
- Kể chuyện, giải thích, giáo dục văn hóa; Giải thích cho con cháu hoặc khách tham dự tại sao miền Bắc làm như vậy, miền Nam làm khác, giúp họ thấy tính đa dạng là sức mạnh của dân tộc;

- Có thể làm “góc trải nghiệm” trong nhà hoặc cộng đồng như trình bày bánh chưng, bánh tét, mứt Tết, viết chữ thư pháp, câu đối... Từ đó, thúc đẩy tinh thần “hòa hợp trong đa dạng” như xem sự khác biệt là bổ sung, không xung đột.

3- Tết với các thế hệ Việt ở hải ngoại

Thế hệ đầu tiên, những người di cư khi đã trưởng thành mang theo ký ức trọn vẹn về Tết ở Việt Nam. Đối với họ, Tết không chỉ là nghi lễ mà còn là kho tàng văn hóa, là cách gìn giữ liên kết tổ tiên và truyền lại giá trị cho thế hệ sau. Việc tổ chức Tết ở nước ngoài giúp họ tái tạo ký ức này, tạo nên sự liên tục và ổn định trong một môi trường xa lạ.

Thế hệ thứ hai, lớn lên trong xã hội bản địa nhưng dưới ảnh hưởng truyền thống của cha mẹ, trải nghiệm Tết như một cuộc thương lượng giữa ký ức và thực tiễn. Họ giữ lại các giá trị nguyên thủy, như sum họp gia đình và tưởng nhớ tổ tiên, nhưng điều chỉnh hình thức nghi lễ cho phù hợp với đời sống thực tế hiện đại. **Thế hệ này đóng vai trò là cầu nối, chuyển hóa các nghi thức truyền thống thành trải nghiệm có ý nghĩa cho cả người già và trẻ.**

Thế hệ thứ ba, sinh ra và lớn lên hoàn toàn ở hải ngoại, nhìn Tết như một biểu tượng và trải nghiệm văn hóa. Nghi lễ thường ít quan trọng hơn bầu không khí trong những ngày lễ, các hoạt động chung, và ý nghĩa gắn kết bản sắc mà nó mang lại. Sự tham gia của họ thường mang tính sáng tạo và vui chơi, tập trung vào trải nghiệm hơn là tuân thủ nghi thức. **Thế hệ này không muốn bị áp đặt trong khuôn khổ mang từ Việt Nam ra hải ngoại.**

4- Sự khác biệt về Tết theo vùng miền trong nước

Ngoài sự khác biệt về thế hệ, Tết còn khác nhau theo vùng miền trong nước và được người Việt mang theo ra hải ngoại. Truyền thống miền Bắc nhấn mạnh nghi lễ, cúng gia tiên và các món ăn tượng trưng như bánh chưng, hoa đào và câu đối đỏ. Trong khi đó, Tết miền Nam thường vui tươi, rộn ràng với bánh tét, hoa mai, dưa món, trò chơi dân gian và lời chúc thân mật. Còn miền Trung, thanh tịnh, trang nghiêm, đôi khi khắc nghiệt do thời tiết lạnh hoặc mưa phùn.

Giữ gìn cả ba truyền thống đồng thời tạo cơ hội cho việc trải nghiệm chung giúp cộng đồng người Việt tôn trọng sự đa dạng mà vẫn giữ được sự thống nhất. Cách tiếp cận “trộn nhưng không lẫn” giống như “một salad bowl” ở xã hội Mỹ hiện tại, giữ nguyên đặc trưng từng miền, đồng thời nhấn mạnh các giá trị chung như sum họp gia đình, tưởng nhớ tổ tiên, và chúc nhau năm mới tốt đẹp. Từ đó, suy nghĩ và hành động trên giúp sự đa dạng trở thành sức mạnh của cộng đồng, thay vì tạo ra chia rẽ.

Tết hải ngoại cũng là cơ hội để kết nối cộng đồng và xây dựng thiện cảm với người bản xứ. Mời bạn bè, hàng xóm, đồng nghiệp tham gia các hoạt động Tết như thưởng thức các món ăn truyền thống, tham gia trò chơi, nghe kể chuyện, và cung cấp cơ hội trải nghiệm văn hóa Việt.

Việc ghi nhận sự đóng góp của mọi thế hệ chắc chắn sẽ bảo đảm Tết Việt ở hải ngoại trở thành không gian văn hóa chung, củng cố cảm giác thuộc về cộng đồng, đồng thời làm tăng thiện cảm với cộng đồng người bản xứ.

5- Tại sao việc dung hòa là cần thiết

Làm thế nào để cho việc tổ chức Tết ở hải ngoại vừa có ý nghĩa truyền thống, vừa thực tế, và tạo cho người bản xứ hiểu được một nét văn hóa đặc thù của dân tộc Việt, chúng ta có thể áp dụng những bước căn bản trong suốt các giai đoạn Tết như:

- Đầu tiên, xác định ý nghĩa nguyên thủy của Tết như sum họp gia đình, tưởng nhớ tổ tiên, và là một khởi đầu mới;
- Thứ hai, ***phân cách vai vế của từng thế hệ: thế hệ I là người giữ kỷ ức, thế hệ II là người cảm nhận và phiên dịch văn hóa, thế hệ III là người trải nghiệm;***
- Thứ ba, cùng chia sẻ với người bản xứ như mời họ tham gia, giải thích ý nghĩa và các tập tục trong ngày Tết Âm lịch như thế nào;
- Thứ tư, tạo sự trải nghiệm tương tác như cùng tham dự bữa cơm sum họp, trò chơi dân gian như chơi bầu cua cá cộp, đổ xí ngầu lác, hay đua ngựa v.v..., hoặc người lớn kể chuyện Tết ngày xưa ở thôn quê...

- Và thứ năm, cùng ghi nhận và truyền giữ kỷ niệm như chụp ảnh, quay video, khuyến khích trẻ em kể chuyện, giúp mọi người thấy mình là chủ thể cùng tham gia và sinh hoạt chung trong những ngày Tết.

Làm thế nào để cho các thế hệ cảm được tinh thần “hòa hợp trong đa dạng”, coi khác biệt trong tập tục cá biệt là những bổ túc văn hóa lẫn nhau, vì vậy không thể nào xảy ra xung đột văn hóa được.

Việc dung hóa Tết giữa các thế hệ thành công không dựa trên sự áp đặt đồng nhất, mà là cho phép mỗi thế hệ tham gia theo vai trò phù hợp giữ gìn ký ức, “phiên dịch” văn hóa, hay sáng tạo trải nghiệm. Nhờ đó, Tết ở hải ngoại trở thành một không gian văn hóa sống động, nơi ký ức, trải nghiệm và sáng tạo tồn tại song song trong sự tương kính lẫn nhau.

Dung hóa là tạo không gian chung mà vẫn giữ bản sắc riêng, để cả ba miền Bắc Trung Nam đều cảm thấy Tết là của mình, của dân tộc Việt, không bị pha loãng hay lẫn át, ngõ hầu nhắm tới lợi ích của cái Tết chung của cả hai miền.

- Giữ gìn tình cảm dân tộc: Các thế hệ trẻ thấy văn hóa đa dạng nhưng thống nhất trong giá trị.
- Tăng trải nghiệm văn hóa: Trẻ em và người lớn đều học hỏi, gắn kết qua trò chơi, ẩm thực, câu chuyện.
- Gắn kết cộng đồng: Khi Bắc Trung Nam hiểu nhau hơn, Tết trở thành cầu nối văn hóa và tình cảm, đặc biệt trong hải ngoại hoặc giữa các vùng miền khác nhau trong nước.

Dung hóa Tết Bắc Trung Nam không phải là xóa bỏ khác biệt, mà là tôn trọng và kết nối sự khác biệt. Khi mỗi miền được giữ nguyên bản sắc của vùng miền, nhưng cùng tham gia trải nghiệm chung, từ đó, Tết trở thành biểu tượng sống động của tình cảm dân tộc Việt, gắn kết các thế hệ và miền đất, từ Bắc chí Nam, trong và ngoài nước.

Tóm lại, Tết hải ngoại không phải là bản sao của Tết Việt Nam mà là một truyền thống sống, thích nghi và kết nối các thế hệ. **Khi dung hóa nghi thức Bắc Trung Nam, gắn kết các thế hệ và mở cửa cho cộng đồng bản xứ bước vào, Tết Việt trở**

thành không gian chung của ký ức, trải nghiệm và sáng tạo. Khi được tổ chức với tinh thần cởi mở, linh hoạt nhưng vẫn giữ giá trị cốt lõi, Tết ở hải ngoại sẽ giúp mọi người cảm nhận Tết là của chính họ, đồng thời tăng sự hiểu biết và thiện cảm với người ngoài cộng đồng. Nhờ đó, Tết hải ngoại vẫn là biểu tượng sống động của bản sắc văn hóa và tình cảm dân tộc, kết nối quá khứ, hiện tại và tương lai của dân tộc Việt.

“Không giữ Tết để níu quá khứ, mà giữ Tết để các thế hệ tìm thấy một điểm chung, nơi họ nhận ra mình thuộc về nhau.”

Người Việt nên coi Tết hải ngoại vừa là thời điểm kết nối nội bộ, vừa là cơ hội giao tiếp văn hóa với người bản xứ, tạo thiện cảm và nâng cao hiểu biết lẫn nhau.

Dung hóa ở đây là khả năng mỗi thế hệ nhận ra giá trị của Tết và tham gia theo cách của mình, tạo ra một “Tết chung” từ nơi ký ức, trải nghiệm, và sáng tạo gặp nhau, thay vì bắt buộc một thế hệ phải tuân theo thế hệ kia.

Điều quan trọng là Tết hải ngoại không phải là Tết Việt nguyên gốc, nhưng có thể trở thành một phiên bản sống động, thích nghi, giúp các thế hệ gắn kết với nhau và vẫn duy trì căn tính văn hóa Việt.

Mai Thanh Truyết

Tết Bính Thân – 2026

CHÚC XUÂN BÌNH NGỌ

*Xuân về Bình Ngọ rạng ngời
Tạ ơn THIỆN CHỮA ban đời bình an.
Gia đình, bạn hữu hân hoan,
Phước ân tuôn đổ muôn vàn yêu thương.*

*Hạnh phúc thấp sáng tỏa hương,
Niềm tin soi lối, khiêm nhường bước đi.
Công danh, sự nghiệp vịnh quy.
Dẫn đưa Năm Mới, điều lành không rời.*

*Xuân về, Bình Ngọ an vui,
Ngợi khen THIỆN CHỮA đời đời khôn nguôi!
Tài lộc, thịnh vượng nơi nơi,
Mọi điều như ý, cõi trời bình yên!*

*Nguyện Xin THIỆN CHỮA giữ gìn,
Gia đình sum họp, niềm tin kiếm tìm,
An Khang, tài lộc khắp miền
Dẫn đưa Năm Mới, thiện duyên rạng ngời*

*Con Xin cảm tạ CHỮA TRỜI!
Đã cho Thế Giới xa rời nguy nan!*

Tuyết Nhung

Xin mời bấm vào hình để nghe bài thơ Em Vẫn Hẹn Anh Về
được nhạc sĩ Trần Đại Bản phổ nhạc.

<https://youtu.be/cgu77q3b4xQ>

XUÂN ĐỢI MONG

*Dây sắp sửa mùa Xuân về khắp lối
Cành cây khô tuyết lạnh suốt đông qua
Gió sương lay chợt tỉnh choàng hơi ấm
Anh nghe lòng lặng lẽ khúc hoan ca*

*Dây sắp sửa mùa xuân về khắp lối
Bước chân xưa em thúc vội niềm tin
Có nước mắt ru với niềm ưu ái
Trên nụ môi em chưa hết hồng phai
Tóc em xòa trên đời xưa bạt gió
Còn băng khuâng qua đâu bể mây ngàn
Tay em hơi thô ôm vòng xuân mới
Trong anh về tình tự những miền man*

*Dây sắp sửa mùa xuân về chốn cũ
Hồn men say mở cửa đón giao thừa
Có nhung âm hao vui mùa hạnh ngộ
Trầm hương em mang đến tự nơi xa
Dây sắp sửa mùa xuân về đời mắt
Dong mai hương khuya của tuổi xuân thì
Những con đường xưa miệt mài hơi thở
Sài Gòn ơi ta sống mãi niềm mơ*

*Xuân ấy trắng rơi bên thềm khuya cũ
Bản tình ca lưu luyến tự thuở nào
Còn trăm năm hoàng mai vàng trước ngõ
Cúc nở ngàn hương thấp vắn ánh sao
Anh còn ở giữa đời say giấc mộng
Mùa xuân xưa lệ ướt vẫn tràn mi
Tay em bên cạnh lụa chùng khăn áo
Chợt phác khai xuân ngập nẻo phố vào.*

Lê Mỹ Hoàn

10/10/2021

TÔI NỢ MÙA XUÂN

*Tôi nợ hồng hoa một nụ hôn
Nợ trưa nắng gắt tựa đôi hôn
Nợ ngày xưa ấy bên khung cửa
Nao nao một khoảng đời nhẹ êm*

*Tôi nợ tuổi xuân hồng đôi má
Nợ tim tôi một thuở có em
Nhịp đập như cùng chung âm điệu
Nợ mệnh mang những nỗi êm đềm
Cung thương buổi nắng ngập sau hè
Tôi nợ em về một bước đi
Nợ màu áo lụa tung tăng ấy
Nợ trong tôi một mối tình si
Tôi nợ hồng hoa một nụ hôn
Nợ mùa Xuân đỏ mắt mi thương
Nợ niềm vui đó em mang lại
Mới em còn một nét xuân hoài.*

Lê Mỹ Hoàn

12/1/2025

EM VẪN HẸN ANH VỀ

*Dù trăm năm đã trở
Dù nắng hạ đổi mùa
Xuân không còn son trẻ
Dù biển khơi sóng rề
Tóc mai xẻ đôi màu
Thời gian vừa ru khê
Ngoảnh lại vẫn còn đau
Nếp da nhăn ứa nhàu
Nguyệt cầm xưa ứa lệ
Bên kia bờ sông cũ
Dòng nước đã hẳn sâu
Bông hoa vườn hoang phé
Hoàng lan khung trời xưa
Khuôn viên thâm lặng lẽ
Thế kỷ lặng lẽ đưa
Nỗi buồn dâng đầu tá
Chim di lạc loài bay
Nhớ em sâu năm tháng
Sương tuyết bạc trời mây
Cánh chim trời sương mờ
Dừng chân cội đào xưa
Bên thềm hoa nguyệt khuyết.*

Lê Mỹ Hoàn

15/7/2020

THÁNG CHẠP QUA THÊM

Những bước chân đi ngỡ là tháng Chạp
Chậm mà như đã đến cuối năm rồi
Gió lạnh khát khao bàn tay ấm áp
Em nhớ chẳng mùa cũ đã xa xôi
Trên cành cao chỉ còn dăm chiếc lá
Mãi run theo cơn gió đợi sang mùa
Lòng anh cùng mãi miết bao chờ đợi
Đôi cánh mùa xuân em đẹp như thơ
Em đã đến mỗi mùa xuân hoa nở
Là trên cành muốt mộng tỏa hương thơm
Chút hơi lạnh mây ngàn qua lối nhỏ
Năm tới xôn xao tháng Chạp qua thêm
Áo còn mới qua bao mùa xuân cũ
Màu tím hồng tím phố chợ hôm nao
Trời viễn xứ đã về ba mươi Tết
Hội hoa nào nở giữa giấc chiêm bao
Giữa dòng đời ta vẫn còn giọt lệ

Lòng đất màu mát rượi những mùa xuân
Dừng khóc nữa em thời gian dừng lại
Ngây thơ thuở nào trên tóc mây phai
Dừng khóc nữa em tháng Chạp qua thêm
Em sẽ ru mùa xuân vai áo thắm
Em sẽ ru hình hài anh trái rộng
Ru biển thái bình ở mãi bên kia.

Lê Mỹ Hoàn
12/11/2024

Chuyến Xe Thố Mộ Cuối Năm

Phong Châu

Những người buôn bán rau trái hoa quả ở các chợ nhỏ từ ngã ba Bà Quẹo, chợ Ông Tạ, ngã tư Bảy Hiền, chợ Hòa Hưng không ai mà không biết tên của người đàn ông ngoài năm mươi tuổi này. Tên ông là Tám Ngựa, ngày ngày cùng với chiếc xe thố mộ chở rau trái hoa quả miệt vườn để rải các bà các cô xuống các chợ nhỏ nằm dọc theo đại lộ Lê Văn Duyệt. Ông Tám người Hóc Môn, ở miệt Vườn Trầu với nghề đánh xe thố mộ cha truyền con nối. Cái tên Tám Ngựa, theo ông kể là có từ ngày ông làm chủ chiếc xe thố mộ chở bà con trong thôn mang rau trái ra bán ở Sài Gòn. Không ai biết tên thật của ông là gì và hình như ông ta cũng không còn nhớ đến tên ghi trong giấy khai sinh của mình. Vì thế lắm khi trong lúc nói chuyện ông vẫn cứ tự xưng là “*Tám Ngựa này*”. Cha mẹ của ông cũng gọi ông bằng “*Thằng Tám Ngựa*” chớ không gọi bằng cái tên thiệt của ông. Ông Tám Ngựa tuổi đã quá ngũ tuần nhưng vẫn chưa lập gia đình. Nhiều người trong thôn, kể cả các cô gái, mấy bà xồn xồn chồng chết đôi lúc hỏi ông: “*Sao giờ này anh Tám chưa lấy vợ?*” thì ông chỉ cười và đáp: “*Chưa có duyên...*”.

Trong số đó có vài cô vài bà nói bóng nói gió rằng muốn làm vợ của ông nhưng ông tảng lờ như không nghe. Riết rồi mấy cô mấy bà đổi giọng, trước mặt thì gọi ông “*anh Tám anh Tám...*” nhưng khi không có mặt ông thì gọi “*thằng chả... thằng chả...*”.

Trong thôn không phải chỉ một mình ông Tám làm chủ chiếc xe thố mộ mà còn có đến năm bảy chiếc nữa của ông Năm De, thằng Hai

Sến, ông Sáu Trừ, ông Bảy Cam...Họ cũng chở rau trái miệt vườn ra Sài Gòn nhưng đi hướng khác. Ông Năm De chở hàng ra chợ Bà Chiểu, chợ Phú Nhuận. Thăng Hai Sến chở ra chợ Cầu Ông Lãnh, chợ Thái Bình. Sáu Trừ thì chở ra chợ Sài Gòn, Bảy Cam thì ra chợ chợ Đa Kao...Riêng ông thì chở ra mấy cái chợ nhỏ nằm dọc đường Lê Văn Duyệt.

Tháng chạp thời tiết có chút thay đổi. Buổi sáng trời mát hơn mọi khi. Nhưng đối với ông Tám Ngựa thì quanh năm chỉ có một thứ thời tiết nên dù trời nắng gắt hay có mưa, ông chỉ mặc một bộ áo quần cũ kỹ, quần khaki màu vàng đã đổi sang màu nâu lá úa, áo sơ mi ngắn tay màu trắng cũng đã biến thành màu đất từ lâu. Ông chịu đựng được mọi thời tiết trong năm, từ những ngày nắng nóng mùa hè cho đến những ngày mưa xụi xùi của mùa đông. Những người trong thôn thỉnh thoảng cũng trông vào người chiếc áo ấm hoặc choàng một tấm ny lông khi trời đổ mưa nhưng ông thì không. Trên đầu ông lúc nào cũng đội chiếc nón vành màu xám, dưới chân là đôi giép nhựa không còn lạnh lặn đã trải qua nhiều mùa mưa nắng.

Theo lời dặn của các thân chủ, hôm nay là ba mươi tết, chuyển xe thổ mộ cuối cùng của năm Ất Ty, ông Tám vẫn đưa các bạn hàng ra chợ. Mới ba giờ sáng ông Tám dắt ngựa ra khỏi chuồng cho nó ăn nửa xô bắp, uống nước có pha đường trước khi đặt nó vào giữa hai gọng xe bằng gỗ, tra cương đóng khớp, đeo dây lục lạc có quấn vòng bông ni lông đủ màu quanh cổ...trong khi đó ba phụ nữ gánh đầy những giỏ rau, giỏ bông lần lượt đến để cho ông Tám Ngựa đưa lên xe. Đây là những thân chủ mà ông coi như người nhà đã gắn bó với ông nhiều năm qua. Như thường lệ, bà Sáu Thôi sáng nay sẽ bỏ hàng xuống khu chợ nhỏ ở ngã ba Bà Quẹo. Cô Năm Mân thì đến chợ ở ngã ba Ông Tạ. Còn cô Bé Xíu thì xuống tuốt dưới chợ Hòa Hưng. Sau khi thắt cương xong, ông Tám tự tay khiên các giỏ rau, giỏ hoa bỏ lên xe. Trước tiên ông đưa hai giỏ hoa cúc vàng của cô Bé Xíu lên trên mui có mái vòm cong rồi buộc chặt. Bốn giỏ rau còn lại ông đặt lên hai tấm gỗ

ở hai bên ngay bên trên bánh xe rồi lấy dây dứa cột chặt vào thành xe. Công việc xong xuôi ông Tám trở vào nhà lấy gói thuốc rê trên bàn quần một điếu châm lửa rít mấy hơi liên tục rồi rót một ly trà đen đậm nốc một hơi hết ly. Trở ra ông vói tay lấy chiếc roi da máng bên ngoài cửa trong khi ba người phụ nữ đã thót lên xe tự hồi nào rồi.

Bà Sáu Thôi lúc nào cũng leo lên xe trước để được ngồi gần ông Tám Ngựa. Chồng bà là thợ hồ đã chết trong một vụ tai nạn ở ngã ba Trung Lương ba năm trước. Bà ở nhà lo việc trong nhà và chăm sóc nửa công đất trồng rau nhưng sau khi chồng mất thì bà theo mấy bà trong thôn gánh rau trái ra bán vòng vòng ở mấy cái chợ chồm hồm gần nhà đồng thời vẫn tiếp tục kêu các chủ vựa đến bán mả rau trái cho họ. Thời gian sau bà bỏ mấy cái chợ chồm hồm mà xin theo xe thổ mộ của ông Tám Ngựa khi cô Ba Tân bỏ nghề chở rau đi bán để theo chồng về ở tận Tây Ninh. Bà Sáu Thôi có cảm tình với ông Tám Ngựa ai cũng biết. Cô Năm Mân và Bé Xíu lúc nào cũng nhường cho bà Sáu Thôi lên xe trước để bà ta có chỗ ngồi sát bên ông Tám Ngựa, hai cô thì ngồi ở phía sau trên chiếc chiếu lát đã rách te nhiều chỗ. Sau vài năm đi bán rau trái trên cùng một chuyến xe, cùng một quãng đường đi đường về, hai cô gái này từng nghe những lời tán tỉnh bóng gió từ cửa miệng của bà Sáu Thôi nhưng họ chưa bao giờ nghe ông Tám Ngựa trả lời hoặc nói chuyện gì có liên quan đến việc bà này đề cập đến. Bà Sáu Thôi mở miệng là *“anh Tám anh Tám...”* giọng rất mùi. Nhưng sau một thời gian khá lâu không nghe *“anh Tám”* đá động gì đến *“chuyện nhân chuyện ngãi”* của bà nên nhiều lần bà nói với hai cô gái chung xe *“cái thằng cha Tám Ngựa cà chớn...thằng chả mê con nào rồi...thằng chả...thằng chả...”*. Bà Sáu Thôi không còn giữ ý giữ tứ gì nữa trong hai cô gái nhìn nhau che miệng cười khúc khích.

Cột chặt mấy giỏ rau, giỏ hoa dâu vào đấy, việc sau cùng là ông Tám thắp sáng hai chiếc đèn bão mắc toong teeng ở phía trước thùng xe. Đúng bốn giờ ông nhảy phóc lên xe ngồi phía trước, nửa trong nửa ngoài thùng xe, giật mạnh dây cương đồng thời quất một roi nhẹ vào

mông con ngựa. Chú ngựa nhường thân chồm lên rồi bắt đầu chạy. Lũ chó trong thôn sủa rang khi thấy chiếc xe của ông Tám Ngựa chạy ngang qua nhiều lối nhỏ trước khi vào con hương lộ đất đỏ để chạy ra ngoài đường nhựa. Cả thôn Vườn Trâu vẫn còn chìm trong bóng tối.

Bà Sáu Thôi lấy ra từ chiếc giỏ lát nhỏ một gói xôi còn nóng, bà nghĩ: *Lần này mà lão không chịu ăn gói xôi này nữa là coi như mình không còn gì với thằng chả nữa...*

Bà mạnh dạn nắm lấy bàn tay trái của ông Tám Ngựa và đặt gói xôi vào. Ngay lập tức ông Tám Ngựa đặt gói xôi xuống thùng xe sát chỗ ông ngồi. Hai tiếng “*ăn rồi*” khô khốc đập vào tai bà Sáu Thôi giống như một nhát búa búa vào đầu bà. Bà vội chụp gói xôi cho vào giỏ lát. Bà rom róm nước mắt. Cô Năm Mân và Bé Xíu ngồi ở phía sau xe lại nhìn nhau mà cười...

Chiếc xe thổ mộ chạy ra ra đến đường nhựa khi trời vừa rạng sáng. Những dãy nhà lợp bằng tôle, bằng ngói hiện ra hai bên đường. Người ta đã rời nhà để đi ra đường trong buổi sớm. Kẻ đi bộ, người đi xe đạp, người khác cưỡi xe gắn máy chạy ngược chạy xuôi cùng với những xe chở hàng, tiếng còi xe hòa lẫn tiếng động của thành phố là những âm thanh quen thuộc mỗi ngày ông Tám Ngựa đều nghe, khác với sự yên ắng nơi ông ở. Riết rồi ông cũng quen với những âm thanh của phố xá. Các quán hàng hai bên đường cũng lần lượt mở cửa. Ngày nào những hình ảnh quen thuộc hai bên đường cũng đập vào mắt ông. Ông không bao giờ quên được những chữ màu to tướng viết trên các tấm bảng hiệu dọc hai bên đường như “Cà phê Diễm Xưa, Cháo Lòng Cô Mai, Viện Uốn Tóc Chú Xôi, Quán Com Bình Dân, Phở Tàu Thủy, Tiệm Sửa Khóa, Tiệm Sửa Giày...” và nhiều bảng hiệu với những cái tên rất ngộ nghĩnh khác nữa... Xe vừa chạy qua khỏi tiệm đóng giày Hưng Thịnh, ông Tám Ngựa ghì cương cho ngựa chạy chậm lại và cuối cùng xe dừng, ông Tám Ngựa nhảy xuống xe, lấy hai giỏ rau của bà Sáu Thôi xuống. Bà Sáu Thôi cũng vội xuống xe, quơ tay cầm chiếc

giỏ lát và rút chiếc đòn gánh ở gằm xe, xô vào hai đầu giỏ rau, khom người đặt vai vào đòn gánh rồi vội bước nhanh như chạy vào khu chợ ở góc hàng rau trái. Bà không quay lại nhìn ông Tám Ngựa như mọi lần. Phần ông Tám Ngựa, ông ta cũng nhận thấy rõ sự bất bình hiện rõ nơi bộ mặt của bà Sáu Thôi. Ông lên xe để tiếp tục chạy và bỏ cô Năm Mân xuống chợ Ông Tạ và Bé Xíu xuống chợ Hòa Hưng.

Chờ cho Bé Xíu gánh hai giỏ bông cúc vàng vào khuất bên trong chợ, ông Tám Ngựa quất roi giật cương cho ngựa chạy đến ngã ba quẹo vào đường Tô Hiến Thành. Chừng ba trăm thước thì ông Tám Ngựa cho xe dừng bên bãi đất trống cạnh tiệm cà phê của cô Năm Thưng. Bước vào quán ông ngồi ngay chiếc bàn thấp ở góc bên trái trước thềm như mọi khi. Ông móc gói thuốc rê trong túi ra vấn một điếu. Ông tìm chiếc hộp quẹt vỏ nhôm cũ xì ra để đốt thuốc cũng là lúc cô Năm Thưng bưng ly cà phê đen ra đặt ngay lên bàn. Đây là thói quen của ông Tám Ngựa lẫn cô Năm Thưng. Ông luôn ngồi ở chiếc ghế thấp đặt bên trái trước khoảng thềm nhỏ. Những khi ông ghé mà chiếc bàn ở vị trí đó đã có người ngồi thì cô Năm Thưng biết ý, kéo một chiếc bàn nhỏ khác đem đặt cho ông ngồi một mình. Cô biết ông Tám Ngựa chỉ uống cà phê đen thôi, có lần cô nói để làm cho ông một ly cà phê đá hay một ly cà phê sữa thì ông lắc đầu bảo:

Uống cà phê đen mới đúng điệu. Cà phê đá hay cà phê sữa không nghe mùi cà phê đâu cả...

Cô Năm Thưng nhìn ông mà cười:

Anh Tám cũng sành điệu quá há...

Rồi cô lại thắc mắc hỏi tại sao ông chỉ thích ngồi ở vị trí đó thì ông vui vẻ trả lời:

“Tui ngồi đây để dòm chừng con Bé Xíu khi nó bán hết hàng, ra ngã ba đứng tìm tui để chở nó về. Nó đứng ở ngã ba thì tui thấy rõ...”

Cô Năm Thưng cũng là người trước kia ở vùng Hóc Môn Bà Điểm, lập gia đình xong cô ra Sài Gòn. Chồng cô là lính địa phương quân đóng bên Gia Định bị việt cộng phục kích bắn chết ba năm trước. Những lúc vắng khách rồi rảnh cô Năm Thưng kéo ghế ra ngồi với ông Tám Ngựa để nhắc những chuyện hồi năm khi cô còn ở Hóc Môn Bà Điểm. Có lần cô hỏi:

“Sao tui chưa bao giờ nghe anh Tám nói đến chuyện vợ con gì ráo vậy?”.

Câu này hình như ông Tám cũng đã nghe nhiều lần từ miệng các cô các bà rồi. Như thông lệ, ông chỉ trả lời bằng ba tiếng cộc lốc là:

“chưa có duyên”

Các gánh hàng rau hàng hoa từ miệt vườn đem ra Sài Gòn bán nhiều lúc phải mất hai ba tiếng đồng hồ mới bán hết. Lý do là người bán càng lúc càng đông nhưng người mua cũng chỉ chừng ấy thôi, lại thêm nạn bán phá giá, dạo sau lại có thêm hàng rau trái từ các vùng ngoại ô khác đổ về. Nhưng dù sao thì những gánh hàng rau do ông Tám Ngựa chở đến bao giờ cũng được thanh toán trước mười hai giờ trưa là lúc ông Tám cho xe đón họ trở về.

Thấy Bé Xíu đang đứng ở ngả ba nhìn dáo dạt, ông Tám Ngựa vội móc tiền trả cho ly cà phê và trước khi rời đi ông không quên nói với cô Năm Thưng:

“Năm mới qua chúc em làm ăn thêm phát tài nghen...ra giêng gặp lại”.

Giọng nói của ông Tám Ngựa nghe cũng ngọt xót khiến cô Năm Thưng cũng cảm động, cô nói:

“Tui cũng chúc anh Tám sang năm mới có vợ để cho tui được uống rượu với nghen...”.

Ông Tám quay đầu nhìn cô Năm Thưng mà cười rồi bước lên xe giật dây cương cho ngựa chạy đến ngay trước chỗ Bé Xíu đang đứng. Mọi khi hai chiếc giỏ khi trở về đều trống không nhưng hôm nay hai giỏ có nhiều mặt hàng mà Bé Xíu đã mua cho ngày tết như thịt heo, thịt gà, bốn năm đòn bánh tét, các món đồ khô, nhang đèn, cả mấy bộ quần áo...và cuốn lịch Tam Tông Miếu. Cột hai chiếc giỏ lên xe xong ông Tám cho xe chạy về phía ngã ba Ông Tạ để đón cô Năm Mân cùng với hai giỏ cũng đựng nhiều mặt hàng tết như mọi năm. Xe chạy được một quãng thì cô năm Mân từ phía sau nói:

“Bữa nay là bữa đi hàng cuối cùng của tui tui. Tui và Bé Xíu tặng anh Tám hai đòn bánh tét để ăn tết. Ra giêng, sau rằm tui tui mới đưa hàng ra Sài Gòn...anh Tám nhớ nghen...”.

Hai đòn bánh tét được bỏ trong một chiếc túi ny lông và đưa tận tay cho ông Tám Ngựa. Chú ngựa màu đỏ tía cắm đầu chạy về phía trước, tiếng gõ khô khốc trên mặt đường xen lẫn những tiếng động, tiếng nói ồn ào và cảnh sinh hoạt nhộn nhịp của một buổi trưa ba mươi tết cũng khiến cho ông Tám Ngựa cảm thấy vui lây.

Xe chạy gần đến ngã ba Bà Queo, ông Tám Ngựa mở to mắt nhìn về phía trước, nơi ngã ba xem thử có bà Sáu Thôi đứng chờ như mọi ngày hay không. Ông không thấy bà đâu cả. Ông quay ra phía sau nói với cô Năm Mân và Bé Xíu:

“Bộ hôm nay buôn bán ế ẩm hay sao mà giờ này chưa thấy bà ra vậy cà...”.

Cô Năm Mân cười nói:

“Chắc là chị Sáu đang chờ anh Tám vào đón mới chịu về đó...anh vô trông đi...”.

Ông Tám Ngựa không nói thêm lời nào trong khi mắt vẫn chăm chăm nhìn những người đang đi qua đi lại ở ngã ba rồi nhìn qua bên kia đường cũng không thấy bà Sáu Thôi đâu cả. Xe đậu lại ở ngã ba để

chờ. Năm phút rồi mười phút trôi qua. Ba mươi phút cũng trôi qua. Cô Năm Mân nóng ruột thúc giục:

“Anh Tám cô trông coi chị Sáu có chuyện gì hay không rồi đưa chị tui ra xe...”.

Cô vừa nói vừa cười như muốn trêu chọc ông Tám. Bé Xíu cũng phụ theo: *“Chắc là chị Sáu chờ anh Tám cô đón chỉ về...chỉ giận anh hồi sáng đó...”*

Chần chờ một lát, ông Tám Ngựa nói:

Hai cô coi xe để tui cô trông coi sao

rồi xuống xe bước tới ngã ba rẽ vào chợ. Ông bước vội đến chỗ các bạn hàng bán rau trái nhìn khắp lượt không thấy bà Sáu Thôi đâu cả. Ông đi một vòng trong chợ qua các khu bán thịt cá, hàng vải áo quần, hàng tạp hóa...cũng không thấy bóng dáng bà Sáu Thôi. Trong bụng ông cũng hơi lo lo, không biết có chuyện gì đã xảy ra. Ông lại đi ra mé ngoài bốn phía chợ nhìn quanh nhìn quất cũng đều vô vọng. Ông định trở ra coi xe và nhờ cô Năm Mân và Bé Xíu vào tìm. Vừa bước xuống mặt đường nhựa ông bỗng nghe có tiếng trống thùng thùng, tiếng xập xả phèng phèng vang lên từ một bãi đất trống cách chợ chừng vài trăm thước. Ông biết đó là gánh hát Sơn Đông mới đến, đang bày trò biểu diễn các màn ảo thuật để bán thuốc, có đông bọn con nít và cả người lớn đứng quanh để xem. Ông bước tới đứng sau lưng đám đông nhìn vào và kìa – bà Sáu Thôi đang há hốc miệng cười khi thấy một anh hề bước ra cùng với một chú khỉ ngồi trên chiếc xe đạp nhỏ chạy vòng vòng. Ông Tám Ngựa bèn rẽ đám đông bước tới đối diện với bà Sáu Thôi, ông đứng chống nạnh hỏi:

“Cô có về hay là đứng coi khỉ đi xe đạp?”

Bà Sáu Thôi chưng hửng trước câu hỏi của ông Tám. Nhìn ông Tám, bắt chợt thốt lên:

Nếu anh cho tui về thì tui về với anh....

Bà bỏ lưng câu nói sau mấy tiếng âm ừ trong miệng. Ông Tám không cần suy nghĩ cũng lên tiếng:

Cho chó sao không cho....

Bà Sáu Thôi có linh tính “*cá đã cắn câu*” rồi bà đưa tay nắm lấy cánh tay ông Tám Ngựa chỉ ra phía sau

Cho thì anh tới gánh hai cái giỏ ra xe, tui có mua nhiều đồ ăn, chiều nay cúng tất niên tui mời anh qua nhà ăn tết với tui, nhà không có ai...”.

Ông Tám hành động như một cái máy, ông đến ghé vai gánh hai giỏ đầy thức ăn và nhiều món hàng lặt vặt khác nhắm hướng chiếc xe thổ mộ đi tới.

Cô Năm Mân và Bé Xíu thấy cảnh hai người – ông Tám Ngựa và bà Sáu Thôi, ông gánh hai chiếc giỏ, bà thì nắm chặt lấy tay ông. Cô Năm Mân và bé Xiu đồng loạt nhảy ra khỏi xe cười toe toét. Chờ cho cả hai đến gần Bé Xíu bèn nói:

Bữa nay chú Tám để tui đánh xe về nghe, tui biết đánh xe ngựa nghe chú Tám. Tụi tui mừng hôm nay chú Tám ‘đã có duyên’.

Chiều ba mươi tết có một chiếc xe thổ mộ chở hàng tết về thôn Vườn Trầu và cũng chở luôn hạnh phúc của một người đàn ông mới tìm được duyên...

Phong Châu

Năm Ngọ Nói Chuyện Ngựa

Phong Châu

Tháng chạp năm Ất Ty chỉ có 29 ngày nên gọi là tháng thiếu. Năm Ất Ty lại là năm nhuận, có đến hai tháng 6 nên tết nguyên đán năm Bính Ngọ đến trễ – vào trung tuần tháng 2 - 2026. Mông một tết sẽ rơi vào ngày 17 tháng hai. Trước đó ba ngày là ngày lễ Valentine – ngày của tình yêu. Thôi thì cứ yêu nhau trước rồi ăn tết sau vài ngày cũng kéo dài thêm cuộc vui...

Đêm giao thừa em rần sẽ “cuốn theo chiều gió” về với ông bà, chò đến 12 năm sau mới tái ngộ nhân gian. Vậy là vào thứ ba, ngày 17 tháng hai chúng ta lại tiếp tục đón một cái tết nơi quê người mang tên tết Con Ngựa. Nói đến Con Ngựa thì hình như loài thú bốn chân này đã có mặt trên thế gian này kể từ ngày xuất hiện loài người từ bấy cho đến nay, chúng vẫn là một trong số những con vật thân thiết với loài người. Chẳng những thế mà chúng đã cùng loài người trải qua bao nhiêu thời đại từ cổ sử hồng hoang cho đến thời trung cổ và thời cận hiện đại. Và cũng - hình như loài ngựa đã góp sức với loài người viết nên những trang lịch sử nhân loại qua các cuộc chiến tranh binh lửa diễn ra không chừa một nơi nào trên trái đất.

Có ba con vật đều to con lớn xác ở với loài người từ thời huyền thoại cổ đại là trâu, bò và ngựa. Xét chung thì con nào cũng giúp ích cho loài người cả. Trâu bò thì cày bừa, kéo xe kéo gỗ, suốt năm suốt tháng không bao giờ ngơi nghỉ. Nói chung thì hai con vật hữu dụng này chỉ “*sống và làm việc*” loanh quanh khu dân cư hay ngoài đồng ruộng, xa lắm là ra bìa rừng bìa suối chứ ít khi đi xa ngàn dặm. Trái lại, ngựa là con vật có sức chịu đựng và nhanh nhẹn hơn hai con vật kia cho nên chúng đã cùng với con người “*ông đến đâu thì chúng thân đến đó*”. Thật vậy! Hồi xưa hồi xưa lúc chưa có phương tiện di chuyển thì ngựa là phương tiện di chuyển duy nhất qua các thời đại. Hãy xem, một ông điền chủ, một chủ nông trại hay một thương gia giàu có nuôi một hai chú ngựa trong nhà để làm phương tiện di chuyển. Từ làng này qua làng khác, từ thành phố này qua thành phố khác, chỉ cần đóng bộ yên lên lưng ngựa rồi phóc lên ngòi chêm chệ, quất một roi vào lưng là ngựa sẽ đưa ông chủ đến nơi muốn đến, về nơi muốn về. Nếu gia chủ muốn cho cả nhà cùng đi thì ngựa cũng sẵn sàng làm công việc chuyên chở. Chỉ cần dắt chú ra đặt vào giữa hai gọng xe bằng gỗ, lấy dây cương khóp vào miệng và che đôi mắt lại. Công nương quý tử lên xe. Mệnh phụ lên xe...Người cầm cương quất một roi vào mông ngựa. Thế là quý bà quý cô và quý cậu đến nhà thờ, đến phố chợ, đến mọi nơi cần đến, bỏ lại đằng sau tiếng lóc ca lóc cóc trên những con đường lát đá hoa cương thường thấy ở Âu châu nhiều thế kỷ trước. Chú ngựa nào sống ở vùng quê xa thì phải băng đồng, băng rừng, leo dốc, xuống đồi, lội sông qua suối cỡ nào cũng “*hoàn thành nhiệm vụ*”. Không một lời than tiếng thở mà thỉnh thoảng chỉ nghe tiếng hí hình như để vui mừng được làm thân “*con ngựa*”.

Những chú ngựa nói trên tạm gọi là “*ngựa gia dụng*” cho dễ hiểu. Còn có một loại ngựa khác không phải dùng vào việc chuyên cây, chở thóc hay dùng để dạo chơi mà dùng vào việc khác. Chính việc này mà loài ngựa nhà ta được trọng dụng đồng thời được chăm sóc rất kỹ lưỡng. Đó là ngựa chiến hay gọi là chiến mã. Nghĩa là ngựa đi đánh giặc, phải xông pha ngoài chiến trường, giữa làn tên mũi đạn, khát uống thiếu ăn, mùa đông băng giá, mùa hạ nóng bức cũng không bao giờ quay đầu lùi bước – trừ khi người ngồi trên lưng ngựa giật dây cương cho ngựa quay đầu bỏ chạy. Xác ngựa cùng với xác người, các loại vũ khí, chiến cụ nằm lênh lảng trên các

bãi chiến trường đầy máu me là hình ảnh thường thấy ở những trận đánh từ thời xa xưa cho đến thời cận đại.

Đừng nói chi đâu cho xa. Lịch sử nhân loại còn ghi rõ, sau tây lịch khoảng thế kỷ thứ 5, bầy ngựa chiến của Attila đã dẫm nát từ lục địa Trung hoa cho đến các vùng lãnh thổ thuộc Âu Châu. Nên văn minh Tây phương đã hơn một lần run sợ trước sức mạnh vũ bão của của những chiến binh ngày đêm ngồi trên lưng ngựa. Đàn ngựa chiến dũng mãnh của Attila chạy đến đâu thì cây cỏ đều rạp đến đó. Chẳng thế mà mà lãnh tụ Attila đã từng nói: *"Nơi nào ta đã qua thì cỏ sẽ không bao giờ mọc nữa"*. Thử tượng tượng 500 ngàn quân Rợ ngồi trên bầy chiến mã tràn qua đến đâu thì mạng sống của con người đều không vẹn toàn huống hồ chi là cây với cỏ! Quốc gia chịu thiệt hại nhiều nhất dưới vó ngựa của Attila không ai khác hơn là đế quốc La Mã. Chiến công của Rợ Hung không những thuộc về những chiến binh dũng cảm và man rợ mà nó còn thuộc về bầy ngựa chiến đã say mùi gươm đao để xông vào làn tên mũi đạn.

Chuyện về ngựa là chuyện đã có từ khuya. Sao lại khuya? Khuya tức là về đêm, đồng nghĩa với bóng tối hoặc chỉ là có ánh sáng lò mờ. Thời kỳ gọi là "khuya" của nhân loại gọi là thời "huyền sử" được biết qua những chuyện "thần thoại". Mấy chú ngựa nhà ta cũng xuất hiện trong thời kỳ u u ám ám đó bằng những huyền thoại được đề cập như sau:

1/ Trong thần thoại Hy Lạp có ngựa Pegasus của hải thần Poseidon có cánh và chạy rất nhanh đã giúp người anh hùng Bellerophon đánh bại quái vật và được thần Zeus biến nó thành một chòm sao sáng trên bầu trời.

2/ Chollima là giống ngựa trong thần thoại của một số nước ở Đông Á gọi là Thiên Lý Mã có 8 cánh và mỗi ngày có thể chạy đến 400 cây số.

3/ Tulpa là loài ngựa có cánh của các nước các nước Trung Á như Mông cổ và Kazakstan.

4/ Trong thần thoại Hy Lạp đàn ngựa cái của Diomedes xuất hiện với người hùng Hercules.

5/ Ngựa Kanthala (Kiền Trắc) trong thần thoại Phật giáo được thái tử Tất Đạt Đa cưỡi bay qua sông A Nô Ma trong đêm khuya, từ bỏ hoàng cung để đi tìm chân lý.

6/ Trong thần thoại Cơ Đốc Giáo có 4 con ngựa của ngày tận thế được nhắc đến trong sách Khải Huyền như dấu hiệu của sự phán xét.

7/ Thần thoại của người Hồi Giáo có ngựa Al-Buraq là con ngựa chiến có nhiệm vụ chở nhà tiên tri Muhammad và thần Jibril từ Mecca đến Jerusalem.

8/ Thần thoại Hindu có ngựa trắng Uchchaihshravas bảy đầu và biết bay là ngựa cưỡi của thần sấm sét và quý vương Bali.

9/ Ngựa gỗ thành Troy. Thần thoại Hy Lạp kể chuyện thành Troy do thần Poseidon và Apollo xây dựng. Quân Hy Lạp đánh vào thành suốt 10 năm nhưng không chiếm được bèn lập kế làm một con ngựa bằng gỗ để chứa một đội quân tinh nhuệ bên trong trước khi rút lui và báo cho quân trong thành Troy biết đây là món quà dùng để dâng cúng cho thần linh. Quân thành Troy kéo ngựa vào thành và đội quân bên trong thân ngựa đã tràn ra để chiếm thành.

10/ Ngựa sắt của Thánh Gióng. Vào đời Hùng Vương thứ 6 giặc Ân bên Tàu sang đánh chiếm nước ta. Vua sai quan quân tìm người tài để đánh giặc. Tại làng Phù Đổng có cậu bé ba tuổi vẫn chưa biết nói. Khi nghe lệnh vua cậu ta bỗng biết nói và lớn lên như thổi. Cậu bảo đem cho cậu ngựa và gươm bằng sắt để đi đánh giặc. Vua ban cho cậu ngựa và gươm, ra trận cậu đánh đâu thắng đó. Khi gươm gãy cậu nhổ cả bụi tre để giết giặc. Sau khi thắng trận cậu cùng ngựa sắt chạy đến núi Sóc và bay về trời.

11/ Trong thần thoại Mỹ có chú ngựa Widow-maker (Tia chớp) là con vật cưng của Pesos Bill, một cao bồi huyền thoại ở miền Tây hoang dã. Đây là chú ngựa chỉ có Bill mới cưỡi được. Thức ăn của chú ngựa này là thuốc nổ...

Nói về ngựa có lẽ nói hoài chẳng hết chuyện ngựa trên thế gian. Thôi thì nói chuyện ngựa Việt Nam. Không nói chuyện ngựa ngoài đời thường mà xin nói chuyện ngựa trong văn học Việt Nam. Đó là truyện “Lục Súc Tranh Công” nói về sáu con vật nuôi trong nhà tranh nhau để giành công trạng về mình. Sáu con vật

đó là Trâu (Nguu), Chó (Khuyển), Ngựa (Mã), Dê (Dương) Gà (Kê) Lợn (Thỉ). Mỗi con vật đều cho mình là có công trạng nhất trong nhà. Tài liệu văn học ghi rằng: Lục Súc Tranh Công là một truyện thơ viết bằng chữ Nôm, tác giả khuyết danh. Theo nhận định của Cụ Bùi Kỳ, căn cứ vào giọng văn thì tác giả có lẽ sống vào thời Lê mạt, Nguyễn sơ, là một nhân vật trong phái cự học ở vùng Nghệ Tĩnh trở vào. Truyện được Cụ Trương Vĩnh Ký phiên âm ra Quốc ngữ đầu tiên vào năm 1887. Nó dần được phổ biến và lưu hành rồi được xem như truyện ngụ ngôn thịnh hành của Việt Nam đầu thế kỷ XX.

Toàn truyện có 570 câu, gồm 3 phần: phần mở gồm 12 câu, phần kết gồm 4 câu, còn lại là 10 đoạn, mỗi đoạn là những lời tranh luận của sáu con vật. Theo Cụ Bùi Kỳ, tác giả là một học giả uyên bác, biết dùng nhiều điển cố để tả tâm tư, thể hiện được khẩu khí nhân vật, biết điểm xuyết vài câu trào phúng tao nhã và có nhiều ý vị. **Trâu** thì rằng làm ăn vất vả, có công sinh ra thóc, gạo, ngô, đỗ. **Chó** thì rằng có công coi nhà giữ trộm. **Ngựa** thì rằng có công đem chủ đi quán về quê, đánh đông dẹp bắc. **Dê** thì rằng có công trong việc tế lễ. **Gà** thì rằng có công gáy sáng, báo giờ. **Lợn** thì rằng có công trong việc quan, hôn, tang, tế.

Theo các nhà phân tích văn học, thông qua truyện, tác giả muốn truyền tải thông điệp về việc đòi, bất cứ lớn hay nhỏ, mỗi người có một chức vị, làm trọn được, tức là giúp cho đời, và không nên ganh tị lẫn nhau. “Lục Súc Tranh Công” được đưa vào các giờ học “cổ văn”, nay ta thử đọc lại vài đoạn để biết toàn câu chuyện ra sao. Đoạn đầu là những lời kể lể của Trâu với những công việc nặng nhọc hàng ngày như việc cày bừa, kéo gổ kéo xe, thân dãi dầu mưa gió:

Trâu mới nhọc, trâu liền năn nỉ
Một mình trâu nghe nỗi gian nan
Lóng canh gà vừa mới gáy tan
Chủ đã gọi thẳng chăn vợi vãi
Dạy rằng: đuổi trâu ra thảo dã
Cho nó ăn ba miếng đỡ lòng
Chưa bao lâu thoát đã rạng đông
Vừa đến buổi cày bừa bua việc...
...Trâu nhọc nhằn, ai dễ thế cho?
Cày ruộng sâu, ruộng cạn cho no

Lại vườn đậu, vườn mè khiến chớ
Làm không kịp thờ
Ăn không kịp nhai
Tắm mưa, trải gió chi nài!
Đạp tuyết, giày sương bao sái!
Có trâu, sẵn tầm tơ, lúa má
Không trâu, không hoa quả, đậu mè
Lúa gặt cất lên đà có trâu xe
Lúa chất trữ, lại để dành trâu đạp
Từ tháng giêng cho đến tháng chạp
Kể xuân, hè, nhân đến thu, đông
Việc cày bừa, nông vụ vừa xong
Lại xe gổ, dầm công liên khói...

Tác giả dành trên 100 câu cho Trâu kể lễ công trạng nghe ra cũng thấy bao nỗi ê chề đắng cay...Nhưng xem trong nội dung “kể công” của bác Trâu nhà ta cũng không quên “đá giò lái” qua chú Khuyến để hạ chú Chó (muông) nhà:

...Những loài muông vô tướng bất tài
Nuôi giống ấy làm chi cho nhọc
Ăn cho lớn, dưỡng vai, dưỡng vóc
Giõn với nhau vạch cửa vạch sân
Mỗi ngày ba bữa chực ăn...

Để phân trần Khuyến nhà bèn lên tiếng:

...Ai ai đều phận thú như nhau
Khấn khấn cũng một lòng phò chủ
Kẻ đâu kia người việc nợ
Đứa coi ngoài, có đứa giữ trong
Đêm năm canh con mắt như chong
Đứa đạo tặc nép oai khủng động
Ngày sáu khắc lỗ tai bằng trống
Đứa gian tham thấy bóng cũng kinh

Lại đến ngày kỵ lạp tiên sinh

Cũng ra sức săn chồn đuôi sóc
Bao quản chui gai, lứt góc
Chi này múa mỏ, lòn hang
Anh trâu sao chẳng biết thương
Nỡ lại tra lời sanh nạnh
Ăn thì cơm thừa, canh cặn
Ăn thì môn sượng, khoai sùng...

Bị chú muông phản bác, bác Trâu quay sang anh Ngựa xía xói:

Dám thừa người, bấu gì giống ngựa
Mà trau tria, lều trại nhọc nhằn
Ăn cho ăn những cháo đậu xanh
Ở thì ở những tàu lợp ngói
Bữa bữa dạo chơi tắm gội
Ngày ngày chần vó, hót mao
Sắm sửa cho chẳng biết chừng nào
Suy tính lại dư trăm dư chục
Sắm lá vả, sắm yên, sắm lạc
Sắm chân đứng, hàm thiếc dây cương
Dòi tiền, dòi hậu bao vàng
Thắng đái, dây cương thép bạc
Gắm giống ấy
Nết na giốn giác
Tính khí chàng ràng
Tuy đang khi mọi vẻ nghiêm trang
Trong gia sự nhiều điều ngợ ngáo
Nghề cày bừa nghe coi lếu láo
Việc bắn săn coi cũng ươn tài
Chủ nuôi không biết chủ là ai
Nhà ở chẳng biết nhà mà lại
Dại không ra dại
Khôn chẳng nên khôn
Ngất ngờ như ốc mượn hồn
Nuôi giống ấy làm chi cho rồi...

Ngựa nghe Trâu nói xấu mình, không biết đáp lại nên bèn quay sang chú Dê mà bảo:

Dê với ngựa cùng là giống thú
Chăn đồng chăn, nuôi cũng đồng nuôi
Dê, người cho ăn nhảy chơi bời
Ngựa, người bắt kị biểu, luân tế
Gẫm giống chi hữu đầu vô vĩ
Hình con con, bụng lớn
Cánh nắng như đũa có hạ nang
Són sác tọ con chàng kẻ cướp
Nghề tế kiệu coi đà xấu vóc
Việc cày bừa nhắm bóng cũng ươn
Hễ thấy người thấp thoáng đôi bên
Liền há miệng kêu la ... bé hé...

Anh Ngựa đá qua, chú Dê đá lại:

Thử anh lớn hay là tôi lớn
Anh đã từng vào dinh ra trấn
Sá chi tôi tiểu thú quê mùa
Mạnh thì lo việc nước việc vua
Song chó khá cậy tài cậy tướng

Ai có tài chủ ban chủ thưởng
Ai không công, tay làm hàm nhai
Chẳng dám ăn lúa má, môn khoai
Không hề phạm đậu mè, hoa quả
Khuyên khuyên, chó nói ngang nói ngựa
Bớt bớt, đừng ý thế cậy tài
Ai chẳng biết đuôi ngựa thì dài
Dài thì để xua mòng đuổi muỗi...

Hết nói xấu anh Ngựa, chú Dê chỏ mõm sang Gà mà rằng:

Nuôi giống gà thật vô ơn ngãi

Thấy chủ vãi đám ngò, vạc cải
Túc nhau bươi chéch gốc, trốc cây
Thấy người trồng đám đậu vòng khoai
Rủ nhau vầy nát bông, nát lá
Rất đến đổi thấy nhà lợp rạ
Kéo nhau lên vầy vĩa tâng bằng
Cho ăn rồi quẹt mỏ sấp lưng
Trời chưa tối đà lo việc ngủ
Ba cái rác nằm không yên chỗ
Mấy bụi rau nào để bén dây
Cả ngày thôi những quấy những rầy
Nuôi giống ấy làm chi vô lối...

Thím gà nghe vậy:

Liên nhảy ra chóp cánh giương đầu
Này này gà ngũ đức thâm sâu
Nhân dũng trí võ văn gồm đủ
Trên đầu đội quan văn một mũ
Dưới chân đeo hai cựa thân thương
Đã bao phen đến chốn chiến trường
Lập công trận vang tai lói óc
Thửa Tây Lũng tam canh trống thúc
Gà gáy đầu ba tiếng đêm khuya
Một tiếng rằng: thiên nhật tác thì
Hai tiếng rằng: quốc lộ tác xương
Ba tiếng rằng: nhân gian tác lạc
Đã cứu mạng Mạnh thường đặng thoát
Lại khuyên người tấn sĩ năm canh
Hề ai toan cải dữ về lành
Gà cũng biết tỉnh, mê, giấc điệp
Coi giò gà xét biết thịnh suy
Dóng canh khuya vui dạ kẻ tiểu y
Cất tiếng gáy, toại lòng người đãi đàn...

Sau khi khoe công trạng của mình, thím gà tiếp lời:

Heo ăn rồi ngủ ngáy li bì
Giả ngây dại, biết gì việc chủ
Ngắm diện mạo, dị hình dị thú
Xem dung nhan khác thế lạ đời
Như nuôi chơi, chẳng phải giống chơi
Chạy rau cám, như tiền nội án

No đú mỗ, nhảy quanh nhảy quất
Đói xép hông, cắn máng cắn chuồng
Mỗi một ngày ba bữa rờn rờn
Đã chẳng thấy bữa nào sai chạy
Bán bồi gì mà người yêu vậy?
Mù quáng chi mà phải báo cô?

Cô Heo là nhân vật trong “Lục Súc Tranh Công” lên tiếng sau cùng:

Chú gà chớ lung lẳng múa mỗ
Giữ, có ngày cắn cổ chẳng tha
Ghét thương thì mặc lượng chủ nhà
Chớ thóc mách kiếm lời phi báng
Như các chú lao đao đã đáng
Heo thông dong ăn nhảy mặc heo
Nội hàng trong lục súc với nhau
Ai sánh đặng mình heo béo tốt

Vua ngựa lễ Nam Giao đại đột
Phải có heo mới gọi tam sanh
Đừng đừng quen lời nói lạnh chanh
Bớt bớt thói chê ai ăn ngủ
Kìa những việc hôn nhân giá thú
Không heo ra, tính đặng việc chi?
Dầu cho mời năm bảy chuyến đi
Cũng không thấy một người thấp thoáng
Việc hòa giải, heo đâu công trạng
Thấy mặt heo nguôi dạ oán thù
Nhân đến khi ngu phụ, ngu phụ

Giận nhau đánh giập đầu chảy máu

Làng xã tới lao đao, láu đáu
Nào thấy ai gỡ rối cho xong
Khiêng heo ra để lại giữa dòng
Mọi việc rối liền xong tron trái

Phải chằng, chằng phải
Nghĩ lại mà coi
Việc quan hôn tang tế, vô hồi
Thầy thầy cũng lấy heo làm trước...

Trong 570 câu trong “Lục Súc Tranh Công”, ta thấy từ trâu đến chó, từ dê đến gà và heo đều khích bác các con vật khác và kể lể công trạng lớn lao của mình. Riêng ngựa, hình như tác giả khuyết danh có ý để cho ngựa nói “ít lời” hơn năm con vật khác. Đặc biệt là không thấy ngựa ta kể công về mình. Không hiểu tác giả có ý gì? Thôi thì cứ xem câu chuyện “Lục Súc Tranh Công” như một bài đọc để giải trí cho vui như lời kết của tác giả:

Nhân rảnh thảo ra một lúc
Chép ra cho rõ sự đời
Sự này cũng sự nói chơi
Ai muốn thì đọc mà cười cho vui

Ngoài chú ngựa bình thường với những màn cãi vã trong “Lục Súc Tranh Công”, có hai chú ngựa nổi tiếng “không bình thường” được biết đến tên là “Ô Truy” của Hạng Võ và “Xích Thổ” của Quan Vân Trường (Quan Công).

Ngựa “Ô Truy” của Tây Sở Bá Vương Hạng Võ là con chiến mã lông đen tuyền, to lớn, dũng mãnh. Tương truyền ở núi Đồ Sơn có con rồng đen hóa thành ngựa ô hàng ngày xuống thôn Nam Phu phá hoại, ai đến gần đều bị nó đá chết. Hạng Võ đi qua bị thần mã tấn công. Hạng Võ ghì bồm nó xuống, phóng lên lưng và chạy bay như gió. Ngựa chịu thuận phục và Hạng Võ đặt tên ngựa là Ô Truy. Khi bại trận dưới tay Lưu Bang, Hạng Võ tự sát bên dòng Ô Giang. Ngựa Ô Truy cũng nhảy theo chết cùng với chủ.

Trong Tam Quốc Diễn Nghĩa, Xích Thố là con ngựa của Đông Trác có thân màu đỏ, không có lông, ngày chạy ngàn dặm, qua sông vượt núi dễ dàng. Sau Đông Trác tặng cho Lữ Bố. Lữ Bố chết, Tào Tháo chăm sóc ngựa rồi tặng cho Quan Vũ. Quan Vũ nhận ngựa bèn phục lạy tạ ơn. Tào Tháo ngạc nhiên hỏi: *“Ta đã bao phen tặng mỹ nữ, vàng bạc, gấm vóc...sao chẳng thấy Quan Vũ vui. Nay cho con ngựa này mà Vân Trường lại tạ ơn hậu như vậy?”* Quan Vũ cười Xích Thố vượt năm ải chém sáu tướng. Sau khi Quan Vũ bị bắt và chặt đầu, Xích Thố được giao cho một tướng khác nhưng Xích Thố bỏ ăn rồi chết.

Hai con ngựa Ô Truy và Xích Thố là một trong những con ngựa “huyền hoặc” đúng phong cách người Tàu.

Cũng chuyện ngựa phát xuất từ xứ Tàu có bốn chữ “da ngựa bọc thân”. Thân là thân người chết trận – theo quan niệm xưa của người Trung hoa và kể cả Việt Nam - phải dùng da ngựa để bọc mới nêu rõ được chí khí anh hùng của kẻ làm trai chết ngoài chiến địa. Như vậy khi ngựa đã hy sinh nơi trận mạc thì chúng bị phanh thân để lấy da bọc thân người chằng? Trong “Chinh Phụ Ngâm” của Đặng Trần Côn có hai câu:

*Chí làm trai dậm nghìn da ngựa
Gieo Thái Sơn nhẹ tựa hồng mao*

Trong sách “Hậu Hán Thư” của Trung Hoa có ghi lời của Mã Viện trả lời Hán Quan Vũ rằng: *“Đại trượng phu nên chết nơi biên giới, chốn sa trường, lấy da ngựa bọc thân mà chôn...”*. Theo thiên ý “Da ngựa bọc thân” chỉ là ẩn dụ của “thời kỳ đồ gỗ” với quan niệm “quân tử, anh hùng” kiểu Made in China thời Xuân Thu của ông Khổng Tử. Chuyện đó đã xưa rồi.

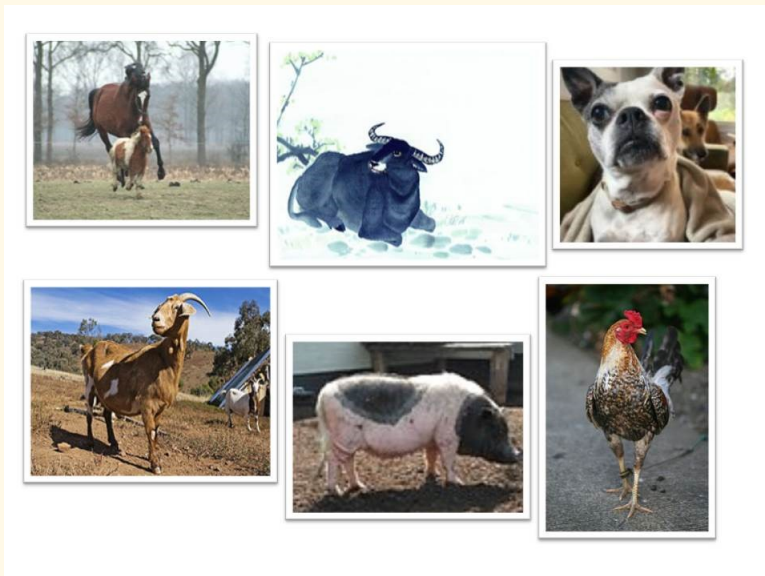
Ngựa là con vật được loài người ưa chuộng chẳng những về công lao của chúng mà còn vì vẻ đẹp của chúng nữa. Chẳng thế mà từ nhiều thế kỷ trước, nhiều quốc gia Âu Châu đã xây dựng nhiều tượng đài trên có hình ngựa làm bằng đồng bằng đá đặt ngay các trung tâm thành phố. Tại các nước Á đông thì hình tượng của ngựa được đặt trong các đền thờ, lăng miếu và coi chúng như là một trong những linh vật ngoài tứ linh Long Lân Quy Phụng. Chẳng những thế, ngựa còn được gửi xuống tận địa phủ cho người chết có phương tiện để di chuyển. Đó là tục đốt vàng mã cho người chết để họ có tiền tiêu xài thoải mái, đồng thời có ngựa cưỡi đi đây đi đó trong cõi âm ti. Nhưng theo đà tiến hóa nhảy vọt của xã hội, những chú ngựa

“vàng mã” đã được thay thế bằng những loại xe đắt tiền như Rolls Royce, Mercedes, Lexus, Porsch... Ở chốn địa phủ bây giờ cũng vẫn minh đến tột đỉnh rồi...

Trong thời nội chiến (Civil War) của Hoa Kỳ 1861 – 1965 ngựa vẫn là phương tiện cho cả quân lính đôi miền Nam – Bắc. Đệ nhất thế chiến 1914 – 1918 ngựa cũng hiện diện trên các bãi chiến trường. Đệ nhị thế chiến 1939 – 1945 ngựa đã được thay thế bằng các loại “ngựa sắt” không cần ăn mà chỉ uống xăng với dầu mà thôi. Không còn thấy hình ảnh mấy ông tướng ngồi trên lưng ngựa để duyệt binh mà thấy ngồi trên những chiếc xe jeep nhỏ gọn chạy ngang qua các đoàn quân. Nếu nói loài ngựa được “cải tử hoàn sinh” e cũng chẳng sai. Ngựa thời nay hoan hỉ có mặt trong các trường đua. Kẻ thắng thì vui vẻ ôm mớ tiền về xài cho sướng. Người thua thì mặt buồn và “dài như mặt ngựa”. Môn thể thao Polo dành cho giới có nhiều tiền. Người chơi ngồi trên lưng ngựa và phải sắm các tiện nghi như trang phục, gậy đánh Polo, mũ bảo hiểm, áo chắn và lệ phí tham gia không phải là ít.

Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ trong thời kỳ “Về Miền Tây” để tìm vàng thì số phận của người và ngựa cũng giống nhau khi phải vượt qua vài nghìn dặm mới đến nơi. Những cuộc chém giết tranh giành đẫm máu trong một thời kỳ của lịch sử Mỹ đã để lại hàng nghìn câu chuyện của những chàng cao bồi viễn Tây. Những nhân vật cowboy suốt ngày ngồi trên yên ngựa đi khắp chốn giang hồ để cứu người cô thế được chiếu trên các màn ảnh ciné như những mẫu anh hùng của một thời qua nhưng diễn viên nổi tiếng như Kirk Douglas, Jul Brynner, John Way, Steve MacQueen, William Holden, Ernest Borgnine, Clint Eastwood, Henry Fonda... Những người bản địa sắc dân Da Đỏ cũng miệt mài ngồi trên lưng ngựa với dáo mác cung tên để giữ đất, chống lại bọn người da trắng xâm lăng lãnh thổ của họ.

Trở lại chuyện Việt Nam. Trong “Lục Súc Tranh Công” có sáu con: Trâu, Chó, Ngựa, Dê, Gà, Lợn thì con nào cũng chui vào bao tử của loài người. Chúng bị phanh thây xẻ thịt cho vào nồi vào chảo để nấu nấu xào xào nướng nướng thành những món ăn khoái khẩu. Riêng món thịt ngựa thì trước đây nửa thế kỷ không thấy có nhưng về sau này thịt ngựa được đưa lên ngang hàng với thịt bò, thịt heo với nhiều món nghe ra không xa lạ gì với bá tánh thiên hạ như lẩu ngựa, ngựa hầm kiểu Mông Cổ, món thịt ngựa Sashimi của Nhật, ngựa nướng ngồi, ragu ngựa, lap xường ngựa... Tại miền cao Bắc Việt người Hà Mông có món thịt ngựa đặc biệt được nấu trong các dịp lễ hội, họp mặt... món đó có tên gọi là “Thắng Cổ”.

Viết về ngựa còn nhiều chuyện đáng nói. Chỉ viết bấy nhiêu thôi chắc cũng làm mất thì giờ của độc giả. Thôi thì xin phép được ngưng ở đây với lời chúc:

Năm Bính Ngọ Trần Đầy Phúc Lộc

Phong Châu

KHỞI SẮC

*Thấp thoáng Đào Mai trước ngõ nhà
Chờ giờ khai nhụy với bung hoa
Thênh thang giữa thềm trần dâu bể
Bình thân trong vòng xoáy ác tà
Sấm chớp dập dồn không gục ngã
Bão giông tới tấp chẳng kêu ca
Bình minh Vó Ngựa đã khua khắp
Thấp sáng niềm vui khởi sắc là !*

THIÊN LÝ

TẾT

*Phố xá rộn rạo đón Tết về
Nhà nhà hoan hỉ ,Tết tung hô
Mai Đào Cúc Trúc bồi hương Tết
Không khí quê nhà Tết sướng ghê!
Chuẩn bị Tết an nhiên cõi thế
Diêm tó Tết đôi đỏ bốn bề
Gia đình khân Tết , Ông Bà độ
Bình Ngọc thênh thang , lộc Tết về !*

PHƯỢNG HỒNG

CẮT VÓ

*Cái lạnh đầu năm dễ chịu sao
Se se đôi chút khe thì thào
Quàng thêm áo mỏng che thân mảnh
Bời chút khăn san kín cổ cao
Phở nhỏ sáng tươi màu hờn hờ
Góc trời óng ả sắc xôn xao
Chưa chi đã thấy tràn hy vọng
Bình Ngô tung mình cắt vó ...lao !*

PHƯỢNG HỒNG

Năm Ngọ Nói Chuyện Ngựa

Sao Khuê

Sấm Tết xoay tiền, lo sốt vó

Làm thơ túng vận, nghĩ bần khoãn

Nắng mưa thay đổi người ngây ngất

Kinh tế buồn tênh lúc khó khăn... (Tú Mỡ)

Nhà thơ Tú Mỡ lo sốt vó và Sao Khuê cũng long trọng báo cho quý vị biết là sang năm tới, 2026, chúng ta cũng sẽ lo sốt vó nhưng sau đó sẽ “mã đáo thành công”. Tại sao ư? Vì năm tới là năm con ngựa. “Sốt vó”, vó ở đây chỉ bàn chân chụm lại và có móng của các loài thú như trâu, bò, lừa, ngựa. Xin quý vị phân biệt với “cắt vó” là nhắc cái lưới bắt cá tôm lên khỏi nước nhé. Vó ngựa là chất sừng cứng protein keratin giúp chân ngựa bám vào đường, không bị trượt khi ngựa chạy, nhảy.

Quý vị còn nhớ trong truyện Kiều, cụ Nguyễn Du có câu “làm thân trâu ngựa đền nghì trúc mai” vì thân trâu ngựa cực khổ lắm. Trâu đã vất vả nhưng ngựa lại còn khổ sở hơn nhiều. Trâu chỉ có mỗi việc cày ruộng, thỉnh thoảng mới phải kéo xe nhưng tối về được từ tốn ngời nhai lại mớ cỏ. Còn thân ngựa, eo ôi, khổ lắm! Chả thế mà người ta đã ví “công phu hãn mã” tức công lao to và khó nhọc như công ngựa chiến đổ mồ hôi trên sa trường.

Ngựa là con vật khôn ngoan rất được người yêu quý. Ngựa trung thành, hiểu

được tiếng người, nhớ mặt người, dù xa cách nhiều năm vẫn tìm được đường về với chủ.

Ngựa có dáng đẹp, oai nên được vẽ trên tranh hay được đúc tượng. Tranh vẽ thường từ một con đến một đàn ngựa. Một đàn ngựa thường có tám con ngựa. Tranh tám con ngựa mang tên *mã đáo thành công*, tượng trưng cho quyền lực và sức mạnh, các họa sĩ còn gọi là *bát tuấn đồ*.

Con số tám theo văn hóa Trung quốc là biểu tượng của may mắn, thịnh vượng thành công. “Bát” khi người Trung Quốc phát âm nghe giống như tiếng “phát” có nghĩa là phát triển phát đạt. Trong bức tranh *mã đáo thành công* có một con ngựa, đứng ở vị trí thứ tư hoặc thứ năm, quay đầu lại để cầu chúc cho sự trở về được an toàn may mắn sau những cuộc hành trình gian nan. Cũng có một giải thích khác là dưới thời Chu Mục Vương, dân chúng được ấm no thịnh vượng do nhà vua có nuôi và rất quý tám con ngựa. Con số tám, biểu tượng của tám hướng, còn là con số của bát quái, một biểu tượng của sự chuyển biến tốt lành - thái cực sinh lưỡng nghi, lưỡng nghi sinh tứ tượng, tứ tượng kết hợp sinh bát quái. Số 8 là con số tốt nên còn có tranh bát tiên, canh bát bửu. Thông thường người ta vẽ tám con ngựa phi trên đồng cỏ nhưng cũng có khi vẽ tranh ngựa phi trên mặt nước, diễn tả hành động vươn lên một cách phi thường, vượt qua mọi khó khăn thử thách trong cuộc sống.

Voi và ngựa thường góp công lao chống ngoại xâm nên được đúc tượng đá để thờ. Vua Trần Nhân Tông thắng trận Bạch Đằng năm 1288, ngài đến Chiêu Lăng tế lễ, thấy tượng con ngựa đá bị dính bùn, có làm bài thơ:

“xã tắc lưỡng hồi lao thạch mã, non sông ngàn thuở vững âu vàng”. Xã tắc đã hai lần ngựa đá dính bùn thì ngàn năm nước nhà vẫn vững bền như chiếc âu bằng vàng - âu là dụng cụ để đựng, lớn hơn cái tô, như âu trầu, âu kim chỉ, âu com, ...

Ngựa là con vật hoang dã được thuần hóa sớm và luôn bên cạnh người. Thuở chưa có máy móc, ngựa là phương tiện di chuyển tiện lợi nhất mà người ta đã ví “bộ khôn bằng ngựa, thủy khôn bằng thuyền”, nghĩa là đi bộ nhanh nhất khi cưỡi ngựa và đường thủy nhanh nhất lúc đi thuyền. Ngựa có một sức khỏe dẻo dai để trèo đèo lội suối băng ngàn nên “mã lực” là đơn vị đo sức mạnh của cơ giới (xe).

Người nào biết cưỡi ngựa thì leo lên lưng ngựa, như Sao Khuê chỉ biết yếu diệu leo lên xe do ngựa kéo gọi là xe thổ mộ. Bên Âu Mỹ mới có xe ngựa đẹp cho người đi chứ Việt Nam mình thì nhà giàu đi xe do người kéo.

Mông Cổ là một quốc gia nhỏ nhưng có tới trên 5 triệu con ngựa, gần gấp đôi số dân Mông Cổ. Đoàn kỵ binh của Thành Cát Tư Hãn đã từng làm cỏ Âu châu nhưng lại phải lui chân khi muốn xâm chiếm nước Nam.

- Ngựa to nhất thế giới là ngựa Sampson, giống Shire, cao 2m2 và nặng 1
- Eclipse là con ngựa đua chưa hề thua trận.
- Turkmenistan có bộ lông lấp lánh ánh kim loại, sức chịu đựng dẻo dai, phi nước đại cực nhanh.
- Loài ngựa chảy mồ hôi đỏ như máu trong truyền thuyết là Akhal-Teke. Chúa tể trong sa mạc Karakoum chính là Hãn huyết mã (ngựa Đại Uyên) của nước Đại Uyên được nhắc đến trong sách, truyện Trung Quốc.
- Con ngựa thành Troy là một con ngựa gỗ khổng lồ được người Hy Lạp làm ra, trong bụng chứa được mấy chục dũng sĩ. Quân Hy Lạp giả vờ thua, rút lui nhưng để lại con ngựa gỗ. Khi đêm đến những dũng sĩ này từ bụng ngựa chui ra giết chết lính canh, mở cổng thành để quân Hy Lạp tràn vào chiếm thành mà thắng trận.

- Thần mã Xích Thổ trong Tam Quốc Chí khởi đầu thuộc Đông

Trác, Đông Trác tặng cho Lã Bố. Lã Bố bị Tào Tháo giết, Tào Tháo tặng Xích Thổ cho Quan Vân Trường. Khi Quan Vũ chết, Xích Thổ vào tay Mã Trung nhưng Xích Thổ nhịn ăn mà chết.

- Đòi Hùng Vương thứ sáu, giặc Ân sang xâm lấn Việt Nam. Phù Đổng Thiên Vương mới có ba tuổi vươn vai thành người lớn đội ngũ sắt, mang giáp sắt, cưỡi một con ngựa bằng sắt, phá giặc Ân và sau đó bay về trời.
- Ngựa sống trong nước gọi là hải mã, là loài cá hình dáng như con ngựa.
- Kinh Thánh dùng hình ảnh bốn con ngựa: màu trắng (ngựa bạch), màu đỏ, màu đen (ngựa ô), và màu tái nhợt để chỉ về những sự kiện và đại nạn sẽ xảy ra vào thời kỳ cuối cùng của địa cầu mà chúng ta đang sống.
- Chúa Giêsu nhận được từ Đức Chúa trời một cuốn sách có bảy ấn mà bốn dấu ấn là bốn con ngựa. Bốn con ngựa này phi nước đại, chúng luân phiên giành nhau dẫn đầu.
- Chúa Giesu cầm một cuốn sách với bảy cái ấn, Ngài tháo từng cái ấn trên cuốn sách. Khi một cái ấn được mở ra, thì một sự kiện hoặc đại nạn sẽ xảy ra mà nguyên nhân do chính loài người tiếp tục sống trong tội lỗi, không chịu ăn năn, xem thường tình thương, ơn cứu rỗi và những lời cảnh báo của Chúa trong Kinh Thánh.

Sách *Khải Huyền* cho chúng ta thấy những người cưỡi bốn con ngựa này không phải là người thật mà chỉ dùng để nhân cách hóa các biến cố và sự kiện trong lịch sử thế giới. Mặc dù lịch sử thế giới rất bao la và phức tạp, nhưng Đức Chúa Trời mô tả đầy đủ bằng bốn con ngựa.

- Điểm khởi đầu của cuộc đua ngựa là sự thăng thiên lên ngai vàng của Chúa. Lúc này, những con ngựa bắt đầu chạy. Khoảng 2000 năm đã trôi qua kể từ khi ngựa trắng bắt đầu chạy tượng trưng cho Chúa lên trời và thời đại này, những con ngựa đang gần về đích. Đích đến là sự trở lại của Chúa trên trái đất này.

Artist: Steve Creitz www.goodsalt.com/details/smcas0138.html

- Con ngựa trắng tượng trưng sự vinh hiển và toàn thắng của Chúa. Người cưỡi ngựa tên là “chánh tín và chân thật”. Con ngựa đỏ tượng trưng cho các cuộc chiến tranh trong khoảng 2000 năm qua. Con ngựa đỏ tượng trưng cho các cuộc chiến tranh trong khoảng 2000 năm qua.
- Con ngựa đen tượng trưng cho kinh tế. Người cưỡi ngựa đen được ban một thanh gươm, trong tay cầm cái cân, tượng trưng việc mua bán liên quan đến tiền bạc. Trong đại khủng hoảng khoảng 1929, ngựa đen chạy rất nhanh tượng trưng sự sụp đổ thị trường chứng khoán New York, dẫn đến sự phá sản kinh hoàng. Tháng 2 đen, năm 1987, thị trường chứng khoán sụp đổ lần nữa. Năm 2008, một cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu. Black Friday là một ngày người ta giảm giá lớn để giành quyền khuyến mãi. o Con ngựa đỏ tượng trưng cho chiến tranh “Và có con ngựa khác sắc đỏ đi ra. Người cưỡi ngựa đỏ được ban một thanh gươm lấy Hòa Bình khỏi mặt đất, để cho người ta tạo chiến tranh giết hại nhau. “chiến tranh 35 năm” giết chết 6 triệu tức 2/3 dân La Mã thời đó. Thế chiến thứ nhất thiệt hại 20 triệu người. Thế chiến thứ hai khoảng 80 triệu người. Hiện nay các cuộc chiến vẫn tiếp tục ở châu Phi, Trung Đông và nhiều nơi khác. o Con ngựa tái nhọt là sự chết. Người cưỡi ngựa tên là “Sự Chết” và có “âm phủ” đi theo sau. Khi con ngựa tái dẫn đầu là sự chết bao trùm. Chúng được quyền giết người, bằng gươm giáo, bằng nạn đói, dịch bệnh và các thú dữ; chủ yếu là nạn đói và dịch bệnh. Khoảng 821 triệu người phải chịu đói. Trên 3 triệu người mắc bệnh và 240 ngàn người chết vì Corona virus mới đây.

Theo Phật giáo, chú ngựa Kiên Trắc chở Đức Phật vượt hoàng thành vào một đêm tối mùa xuân để đi tìm giác ngộ. Đức Phật có lần mang hình ảnh loài ngựa ra để giảng đạo. Khi gặp Kesy là người chuyên nghề luyện ngựa, đức Phật bèn hỏi về phương pháp luyện ngựa. Kesy thưa: - Bạch Thế Tôn, con thường chia ngựa ra làm bốn loại: loại được nhiếp phục bằng lời mềm mỏng, loại được nhiếp phục bằng lời thô ác, loại được nhiếp phục bằng lời mềm mỏng lẫn thô ác, loại bất trị, không thể nhiếp phục nổi. Với hạng này chỉ còn cách đem giết thịt để khỏi mất danh dự của nhà luyện ngựa. Xong, Kesy hỏi Phật về cách nhiếp phục môn đệ. Đức Phật đáp rằng, Ngài cũng chia hàng đệ tử ra làm bốn loại: hạng người được nhiếp phục bằng lời mềm mỏng; khi được chỉ dạy về các việc thiện của thân, khẩu, ý cùng các quả

báo tương ứng ở cõi trời, người, họ liền tinh cần tu tập. Hạng người được nhiếp phục bằng lời cứng rắn; khi được chỉ dạy về các hành động bất thiện của thân, khẩu, ý, cần nên tránh vì chúng sẽ đưa đến quả báo tương xứng nơi ba đường ác. Hạng người được nhiếp phục bằng lời mềm mỏng lẫn cứng rắn: bao gồm cả hai lối trên. Hạng người bất trị, không thể nhiếp phục bằng lời mềm mỏng hay cứng rắn, thì đành phải giết đi. Nghe đến đây, Kesy hốt hoảng hỏi: - Nhưng, bạch Thế Tôn, tại sao lại giết đi? Há không phải Ngài thường khuyên răn hàng môn đệ nên trì giới bất sát đó sao? - Này chàng trai, trong giáo pháp của ta, giết đi chỉ có nghĩa là không thèm nói tới, vì đương sự không xứng đáng để bỏ công dạy dỗ, nhắc nhở nữa. (Trích Tương Ưng Bộ kinh). Đức Phật quay lại giảng cho các tỳ kheo: - Này các Tỳ kheo! Trên đời này có bốn loại ngựa hay. Hạng ngựa vừa thấy bóng roi đã chạy, như người vừa nghe có ai đó mệnh chung liền tinh ngộ tu tập và đạt kết quả tốt. Hạng ngựa không sợ bóng roi, chỉ sợ gậy (có đóng đinh nhọn) thúc vào mông, giống như người vừa thấy ai đó mệnh chung, liền tinh ngộ, tinh cần tu tập và đạt kết quả tốt. Hạng ngựa đợi gậy đâm vào thịt mới sợ, như hạng người khi tận mắt thấy thân nhân mình mệnh chung, liền tinh ngộ, tinh cần tu tập và đạt kết quả tốt. Hạng ngựa đợi đến lúc gậy thúc thấu xương mới sợ, như hạng người khi tự thân bị bệnh khổ mới tinh ngộ, tinh cần tu tập và đạt kết quả tốt". (Trích Tương Ưng Bộ - Kinh Gậy Thúc Ngựa)

- Ngựa có 8 thói xấu:
  - Thói xấu thứ nhất là vừa cỡi giầy cương ra là định kéo cả xe chạy vì ngõ đã tháo xong.
  - Thói xấu thứ hai là khi kéo xe thì nhảy lên định cắn người.
  - Thói xấu thứ ba là chồm hai chân trước lên khi kéo xe.
  - Thói xấu thứ tư là đá cái chuông xe.
  - Thói xấu thứ năm là người phu ngựa vừa cầm vào cái vòng da đeo quanh cổ của ngựa, hay sờ mó vào xe là đã phóng chạy.
  - Thói xấu thứ sáu là chạy xiên chạy xẹo không theo đường thẳng.

- Thói xấu thứ bảy là ngưng gấp, chạy nhanh, thấy đường có bùn lầy không chịu chạy.
- Thói xấu thứ tám là giỏ cỏ đeo ở trước miệng dù đói cũng không ăn, nhưng khi người chủ muốn đưa đi kéo xe, thì lại lo ăn cỏ và khi đó không ăn được nữa.
- Đức Phật nói con người cũng có tám thói xấu:
  - Thói xấu thứ nhất là nghe nói đến kinh kệ là lo chạy nhanh không muốn nghe, như con ngựa vừa bắt đầu cỡi giầy cương là lo chạy.
  - Thói xấu thứ hai là nghe giảng kinh không hiểu ý nghĩa, không hiểu mục đích của kinh, nên nổi giận, không muốn nghe, như lúc con ngựa kéo xe nhảy xổ lên định cắn người.
  - Thói xấu thứ ba là khi nghe giảng kinh sinh nghịch ý không chịu tiếp thu, như ngựa chồm hai chân trước lên làm xe ngưng chạy.
  - Thói xấu thứ tư là khi nghe giảng kinh là chê bai chửi rủa, như ngựa đá cái chuông xe.
  - Thói xấu thứ năm là khi thấy giảng kinh liền đứng dậy bỏ đi như ngựa phóng chạy khi người phu ngựa vừa cầm vào cái vòng da đeo quanh cổ của ngựa hay sờ mó vào xe.
  - Thói xấu thứ sáu là khi nghe giảng kinh không chịu chú tâm, quay đi quay lại để nói chuyện, như ngựa kéo xe chạy xiên chạy xẹo không theo một đường thẳng.
  - Thói xấu thứ bảy là khi nghe giảng kinh cố tình gây khó khăn bằng cách hỏi đến cùng, để cho người giảng không trả lời được, dùng những vọng ngữ làm bế tắc câu chuyện, như ngựa thấy đường có bùn lầy không chạy vậy.
  - Thói xấu thứ tám là khi nghe giảng kinh không chịu nghe mà nghĩ chuyện dâm ô. Những người không muốn nghe, không thọ trì những lời kinh, khi chết vào ác đạo, thì lại muốn học đạo, nghe kinh, lúc đó đâu còn

được học đạo nghe kinh nữa ví như con ngựa khi giở cỏ đeo ở trước miệng thì không chịu ăn, khi người chủ đưa đi kéo xe thì lại muốn ăn nhưng không ăn được nữa.

- Biểu tượng về ngựa:

- Lộc mã: chỉ sự giàu sang, phát đạt, tiền tài, gia sản.
- Ngựa phi nước đại: tượng trưng cho sự bôn ba rày đây mai đó như vó ngựa đường xa.
- Bạch mã thường phải được dẫn đi đồng hành với chủ chứ không để cỡi, là biểu tượng của sự thăng quan tiến chức.
- Đôi ngựa hay song mã: đem lại tài lộc.
- Tám ngựa: hình ảnh tám ngựa bồm dựng lên, đuôi thẳng phi nước đại trên đường thiên lý là biểu tượng của sự thành công trong kinh doanh, thăng quan tiến chức trong quan lộ, thành đạt trong thi cử.
- Mã đáo thành công: cũng hình ảnh tám con ngựa như vậy, nếu đặt trên bàn làm việc và hoặc treo trên tường nhà mà hướng ngựa chạy quay vào trong, sẽ đạt được mọi điều cát lợi như làm quan lên chức, buôn bán làm giàu, thi cử đỗ đạt, vạn sự hanh thông.
- Mã thượng đắc thiên hạ: người xưa lấy chiến trận làm nên nghiệp cả, quá trình chiến đấu là luôn luôn trên mình ngựa nên thành ngữ này muốn nói chỉ có một cách đắc thiên hạ là phải cầm thương cỡi ngựa ra trận.
- Mã thượng phong hầu: hình ảnh một con khỉ ngồi trên lưng hay trên bồm con ngựa để bắt chí (mấy ông ba tàu dám ghép chữ và ghép ý để chỉ “mã thượng phong hầu” nghĩa là mong ước cho việc thăng quan tiến chức nhanh chóng vì chữ “hầu” nghĩa là khi, đồng âm với chữ “hầu” là làm quan.
- Ngựa quen đường cũ: ngựa không thua chó về nhớ đường. Những con đường mà nó đã đi qua dù ngàn dặm, ngựa vẫn có thể trở về nhà. Khi chủ tướng tử thương trong chiến trận, ngựa tự động mang xác chủ về nhà. o Trung thành và chung thủy như: không thờ hai chủ (ngựa Địch Lư của Lưu

Bị), chỉ thờ người chủ tướng anh hùng (ngựa Xích Thố của Quan Vân Trường), tình chiến hữu, đồng sanh đồng tử (ngựa Buchephalus và Alexandre Đại đế).

- Da ngựa bọc thây: không biết bao nhiêu phim, chuyện từ Á sang Âu nói về những con chiến mã mang thi hài của người chiến binh từ mặt trận về doanh trại.
- Kỵ binh: ngày xưa trong chiến tranh kỵ binh là lực lượng quan trọng nhất. Ngày nay sức ngựa không bì với sức cơ giới tuy nhiên trong quân đội hiện đại các nước Tây phương vẫn còn dùng từ kỵ binh, cavalerie để chỉ đội quân thiết giáp.
- Đặc điểm của loài ngựa: o Ăn: ngựa là động vật ăn cỏ nhưng không nhai lại như trâu bò do dạ dày không có nhiều ngăn. Hệ thống tiêu hoá của ngựa ở giữa của loài nhai lại và không nhai lại. Chất enzyme trong ruột có thể làm tiêu hóa những thức ăn cứng và dai như rơm rạ, bo bo, các loại hạt. Thịt ngựa, nghe nói nhạt nên người ta ít ăn thịt ngựa. o Ruột của loài ngựa cũng tương đối lớn và dài nên có cụm từ “thẳng như ruột ngựa”. o Mắt ngựa có thể nhìn được cả ngày lẫn đêm. o Ngựa ngủ ít hơn các loài vật khác và ngủ đứng thay vì nằm. Ngựa ngủ trong tư thế đứng ba chân, trọng lượng dồn lên hai chân trước và một chân sau, chân còn lại sẽ được thư giãn. Ngựa chỉ nằm xuống khi chúng cảm thấy an toàn nhưng nằm cũng không nằm lâu vì thân xác to lớn quá lớn sẽ đè lên làm đau nội tạng. o Có tình đồng loại: một con ngựa đau, cả tàu không ăn cỏ. o Ngựa đi thong thả, khi phi (chạy rất nhanh), khi chạy nước kiệu (chạy nhịp nhàng), chạy nước rút (chạy hết tốc độ để về đích). Khi ngựa tể là chạy mau mà đều, không nghỉ. Các phu trạm chạy ngựa hỏa tốc để giao các lệnh khẩn...
- Ngựa trong thơ văn: tục ngữ “mồm chó vó ngựa”, khuyên người ta nên cẩn thận đề phòng trước nguy hiểm bất trắc như nên tránh xa chó, ngựa để khỏi bị chó cắn, ngựa đá, chẳng khác gì lời khuyên chó nên "vuốt râu hùm, sờ dái ngựa". Hồi Sao Khuê học đệ tam trường Gia Long, lớp học ở trên lầu, nhìn qua cửa sổ là chùa Xá Lợi, núp sau hàng cây lá xanh mướt, quả lủng lẳng nâu nhạt là cây dái ngựa.

- Trong Chinh Phụ Ngâm hình ảnh người chinh phu luôn luôn gắn liền người chiến sĩ và con chiến mã. Chí làm trai dậm nghìn da ngựa. Gieo Thái Sơn nhẹ tựa hồng mao. Giã nhà đeo bức chiến bào. Thét roi cầu vọt, ào ào gió thu. Quân trước đã gần ngoài doanh liểu. Kỵ sau còn khuất nẻo Tràng Dương. Ôm yên gối trống đã chồn. Nằm vùng cát trắng, ngủ cồn rêu xanh. Tướng chàng trai nhiều bề nấng nỏ. Ba thước gương, một cổ nhung yên. Xông pha gió bãi trắng ngàn, Tên reo đầu ngựa, giáo lan mặt thành. Chàng ruổi ngựa dậm trường mây phủ. Thiếp dạo hài lối cũ rêu xanh...
- Trong Lục Vân Tiên, cụ Đồ Chiểu cũng có một câu nói về ngựa: Vân Tiên đầu đội kim khôi. Tay cầm siêu bạc, mình ngồi ngựa ô.
- Trong Cung Oán Ngâm Khúc, cụ Ôn Như Hầu cũng có nhắc xa mã: mùi phú quý như làng xa mã. Bã vinh hoa lừa gã công khanh.
- Tái Ông Thất Mã là chuyện kể về một ông già sống ở vùng biên giới Nhạn Môn Quan, bị mất một con ngựa. Hàng xóm đến chia buồn thì ông nói “Biết đâu mất ngựa là một điều phước.” Ít lâu sau con ngựa trở về, hàng xóm đến chia vui thì ông lại nói “Biết đâu đó là một điều họa.” Người con trai có ngựa thì hay phi ngựa nên bị gãy chân; hàng xóm đến chia buồn thì ông lại nói “Biết đâu đó là một điều phước.” Quả thật nhờ gãy chân nên con ông không phải đi lính ra trận đánh giặc Hồ.
- Có vị phú ông muốn kén rể giỏi văn chương thơ phú. Ngày nọ có hai anh học trò đến xin ứng thí. Phú ông chỉ con ngựa trắng, yêu cầu làm thơ vịnh. Anh học trò thứ nhất ứng khẩu: “Bạch mã mao như tuyết. Tứ túc cương như thiết. Tướng công kỵ bạch mã. Bạch mã tâu như phi.” Quay sang anh thứ hai, phú ông yêu cầu vịnh bà lão đang quét sân. Anh chàng này vốn “văn dốt - vũ dát” cộp ý bài thơ trên mà đọc: “Bà lão mao như tuyết. Tứ túc cương như thiết. Tướng công kỵ bà lão. Bà lão tâu như phi.”!
- Nữ sĩ Hồ Xuân Hương trong bài Đánh Cờ Người: Thoạt mới vào chàng liền nhảy ngựa, Thiếp vội vàng vén phướn tịnh lên.

- Ngựa trong nhạc: Khi hợp ca bài Ngựa Phi Đường Xa, nghệ sĩ của ban hợp ca Thăng Long thường bắt chước tiếng ngựa hí: “Hí hí hí ... Ngựa phi, ngựa phi đường xa...”
- Ba bài nhạc nổi tiếng: dân ca Lý Ngựa Ô do Nguyễn Hữu Ba ghi lại, Ngựa Phi Đường Xa của Lê Yên, và Vết Thù Trên Lưng Ngựa Hoang của Phạm Duy. Một số nhạc phẩm khác do nhiều nhạc sĩ viết vẫn có hình bóng ngựa trong đó nhiều nhất phải nói là của Trịnh Công Sơn. Chẳng hạn như “Ngựa hồng đã mỗi vó...” trong Xin Mặt Trời Ngủ Yên; “Ngày đầu thu nghe chân ngựa về...” trong Một Cõi Đi Về; “Ngựa xa rồi, người vẫn ngồi, bụi về với mây...” trong Phúc Âm Buồn; “Vó ngựa trên đồi hay dấu chim bay...” trong Xa Dấu Mặt Trời, ...
- Tiếng nhạc ngựa là tiếng rung của cái lục lạc đeo ở cổ con ngựa: “Tiếng nhạc ngựa lần chen tiếng trống. Giáp mặt rồi phút bỗng chia tay.” (Chính Phụ Ngâm)
- Thú vui với ngựa: cò cá ngựa là trò chơi rất hào hứng cho trẻ. Xem đua ngựa rồi đánh cá ngựa đua là thú vui nguy hiểm của người lớn. Nhưng biết và được cưỡi ngựa thì rất thú vị. Người cưỡi ngựa đua gọi là nài. Muốn làm nài ngựa phải ép xác theo kỷ luật khắc khe, hình như không được nặng quá 30kg và phải học nhiều thế cúi, nhảy, chồm lên ... khác nhau. Ở Montreal, gần metro Namur đã có một trường đua ngựa Hippodrome Montreal, còn gọi là Blue Bonnet vừa có đua ngựa vừa có Casino. Bây giờ trường đua đóng cửa, nơi đây thành khu shopping sang trọng Royal Mount. Casino mở lại dưới phố, ở Iles Notre- Dame với kiến trúc tân kỳ mà theo thầy địa lý sẽ đem lại lợi nhiều tiền cho chủ, nghĩa là ai đến đây giải trí thì trước sau gì cũng từ sạch túi đến tán gia bại sản. Quý vị chỉ nên ghé xem qua thôi rồi vào ăn. Trong này có nhiều tiệm ăn ngon với nhiều show đặc sắc.
- Ngựa 6 cẳng: được các ông rất ưa thích nhưng các bà rất căm thù. Đó không phải là con ngựa mà là con người, quý vị đoán ra chưa? Chưa à, đó là tổng hợp của một cô 2 cẳng và con ngựa 4 cẳng đó! Các bà vợ gọi là “con đ... ngựa đó”. Người Huế cũng có “ngựa Thượng Tứ”, chỉ các cô gái dữ tợn dễ nổi khùng như ngựa điên... Trước thềm năm Bính Ngọ, Sao Khuê xin chúc quý vị phi nhanh qua khó khăn, đá bay mọi áp lực, hý vang khúc khải hoàn ca, và không còn đơn thương độc mã, lại mã đáo công thành.

Sao Khuê, 25 tháng 12 năm 2025

CHÀO XUÂN BÌNH NGỌ MỪNG TUỔI 35 VĂN THƠ LẠC VIỆT

*Bình Ngọ tung bừng tiếng pháo vang
Tàn niên Thung Lũng ngập Hoa Vàng
VĂN THƠ LẠC VIỆT mừng thêm tuổi
Giai Phẩm Mùa Xuân kết bội trang
Góp bút tao nhân cùng giữ ngọc
Chung tay độc giả quyết gìn vàng
Tình hoa tiếng Việt - hồn Dân tộc
Mai sáng ngời lên dưới ánh quang*

Quang Hà, 2026

Tinh hoa
Trông Việt -
kết Dân tộc
Mãi dẫu ngời
lên dưới ánh quang

昭
文

quanta

Rượu Tiễn Giao Mùa

*ngoại xứ / ừ / ngoại xứ
"đời như rứa buồn không" *
nghe bạn mình tự hỏi
có điều chi nhói lòng*

*ngồi hiên bên quán trọ
chiều với sương la đà
một mình lung chén rượu
tiễn giao mùa đang qua*

*bạn bè năm bảy đứa
nay trôi dạt về đâu
sau cơn dãi bão tố
rượu mời qua phương nào?*

*ai đó thời áo trắng
ta vào đời áo xanh
còn lại nghìn sợi nhớ
cột vào đời loanh quanh*

*rượu nồng sao vẫn lạnh
men sâu lên ngày ngày
gió qua hồn đủ mạnh
buốt tim mình ai hay...*

*nhìn sông trôi hai nhánh
nước vẫn qua chân cầu
thời gian / trường lưu thủy
từ đâu và về đâu? ...*

quang hà
*thơ ngũ an

Lục Bát Khai Niên

*Thả vãn lục bát tân niên
Nhìn lên lịch mới còn nguyên vẹn tờ
Hai Ngàn Hai Sáu non tơ
Thầy con số Một (1) chào cờ đứng nghiêm*

Quang Hà, 1/1/2026

Về Nguồn

Về nguồn nhật điệu à ơi...

Ca dao khát nước nằm phơi đầu ghềnh

Nước trong, mình lại soi mình

Nửa lòng lý thú, nửa tình cổ hương

Về nguồn vớt mảnh trăng sương

Treo lên ngô trước sáng đường mình đi

Đỏ xanh vàng điện kinh kỳ

Con đom đóm bỏ xuân thì ngủ quên

Về nguồn tắm gội hồn nhiên

Niu da tóc mượt, thả phiến muện trôi

Phấn son dày ấp chợ đời

Rung rung hương bưởi bỏ người rung rung

Về nguồn gói lại bánh chưng
Bếp reo tự thuở bập bùng Văn Lang
Cỏ thơm làn giò từng trang
Chuyện xưa tích cũ hàng hàng gấm thêu

Về nguồn nghe nhịp trống chèo
Nghe câu Quan họ, Qua đèo, Ngựa ô...
Giữa mênh mang những câu hò
Là chao nghiêng một cánh cò chiều quê

Về nguồn uống ngụm nước khe
Ăn cơm rau Má nằm nghe Cội nguồn.

Quang Hà

Điều ước giữa đêm giao thừa!

Sỏi Ngọc

Tìm đúng số bàn, tôi nép mình ngồi vào chỗ để đừng làm phiền những người đang lắng tai nghe người MC bắt đầu chương trình gây quỹ cho những người kém may mắn vào mùa Giáng Sinh tại quê hương thứ hai của chúng tôi.

Tiếng vỗ tay rào rạt vang lên khi cô MC vừa dứt lời, tôi quay sang trái cùng lúc với cặp mắt của chị ấy cũng nhìn tôi như thôi miên, rồi cả hai chúng tôi cảm động vỡ òa vui sướng, ôm chầm lấy nhau:

-Linh!...Linh phải không?

-Cũng đã trên 30 năm mình không gặp lại nhau rồi Uyên nhỉ!...Linh giới thiệu đây là chồng của Linh.

Tôi gật đầu chào người đàn ông bên cạnh cô bạn gái, tôi nhớ đã đi dự đám cưới của Linh cách đây 35 năm, Linh lấy chồng rất sớm khi chúng tôi vừa xong trung học, và hình như khuôn mặt của người này không giống người mà tôi đã từng thấy trong ngày đám cưới của nàng, vả lại có phần trẻ hơn khá nhiều.

Chúng tôi vừa ăn uống, nghe nhạc, tâm sự kể lể những gì đã làm trong 30 năm qua. Bây giờ cả hai đứa đều về hưu ở tuổi 60 để còn sức khỏe thực hiện những điều mình ao ước bấy lâu nay.

Khi Tuệ, chồng của Linh xin phép ra ngoài gặp mấy người bạn ngồi ở bàn cuối phòng để nhậu nhẹt với nhau, Linh mới khều tôi:

-Linh không nhận ra ...ông xã mình ...không phải là người Uyên đã gặp cách đây 35 năm sao?

-Mình... biết là không phải người trước rồi, nhưng chưa dám hỏi!

Khuôn mặt Linh trở nên buồn, xa xăm:

-Không biết mình có phải là người cao số không đó Uyên! Đây là người thứ... tư của mình rồi đó!

-Người thứ tư!

-Nói nhỏ thôi chứ, muốn cho cả phòng này biết hay sao?!

-Ừm! Xin lỗi nhe, mình ...hoi giật mình! ...Anh có vẻ trẻ tuổi?

-Người đầu tiên là anh Tuấn như Uyên biết đó, hồi đó mình lấy nhau nhanh quá, không kịp tìm hiểu, thật ra mình chỉ muốn ra khỏi nhà ba mẹ, tránh sự kèm cặp khó tính của ba, nên lấy đại Tuấn, hơn mình có hai tuổi, cũng mới lớn nên còn ham chơi, không có bổn phận với gia đình, cũng may tụi mình không có con... Rồi chia tay. Người thứ hai thì tụi này đều rất yêu nhau, nhưng về làm dâu không hợp tí nào với gia đình chồng, họ còn khó hơn ba mẹ mình nữa, chồng thì lại nghe lời mẹ của anh, mình cứ phải khóc ngày đêm vì tủi thân, anh thì phải giằng co giữa mẹ và

vợ... Tụi mình lại ly dị. Vì kinh nghiệm hai lần đầu, nên người thứ ba mình đã bằng lòng với một ông lớn hơn mình đến 15 tuổi, để được yêu thương chiều chuộng, vật chất không thiếu, con cái ông đã lớn hết, mình không có trách nhiệm, nhưng ông ấy lại gia trưởng vô cùng, ông nói điều gì cũng bắt mình phải làm theo, mình không được có ý kiến gì cả, như con chim sống trong chiếc lồng son son thếp vàng, vài năm đầu mình còn nhịn, nhưng đến năm thứ năm thì mình hết chịu nổi... Mình lại chủ động làm đơn! Ai cũng có một đời để sống, tại sao lại phải đầy đọa mình quá.

Mình chán ngán số phận, định ở vậy luôn, nhưng ba năm sau, thì gặp Tuệ...

Tuệ là người thứ tư, mình thấy không có gì là hoàn hảo cả, nhưng hai tụi mình rất hợp về bất cứ điều gì, đi chơi, party, nhây nhót, không thích có con nhỏ, làm bếp cả hai đưa cùng làm, ban đầu còn gọi mình bằng chị, Tuệ rất chiều mình, mình nghĩ chỉ là bạn đi chơi cùng thôi...

Tôi ngắt lời bạn:

-Hợp nhau là chính Linh ơi, có giàu sang cách mấy, sống gia trưởng cũng không thể nào bền lâu được, Uyên thấy hai bạn xứng đôi lắm!

-Nhưng mà Linh hơi buồn một điều...

-Điều gì mà cứ úp mở từ nãy giờ vậy?

-Ảnh nhỏ hơn mình đến năm tuổi lận đó! Đã thế cái bề ngoài trẻ trung, galant lắm nên nhiều cô "lăm le", mình cứ phải "đề mắt" đó, nên cũng khổ!

-Trời ơi sống mà không tin nhau 100%, cứ phải canh me thì khổ lắm đó nhen.

-Bởi vậy nên mình cứ sợ mình già nhanh hơn ông đó... Uyên có thấy điều đó khi mới gặp mình với ông không?

Trong lòng tôi cũng cảm thấy Tuệ trẻ hơn Linh, nhưng không muốn làm bạn buồn, tôi trấn an:

-Linh trẻ trung năng động, không thấy già chút nào, hồi xưa và bây giờ Linh không thay đổi gì hết đó, nên khi gặp là Uyên nhận ra ngay, chúng tở đâu có già tí nào đâu!

Linh hớn hờ vui tươi ngay:

-Phụ nữ mau già hơn đàn ông, lại thêm lo lắng nữa thì chẳng bao lâu sẽ thành “chị hai”. Uyên biết không, hôm nọ tụi mình đi vô tiệm ăn phở, ông vô trước mình để giữ chỗ, cô receptionist ở nhà hàng hỏi ảnh “*anh đi một mình hả?*”, đến khi mình vừa bước vô thì cô hỏi “*cô ơi cho cháu biết cô có làm reservation chưa?*”, chúng tở là cô gái đó thấy ông trẻ, gọi ông là anh mà gọi mình bằng cô lặn đó, chúng tở mình già hơn ông, bữa đó đi ăn mà mình không vui.

-Haha Linh thiệt tức cười đó nhen, có gì mà buồn chứ, nhiều khi mình không sửa soạn, ra đường gặp người quen, họ nhận không ra luôn vì họ quen nhìn mình trong party với mái tóc chải bông bành, lông mi giả dài ngoằng cong vút, đôi môi bóng lộn đỏ chót, nước hoa thơm lừng, chả lẽ đi chợ mình cũng phải giữ hình ảnh lộng lẫy như trong party hay sao chứ, thôi kệ đi, có lúc này lúc kia chứ!

-Không hiểu sao mình vẫn cứ không kệ được! mình biết lấy chồng trẻ là phải canh chừng, phải vật vã đau khổ tưởng tượng lung tung khi ông đi làm về trễ, phải nhìn nét mặt vui buồn của ông mỗi bữa cơm ngon dở ra sao, mình cảm thấy như mình phải “phấn đấu” gấp đôi so với những người trước, nhiều lúc mình lên giường nằm mà thấy mệt cả người...

-Ừa sao Linh nói là hai vợ chồng hợp nhau lắm mà bây giờ có vẻ bi quan thế?

-Đã nói là mình hay suy nghĩ mà! ông rất chiều mình...Nhưng dù gì mình cũng đã trải qua bốn đời chồng rồi, nên hể ông đối xử với mình có một chút gì là mình “nhậy cảm” liền; hay nhiều khi mình cứ nghi oan cho ông ...hổng biết chừng!

***

Mùa xuân Linh nhí nhảnh hiện ra trước mặt chúng tôi với những chiếc váy ngắn trẻ trung, ôm sát thân hình, đầu tóc cột những chiếc ruban nơ mà cho tiền tôi cũng không dám cột! Linh phải đi tập gym mỗi ngày để giữ thân hình luôn rắn chắc gọn gàng, ba vòng đầu ra đấy, nàng muốn làm cho mình trẻ lại để hợp với người chồng luôn yêu đời và yêu người ấy.

Nàng khoe những tấm hình chụp nằm lăn trên những sườn đồi cỏ dại đầy hoa thật đẹp, lãng mạn mà khi nhìn, tôi tưởng mình phải là bà ngoại của lũ trẻ ấy, tuy tôi cũng ngang bằng tuổi nàng! những hành động đó quá tự nhiên chỉ giành cho lứa tuổi hồi xuân, mộng mơ.

Tôi vui với niềm vui của bạn, hòa vào với niềm hạnh phúc của nàng, thầm nghĩ họ giỏi quá, biết cách sống, chỉ có tôi là tự ti mặc cảm già nua với số tuổi 60 của mình, không dám sống thực với đời, họ tận hưởng hạnh phúc giữa thiên nhiên mà chẳng mang chút mặc cảm tuổi tác, họ thật biết hưởng thụ!

Thi thoảng, tôi an ủi bạn mỗi khi nàng than:

-Mi có thấy gò má ta cao không?... nếu không thì sao ta lại cao số thế!? Ta nghĩ nếu có dịp sẽ đi gọt gò má để không bị cao số nữa!

-Ồ bên đây người ta không sợ cao số đâu, mà chỉ sợ lấy không đúng người, ở cả đời với một người mình không yêu hoặc bị bạo hành ức hiếp mới sợ, chứ không hợp thì lấy người khác có sao đâu, chuyện bình thường mà!

-Nhưng tại sao có những người chỉ có một chồng một vợ thôi, chứ có ai đến bốn đời đâu chứ! Ta nghĩ mà tủi thân.

-Có nhiều khi mình mua vài chiếc áo vẫn không vừa ý, phải đến cái thứ năm, thứ sáu mới đúng ý mình về màu sắc, kiểu cạp, cho nên lấy chồng/vợ cũng vậy thôi, chưa đủ duyên để gặp người trong mộng, mi đừng tự trách làm gì, miễn sao cuối đời mình sống hạnh phúc bên người hợp với mình mới gọi là cuộc sống thành công viên mãn của đời người đó.

Khi bên ngoài mùa tuyết trắng phủ đầy trên những cây thông xanh, những giọt mưa đá đọng lại trên những cành cây khô trụi lá như những hạt kim cương long lanh giữa mùa đông, mọi người ra đường phải trùm kín mít như những con robot biết đi; tháng hai còn rất lạnh ở quê hương thứ hai, nhưng đó là mùa xuân tươi trẻ của những người Châu Á, tháng của Tết Nguyên Đán năm Bính Ngọ 2026, mùa lễ lộc, đặc biệt của người Việt, mùa sum họp gia đình, của những ban phát, sẻ chia yêu thương cho tất cả muôn loài.

Một buổi sáng, Linh phone rủ vợ chồng tôi lại nhà ăn uống vào ngày 30 Tết âm lịch, vì năm nay ai cũng về Việt Nam chơi hết, nhóm bạn chỉ còn lại có mỗi tôi và nàng mà thôi:

-Tụi này mới về từ Việt Nam, hai ông bà chiều 30 Tết lại ăn uống những món mà tôi mới đem từ quê hương sang nhé, nhân tiện sẽ gọi biếu ông bà gói mứt khô luôn.

-Hèn chi mà cả tháng nay không thấy Linh phone cho Uyên, tụi này cứ đoán non đoán già mãi, nay thì yên tâm rồi.

-Vậy hẹn Uyên 6:00 chiều bữa đó nhen.

Mới 5:30 chúng tôi đã bấm chuông, có mặt trước cửa nhà Linh-Tuệ, người ra mở cửa cho tôi là Linh. Mới thấy khuôn mặt nàng hiện ra ở ngưỡng cửa, hai tay tôi bùm miệng để đùng la lớn cho cả xóm biết:

-Trời ơi Linh!... Linh bị ... ai đánh vậy? hay bị té ở đâu mà hai mắt bầm tím hết cả? thêm cái mũi thì xưng vù?... Đã đi bác sĩ chưa? ... bảo hiểm có trả không nếu té ở Việt Nam? Đưa Uyên xem nào...

Tôi tiến lại gần Linh, hai tay vén mái tóc lòa xòa trước mặt cô ta để xem vết thương, còn chồng tôi thì đứng bên cạnh tôi mặt mày lo lắng. Linh cản tôi lại vừa xoa tay :

-Uyên! Uyên à... không phải mình bị té hay ai đánh đập gì đâu... Mà là... mà là...

Linh nhìn xung quanh nhà mình rồi tiện tay kéo vợ chồng bạn vào nhà, hạ giọng :

-Linh hồng muốn nói lớn sợ ông nghe, ông hông muốn mình « làm », nhưng mình thì thích, vì muốn kéo lại vài tuổi, với lại đã về bên rồi thì mấy đứa cháu nó nói mình cũng xiêu lòng, tụi nó dẫn mình đến những tiệm rất có tiếng và bảo đảm thì mình mới dám, chứ đâu phải chỉ ham rẻ đâu; ông biết nên đã cản nhắc mình từ hôm về tới giờ đó...

-Vậy Linh có còn đau không?

-Muốn đẹp thì phải hy sinh đó Uyên, đâu có cái gì trên thế gian này mà free không đau đớn, không khổ ải đâu Uyên!

-Vậy mà Linh làm Uyên hết hồn, tưởng bị cướp giật ở bên Việt Nam làm trầy mặt và bầm mũi đó chứ, nhìn thấy...

Tôi không dám nói tiếp câu « sợ quá » nhưng giữ miệng lại, Linh nói tiếp :

-Về đây phải kiêng đồ biển, chứ không sẽ bị ngứa và sưng thêm ...

-Vậy sao còn mời tụi này đến ăn hôm nay làm chi cho mệt thân vậy? không chờ vài tuần nữa cho khỏi đi?

-Nhớ bạn bè quá, vớ lại thấy nó cũng êm êm rồi; tụi mình là người trong nhà không mà, có ai lạ đâu! Trước sau gì Uyên cũng biết, thì mình gặp nhau ăn uống rồi Linh kể cho nghe luôn. Bữa nay Linh chỉ mời có hai cặp thân thôi, cặp Uyên và chị Cẩm nữa thôi à.

-Ừa mà hỏi thật Linh nha, mũi Linh đâu có thấp đâu mà phải làm cho cao lên thêm vậy... Muốn thành bà đầm hả? còn làm mắt cắt da và mỡ thừa thì ok.

-Thiệt ra mà nói lẽ ra cũng không định làm mũi nhưng vì người ta tư vấn là thấy gò má mình hơi cao, để tránh cao số, nên phải nâng mũi cao hơn nữa thì sẽ không thấy cái gò má này, chứ làm gò má thấp xuống thì vừa đau lại vừa complicated lắm!

Tuệ bước từ trong bếp ra, vớ tấm tạp dề trước bụng, như người bếp trưởng :

-Bữa nay phải thưởng thức món lẩu hải sản do tui làm từ A tới Z đó nhe, mọi khi Linh đều gia lệnh, sai tui chạy đông chạy tây, rửa cái này, lấy cái kia, nhưng hôm nay tui hông cho bả đụng vào cái gì nữa vì sợ còn mệt, chưa lại sức... Thiệt tình hông biết cắt cửa làm chi cho khổ thân, đẹp xấu gì ván đã đóng thuyền rồi, tui đâu phải là người chỉ yêu cái sắc đâu chứ, hông biết bả nghĩ gì nữa!

Chồng tôi cười cười :

-Chắc sợ ông thích ngắm người trẻ đẹp hơn nên bả mới phải « hy sinh » đi làm như vậy, vớ lại làm cho mình trẻ hơn vài tuổi cũng tự tin hơn chứ!

-Tôi không giống những cậu trẻ khác đâu, « đồ » càng “cô” tôi càng quý, tôi thích những người phụ nữ đầy đặn kinh nghiệm, đằm thắm chứ không thích phải chiều

chuyện những ý thích, đòi hỏi công cường trẻ con của những cô gái mới lớn đâu, bà sống cạnh tôi bao lâu nay mà còn không hiểu... Thôi tụi mình vào bàn đi nhé, anh chị Cẩm cũng đã đến rồi!

Ở phòng ăn, trong góc một cây đào giả cao lớn đến tận trần nhà với những đóa hoa đào hồng trắng nở rộ thật xinh, trên những cành cây có treo lủng lẳng những bao lì xì đỏ lấy hên, chiếc bàn nhỏ bên cạnh được bày một cặp bánh chưng với chữ « Hỷ » đỏ trên mặt, hai trái dưa hấu và hộp bánh mứt sen, dưa xanh đỏ, thèo lèo và kẹo gương, tất cả đều là sản phẩm từ Việt Nam mà Linh vừa mang về.

Lần đầu tiên tôi thấy một người đàn ông đảm đang, vén khéo, biết sắp xếp bàn ăn thật chu đáo, dao, nĩa, muỗng, khăn ăn với những hoa của ngày Tết, nước thật đầy đủ cho mỗi vị khách, không quên để thêm mỗi phần một cái đĩa nhỏ để xương, anh rót rượu đỏ Pinot noir cho mọi người, nhập tiệc với món gà quay sauce nâu, mật ong, dùng với rau salad; món thứ hai là lẩu hải sản, món này Linh không ăn được nên nàng vẫn nhâm nhi món gà quay mà tấm tắc khen chồng nêm rất vừa miệng :

-Không ngờ anh làm món gà quay da giòn này thật vừa ăn, đậm đà, da giòn rụm...

-Chỉ có em mới xem thường tài nghệ của anh thôi, không bao giờ cho anh đụng tay vào bếp cả, bây giờ mới biết!

Chị Cẩm có nhà hàng chuyên bán đồ ăn cho khách Mỹ, thêm vào :

-Sauce salad của anh làm thật tuyệt đó, không quá chua cũng không quá ngọt, sau này có muốn đổi nghề thì gọi tụi mình nhé!

Cả bàn cười vang :

-Chúng ta nâng ly chúc mừng năm mới Bính Ngọ nhé!

-Cầu mong cho tất cả chúng ta thật nhiều sức khỏe, đầm ấm trong mùa lễ, một năm mới thật bình an, vạn sự như ý!

Chị Cẩm đề nghị :

-Mỗi cặp chúng mình hãy nói lên một điều ước duy nhất của mình trong đêm nay để sáng mai mừng một năm Bính Ngọ, những điều ước đó sẽ thành sự thật! Bắt

đầu là tụi này để làm ví dụ luôn... Tôi cầu mong cho nhà hàng tôi luôn đông khách để có được nhiều tiền cho các con vào đại học sau này. Rồi đến vợ chồng Uyên đi.

Chồng nắm hai bàn tay tôi, khuôn mặt nghiêm trang :

-Chúng tôi chỉ mong một điều duy nhất : cho tất cả chúng ta sống ở quê hương thứ hai này luôn được bình an!... Rồi đó! đến cặp Linh-Tuệ chủ nhà đi.

Tuệ đang ngồi ở đầu bàn, vội vã đổi chỗ đến ngồi cạnh vợ ở đầu bàn đối diện, nhìn vào mắt vợ một cách âu yếm chân thành làm như chúng tôi là những vị thánh sống chúng giám cho lời cầu nguyện của họ :

-Em hãy nói điều em mong ước đi!

-Mỗi cặp chỉ được một lời duy nhất thôi đấy.

-Vâng! Em mong rằng ...mong rằng...

-...Nói đi!

Tất cả chúng tôi đều hướng về Linh, một tay Tuệ choàng qua vai nàng, một tay nắm bàn tay còn lại, cặp mắt họ nhìn nhau vẻ rất tin yêu cho lời ước cuối năm:

-Em mong ...số em sẽ ngưng ở người chồng thứ tư này!

*...Xuân sang gõ cửa hiên nhà
Mai vàng hé nụ, đào hoa thắm hồng
Gió đưa hương Tết mênh mông
Mang theo ước nguyện ấm nồng đầu năm...*

Sỏi Ngọc

Montreal, Jan'26

Kuân ân tình!

Sỏi Ngọc

Mỗi lần dịp Tết lễ lộc, chị Tuyên đều email mời vợ chồng tôi cùng các bạn bè gần hai mươi cặp đến nhà ăn uống vào những ngày cuối năm; mọi năm chúng tôi đều tham gia, nhưng năm nay chúng tôi từ chối vì trùng với ngày bên ông bà suôi gia làm party nội ngoại, con cái cháu chắt.

Mời không được ngày đó, chị Tuyên lại đổi sang hôm sau, chúng tôi cũng bận vì những party dài dài kế tiếp đã được lên lịch chặt kín cả mấy tháng trước, chị Tuyên đành hẹn tôi một buổi trưa đem đồ đến tặng:

-Chị sẽ ghé ngang qua em để tặng em chút đồ vào dịp Tết Giáng Sinh và đầu năm mới nhé!

-Em cảm ơn anh chị rất nhiều, đừng mất công đem đồ đến em trong lúc ngoài đường đầy tuyết, trơn trượt, em hiểu tấm lòng anh chị rất quý em, em rất ngại...

-Không có gì cả đâu em, chỉ một chút thôi, là tấm lòng của anh chị nghĩ về em, nhờ em mà anh chị có được căn nhà này, nó mang lại niềm vui, hạnh phúc cho cả đời anh chị và các cháu... Chị không bao giờ quên sự giúp đỡ của em...

-Nếu không có em, anh chị cũng được những người khác làm trong nhà bank giúp đỡ thôi mà, em đâu có công ơn gì đâu mà năm nào anh chị cũng đem đồ tặng em, em rất ngại đó ạ!

-Em khiêm nhường quá đó thôi, em còn nhớ không, hồi đó lương của hai anh chị vẫn không đủ mức nhà bank cho mượn tiền, anh chị gọi cả dòng họ ra để endorses cho mình mà không ai chấp nhận, chỉ có em đã bày vẽ chỉ cách cho anh chị mới pass được cái hồ sơ, nếu năm đó không mua được thì sau này lại càng không mua được nữa, rate lên cao, giá nhà, đời sống mắc mớ, đã vậy chú Thanh lại ra riêng thì làm sao mà có đủ tiền chứ; mà căn nhà này đâu phải nó đứng yên chờ mình, không mua được lúc ấy là có người vớt liên, căn nhà này ở ngay vị trí đắc địa, gần chợ búa, trường học, gần metro, bus, anh đi làm có mười phút tới sở, chị đi làm tiệm ăn cũng cách đó có khoảng mười lăm phút đi bộ, có tưởng tượng là trưa nào chị cũng ghé về nhà làm đồ ăn cho buổi chiều rồi mới quay trở lại tiệm làm việc tiếp đó em, mấy đứa nhỏ buổi trưa ghé về nhà ăn cơm... Tiện hết sức!

-Vâng, em chia vui với anh chị,

-Gặp được căn nhà vừa ý, cũng như duyên may gặp được người để gắn bó cả đời... Nên mỗi lần hai anh chị ngồi nói chuyện với nhau là nhớ đến ơn của em đã giúp cho anh chị rất nhiều.

-Cũng đã năm năm qua rồi, anh chị đã có nơi yên để ở, anh chị cũng đã trả ơn cho em nhiều lắm rồi, em vô cùng cảm ơn, đừng khách sáo năm nào cũng đem quà đến cho em, em cảm thấy “tội lỗi” lắm luôn!

-Em đừng nghĩ vậy nhé, anh chị quý em đó thôi, đừng nghĩ là chị trả ơn em hay gì hết nhé, thực sự tụi này muốn chia sẻ niềm hạnh phúc của mình, cũng muốn giữ tình thân chị em mình với nhau mà!

Từ chôi mãi không được, tôi đành nhận gặp chị một buổi trưa, tiện chị đi chợ ghé qua nhà tôi tặng chút quà tết. Tôi cũng vội vàng sửa soạn một chút “lại quả” gọi lại cho anh chị và các cháu cho vui.

***

Cách đây năm năm, hồi tôi còn làm chuyên viên ở khâu “hưu trí và tiết kiệm” ở nhà bank khá lớn ở quê hương thứ hai, Boston- Hoa Kỳ, là một trong những nhân viên đạt chỉ tiêu về tiền tiết kiệm, được giám đốc nhà bank rất nể; thời gian ấy, tôi như điều gặp gió, tung hoành bay phát phối mà những người trong cộng đồng đều biết tiếng tăm. Ai có khó khăn gì hay

đến gặp tôi, không phải vì thế mà tôi lên mặt làm khó họ, ngược lại, tôi tìm đủ mọi cách để giúp họ thoát ra được con hiểm nghèo và giúp họ đạt được mục đích trong cuộc sống.

Một ngày đầu mùa đông, tuyết bắt đầu rơi nhẹ, tôi đang ngồi trong phòng làm việc, dán mắt trên máy tính theo dõi những hồ sơ của khách hàng, cô thư ký người Lebanese xuất hiện ở ngưỡng cửa phòng:

-Lyly ơi, cô có rảnh để gặp cặp vợ chồng ông Trần không?... Họ không có lịch hẹn với cô, nhưng ... lại nhất định đòi gặp cô!

Tôi nhìn đồng hồ trên máy, lúc đó là 2:15 trưa, tôi không có hẹn với khách hàng nào sau giờ này cả, định bụng sẽ để dành thì giờ này để xem lại những hồ sơ của khách mà hôm qua tôi đã gặp; lưỡng lự một chút chưa kịp trả lời, ông khách đã đứng ngay sau lưng cô thư ký, phòng làm việc của tôi là căn đầu tiên sát phòng chờ của khách, khuôn mặt ông mang nét người Hoa, nhưng ông nói bằng tiếng Việt:

-Tôi xin cô, ... xin cô hãy nhín chút thì giờ gặp chúng tôi nhé, tôi có điều rất quan trọng muốn nói... Xin mang ơn lắm!

Cả tôi và cô thư ký đều ngược mặt nhìn ông ta, chưa hiểu tại sao ông ta lại có thể tự tiện chạy vào phòng tôi mà chưa có ai mời, thái độ như cầu khẩn như thế; cô thư ký nhìn tôi như dò hỏi, tôi đứng lên gật đầu chào:

-...Vậy mời ông bà vào!

Ông quay qua gọi vợ, rồi cả hai khúm núm trước mặt tôi, ông gỡ chiếc mũ len xanh xỉn màu cũ kỹ trên đầu xuống, xoắn vào giữa lòng bàn tay, đầu tóc dựng lên:

-Chào cô Lyly, chúng tôi thật hân hạnh được cô tiếp đón mà không có hẹn với cô trước... Chúng tôi thật gấp quá...

Ông để lên bàn tôi một tập hồ sơ dày, hai vợ chồng ngồi xuống chiếc ghế đối diện với chiếc bàn dài của tôi, chị vợ không nói lời nào, ánh mắt lo lắng van lơn, còn anh chồng kể lể với giọng của người Hoa rất sôi tiếng Việt:

-Chúng tôi không có công bằng với ngân hàng ở đây, nhưng sẽ mở công và chuyển hết tất cả những tiền nong và quỹ tiết kiệm đến đây. Chúng tôi muốn mua nhà trên đường x, khu vực này rất tốt, nhưng cái chúng tôi muốn là được ở gần trường cho con cái đi bộ đến trường học, khu an ninh để các con tôi quen với môi trường sống tốt từ lúc các cháu còn nhỏ tuổi....

Tôi ngồi yên nghe ông bà Trần Tuyên kể cuộc sống khó nhọc từ khi đến đất nước lạnh giá này với giọng bùi ngùi, xúc động, họ có đem theo một số tiền giành dụm bán nhà đất bên quê hương, mong được có cuộc sống tự do, luật pháp đàng hoàng; anh chị này chỉ hơn tôi

vài tuổi nhưng vì đi làm đầu tắt mặt tối, từ sáng sớm đến tối từ khi còn trong nước nên nhìn họ tưởng đã lớn tuổi lắm.

Trong hồ sơ đem đến cho tôi, tôi thấy có những tờ giấy từ những nhà banks khác từ chối không cho vay tiền vì thu nhập của cả hai quá thấp so với số tiền muốn vay, họ không biết tiếng Mỹ lẫn Pháp nên chả hiểu gì cả, tưởng là chuyển đến nhà bank khác thì sẽ được nhận.

Tôi giải thích cặn kẽ cho họ hiểu, và nói:

-Nếu anh chị có những số tiền đầu tư ở đâu thì đem hết giấy tờ đến đây, hoặc ai giúp đỡ tiền bạc, vay mượn như thế nào xin hãy đem hết cho em xem, em sẽ giúp cho nhé, chứ nếu chỉ có tiền thu nhập của anh chị, anh làm công cho hãng sửa xe, chị làm tiếp viên cho nhà hàng Tàu thì chắc chắn không thể đủ tiền mua nhà 600k đâu ạ, cho dù anh chị có đổi 10 cái ngân hàng khác nhau cũng không ai cho vay tiền hết...

-Cô giải thích tôi mới hiểu, những nơi khác họ nói nhiều quá, tôi không có ai giải thích đầu đuôi nên không biết rõ, họ từ chối chúng tôi thẳng thừng luôn đó cô, bởi vậy chúng tôi nghe nhiều người nói có cô là Việt Nam làm ở đây nên vội vàng mang hết hồ sơ đến cô, tội tôi vô cùng mang ơn cô nếu cô giúp được cho tội tôi mua nhà, có chỗ cho tội nhỏ ở nha cô!

Thấy anh chị chân thành và là người đồng hương, tôi muốn hết lòng giúp đỡ, ba tôi hỏi còn sống đã chẳng phải dậy dỗ chúng tôi “ăn ở có đức, mặc sức mà hưởng” còn gì; hoàn cảnh của anh chị này cũng như gia đình tôi đã từng xây dựng cơ đồ ở xứ người bằng hai bàn tay trắng đó sao.

Anh chị Tuyên bề ngoài ăn mặc rất giản dị, chiếc áo khoác ngoài mùa đông cũng sờn vải và đầy mùi dầu mỡ của nhà hàng Tàu mỗi lần đến gặp tôi, nhưng những khoản tiền tiết kiệm thì rất dồi dào làm tôi vô cùng ngạc nhiên. Tôi chắc chắn rằng với khoản tiền tiết kiệm đã hơn giá trị phân nửa căn nhà rồi thì không có nhà bank nào có thể từ chối được cả. Đã có lần tôi hỏi:

-Tại sao ở những nhà bank cũ mà chị xin vay tiền, sao không đem những giấy tờ chứng minh khoản tiền tiết kiệm này đến cho họ xem, để họ biết anh chị có tiền để dành nhiều như vậy, họ sẽ đánh giá tài chính mình tốt thì mới cho mượn tiền được chứ?

-Họ nói nhanh quá, tôi không hiểu họ cần cái gì, cũng không ai làm thông dịch cho tôi, mà muốn nhờ người thông dịch thì phải lấy ngày hẹn khác mới được, khi có ngày hẹn rồi thì tôi lại không xin nghỉ được, tôi sợ căn nhà sẽ sớm vào tay người khác; bởi vậy khi nghe người ta nói ở đây có người Việt là tôi phóng đến ngay!... Tôi thực sự mê căn nhà đó lắm cô biết không, cô xem cái listing này đi... Không những nó nằm ở nơi đắc địa mà còn gần nhà của bà má nuôi của ông từ khi lọt lòng ở nước mình nữa đó, nhờ bà gọi nên tội tôi mới

biết căn nhà đó rao bán, tụi tôi mà mua được thì mấy đứa nhỏ đi học về buổi trưa hay chiều cũng được bà nội nuôi để mắt trông dùm, chạy qua chạy lại gần nhau tốt lắm!

-Em đã xem qua hồ sơ của anh chị rồi, sẽ xem lại kỹ hơn và trình lên cấp trên phê duyệt, anh chị không lo nhé, về ngủ yên đi, hai ngày sau em sẽ phone lại và cho biết kết quả.

Chị ngược mắt lên nhìn tôi, đôi mắt long lanh nước, hai bàn tay ghì chặt lấy mép áo khoác ngoài, vẻ van lơn:

-Cô ráng giúp giùm tụi tôi nhé, cho tụi nhỏ có chỗ ở tốt, có trường tốt...Tôi mang ơn cô suốt đời!

-Không có gì đâu chị, chị cứ về ngủ ngon, giữ gìn sức khỏe, em sẽ làm hết sức mà!

***

Hai ngày sau, khi có kết quả tốt, tôi vui mừng khôn xiết, muốn gọi anh chị ấy để báo tin vui, thế nhưng phone mãi vẫn không gặp được chị Tuyên, phone qua anh cũng không thấy ai cầm máy, tôi đành để lại lời nhắn:

-Xin hãy đến văn phòng gặp em chiều nay lúc 6:00 sau khi anh chị xong công việc nhé...Có tin vui!

Hôm ấy là thứ năm, ngày tôi trực đến 8:00 tối. Khoảng 6:15 tôi nghe tiếng phone reng, cô thư ký báo tin cho biết là ông bà Trần đã đến với một người đàn ông nữa, em trai của anh Tuyên, tên Thanh, đợi tôi ngoài phòng khách.

Tôi đứng lên đi ra đón ba người vào. Vào đến phòng, Thanh ngồi ở ghế bên cạnh, còn hai vợ chồng ngồi đối diện với bàn làm việc của tôi; tôi sung sướng, mặt mày hớn hờ, tuyên bố ngay tin vui cho mọi người:

-Anh chị sắp làm chủ nhà rồi đó! Hồ sơ của anh chị đã được chấp thuận. Chúc mừng anh chị nhé!

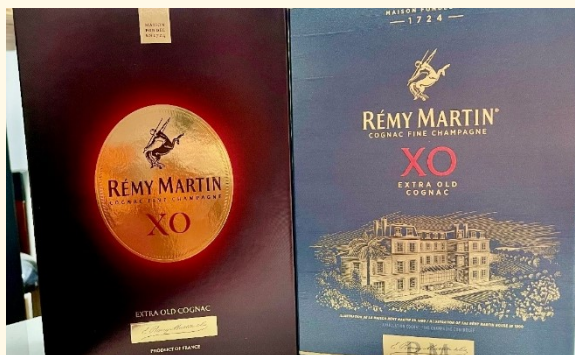
Tôi giang tay ra định ôm lấy họ để chúc mừng, chị Tuyên vội vàng cúi người xuống, mở một túi đen đem theo bên mình, lôi ra hai chai XO để lên bàn và một phong bì đầy cộm, tôi ngạc nhiên mắt mở to, nhìn ba món quà trên bàn với giá trị quá lớn, tim tôi đập như trống trong lồng ngực, anh Tuyên lên tiếng:

-Vợ chồng tôi có chút ít tấm lòng gửi biểu cô LyLy ăn Tết...

Chị Tuyên tiếp lời chồng:

-Không là bao nhiêu so với công lao của cô đã giúp đỡ tụi tôi, chúng tôi xin mang ơn cô cho đến suốt đời này...

Tôi nhìn sững hai người, lần đầu tiên trong 20 năm đi làm, tôi chưa có ai tặng cho những món quà quá sức giá trị như thế, cũng chưa bao giờ muốn trở thành người lạm dụng chức quyền để nhận lấy những món quà đắt tiền, tôi tưởng tượng như mình là những tên quan chức hối lộ mà ba đã từng kể tôi nghe khi ông còn tại chức ở Việt Nam, có những kẻ mua quan bán chức, lợi dụng chức quyền để hối lộ, ăn trên ngồi tróc thiên hạ, bóc lột dân đen... Tôi cảm thấy như bị xúc phạm, lòng tự trọng bị tổn thương, họ lấy tiền để mua chuộc tôi, hay để cám dỗ tôi!?

Người tôi bỗng run lên, giọng nghẹn lại, những giọt nước mắt tứa ra như mưa từng giọt, chảy xuống khắp mặt tôi, hai vợ chồng và cả Thanh hốt hoảng, đứng dậy vây quanh tôi, hỏi dồn dập lo lắng:

-Cô LyLy... cô LyLy... cô... sao... vậy? cô... có mệt không?

Tôi nhẹ nhàng lắc đầu, không biết phải giải thích ra sao, một lúc sau tôi mới lên tiếng run run:

-Các anh chị... tưởng là tôi... ăn hối lộ hay sao chứ?! ... Tưởng lấy tiền ra để dụ tôi sao? Tôi...

-Không không đâu! Cô hiểu lầm chúng tôi rồi, chúng tôi mang ơn cô, không có gì đền đáp được ơn này nên chúng tôi tìm đồ tốt đến biếu cô, chứ đâu có hối lộ gì đâu chứ! ...Cô đừng nghĩ vậy nhé!

Tôi chỉ vào bao thư đặt trên bàn:

-Vậy chứ đây là gói gì đây?

-...Là gói tiền!

-Tiền là hối lộ đó! ... tôi không nhận đâu, hãy đem ra khỏi văn phòng tôi đi! Ở đây có luật...cấm...

Thanh lúc này mới lên tiếng, nửa đùa nửa thật:

-Cô LyLy đây rất thẳng tính và dễ mến mà tôi chưa từng gặp, cô cho tôi cái cảm nhận đầu tiên ... muốn làm tri kỷ với cô đó! ... Anh chị tôi muốn tặng cô hai chai XO này là thật vì muốn san sẻ niềm hạnh phúc của mình cho những người xung quanh, mà cô là người trực tiếp giúp họ....Còn cái gói mà cô nói “hồi lộ” đó, là số tiền 15k, anh chị tôi muốn bỏ vào công băng mới mở của họ để trả tax và mọi thứ phát sinh sau khi mua nhà; cô LyLy hiểu hơi “nhanh” quá đó thôi!

Khuôn mặt chị Tuyên lúc này giãn ra, vui vẻ:

-Hồi đầu tiên gặp cô LyLy là mình mến lắm vì dễ thương và tính tình ngay thẳng, cô rất hay giúp đỡ mọi người mà không muốn người ta trả ơn, nhờ vậy mà cô được tiếng tốt và chúng tôi những người mang ơn càng nhớ ơn cô hơn nữa... Cô sẽ là người coi công cho tụi này đến 30 năm sau khi trả xong cái nhà luôn có phải không? Tôi tin tưởng cô và sẽ coi cô như người nhà vậy, cô cho phép nhé.

Lúc này tôi mới thở ra nhẹ nhàng, xấu hổ:

-Em... xin lỗi đã ... hiểu lầm, em làm việc ở đây để giúp đỡ mọi người, nhất là người đồng hương mình, em không muốn vì thế mà bị người ta nói là ăn hồi lộ hay tham quà cáp biểu xén của khách hàng đâu, ở đây mỗi người đều có một chỉ tiêu, ai đạt được thành tích thì ngân hàng sẽ thưởng cho mình bonus vào cuối năm; rượu bánh, trái cây hoặc những món quà nhỏ, tụi em có quyền nhận, nhưng những “phong bì” thì tụi em không được phép nhận đâu, giám đốc nhà bank biết sẽ đuổi ngay đó! Mà riêng em cũng không muốn mình bị mang tiếng nữa, các anh chị hiểu không? Em chỉ xin giữ một chai XO coi như món quà giao hữu giữa mấy anh chị em mình là nhiều rồi...

Năn nỉ tôi mãi vẫn không được, họ đã đem về một chai.

Ngày ăn tân gia, vợ chồng anh chị Tuyên mời tôi và cô thư ký đến tham dự, nhà bank đã gửi một chậu hoa glaioul trắng với một chai rượu champagne lớn trong hộp gỗ có hai chiếc ly dài làm quà mừng; ngôi nhà cottage rộng rãi khang trang, có sân cỏ sau nhà rộng, phía trước có Fountain nước phun thật đẹp. Các con chị Tuyên chạy đuổi nhau cười vang, thật hạnh phúc.

Chúng tôi vui vẻ ăn uống, nói chuyện cho đến khuya, tôi được mọi người quý mến, anh chị Tuyên giới thiệu tôi với họ hàng, bạn bè chị, khi tôi ra về, họ còn cố nhét tặng lại tôi thêm một chai XO nữa cho đủ cặp, rồi gói cho tôi một bịch thật to đồ ăn mà tôi không có thì giờ ăn vì phải giao thiệp, làm quen thêm với những khách hàng tiềm năng trong buổi tiệc.

Từ ngày đó tới nay, năm năm trôi qua, bốn lần đến nhà họ vào dịp lễ cuối năm, căn nhà luôn vang tiếng cười vui, căn nhà mà anh chị ấy nói luôn đem lại điều may mắn, tài lộc; chị

Tuyên đã mở một tiệm phở nhỏ, đặt com thán ở basement, có cửa ra vào riêng, bán nhỏ cho những người quen biết; hai đứa con đã lên bậc trung học, siêng năng, học giỏi. Mỗi lần có chuyện gì về ngân hàng đều phone gọi tôi như người trong gia đình:

-Cô Lyly ơi, năm năm hết term rồi, anh chị nên lấy thêm term nữa cố định hay tự do? Tiền hưu trí của tụi này lên bao nhiêu rồi? ... Anh chị may mắn có duyên quen em, mấy người bạn chị vào nhà bank gặp em, cũng khen em hết lời... Đúng là một người làm quan cả họ được nhờ!

-Dạ chị và các bạn chị quá khen thôi, em cũng như những nhân viên ngân hàng khác, chỉ có cái là mình là người đồng hương thôi.... Để mai đi làm lại, em sẽ xem rate ra sao rồi mời anh chị đến nói chuyện cho ra ngô ra khoai trước khi ký tên nhe.

-Cám ơn cô quá chừng, không có cô thì làm sao mà tụi này có ngày hôm nay...

***

Bóng xe của anh chị Tuyên khuất sau con đường chính vào nhà tôi, khệ nệ xách những món quà của anh chị ấy vừa biếu vào nhà, nào là kẹo chocolate, cặp bánh chưng, gói mứt, cặp rượu, gói trà xanh thơm.

Tôi nhớ câu chị hay nói đầu môi mỗi lần tôi từ chối nhận quà:

-Mình là người đồng hương mà em, đừng ngại nhé!

*Xuân về rục rờ niềm vui,
An Khang thịnh vượng, lộc đầy quanh năm.
Bình yên ở lại ghé thăm,
Vạn điều như ý – Tết xuân an lành*

Sỏi Ngọc

Montreal, 31 Dec 25

VIỆT NAM HỒN Bánh Chưng Xanh

*Chúc cả dân mình hưởng bánh ngon
Bởi nguyên tinh kết Việt Nam hồn
Ngay thời lập quốc đã khai sáng
Hiện tại lý hương vẫn bảo tồn
Hậu duệ sao quên đây: Quốc tuij
Cháu con mãi nhớ đó: Tông môn
Hằng năm phải có trong ngày Tết,
Còn Bánh Chưng Xanh, Nước Việt còn!*

*Còn Bánh Chưng Xanh, Nước Việt còn!
Sống nguyên sao xứng phận làm con
Phận đời giữ vững lòng chung thủy
Lễ đạo luôn tìm tính sắt son
May dẫu xa quê, đừng mất gốc
Hiện đang lạ nước, chớ quên nguồn
Nghe kìa Ngựa hí vang ngoài ngõ,
Chúc cả dân mình hưởng bánh ngon.*

Thái Huy Jan/16/26

NIỀM VUI RỰC RỠ

*Bên thềm rực rỡ ánh đào khoe
Ai cũng ca khen đẹp quá hè
Cảnh vật thời đây khởi phần chân
Thiên nhiên tự đó tạo sum sê
Quây quần đón tết vui gia đạo
Thoải mái mừng xuân gặp bạn bè
Chén tạc chén thù chi hạnh phúc
Chi còn hơn nữa, tiếp thêm be...*

Thái Huy Jan/15/26

ĐÓN XUÂN

*Trời đất chuyển mình thể võ đa
Cây thời đâm nụ trở muôn hoa
Khoe màu rực rỡ trong sương sớm
Tỏa sắc lung linh dưới nắng tà
Dây đỏ hân hoan chào đón tết
Muôn dân phấn khởi sẽ chia quà
Xây tình thân ái, vui an lạc
Bình Ngô nghinh mừng mình chúa ra.*

Thái Huy Jan/14/26

Tưởng Chỉ Là Ảo Ảnh

Yên Sơn

Đêm vẫn luôn là người bạn thầm lặng nhất của tôi. Khi mọi âm thanh ngoài kia lắng xuống, cũng là lúc những tiếng nói trong lòng tôi bắt đầu vang lên rõ hơn. Không cần nhạc, không cần lời, trái tim tự khởi động bản giao hưởng của riêng nó, trầm, dài và nhiều khoảng lặng. Tôi không biết từ khi nào mình trở nên nhạy cảm với những khoảng trống đến thế. Chỉ biết rằng mỗi khi đêm về, tôi lại thấy mình sống thật hơn bao giờ hết, dù trong sự thật ấy luôn có một chút chên vênh.

Có những đêm, tôi tự hỏi, “Liệu mình đang nhớ một người thật, hay chỉ đang nhớ cảm giác từng được yêu thương?” Câu hỏi ấy không có câu trả lời, nhưng nó cứ ở lại, giống như ánh đèn đường nhấp nháy ngoài phố, mờ mờ để không nhìn rõ, nhưng cũng đủ sáng để khiến tôi không thể nhắm mắt.

Tôi từng gặp một cô gái vào một buổi chiều mùa thu. Chỉ một thoáng chạm vào ánh mắt, nụ cười và bờ tóc đen huyền chảy tràn xuống đôi bờ vai mảnh mai của

nàng. Dù một thoáng rất ngắn nhưng không hiểu sao tôi vẫn còn nhớ rõ từng chi tiết – mái tóc hơi rối vì gió lộng, bàn tay chạm nhẹ cốc cà phê, ánh mắt loé sáng lên một chút bối rối rồi vội vội đậu vào đáy cốc, đôi môi tươi thoáng mỉm cười như vừa chợt nghĩ tới một điều thú vị nào đó.

Và chỉ có thế, không có giao tiếp, không ai biết tên ai. Nhưng kể từ hôm đó, trong tâm tư tôi có chút lay động mỗi khi chợt nhớ ánh mắt đó, nụ cười đó, dáng vẻ bối rối đó... Thời gian cứ thế lặng lẽ trôi qua. Có đôi lần đôi chân dắt tôi tới chốn cũ chỉ để thấy lòng rung rúc nhớ một cách bàng quơ giữa quán xá đầy người xa lạ. Và cũng có đôi khi, giữa phố đông người, tôi bất giác ngoái nhìn chỉ vì thấp thoáng thấy một sợi tóc huyền chảy ngập bờ vai. Rồi tôi chợt nhận ra... dường mình đang tìm một bóng hình không chắc chắn tồn tại.

Có phải đó là tình yêu không? Tôi không chắc. Nhưng từ khoảnh khắc xa xưa ấy, tôi bắt đầu thắc mắc, “Phải chăng con tim có lý lẽ riêng của nó mà lý trí không hề biết được?”* Điều suy nghĩ ấy làm tôi cảm thấy cô đơn. Cô đơn không phải là thiếu người ở bên, mà là khi trái tim quá lâu không tìm thấy nơi để chạm vào.

Một đêm, tôi nghe mình thì thầm trong vô thức, “Người ơi, người đang ở nơi đâu...” Âm thanh ấy nhẹ đến mức tưởng như chỉ là tiếng gió, nhưng lại đủ khiến tôi giật mình. Tôi nhận ra mình đã bước quá sâu vào một giấc mơ không có thực. Trái tim cố bám víu vào cảm xúc, trong khi lý trí không ngừng kéo tôi về với những giới hạn rõ ràng. Giữa hai lực kéo ấy, tôi không biết xoay trở ra sao mà cảm thấy như mình đang bị lạc lối, chỉ còn nghe được nhịp đập rã rời của tim mình.

Có thể đó là ảo ảnh. Có thể từ đầu đến cuối, cô gái ấy chỉ giống như một giọt sương, đẹp nhưng mong manh, tồn tại trong giây lát rồi tan biến. Nhưng không phải vậy, bóng dáng ấy vẫn chập chờn, chập chờn làm tôi lẫn lộn giữa nhớ và quên, giữa mơ màng tìm kiếm. Tôi tự biện minh, “Ừ có cái gì để khắc khoải, hoài mong còn hơn là thui thui một mình một bóng.” Tôi nghĩ đó cũng là một cách để trái tim tự do theo tiếng gọi của nó. Và bằng ký ức, bằng hy vọng, hoặc bằng bất kỳ điều gì có thể níu giữ cảm giác rằng mình vẫn đang sống với những niềm tin rất con người.

Rồi một hôm, tôi quyết định không mong chờ nữa. Tôi nhất quyết bước ra khỏi chiếc vỏ của riêng mình. Tôi quanh quẩn dạo phố được một lúc rồi bỗng nhận ra

mình lại bước vào quán cà phê cũ trong vô thức. Nhìn quanh thấy chỗ ngồi cũ, ở chiếc bàn bên khung cửa sổ nhìn xuống dòng người, vẫn còn trống. Tôi ngồi xuống gọi một tách cà phê đen, không đường...

Và rồi... một cô nương bước vào làm tôi giật mình. Nét đẹp của cô gái có làm tôi xao xuyến một chút. Nhưng khi âm thầm quan sát tôi không thấy những dấu vết đã hằn trong tâm khảm tôi xưa nay. Nhưng lạ thay, tôi không thất vọng. Tôi cố đứng đưng, mỉm cười vu vơ trong cam chịu.

Cô gái ấy ngồi ở bàn bên cạnh. Mắt nhìn xa xăm, tay giữ tách trà nóng. Cô không hề biết tôi đang quan sát cô như muốn tìm kiếm một thứ gì đã vượt khỏi tầm tay. Ngồi một lúc khá lâu, có lẽ cô trông đợi một điều gì đó. Nhưng rồi cô đứng dậy bước ra khỏi quán và tôi cũng nới bước ra về. Tối hôm đó, khi trở về nhà, tôi lại ngồi bên khung cửa sổ để lắng nghe tiếng lòng mình đang gõ từng nhịp theo thời gian trôi rất chậm.

Tôi không biết ngày mai duyên nghiệp sẽ đưa tôi đi về hướng nào của tình yêu. Nhưng tôi biết, trước khi yêu một ai khác, tôi cần học cách đứng vững một mình với con tim rộng mở. Vì tôi hiểu rằng, tình yêu thật sự không đến để lấp đầy khoảng trống. Nó đến khi khoảng trống ấy đã đủ bình yên. Và dù tình yêu có đến dưới dạng thật hay ảo ảnh... tôi vẫn sẽ đón nhận nó bằng một trái tim chân thành. Bởi vì, sống trên đời, đôi khi chỉ cần có một trái tim biết cách rung động và một tâm hồn biết rằng mình vẫn còn hy vọng.

Gặp Lại Người Xưa

Ngày hôm đó, tôi đi dọc con phố quen thuộc, nơi mà hàng cây đã chuyển màu vàng nhẹ của mùa thu. Gió nhẹ thổi, nhắc nhở tôi về những ký ức xưa, về một cô gái mà tôi chưa bao giờ biết tên, nhưng lại in sâu trong tâm trí. Tôi không biết tại sao lại chọn bước vào quán cà phê cũ. Lướt mắt nhanh bên trong quán thấy mọi thứ dường như vẫn giữ nguyên kể từ lần cuối cùng tôi bước vào. Tôi có chút ngập ngừng, nửa muốn quay lưng nửa muốn ngồi lại, rồi tự nhủ lòng, "Thôi thì đã đến thì ngồi lại vậy."

Khi tôi tìm được chỗ ngồi, ánh sáng vàng nhẹ chiếu xuống bàn gỗ cũ, cùng với mùi cà phê rang thơm lừng. Tôi hít một hơi thật sâu, chờ người bồi bàn đến. Nhìn

kỹ chung quanh, tôi bỗng giật mình, cố kìm lại nhịp tim đang đập dồn dập. Ồ kìa! Cô gái của mùa thu năm ấy, một dáng hình quen thuộc đến mức tôi thấy ghen ở cổ. Ánh mắt trầm lắng, sâu thẳm ấy khiến tôi như bị hút vào một không gian riêng, nơi thời gian dường như ngừng trôi.

Tôi tiến lại gần, từng bước một, trái tim vừa hân hoan vừa bồn chồn. Bước chân tôi nặng trĩu, từng bước một vì sợ rằng khoảnh khắc này chỉ là giấc mơ của chính mình.

Tôi bước nhẹ đến đứng trước mặt nàng. Cô ấy mở tròn mắt nhìn lên, giọng thì thầm, nhẹ như tơ.

– Anh!

Tôi đứng im như pho tượng mấy giây, nhìn vào mắt nàng, cố tìm kiếm những điều tôi đã tưởng tượng suốt bao năm qua.

– “Em... là người... mùa thu trước?” Tôi hỏi, giọng trầm trầm nhưng có nhiều xao động.

Khoảng lặng tràn ngập căn phòng. Chỉ còn tiếng tách cà phê đặt xuống bàn, tiếng gió xào xạc qua cửa sổ, và nhịp tim của cả hai chúng tôi mạnh đến mức tưởng chừng vang vọng cả góc phố.

Nàng mỉm cười, một nụ cười vừa quen vừa xa lạ.

– Anh... vẫn nhớ em sao?

Tôi gật đầu, cố kìm lại cảm xúc,

– Nhớ... mọi thứ. Mỗi chi tiết, mỗi ánh nhìn, mỗi khoảnh khắc mà em chưa từng biết. Và... tôi không biết mình đã chờ đợi bao năm qua để mong gặp lại em.

Nàng khẽ cười, ánh mắt lấp lánh một nỗi xúc động mơ hồ.

– Em cũng vậy... Em đã nghĩ là mình sẽ không bao giờ gặp lại anh.

Tim tôi như vỡ òa. Tất cả những ngày đêm cô đơn, tất cả những ảo ảnh, tất cả nỗi nhớ và mong chờ, bây giờ hội tụ trong khoảnh khắc này, nơi tôi có thể chạm vào sự thật. Tôi tự động ngời xuống đối diện nàng, nắm tay nàng thật chặt, và lần đầu

tiên, tôi cảm nhận rõ ràng, tình yêu không chỉ là nhớ nhung, mà còn là gặp lại, là hiện tại, là sự kết nối thực sự.

Chúng tôi ngồi bên nhau, không cần nói nhiều, chỉ lắng nghe hơi thở của nhau. Thế giới ngoài kia có thể vẫn rối ren, nhưng trong khoảnh khắc này, mọi ảo ảnh đều tan biến. Tôi nhận ra rằng, đôi khi, con tim phải đi qua bão tố của tưởng tượng để nhận ra những gì rất thật. Và tôi biết, từ đây, câu chuyện của chúng tôi sẽ không còn là ảo ảnh nữa. Bởi vì giờ đây, người mà tôi thầm yêu trộm nhớ không còn là hình bóng trong ký ức, mà là một hiện thực mà tôi có thể nắm tay, và cùng bước đi bên nhau.

Hồi Ức

Chúng tôi rời quán cà phê, bước ra con phố rợp lá vàng. Gió mùa thu thổi nhẹ, mang theo hương lá khô và nỗi nhớ của nhiều mùa thu trước. Tôi cảm giác tim mình vẫn còn đang đập mạnh, vừa sợ hãi, vừa háo hức. Mỗi bước chân bên nàng, tôi như đi qua cả một thế giới ký ức, nơi mà thời gian chưa từng chia cách chúng tôi ra.

– Anh... thật sự nhớ em nhiều đến vậy sao? Nàng hỏi, giọng dịu dàng nhưng có chút run rẩy.

Tôi nhìn thẳng vào mắt nàng, nơi ánh sáng của đèn đường nhảy múa trên mí mắt, phản chiếu nỗi xúc động sâu thẳm.

– Vâng... từng ngày, từng giờ. Có những lúc tôi tự hỏi liệu mình có đang tưởng tượng ra tất cả không. Nhưng... hình ảnh em luôn sống trong tim tôi, sống rõ ràng như một hiện thực không thể phai.

Nàng khẽ cười, nhưng đôi mắt long lanh như sắp rơi lệ.

– Em cũng vậy... Em từng sợ rằng nếu gặp lại anh, mọi thứ sẽ trở nên xa lạ, hoặc tệ hơn, em sẽ quên đi cảm xúc cũ. Nhưng bây giờ... em biết, em chưa bao giờ quên.

Chúng tôi dừng lại trước một hàng cây, lá vàng bay khắp nơi, rơi lác đác trên vai nàng, vai tôi. Tôi đưa tay vuốt nhẹ một chiếc lá rơi, rồi khẽ chạm tay vào má nàng. Khoảnh khắc ấy, đơn giản mà gây xúc động khiến tôi không dừng được, cúi xuống

hôn nhẹ vào vành môi mong ướt. Bất chợt vòng tay nàng ôm cổ tôi ghì xuống. Thời gian như ngưng đọng và con sóng lòng rào rạt dâng lên.

– Anh có biết rằng em đã nhiều lần trở lại nơi này không?

Tôi thảng thốt:

– Anh cũng thế. Cũng như hôm nay.

Nàng vòng tay ôm tôi thật chặt:

– Từ đây chúng ta sẽ không còn phải tìm kiếm nhau nữa.

Tôi gật đầu, nở nụ cười rồi hôn vội lên tóc nàng:

– Vâng, vì chúng ta đã từng tìm kiếm nhau bao năm rồi. Và bây giờ sẽ không để mất thêm giây phút nào nữa.

Nàng nắm chặt tay tôi, và trong ánh sáng mờ ảo của đèn đường, tôi cảm nhận nhịp tim nàng hòa cùng nhịp tim tôi. Cảm giác này, vừa hồi hộp, vừa hạnh phúc làm tôi nhận ra rằng nó khác hoàn toàn với những ảo ảnh mà tôi từng trải qua. Đây là hiện thực mà không là những giấc mơ đầy khát khao đã làm chúng tôi già đi.

– Vậy... chúng ta sẽ bắt đầu từ đâu? Nàng hỏi, ngược nhìn tôi bằng đôi mắt tràn hy vọng.

Tôi mỉm cười, hít một hơi thật sâu, và trả lời:

– Bắt đầu từ chính khoảnh khắc này. Từ bước đi bên nhau, từ những điều nhỏ nhặt, từ từng giây phút mà chúng ta chọn để nhớ nhau và yêu thương nhau. Anh đã chờ đợi ngày này quá lâu... và anh không muốn bỏ lỡ bất cứ lúc nào.”

Nàng cười tươi, ánh mắt long lanh phản chiếu đèn đường, gió thổi tung mái tóc. Khi tình yêu đã chín muồi thì mọi tổn thương, mọi nhớ nhung đều trở thành một phần đẹp đẽ nhất của câu chuyện.

Tôi nắm tay nàng, bước đi trên con phố mùa thu, lá vàng rơi như những nốt nhạc tình, và lần đầu tiên, tôi cảm nhận được sống trọn vẹn trong tình yêu. Một tình yêu ngọt ngào, chân thật để khởi đầu của một chương mới trong đời.

Yên Sơn

Nhận Định Về Nội Dung Và Cấu Trúc

Bài Thơ "Thoang Thoảng Hương Xuân" Của Yên Sơn**

Trần Nam Ai

THOANG THOẢNG HƯƠNG XUÂN

Ngày tháng như thoi đưa
Người cũng già nhanh chóng
Như giọt sương vừa đọng
Trên đầu cành sáng nay
50 năm, mười sáu vạn ngày
Chuyện không thể nay đã là có thể
Chuyện có thể cho một thời dâu bể
Dẫu đã qua... Quay cổ lại bàng hoàng
Cùng với đất trời chào đón xuân sang
Mùa thay đổi chỉ thêm nhiều nuôi tiếc
Nhìn rừng thông bạt ngàn, xanh biêng biếc
Nhìn lại mình... mùa Thu chín, vàng tay
Hỏi em tôi có hay
Mùa xuân về rồi đó
Cúc rục vàng trước ngõ
Em vẫn biên biệt xa
Còn tôi như cội mai già
Đón xuân cũng rán nở hoa cùng mùa

*Dẫu còn tiếc nhớ hương xưa
Nhưng thôi đành cũng... cho vùi lòng em*

*Muốn hay không xuân đã tới bên thềm
Thêm mùa nữa còn được bao mùa nữa
Cứ phó mặc cho đông tiền sập giữa
Xuân trên rìng... chờ trời đất đơm hoa*

Yên Sơn

***

1. Nội dung: mùa xuân như một phép thử của thời gian và thân phận

Thoang Thoảng Hương Xuân là một bài thơ viết về mùa xuân, nhưng không đặt trọng tâm vào sự khởi đầu hay tươi mới theo nghĩa thông thường. Trái lại, mùa xuân trong thơ Yên Sơn hiện ra như một điểm tựa để con người ngoái nhìn thời gian đã đi qua, đối diện với tuổi tác, chia lìa và những giới hạn không thể đảo ngược của đời sống.

Ngay từ khổ mở đầu, hình ảnh thời gian được đặt trong thế đối chiếu trực diện với con người:

*Ngày tháng như thoi đưa
Người cũng già nhanh chóng*

So sánh “ngày tháng” với “thoi đưa” và “người” với “giọt sương vừa đọng” tạo nên cảm giác mong manh và cấp tốc, trong đó con người không còn là chủ thể làm chủ thời gian mà là kẻ bị thời gian cuốn đi. Đây là giọng điệu nhất quán xuyên suốt bài thơ: chiêm nghiệm hơn là than thở, chấp nhận hơn là phản kháng.

Cụm hình ảnh “năm mươi năm - mười sáu vạn ngày” mang tính toán học, gần như khô khan, nhưng lại tạo hiệu quả mạnh. Thời gian không còn là cảm giác trừu tượng mà được định lượng, khiến sự trôi qua trở nên nặng nề, khó né tránh. Từ đó, nhà thơ dẫn người đọc vào một chuỗi suy tưởng:

*Chuyện không thể nay đã là có thể
Chuyện có thể cho một thời dâu bể*

Ở đây, “dâu bể” không chỉ là biến động của thời thế mà còn là biến động nội tâm, sự đảo chiều của niềm tin, tình cảm và thân phận cá nhân.

Mùa xuân xuất hiện ở phần sau bài thơ không mang ý nghĩa tái sinh trọn vẹn. Nó gợi lên sự đối lập giữa thiên nhiên và con người: đất trời vẫn “chào đón xuân sang”, rừng thông vẫn “xanh biêng biếc”, cúc vẫn “rực vàng trước ngõ”, trong khi con người chỉ còn “nuối tiếc”, “biền biệt xa”, và tự nhận mình là “cội mai già”.

Hình ảnh “cội mai già” là một ẩn dụ trung tâm:

- Mai vẫn nở hoa
- Nhưng nở trong ý thức về tuổi tác và giới hạn

Sự nở hoa ấy không còn là hân hoan mà là một cố gắng mang tính nhân nhượng, thể hiện rõ trong câu:

Đón xuân cũng rón nở hoa cùng mùa

Đây là điểm rất đặc trưng của Yên Sơn: chấp nhận mùa xuân đến, nhưng không tự lừa dối mình rằng mọi thứ đều mới.

2. Cấu trúc: hình thức giang tấu và vòng lặp chiêm nghiệm

Về cấu trúc, bài thơ được tổ chức theo dạng giang tấu – một hình thức mang tính âm nhạc rõ rệt. Việc lặp lại gần như nguyên vẹn các đoạn thơ không phải là sự dư thừa nội dung, mà tạo hiệu ứng vòng xoáy suy tưởng: cùng một ý niệm, nhưng mỗi lần trở lại lại sâu hơn, lắng hơn.

Phần “giang tấu” đóng vai trò như một điệp khúc nội tâm, nhấn mạnh những mốc tư tưởng chính:

- Thời gian dài và không đảo ngược
- Mùa xuân đến bất chấp ý muốn con người
- Sự phó mặc mang tính triết lý hơn là buông xuôi

Việc lặp lại các khổ thơ cũng khiến bài thơ mang dáng dấp của một bản nhạc chậm, nơi cảm xúc không tiến về phía trước theo tuyến tính, mà quay vòng quanh một nỗi niềm trung tâm: nỗi bàng hoàng trước sự trôi chảy của đời sống.

Đáng chú ý là cách Yên Sơn sử dụng câu thơ ngắn – dài xen kẽ, có khi gần văn xuôi, có khi rất nhạc tính, phản ánh đúng trạng thái tâm lý: lúc dồn dập suy nghĩ, lúc lặng đi trong chấp nhận. Các dấu ba chấm (“...”) xuất hiện đúng chỗ, tạo khoảng lặng cần thiết, nhất là ở những câu mang tính buông tay:

Nhưng thôi đành cũng... cho vừa lòng em

Đây không chỉ là một kết thúc cảm xúc, mà là một lựa chọn tồn tại.

3. Đánh giá chung

Nhìn ở góc độ thi ca, *Thoang Thoảng Hương Xuân* không phải bài thơ tả xuân, mà là bài thơ suy niệm về thời gian, tuổi tác và sự chấp nhận. Cái hay của bài thơ nằm ở chỗ:

- Không bi lụy
- Không triết lý khô cứng
- Không cố tạo hình ảnh lạ

Mà giữ được giọng điệu trầm, đều, nhân hậu, rất nhất quán với phong cách Yên Sơn.

Cấu trúc giang tấu, nếu nhìn thuần túy văn bản, có thể gây cảm giác lộn, nhưng nếu đặt trong tổng thể tư duy thơ – đặc biệt khi hướng đến phổ nhạc – thì lại là một lựa chọn hợp lý, giúp bài thơ có nhịp thở dài và sức ngân.

Sau cùng, *Thoang Thoảng Hương Xuân* không để lại ấn tượng bằng một câu kết mạnh, mà bằng một cảm giác lingering – cảm giác xuân vẫn đến, đời vẫn trôi, và con người học cách đứng yên mà đón nhận.

Trần Nam Ai

Ngày Xuân tới

Thơ : NC Thiện
Nhạc : THIÊN PHƯƠNG

Ngày Xuân tới hồi sinh muôn vạn vật. Sao lòng ta khô héo chẳng tươi
mẫu. Ta vẫn nhớ khi xưa thuở ban đầu. Bao nao nức bao niềm mơ nổi
ước. Những buồn giận mãi theo ta từng bước. Biết nói sao và biết làm
sao? Khi đã rõ khổ đau là định mệnh. Đất ơi! Ta muốn nằm
yên. Để không còn khao khát sống tươi vui. Kiếp thế
lương bao năm tháng ngậm ngùi. Ta sợ lắm những đêm dài nung
nấu. Những trưa buồn không hiểu thấu vì đâu.
Đêm nay giao thừa lòng tá tới xác pháo. Nỗi niềm
riêng đầy đọa tâm tư. Cha Mẹ ơi đừng giận đứa con hư. Hãy coi
nó như là đã chết. Mùa Xuân đến hồi sinh muôn vạn
vật. Sao lòng ta khô héo chẳng đơm hoa. Không thể
làm gì đến đáp Mẹ Cha. Xin Cha Mẹ hãy thứ tha.

Quen nhau mùa Xuân

Rumba & Bossanova

THIÊN PHƯƠNG

Ta quen nhau mùa Xuân. Ngàn mai, đào đua
nở. Tim reo chung nhịp thở đón nhận tình yêu thương.
Trời mùa Xuân trong xanh. Chim ca hát trên cành. Ta cùng nhau đi
bước, ghi kỷ niệm chúng mình. Rồi mùa Xuân qua mau. Ve sầu buồn tiếng
nhạc. Áo trắng rời sân trường. Đưa người ta mến thương. Trong vòng tay nhưng
nhớ. Bao kỷ niệm êm đềm. Mây hồng trời chiều
quê. Đường xưa chung lối về. Hẹn hò bên suối vắng. Yêu
nhau tình đậm mê. Lá vàng rơi lá tả. Mùa Thu đã đến
rời. Người về nơi phố vắng. Tạm xa người yêu ơi!
Những ngày ta xa nhau. Lòng thương nhớ u
hoài. Màu vàng màu hoa cúc. Hay màu thương nhớ nhau?
Mưa chiều đông lạnh giá. Thu qua trời sang Đông. Đôi ta chung thiệp
hồng. Rượu nóng hoa pháo đỏ. Đưa ta về bến mơ.

Fine

XUÂN NHỚ MẸ

VERSION C. REVISED OCT 16 2021

ý thơ Thanh Hùng
nhạc Thiên Phương

4 *Dm* Từ khi con xa vắng cố hương. Lông luôn vướng vấn mãi người
7 thương. Nhớ mẹ thuở xưa bên thềm vắng. Xuân đến nghe
11 ngào trong nắng mưa. Lâm sao quên được kỷ niệm xưa?
14 Dư âm tiếng pháo đón giao thừa. Mẹ tôi từng bước sang đầu
19 ngõ. Đón gió giao mùa nhớ xuân qua. Đầu cón chi nữa mẹ hiền
23 ời. Từ nay cách biệt cố hương rồi. Con gửi hồn con trời viễn xứ. Rằng con lông
28 trĩu nặng vấn vương. Có ai về thăm trời nước Việt? Cho tôi nhắn gửi ngàn lời
34 thơ. Có ai về thăm trời xứ Việt? Cho tôi nhắn gửi vạn lời thương.
38 Xin nhắn dùm tôi với mẹ hiền. Cầu mong mẹ vẫn mãi bình yên.
Nguyện cho quê mẹ thôi giông tố. Con sẽ về bên mẹ, mẹ hiền ời!

copyright 2015 by Thiên Phương (San Jose, CA)

Có Những Niềm Vui Năm Mới

Sương Lam

Đây là bài số bảy trăm chín mươi bốn (794) của người viết về chủ đề Thiên Nhân trong khu vườn Một Cõi Thiên Nhân của trang văn nghệ ORTB

Bây giờ đã bắt đầu một năm mới. Mọi người dần dần làm quen với những sinh hoạt của năm mới như khi viết “check” trả tiền nhà, tiền điện, tiền bảo hiểm v.v.. bạn phải để ý đề ngày cho đúng năm 2026 nhé.

Có những cá nhân nhân dịp đầu năm này cũng thiết lập một chương trình sinh hoạt riêng cho mình: ăn uống, tập thể dục như thế nào để làm sao không cho “phát triển thêm bề ngang”. Quý vị phu nhân ở xứ Mỹ này đều sợ bị chê là “phì nhiêu” quá! Quý bà ai cũng muốn được khen là: “Đạo này chị ốm bớt nên mặc áo dài có eo ghê!” Thích nhé!

Còn quý ông cũng nhất quyết lên kế hoạch kiêng uống rượu, kiêng hút thuốc, bớt ăn chất béo để cho lượng Cholesterol không tăng theo “cấp số nhân” và không bị

cao máu nhiều hơn năm cũ nữa để mà sống hưởng phước với số tiền hưu trí của ông Trump phát hàng tháng. Vui nhỉ!

Khi đi sưu tầm tài liệu viết bài tôi tìm được bài thuyết giảng của Hòa Thượng Tịnh Không trên Internet về đề tài “Thay đổi cách sống”, xin được chia sẻ cùng các bạn.

Hòa Thượng đã nêu lên quan niệm giáo dục đạo đức đời sống của Đông Phương Trung Quốc và Tây Phương Âu Mỹ.

Đông Phương cho rằng đời người có bốn giai đoạn như bốn mùa Xuân, Hạ, Thu, Đông của đất trời.

1. Dưới 20 tuổi như Mùa Xuân con người cần phải được giáo dục đạo đức.
2. Từ 20 - 40 tuổi như mùa Hạ con người cần phục vụ xã hội.
3. Từ 40 - 60 tuổi như mùa Thu con người cần truyền trao kinh nghiệm cho người kế thừa.
4. Sau 60 tuổi như mùa Đông con người cần về hưu để hưởng phước.

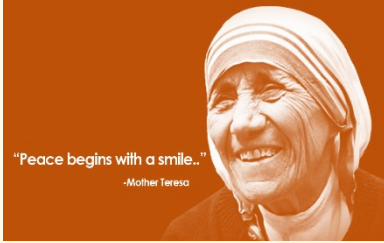
Trong khi đó Tây Phương lại quan niệm:

1. Tuổi trẻ là tuổi để hưởng thụ cho nên tuổi thơ được ví như đang sống trong thiên đàng.
2. Tuổi trung niên sống trong chiến trường tranh đua danh lợi
3. Tuổi già sống buồn thảm đi vào phần mộ.

Theo lời trình bày kể trên chúng ta cần phải chọn lựa và thay đổi cách sống như thế nào để có thể sống một cuộc đời an vui hạnh phúc, bạn nhỉ?

Trong khi đó thì Mẹ Têrêsa khuyên chúng ta:

Hãy cho nhau nụ cười

Có lần mẹ Têrêsa thành Calcutta kể lại câu chuyện như sau:

“Nhiều người đến thăm tôi tại Calcutta và trước khi ra về thường ngỏ ý với tôi: “Xin cho chúng tôi một lời khuyên để chúng tôi sống tốt đẹp hơn”.

Tôi liền bảo họ: “Quý vị hãy về và hãy ban tặng cho nhau những nụ cười. Một nụ cười cho vợ của ông. Một nụ cười cho chồng của bà. Một nụ cười cho con cái của ông bà. Hãy cười tươi với tất cả mọi người, bất luận người đó là ai. Với những nụ cười tươi như thế quý vị sẽ lớn lên trong tình yêu hỗ trợ”.

Nghe vậy một người trong nhóm hỏi tôi:

- Bà có lập gia đình không?

Tôi gật đầu và nói:

- Đôi khi tôi cũng cảm thấy khó nở một nụ cười với vị hôn phu của tôi.

Và mẹ Têrêsa kết luận:

- Đúng thế, Chúa Giêsu có thể đòi hỏi rất nhiều. Và chính khi Ngài đòi hỏi như thế thì không gì đẹp cho bằng nở một nụ cười thật tươi với Ngài

Lạy Chúa! Nụ cười không mất tiền mua, không phải vất vả cực nhọc để đi xa mang về... Nụ cười thật dễ dàng để xuất hiện trên môi miệng và trên khuôn mặt nhưng sao con lại thấy thật khó khăn vất vả để trao tặng nụ cười trên khuôn mặt của con cho những người xung quanh... Con đã thay thế nụ cười bằng những cái nhăn mặt méo mó, bằng những ánh mắt giận dữ, bằng những cái lắc đầu xua tay và đôi khi bằng những lời nói làm đau lòng người khác. Xin cho con luôn ý thức rằng: mỗi khi con mang nụ cười đến cho những người xung quanh chính là lúc con dâng lên Thiên Chúa tình yêu và nụ cười, sức sống và hy vọng của đời con. Amen.

(Nguồn: Sưu tầm trên Internet)

Nếu năm rồi chúng ta chưa có cơ hội cho nhiều hơn nhận, chưa trao hoặc không trao nụ cười cho ai cả thì trong năm mới chúng ta thử thay đổi cách sống để cuộc đời thêm nở hoa, bạn nhé!

Riêng tôi dù là đầu năm hay cuối năm tôi luôn sống trong tinh thần lạc quan với "**Có Những Niềm Vui**" của tôi và tôi muốn chia sẻ niềm vui này đến thân nhân thân yêu gia đình tôi và bạn hữu thân mến của tôi. Hy vọng Bạn sẽ cùng vui với tôi, Bạn nhé.

Có Những Niềm Vui

Có những niềm vui suốt đời nhớ mãi:
Thuở tuổi ấu thơ, theo mẹ đến trường
Mẹ nắm tay con, gửi trọn tình thương
Con đã vào lớp, mẹ còn trông ngó

Có những niềm vui, ngây thơ tuổi nhỏ:
Đánh đáo, chọi bi, đánh đũa, lò cò
Vô tư, khờ dại, chẳng chút âu lo
Chỉ biết giỡn đùa, quấy cha, nũng mẹ

Có những niềm vui, một thời coi nhẹ:
"Cồng sin", chép phạt, một thuở biết yêu
Ngó ngẩn theo ai, dáng liễu yêu kiều
Gửi lên thơ tình, nên vào trề học

Có những niềm vui, cười trong tiếng khóc:
Pháo cưới vu quy, con bước theo chồng
Một sáng mùa Xuân, có kẻ sang sông
Bỏ lại sau lưng, biết bao kỷ niệm

Có những niềm vui, phải đành dấu diếm:
Gặp lại cố nhân, đôi mắt vẫn tình

Sống lại trong tim tuổi mộng thư sinh,
Cuộc tình thứ nhất, học trò vụng dại

Có những niềm vui, mỉm cười sáng khoái:
Thấy kẻ thân yêu, được sống an bình,
Giữa cuộc trần ai, đau khổ sinh linh
Thân tâm tĩnh lạc, an vui, hạnh phúc

Hy vọng sau khi đọc xong bài tâm tình này, quý bạn sẽ thấy vui hơn, tinh thần thoải mái hơn, ăn được, ngủ được và sẽ không bao giờ hỏi “Tại Sao Không Ngủ Được” như Sư Cô Suối Thông giải thích dưới đây:

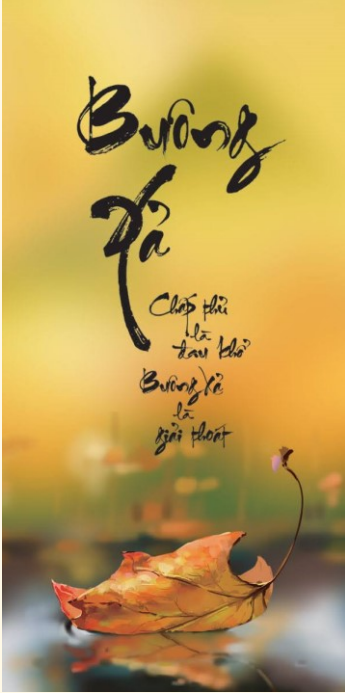
Tại Sao Không Ngủ Được – Sư Cô Suối Thông

Ai trong chúng ta cũng sẽ có lúc không ngủ được. Không phải không muốn ngủ, mà bởi có quá nhiều chuyện buông không đành. Vì suy nghĩ quá nhiều nên tâm tình phiền muộn. Vì trần trở quá mức mà thành ra trần trọc.

Con người sở dĩ mỏi mệt là vì cứ mãi đuổi theo những tham vọng không hồi kết, chất chứa nhiều toan tính, rối rắm trong lòng.

Dù bạn thông minh đến đâu cũng không thể nhìn thấu hết mọi việc. Bạn trí tuệ thế nào cũng không thể hiểu hết được lòng người. Dù bạn thanh bạch trong sáng cũng không thể tránh khỏi những nghi ngờ vụn vặt.

Cho nên điều gì cần buông thì nên buông xuống, đừng cố gắng đeo mang; chuyện gì nên quên thì hãy quên đi, đừng cứ mãi ghi nhớ. Đừng níu kéo một câu chuyện quá lâu, thời gian lâu ngày sẽ ảnh hưởng tới những việc khác, đêm đến không ngủ được. Tài vật, danh lợi vốn là vật ngoài thân, nếu biết xem nhẹ thì sẽ không mỏi mệt, giấc ngủ sẽ tự động tìm về. Lời không cần nói thì không nên nói, việc có thể cho qua thì cho qua, cần gì phải phân định rạch ròi hay luận bàn đen trắng? Bởi

trên đời, rất nhiều việc, hiểu rõ rồi thì tổn thương thần khí; rất nhiều người, nhìn thấu rồi chỉ tổn thương tâm tình!

Thế gian vốn không có chuyện mọi thứ đều thuận lòng, thôi thì tự tìm chút hợp ý vậy. Không có người thập toàn thập mỹ thì trân trọng chút bình yên trước mặt. Giữ tâm thái lạc quan đối diện tất cả.

Xem nhẹ thì vui vẻ, nhìn thoáng sẽ hạnh phúc, thân tâm đều không bị trói buộc thì đêm đến giấc ngủ cũng nhẹ nhàng.

Trích sách “SỐNG ĐỜI BÌNH AN”

Suối Thông sưu tầm & biên dịch

* Chúc mọi người ngủ ngon nha!

Kính chúc toàn thể quý độc giả và thân hữu Một Năm Mới nhiều sức khỏe, thân an trí lạc, dứt bớt được nhiều điều phiền não và làm được nhiều chuyện thiện lành.

Người giữ vườn Một Cõi Thiên Nhân

Sương Lam

(Tài liệu và hình ảnh sưu tầm trên mạng lưới Internet, qua điện thư bạn gửi-
MCTN 794-ORTB 1235-1-7-2025

Sương Lam

Khúc Đường Thi Cuối Năm

Võ Ngô

(1) Quả đất vẫn xoay chuyện thế thời

Khác chi sông biển nước đầy voi

Trên tay quá khứ không buông bỏ

Dưới mắt quang vinh chẳng chịu dòi

Khi cả năm châu bừng sức sống

Khắp nơi nhân loại tiến không thôi

Nhưng còn một chỗ lùi song bước

Nơi đó là nơi đất nước tôi.

(2) Nơi đó là nơi đất nước tôi

Như ngòi đáy giếng nước chưa voi

Miếng ăn không đói nên không đói

Chỗ ở còn dư mới chẳng dòi

Ngó chiếu canh bài đang điểm thắng

Nhìn bàn buổi tiệc chẳng ngừng thôi

Mặc ai đau đầu vì kinh tế

Đó lỗi tại người chớ phải tôi.

(3)Đó lỗi tại người chớ phải tôi

Có ai uống rượu nhìn chai voi

Cộng bao tiềm ẩn bao u uất

Nhân khúc nhiều khê mấy khúc dòi

Trăm việc suy cùng dăm buổi nhậu

Ngàn công gẫm chỉ trận cười thôi

Nếu như biết được vài câu đối

Viết xuống đôi dòng gởi đến tôi.

(4)Viết xuống đôi dòng gởi đến tôi

Bao nhiêu hận tủi phúc nào voi

Khi mà giặc Hán đang xâm lấn

Lúc đó Việt Nam hết đời dòi

Đất nước cắt chia không xét lại

Ruộng vườn giao nộp chẳng hề thôi

Cứ nhường nhịn mãi khi mai một

Đồ bản không còn tên nước tôi.

(5)Đồ bản không còn tên nước tôi

Sông sâu cạn đáy nước hồ voi

Thương thuyền bốn bể không lui tới
Dân tộc năm châu lại khó đòi
Cũng bởi tham quyền trên cố vị
Cho nên củng cố chỗ ngồi thôi
Cầm cân không biết cân tương tác
Nên bắt dân thường ... đó có tôi.

(6)Nên bắt dân thường ... đó có tôi
Làm ăn thua lỗ bạc tiền voi
Chỉ ghi dăm chữ xin tuyên thệ
Rồi hứa vài câu đến ghế đòi
Trăm việc khôn qua giàu giữ lại
Ngàn đòi đại đó khó ôm thôi
Hỏi oi thân chết thì chôn lấp
Đầu chết thì sao tôi hỏi tôi.

2023-01-19

Võ Ngô

Bài xướng:

Khúc Đường Thi Cuối Năm
Bàn chuyện buồn vui buổi vãn thời
Người như pháo Tết, kẻ chơi voi
Ván cờ lịch sử chưa tàn cuộc

Dâu bể xưa nay vẫn đời đời
Ngẫm chuyện nhân sinh, buồn quá nhỉ
Nghĩ câu thế thái, đón đau thôi
Nhấn người ở mãi phương xa đó
Uống rượu tiêu sầu có nhớ tôi
Uống rượu tiêu sầu có nhớ tôi
Nỗi sầu lớn quá khó mà vui
Đã xem lịch sử bao hưng phế
Mới thấy nhân duyên cuộc đời
Tìm chữ vô ưu mà chẳng thấy
Kiếm câu tình nghĩa xót xa thôi
Ngậm ngùi chuyện cũ thêm đau đón
Còn bạn thì sao - nhớ nhấn tôi

Còn bạn thì sao - nhớ nhấn tôi
Có bao giờ bạn thấy sầu vui
Bóng quê quận thắt câu vong quốc
Đất khách sầu miên chuyện đời
Ngọt đắng câu ca tình chiến hữu
Chua cay khúc hát bận lòng thôi
Cuối năm tuyết phủ mờ sông núi
Gặp chuyện vui buồn nhớ kẻ tôi

Gặp chuyện vui buồn nhớ kẻ tôi
Tuổi càng già, cuộc sống càng vui
Chán cho con tào xoay rồi chuyển
Nản chuyện trần gian đổi với đời
Vẫn biết làm trai thời lửa đạn
Thân về cát bụi chuyện thường thôi
Đêm nay cạn chén cuồng phong tửu
Tôi hát tôi đàn chỉ có tôi

Tôi hát tôi đàn chỉ có tôi
Lòng thương quê cũ chẳng hề vui
Thơ reo yên ngựa, tan rồi hợp
Nhạc lướt cung thương, phách đổi đời
Sông núi còn đau niềm thế sự
Quê nhà nói mãi chạnh lòng thôi
Chén rượu giao mùa sao mà lạnh
Lạnh suốt giang hà lạnh buốt tôi

Lạnh suốt giang hà lạnh buốt tôi
Ngoài kia trắng nước vẫn đầy vui
Sương rơi lũng thấp mờ nhân ảnh
Gió thổi mây cao bóng núi đời
Chí lớn không qua câu định mệnh

Thì ngàn mộng ước cũng đành thôi

Một bóng bên trời đêm trừ tịch

Mình một một mình mình một tôi

Lê Tấn Dương

Nhớ Rừng

Thế Lữ

(Lời con hổ ở vườn Bách thú)

Tặng Nguyễn Tường Tam

Gậm một khối căm hờn trong cũi sắt,

Ta nằm dài, trông ngày tháng dần qua,

Khinh lũ người kia ngạo mạn, ngẩn ngo,

Giương mắt bé diều oai linh rừng thẳm,

Nay sa cơ, bị nhục nhằn tù hãm,

Để làm trò lạ mắt, thú đồ chơi.

Chịu ngang bầy cùng bọn gấu dở hơi,

Với cặp báo chuồng bên vô tư lự.

Ta sống mãi trong tình thương nỗi nhớ,

Thủa tung hoành hống hách những ngày xưa.

Nhớ cảnh sơn lâm, bóng cả, cây già,

Với tiếng gió gào ngàn, với giọng nguồn hét núi,

Với khi thét khúc trường ca dữ dội,

Ta bước chân lên, dõng dạc, đường hoàng,
Lượn tấm thân như sóng cuộn nhịp nhàng,
Vờn bóng âm thầm, lá gai, cỏ sắc.
Trong hang tối, mắt thần khi đã quắc,
Là khiến cho mọi vật đều im hơi.
Ta biết ta chúa tể cả muôn loài,
Giữa chốn thảo hoa không tên, không tuổi.
Nào đâu những đêm vàng bên bờ suối,
Ta say mồi đứng uống ánh trăng tan?
Đâu những ngày mưa chuyển bốn phương ngàn,
Ta lặng ngắm giang sơn ta đổi mới?
Đâu những bình minh cây xanh nắng gội,
Tiếng chim ca giấc ngủ ta tưng bừng?
Đâu những chiều lênh láng máu sau rừng.
Ta đợi chết mảnh mặt trời gay gắt,
Để ta chiếm lấy riêng phần bí mật?
- Than ôi! Thời oanh liệt nay còn đâu?
Nay ta ôm niềm uất hận ngàn thâu,
Ghét những cảnh không đời nào thay đổi,
Những cảnh sửa sang, tầm thường, giả dối:
Hoa chăm, cỏ xén, lối phẳng, cây trồng;
Dải nước đen giả suối, chẳng thông dòng
Len dưới nách những mô gò thấp kém;

Dăm vùng lá hiên lành, không bí hiểm,
Cũng học đòi bắt chước vẻ hoang vu
Của chốn ngàn năm cao cả, âm u.
Hỡi oai linh, cảnh nước non hùng vĩ!
Là nơi giống hằm thiêng ta ngự trị.
Nơi thên thang ta vùng vẫy ngày xưa,
Nơi ta không còn được thấy bao giờ!
Có biết chăng trong những ngày ngao ngán,
Ta đương theo giấc mộng ngàn to lớn
Để hồn ta phảng phất được gần người,
- Hỡi cảnh rừng ghê gớm của ta ơi!

Nhớ Nguồn

Xin mạn phép họa với nhà thơ Thế Lữ
o 0 o
Khi vượt thoát nơi giam trong lồng sắt
Đoạn đường dài ta đã bước đi qua
Đến xứ người nghe , nói , tiếng ngu ngơ
Nơi đất khách bò lên từ vực thẳm.
Sau bao năm bị tù đầy giam hãm
Bọn cai tù dân tứ chiếng với làng chơi
Đám bản cùng , bọn học thức tiếp hơi
Theo ác đảng hại đời không lương lự.

Trước đốt sách , sau làm mù ngôn ngữ
Rồi phá đèn tẩy xóa dấu tích xưa
Để xây lăng thờ phụng một "cha già"
Dồn dân chúng phải lên rừng phá núi.
Khi tiếng thét căm hờn dân vang dội
Lúc cuộc đời khốn khó đến kinh hoàng
Chúng cướp công chiếm của rất nhẹ nhàng
Lấy máu đỏ tô màu cờ thắm sắc.
Mang Hoa văn hầu xóa nguồn Việt Quốc
Dụng Bùi Hiền đưa ngôn ngữ dở hơi
Viết La tinh , bút Hán chẳng cùng loài
Nên công của nô tài không được tuổi.
Bàn tay dơ khó rửa bằng sông suối
Đập chắn ngang sông Cửu nước tiêu tan
Miền nam xưa đồng ruộng lúa bạt ngàn
Bọn theo đóm ăn tàn mang chúng tới.
Bấy nhiêu năm nhục đời chưa rửa gội
Bọn Hán gian khơi ngọn lửa bập bùng
Đốt quê hương thiêu trụi hết núi rừng
Rồi đặt giống Hồ Mao thành đỏ hạt.
Ranh giới mất tai nghe lời ngọt mật
Môi với răng miệng hở phải vì đâu?
Khi túi tham mở miệng để gòm thâu

Tình đồng chí như áo nhàu dễ đổi.
Đến bên nhau toàn những lời gian dối
Lấy giống cây , chứa độc chất Tàu trồng
Bảo Cam / Lào đắp đập chặn đầu dòng
Nguồn phù sa ruộng vườn nay thiếu kém.
Những hung tin loa phường luôn giấu giếm
Núi rừng buồn hòa với gió vi vu
Bao uẩn khúc nằm dưới cảnh âm u
Lúc trời đất dò đầu ra thủ vĩ.
Nương độc đảng để dễ bề cai trị
Giết luân thường bỏ lễ nghĩa nhân xưa
Vòng thời gian xoay chuyển phút sang giờ
Nợ công quỹ chồng lên nhìn phát ngán.
Chức quan nhỏ , có lâu đài rất lớn
Cơ ngơi to nằm ở giữa con người
Đất nước buồn sông bảo khế nguồn ơi!.

2024-06-25

Võ Ngô

Ông Lái Đò

Võ Ngô

Trên sông một bóng con thuyền
Cắm sào đợi khách không phiền lòng ai
Hôm nào có một chàng trai
Về đây nối lại những ngày thương đau .

Giọng ngâm , của người ca sĩ quen thuộc ngâm bốn câu thơ trên đã khiến lòng của tôi chùng xuống không ngờ . Đó là bốn câu thơ đầu mào của bản nhạc Ông Lái Đò của nhạc sĩ Hiếu Nghĩa , nêu tôi không lầm . Giọng ngâm quá hay của người ca sĩ làm cho nỗi niềm tâm sự của ông lái đò bên bờ sông vắng , càng thêm ai oán nã nề .

Nội dung bản nhạc này là hình ảnh của một ông lái đò bên bờ sông vắng rất xa vắng , có thể nói trên một bến sông rất hẻo lánh . Bản nhạc thay vì đưa tôi trở về với nếp sống kiêu hùng của những chàng trai yêu nước , âm thầm rời xa mái ấm gia đình để chiến đấu dành lại độc lập cho quê hương dân tộc lại khiến tôi liên tưởng đến những vị thầy , cô khả kính đã hiến dâng tâm huyết , đào tạo những lớp trẻ như tôi trở thành con người hữu dụng sau này .

o 0 o

Biến cố 30/4/1975 là một con lốc phủ lên đầu dân tộc Việt Nam , như một đàn chim võ tổ , những con chim Việt nhốn nháo bay khắp 5 châu để tìm mảnh đất lành , cho dù là xa lạ . Sự dã man và những đoàn thù sắt máu của người Phương Bắc đã khiến

những đứa con thân yêu của đất nước , bất chấp mọi hiểm nguy chực chờ trên dòng biển cả . Niềm đau của họ là phải lìa xa mái nhà thân yêu nơi chôn nhau cắt rún ; bỏ lại cha già mẹ yếu vợ trẻ con thơ . Đau lòng hơn những thiếu phụ vì tương lai của con cái mà đành bỏ lại người chồng thương yêu , còn kẹt trong tù cải tạo nơi phương trời xa xôi miền Bắc .

Lánh xa được nạn cộng sản , thoát khỏi bọn hải tặc , được đi định cư nơi xứ người là niềm ước vọng của những thuyền nhân . Nhưng ngay khi đặt chân trên đất lạ , họ lại phải đối đầu với những khó khăn khác . Đây là vấn đề hội nhập với hoàn cảnh mới , hoàn toàn mới đối với những người tỵ nạn . Phải hội nhập thật nhanh phải bươn chải , phải làm lụng vất vả , vì những người tỵ nạn vẫn còn trách nhiệm đối với những người thân không may nơi quê hương khốn khó .

Sau một thời gian không lâu , một số đã ổn định được cuộc sống , nếu không muốn nói là thành công . Nhưng bên cạnh đó lại có một số người khép mình trong nếp sống thật khiêm nhường , trong đó có những vị thầy / cô kính yêu của chúng ta .

Giữa ông lái đò và vị thầy , thoát nhìn ta chỉ thấy nét tương phản trong hầu hết góc cạnh nhưng xét về chiều sâu thì công việc của những vị thầy cô nào có khác với ông lái đò . Thầy cô của chúng ta , hằng năm tiếp nhận những học trò mới , dạy dỗ những điều hay lẽ phải , truyền lại tư tưởng của thánh hiền cũng như trau dồi cho học sinh bao nhiêu là kiến thức để làn vốn luyện cho tương lai .

Cùng một công việc như trên , ông lái đò :

Mới ngày nào trên bến sông vắng lạnh

Đời buồn tênh như lỗ một cung đàn

Thuyền đò ông mang nặng sầu cô quạnh

Lặng lẽ đưa bao khách lạ sang sông .

Sự đổ đạt hoặc những thành công trên đường đời , phải chăng là kết trái từ các phân bón , nụ hoa đã từng được quý ân sư vun đắp cho chúng ta từ buổi niên thiếu ? Trong số những người này , có được mấy người còn nghĩ đến công ơn của thầy mình ?

Hay là :

Khách qua đò ngày xưa hờ hững quá

Trả công ông để lại một vài xu

Họ với ông hai cảnh đời xa lạ

Sang sông rồi không một tiếng phân ưu .

Hơn hai trăm năm mất nước , một phần tư thế kỷ đã trôi qua , ngay cả lớp trẻ như chúng ta , nay còn lại gì ngoài tấm thân đi vào tuổi xế chiều . Thế hệ kế tiếp đang đâm chồi nảy mống , như báo hiệu tuổi đời thi nhau chùng chất lên vai chúng ta . Nhìn lại , một số bạn bè đã gối đã mỏi lưng đã còng , sau bao nhiêu năm vật lộn với cuộc sống . Có khi nào chúng ta suy gẫm lại :

Công Cha Nghĩa Mẹ Ơn Thầy .

Hình như trong chúng ta ai cũng đã ít nhiều báo hiếu mẹ cha ,nhưng nào mấy ai nhớ đến ơn thầy . Ngày xưa , khi còn ở quê nhà Thời VNCH thỉnh thoảng chúng ta còn thấy cảnh trò viếng thăm thầy với chút ít quà mọn tỏ lòng tri ân giáo dục . Ngày nay nơi đất tạm dung này , có được mấy người trong chúng ta nhớ đến những ông lái đò đã đưa chúng ta từ bờ ngu dốt đến bên kia bến bờ với một túi đầy ắp kiến thức , góp phần xây đắp nên cuộc sống khá tươi tốt này . Khách qua đò ngày xưa ít ra còn “ Trả công ông để lại một vài xu “ ; Những kẻ thành đạt hôm nay , thử nhìn lại xem , quí ân sư của chúng ta được đền đáp những gì ? có một vài vị thầy , khi nhìn thấy học trò cũ từ xa , đã âm thầm tránh chạm mặt chỉ vì trước đó những người học trò này đã không còn nhận ra . ? . mình !!!

Nhìn chung , thường thường lớp trẻ dễ thành hội nhập và thành công trên xứ người hơn lớp già , đặc biệt là các vị thầy của chúng ta . Có phải chăng vì chúng ta giỏi hơn lớp trước ? Không hẳn thế . Đúng chẳng là vì chúng ta còn trẻ nên dễ chấp nhận mọi đổi thay của cuộc đời , trong khi ấy , những thầy cô khi sang được nơi đây, vì tuổi đời đã lớn nên khó hội nhập với cuộc sống mới . Bên cạnh đó, các vị còn đối diện bao nhiêu là trách nhiệm trên vai , nào là thân nhân còn kẹt lại nơi quê nhà , nào là phải lo cho con cái , và phải bươn chải lo miếng cơm manh áo cho gia

đình . Thế nên , có một số thầy cô đã phải chấp nhận một nếp sống rất khiêm tốn ,
đạm bạc ; hai vợ chồng già hủ hỉ trong căn Apartment cũ kỹ để rồi một hôm nào
đó .. bất chợt :

Một dĩ vãng từ ngàn xưa chiếu dội

Mỗi chiều về sống lại giữa hồn ông

Ông chỉ muốn cuộc đời xưa đen tối

Xóa nhòa đi trong cùng tận đáy lòng .

Những ông lái đò đã từng đưa chúng ta qua dòng sông kiến thức này không bao
giờ trông đợi một sự bồi đáp . Nhưng sách vở xưa nhắc nhở chúng ta là : uống nước
nhớ người đào giếng , ăn trái nhớ kẻ trồng cây . Ân sư chúng ta chắc chắn không
chờ đợi một vài xu trả công . Tuy thế , để chúng tỏ là chúng ta không phụ ơn thầy
/ cô mỗi khi có dịp hợp mặt , chúng ta nên tạo điều kiện thuận tiện để quý vị có thể
chung nhau chúng kiến , những môn sinh của mình đang sống đề huề trong tình
tương thân hòa thuận .

Bấy chừ , cho dù :

Ông lái đò giờ đây già yếu lắm

Cũng thấy lòng sống lại tuổi đôi mươi

Hồn rung động trước cảnh đời tươi thắm

Nỗi mừng vui không thốt được nên lời .

* * *

Thiết nghĩ đó là một cách trả ơn quý thầy cô vậy .

NQV

DI HỌA

Chiến tranh tàn phá những thôn làng
Bom đạn, nhiều nơi ruộng bỏ hoang
Ước vọng bao thời xuân nụ biếc
Niềm tin bỗng chốc lá thu vàng
Sông qua hai bến liền quê mẹ
Lệ thấm nửa trời dầm áo tang
Di họa dài sau còn lở loét
Mỗi mòn ái quốc giọt sầu loang...

Lý Đức Quỳnh

12/4/2021

LIÊN SÔNG NÚI, CÁCH CHIA LÒNG
(Thkt,¹ Giao cổ đối)

*Sông qua hai bến liền quê mẹ
Lệ thấm nửa trời dầm áo tang*
(DI HỌA-Lý Đức Quỳnh)

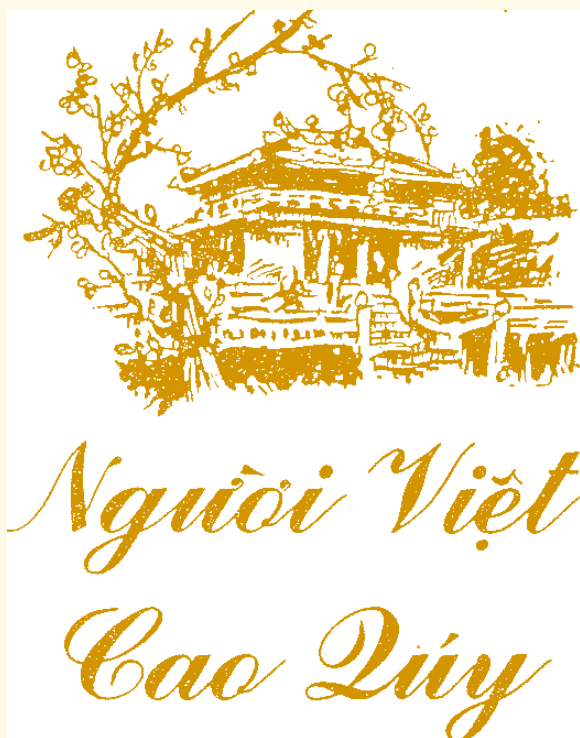
SÔNG hết ngậm ngùi chuyện dở dang
QUA bờ cầu nối bước thên thang
HAI miền dệt thảm tình dân tộc
BẾN nước hòa vui nghĩa đá vàng
LIÊN những cánh chim mùa hợp tổ
QUÊ xây mộng đẹp khắp phương ngàn
MẸ đâu ngờ cảnh gà bơi mặt
LỆ THẤM NỬA TRỜI ĐẦM ÁO TANG

Lý Đức Quỳnh

23/4/2021

Người Việt Cao Quý

Trần Xuân Thời

“Sống gì hơn sống làm lành,

Cho bao nhiêu của để dành bấy nhiêu”

Cuộc đời từ chiếc nôi đến ngôi mộ quá lắm cũng chỉ ba vạn sáu ngàn ngày, nhưng thường phải trải qua không biết bao nhiêu là biến cố. Ba mươi năm đầu là thời gian học hỏi để nên người. Tam thập lập thân - cũng là 30 năm sinh tử của cuộc đời, thành bại sau này đều bắt đầu từ những năm trưởng thành của cuộc sống. Những năm đầu, con người hấp thụ kinh nghiệm của nhân sinh hệ lụy. Tùy hoàn cảnh giáo dục gia đình và học đường mà mỗi người mang một bản sắc

khác nhau, người thì nhân từ độ lượng, trọng nghĩa khinh tài đáng là bậc trượng phu, kẻ thì lòng dạ hẹp hòi, tham tiền bỏ nghĩa, phản trắc, bội tín và phi nghĩa.

Giáo dục và tín ngưỡng đã ảnh hưởng đến sự hình thành tâm tính và quan niệm của con người về cuộc sống. Con người tính bốn thiện nhưng thế thượng thường tình có thể bị tà ma, lợi lộc làm mờ lương tri. Do đó cổ nhân đã để lại những nguyên

tắc luân lý lưu truyền từ đời này sang đời khác nhằm điều chỉnh thái độ và giúp con người cải tà, quy chánh.

Các nguyên tắc luân lý đó thường được bàn bạc qua văn chương và triết học. Triết lý văn nghệ của các truyện nôm như Phan Trần, Nhị Độ Mai ... nêu cao khí phách của con người lý tưởng, đạo đức:

*“Trời nào phụ kẻ trung trinh,
Dẫu vương nạn ấy, ắt dành phúc kia.
Danh thơm muôn kiếp còn ghi,
Để gương trong sạch, tạc bia với đời.
Gian tà đắc chí mấy hơi,
Mất thân khôn dẫu lưới trời khôn dung.
Uy quyền một phút như không,
Xem bằng lúa đá, ví cùng đám mây.”*

(Nhị Độ Mai)

Đức tính truyền thống của con người cao quý theo truyền thống của dân tộc Việt là con người có Trung, có Hiếu, có Tiết, có Nghĩa đúng theo ngũ thường Nhân-Lễ-Nghĩa-Trí-Tín

*“Ai ơi lẳng lặng mà nghe,
Dĩ răn việc trước, lánh dè thân sau.
Trai thời Trung, Hiếu làm đầu,
Gái thời Tiết, Hạnh là câu sửa mình.”*

Nhưng giữ được cương thường đạo nghĩa ở đời không phải là chuyện dễ vì lợi lộc, vinh hoa phú quý có thể mua chuộc lòng người. Ngày trước nói đến chữ Trung có nghĩa “trung thần bất sự nhị quân”, làm tôi ngay không thờ hai Chúa, “trung trinh

ái quốc một lòng vì dân vì nước"! Ngày nay là trung thành với lý tưởng tự do chống độc tài hữu phái hay tả phái dù rằng kẻ trung nghĩa đôi khi gặp rủi ro, bị gian thần hãm hại hoặc không được trọng dụng.

*"Từ ngày đi sứ đến Tây Kinh
Thấy việc Âu Châu phải giật mình,
Kêu gọi đồng bào mau thức tỉnh
Hết lòng năn nỉ chẳng ai tin!"*

(Nguyễn Trường Tộ)

Người trung nghĩa và kẻ phản tặc thường được vạch trần mỗi khi quốc gia lâm nạn. "Quốc nạn thức trung thành". Sau khi quân Pháp đánh lấy Nam Kỳ năm 1862, Tôn Thọ Tường phản quốc ra hàng làm sai cho Pháp. Sĩ phu thời bấy giờ cương quyết chống đối hành vi bất trung của Tôn Thọ Tường. Tôn Thọ Tường làm 10 bài thơ liên hoàn nhan đề là "Tự Thuật". Đứng đầu môn phái chủ trương "trung thần bất sự nhị quân" là Phan Văn Trị. Phan Văn Trị đã họa lại 10 bài thơ của Tôn Thọ Tường.

Sự xướng họa đã tạo nên cuộc bút chiến về "Chính và Tà" vào hạ bán thế kỷ 19. Đặc sắc là bài "Tôn Phu Nhân Quy Thục"

*"Cật ngựa thanh gươm vẹn chữ tòng,
Ngàn thu rặng tiêt gái Giang Đông.
Lìa Ngô bịn rịn chòm mây bạc,
Về Hán trau tria mảnh má hồng.
Sơn phấn thà cam dày gió bụi,
Đá vàng chi thẹn với non sông.*

*Ai về nhắn với Châu Công Cảnh :
Thà mất lòng anh đừng bụng chồng."*

(Tôn Thọ Tường)

Tôn Thọ Tường tự thú theo Pháp vì mình như người con gái bán gả cho người ta nên dù mất lòng với vua y cũng theo Pháp:

"Thà mất lòng anh đừng bụng chồng!"

Phan Văn Trị họa lại, cho Tôn Thọ Tường không phải là người trung, nghĩa vì trai ngay phải thờ chúa, gái mới thờ chồng:

"Cài trâm sửa áo vẹn câu tòng,

Mặt ngã trời chiều biệt cõi Đông.

Ngút tòa đôi Ngô ùn sắc trắng,

Duyên về đất Thục đượm màu hồng.

Hai vai tơ tóc bên trời đất,

Một gánh cương thường nặng núi sông.

Anh hỡi ! Tôn Quyền : anh có biết ?

Trai ngay thờ chúa gái thờ chồng."

(Phan Văn Trị)

Phải chăng vì vinh hoa phú quý, chức cao quyền trọng mà Tôn Thọ Tường phải hoá kiếp thành thất phu thường tình!

Người Việt cao quý

phải là người hiếu thảo với cha mẹ

Hiếu tức là hành vi của người con tốt (hảo tử). Khi cha mẹ còn sống thì hết lòng vâng lời, phụng dưỡng cha mẹ; khi cha mẹ mất thì hết lòng thương nhớ. Đó là hiếu

đạo của con cái đối với cha mẹ. Kẻ bất hiếu là kẻ thờ ơ chệnh mảng với cha mẹ khi cha mẹ còn sống, lúc cha mẹ chết thì làm văn tế ruồi! Tục thờ kính Ông Bà Tổ Tiên thể hiện lòng hiếu thảo đối với thân sinh phụ mẫu. Đức Khổng Tử bảo rằng hiếu là “Người con thờ đấng thân: Khi đấng thân còn sống thì phụng dưỡng cho phải lễ. Khi đấng thân mất thì tống táng cho phải lễ, khi cúng bái đấng thân thì tế cho phải lễ”. Điều quan trọng là khi phụng dưỡng cha mẹ, nét mặt phải hoà vui, cha mẹ nuôi con biển hồ lai láng, con nuôi cha mẹ không kể thán kể ngày! “ Nếu nghĩ là có tiền cho cha mẹ vào nhà dưỡng lão và lơ là việc thăm viếng, phụng dưỡng cha mẹ như vậy thì chưa phải là có hiếu vì có tiền bạc nuôi ăn mà không có tình với cha mẹ thì chẳng khác nào nuôi gia súc!”

Hán Văn Du ăn ở với mẹ rất là có hiếu, mỗi khi có lỗi mẹ thường đánh đòn. Một hôm Văn Du phải đòn, khóc mãi, mẹ thấy vậy hỏi: Mọi khi mẹ đánh con biết lỗi, con câm ngay, lần này sao con lại khóc dai thế? Bá Du thưa: Mọi khi mẹ đánh, con thấy đau, con biết mẹ còn khoẻ mạnh. Lần này mẹ đánh con, con không đau mấy, con biết mẹ đã yếu, cho nên thương mẹ già yếu mà con khóc. Tình con yêu mẹ như thế thật thấm thiết!

NHÂN- LỄ- NGHĨA-TRÍ- TÍN

Người Việt Cao Quý là người trọng NHÂN

Người nhân nghĩa khác kẻ tiểu nhân vì lúc nào cũng để tâm việc nhân vì cái tâm không tàn ác, không cường bạo phi lý. Nhân là thương yêu đồng loại, thương người như thể thương thân như lời của Vua Trần Nhân Tông đối với thần dân. “Trăm thương dân như thương con trăm”.

Người Việt cao quý Là người trọng LỄ

Lễ là xử thế hợp lý với lòng kính trọng con người. Thánh hiền cư xử với người một cách kính trọng: không có giờ phút nào bỏ được lòng nhân hậu. “Thiên địa nhất gia, thiên hạ nhất nhân”. Cả thiên hạ như một nhà, cả nước như người. Thánh nhân đã dạy:

“Hãy xem tha nhân như thầy của mình thì mọi sự sẽ được yên vui”

Người Việt cao quý là người trọng NGHĨA

Trong cuộc đời, con người phải có nghĩa với nhau thường được hiểu qua câu on nghĩa người đồng liêu, với người trên kẻ dưới. Câu huynh đệ chí binh nói lên cái nghĩa khí một dạ, một lòng, quan quân như một. Làm việc nghĩa tức là làm phải, việc hữu ích chung, công bình ơn đức, con người sống vị nghĩa để sinh tình mến phục. Nếu chỉ biết nhau trong lúc vô sự đến lúc nguy nan, bỏ bạn mà chạy, sống chết mặc bay thì là phi nghĩa, bạc ác, bất nhân.

Cổ nhân nói rằng *“Lễ nghĩa liêm sỉ là bốn giường mỗi căn bản giữ vững quốc gia. Bốn giường vó ấy mà không căng lên được nghĩa là vô lễ, vô nghĩa, vô liêm, vô sỉ, thì quốc gia phải sụp đổ và diệt vong”*. Khuất Nguyên cũng ca ngợi nghĩa khí: *“Một bên là quần chúng, một bên là bản thân, hai bên đều trọng cả. Nhưng nếu gặp trường hợp cần thì phải hy sinh bản thân để cứu giúp quần chúng”*. *Vị nghĩa quên mình, vị quốc vong thân. Con người sống trong một ngày, nghe được một điều phải, làm một việc nghĩa thì không phải là sống thừa.”* Celui qui a planté un arbre avant de mourir n’a pas vécu inutilement”.

Người Việt Cao quý là người trọng TRÍ

Người trí là người tự biết mình như triết gia Socrate nói: *“Người hãy tự biết người”* (Connais-toi toi-même). Con người phải biết mình, phải tự hiểu mình rồi mới có thể hiểu người, tri kỷ tức là biết mình vậy. Có biết mình mới tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ. Có biết mình mới trọng tư cách của mình tức là tự trọng. Kẻ không tự trọng không phải là kẻ trí vì không hiểu và không trọng mình thì làm sao kẻ khác trọng mình được. Cho nên người Việt cao quý không những phải có nhân, có nghĩa, có lễ có nghĩa, mà còn phải có trí để biết mình và biết người, hành động sáng suốt. Đánh lười bảy lần trước khi nói *“Tourner la langue sept fois avant de parler”*.

Người Việt cao quý là người trọng TÍN

Kẻ bất tín là kẻ gian tà. Ăn cơm Quốc gia, thờ ma Cộng sản! Đã là gian tà thì không thể là kẻ yêu nước, thương nòi được. Trong sự giao tiếp hằng ngày giữa người và người chữ Tín đóng vai trò hết sức quan trọng. Hành động bội tín, làm mất lòng tin tưởng, thì sống cũng chỉ là sống thừa. Chữ tín được liệt rõ trong ngũ thường:

Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín. Trong sự giao thiệp, sinh hoạt cộng đồng, đoàn thể, chính quyền, phải luôn luôn lấy chữ Tín làm chuẩn. Đức Khổng Tử bảo rằng “**Nhân vô tín bất lập**” nghĩa là phàm làm người mà bất tín thì không còn ai tin cậy và vì vậy không thể đứng vững ở đời được. “**Tín vi nhân chi bảo**” chữ Tín là bảo vật của nhân thế.

Người Việt cao quý là người trọng LIÊM SĨ

Liêm sĩ là căn bản đạo đức của văn võ bá quan. Vua, quan mà vô liêm sĩ thì thượng bất chính hạ tắc loạn. Kết cuộc thì quốc gia phải sụp đổ, dân tộc phải diệt vong. Nhưng thế nào là vô liêm, vô sĩ? Liêm là liêm khiết (integrity), là nền tảng của đạo làm người, là tính thanh liêm, phân minh, ngay thẳng, không lấy của bất nghĩa. Người mà không có liêm thì cái gì cũng lấy hay làm việc bất nghĩa, vơ vét cho đầy túi tham “Có ba trăm lạng việc này mới xong” (Kiều).

Sĩ là hổ thẹn (shame), tự mình lấy làm hổ thẹn. Người vô liêm sĩ thì việc gì cũng làm, là kẻ không biết hổ thẹn, không tôn trọng luân thường đạo lý. Thầy Mạnh Tử nói rằng “**nhân bất khả vô sĩ**” nghĩa là người mà không biết xấu hổ thì không phải là người. Có liêm sĩ là nền tảng của đạo làm người, Có liêm sĩ thì có hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa. Vô liêm sĩ thì còn gì là luân thường đạo lý.

Người Việt cao quý là người CƯƠNG TRỰC

“Phú quý bất năng dâm, bần tiện bất năng di và uy vũ bất năng khuất”. Người cương trực là người trọng lẽ phải, vì lẽ phải có sức mạnh hơn mũi gươm. Người có lòng cương trực, ý chí như sắt đá, sáng như sao bắc đẩu, dù nguy cấp thế nào cũng không thay lòng đổi dạ. Người cương trực là người giữ được tiết tháo, bảo vệ công lý để đối phó với bạo tặc, cường quyền. Biết bao chiến hữu dân, quân, cán, chính của VNCH đã chiến đấu đến hơi thở cuối cùng, hoặc can trường bất khuất trong cảnh tù tội sau ngày CS xâm lăng VNCH. Gương anh dũng đáng kính phục này đã được sử sách lưu truyền, thể hiện niềm tự hào, danh dự của dân, quân, cán, chính VNCH. Thái độ cương trực này là tấm gương sáng cho hậu thế soi chung.

Ngoài ra, tứ đức: **Công, Dung, Ngôn, Hạnh** còn là đặc trưng của nhi nữ Việt Nam. **Công** tức là làm việc giỏi:

*“Gái thì lo việc trong nhà,
Khi vào canh cử, khi ra thêu thùa”.*

Dung tức là sắc diện vui hoà, phục sức thanh lịch.

*“Hoa cười ngọc thốt đoan trang
Mây thua nước tóc tuyết nhường màu da”*

Ngôn là tiếng nói phải dịu dàng:

*“Chim khôn hót tiếng rảnh rang
Người khôn nói tiếng dịu dàng dễ nghe.”*

Hạnh là hạnh kiểm tốt, kể cả vấn đề thờ cha kính mẹ. “Cái nết đánh chết cái đẹp”. “Character is better than beauty”. Cái đẹp thì có hạn nhưng cái nết thì vô cùng, vẫn là câu tục ngữ truyền tụng trong dân gian để ca ngợi đức tính đạo hạnh của người con gái, thể hiện giá trị luân lý vượt thời gian và không gian.

*“Cô gái Việt Nam ơi
Nếu chữ hy sinh có ở đời
Tôi muốn nạm vàng muôn khổ cực
Cho lòng cô gái Việt Nam tươi”*
(Hồ Dzếnh)

Sở dĩ có câu:

*“Đàn ông chó độc Phan Trần,
Đàn bà chó kẻ Thuý Vân, Thuý Kiều”.*

Là vì trong nền luân lý cổ truyền, hình ảnh Phan Sinh trong tác phẩm Phan Trần, đã bị ủy mị hóa. Phan Sinh thất tình vì người yêu mà đâm ra nản chí, khóc lóc thảm thiết.! Tác giả đã mô tả Phan Sinh khi nghe đến người yêu thì đã “hai hàng lã chã nhường mưa”, không phải là hình ảnh hào hùng, khí phách của người trai nước Việt cao quý.

Vậy thì nền luân lý cổ truyền thật là phong phú. Ngày nay, trên bước đường gió bụi của cuộc đời viễn xứ, dù áo rách nhưng phải giữ lấy lễ. Người Việt cao quý vẫn là người hiếu đạo, trung nghĩa, là người có nhân, có nghĩa, có lễ, có trí, có tín, là người liêm sỉ, cương trực:

*“Trai thì trung hiếu làm đầu,
Gái thì tiết hạnh là câu sửa mình.”*

Truyện người tiết phụ đã là gương sáng truyền tụng trong Ngũ Đại sử: Vương Ngung đi làm quan chẳng may chết sớm. Vợ là Lý Thị trên đường đi nhận hài cốt của chồng, lỡ đường dẫn con vào một quán trọ bên đường xin trọ. Người chủ quán thấy đàn bà con nít có ý nghi ngờ không cho trọ. Người chủ quán nắm lấy tay Lý Thị dắt đuổi ra. Lý Thị ngửa mặt lên trời nức nở than rằng: “Ta làm đàn bà chẳng hay thủ tiết thờ chồng đến nỗi người ngoài cầm được cái tay này. Ta chẳng nỡ để vì một cái tay mà bắn lây cả thân ta”. Nói xong lập tức lấy dao thái thịt chặt phăng đứt ngay cánh tay! Xem thế thì tình nghĩa vợ chồng cao quý biết dường nào!

Hiện nay các đức tính này cũng được nhắc nhở trong các bộ luật luân lý nghề nghiệp (Professional Code of Ethics) dựa trên những ý niệm căn bản về cần, kiệm, liêm chính, nhân, nghĩa, lễ, trí, tín. Những kẻ phi nhân, thất đức dù ở trong xã hội nào, vào thời nào chẳng nữa thì cũng chỉ là kẻ xấu xa phá hoại nhân quần xã hội mà thôi.

Hoàng dương luân lý cổ truyền dân tộc tức là chuyển tải chủ trương đạo lý đến với tha nhân về hình ảnh mẫu mực của “người Việt cao quý”. Cương thường đạo lý hướng dẫn hành vi của con người. Lúc thất thế, Nguyễn Công Trứ không trở thành đạo tặc cũng chỉ vì sợ nhục nhã gia phong:

*“Mất việc toan trở nghề cơ tặc
Túi con nhà mà hổ mặt anh em.
Túng đường mong quyết chí cùng tư
E phép nước chưa nên gan sừng sỏ,
Cùng con cháu thuở nói năng chuyện cũ*

Dường ngâm câu "lạc đạo vong bản

Gặp anh em khi bàn bạc sự đời,

Lại đọc chữ vi nhân bất phú.

Tất do thiên âu phận ấy là thường

Hữu kỳ đức ắt trời kia chẳng phụ..."

Vâng, sống đức hạnh thì trời không phụ lòng người. "Grace respects nature- Vi thiện giả thiên báo chi dĩ phúc". Người Việt mình ăn ở đức hạnh, hãnh diện với dòng giống Lạc Hồng. Chính lòng tự hào về nguồn gốc dân tộc mà chúng ta duy trì cuộc sống thanh đạm ở xứ người, dù thất cơ lỡ vận nhưng không trở nghề cơ tắc vì sợ "Túi con nhà mà hổ mặt với anh em".

Tư tưởng lên khuôn cho hành động. Dân tộc Việt chúng ta là một dân tộc tự trọng và hào hùng, niềm kiêu hãnh đó dù trải qua phong ba bão táp, vẫn lưu mãi trong tâm khảm mọi người, điều hướng hành động của chúng ta: hành động tốt của người Việt cao quý. Nhớ đó cộng đồng được vui hoà, đoàn thể sinh hoạt được hanh thông.

Nền văn hoá cổ truyền của người da đen và da đỏ đã bị băng hoại vì người da trắng tiên phong đã lâm lẩn huỷ hoại văn hoá của hai nhóm thiểu số này khiến cho họ mất cả gia bảo, không còn gì để bám víu, để hãnh diện. Một số người bị lôi cuốn vào cuộc đời đầu đường xó chợ, "như thuyền không lái, như ngựa không cương", sống cũng không thể sống nên hồn, muốn chết không xong! Tai họa này kết quả không sao lường được, là một vấn xã hội trầm kha trong xã hội ngày nay của Hoa Kỳ ảnh hưởng đến mọi hoạt động giáo dục, an sinh xã hội, kinh tế, chính trị, tội phạm...

Tai họa này cũng đang hoành hành xã hội Việt Nam sau năm 1975, nền văn hoá hơn bốn ngàn năm văn hiến đang bị băng hoại. Khôi phục, bảo tồn, phổ biến những đặc nét luân lý của nền văn hóa cổ truyền cũng là một sứ mệnh trong công tác cải tổ phục hưng quốc tổ thân yêu của chúng ta.

Chúng ta đến Hoa kỳ và các quốc gia tự do vì tinh thần yêu chuộng tự do. Bảo toàn những đặc nét của gia bảo luân lý cổ truyền là nhiệm vụ thiêng liêng chung của

chúng ta. Được như vậy, tập thể ty nạn của chúng ta sẽ là tập thể gương mẫu, xây dựng một hậu phương vững mạnh, sẵn sàng hỗ trợ đại nghiệp cứu quốc và kiến quốc.

Dù khoa học vật chất tiến triển nhanh chóng và sự khác biệt về địa phương, một số phong tục và luân lý xã hội cổ truyền có phần lỗi thời vì “ Bên này dãy núi Pyrénées là chân lý, bên kia là sai lạc” Tuy nhiên, mía sâu có đốt nhà dột có nơi, chúng ta vẫn duy trì và phát huy các đặc nét hữu ích của nền luân lý cổ truyền phổ quát liên quan đến phần bản chất tâm lý nhân sinh hợp với thể thượng thường tình (common sense is the ability to think and behave in a reasonable way and make good decision) không mấy thay đổi qua dấu chỉ của thời đại vượt thời gian và không gian.

Ai không kiểm soát được cảm giác (sensation) thì không điều khiển được thái độ (attitude). Sợ thì tay run, tác xạ linh tính có thể không chính xác, cũng như “một khi đã nổi cơn điên, người khôn hoá dại, người hiền hoá ngu”. Không trang bị cho mình những tiêu chuẩn đạo lý căn bản thì không làm chủ được hành động của mình. Không có quan niệm chính xác về thế nào là công chính (just) và phải đạo (right) thì dễ lâm vào hành động bất nghĩa. Công sản bất nghĩa hô hào nâng đỡ bần cố nông bằng cách sát hại địa chủ, phú nông. “Trí, phú, địa hào, đào tận gốc, tróc tận rễ” trái với chủ trương “Do not expect to build up the week by polling down the strong” (Edmund Burke). Đây là nỗi lo chung của chúng ta đối với làn sóng vô thần huỷ diệt nhân tính và kích lệ thú tính. Hoa Kỳ là một quốc gia tự do và thịnh vượng, chia sẻ hạnh phúc với toàn thế giới. Thế giới không ai muốn di dân đến các nước Cộng sản mà muốn di dân đến Hoa Kỳ. Thế mà cũng có những phần tử muốn đến Hoa Kỳ để phá hoại. Một giáo sĩ Hồi giáo tuyên bố “Islamic is not here to co-exist. We were here to dominate the world, to extinguish and wipe out every and other religions. We were superior to every one else”. Vì thế, cổ nhân truyền lại những đạo lý căn bản để hướng thiện hành vi con người và dành cho chúng ta ý chí tự do (free will) để tuỳ cơ ứng biến.

Mười Điều Tâm Niệm trong sinh hoạt Xã hội.

- 1- **Trọng Nhân:** Phục vụ xã hội vì tình đồng hương, nghĩa đồng bào, tôn trọng nhân phẩm, thành tâm chánh ý, quyết tâm xây dựng tình đoàn kết quốc gia.
- 2- **Trọng Lễ:** Sinh hoạt với tinh thần tôn trọng đồng hương, hoàn thành sứ mệnh công dân trong tinh thần tương kính không phân biệt giới tính, tín ngưỡng, tuổi tác, sắc tộc, địa phương.
- 3- **Trọng Nghĩa:** Mọi công tác được thực hiện với mục đích tương thân, tương trợ. Làm việc nghĩa không kể lợi hại, luận anh hùng, không kể hơn thua, hy sinh thì giờ, nhân tài, vật lực để xây dựng nhân quần xã hội.
- 4- **Trọng Trí:** Minh bạch, thận trọng, chính trực, sáng suốt, can đảm lúc hành sự
- 5- **Trọng Tín:** Tôn trọng ý chí chung, kiến tạo sự tín nhiệm của đồng hương, thành viên trong tổ chức, không cạnh tranh bất chính, ngôn hành hợp nhất. “Nhân vô tín bất lập”
- 6- **Vô Ngã:** Biết quên mình để phục vụ nhân quần xã hội. “Quân tử vui vì đạt được nghĩa cả.”
- 7- **Vô Công:** Phục vụ vì lòng nhân ái, không vì danh lợi, không tranh giành, không dèm pha, không công kích bất công, không tranh quyền đoạt lợi. Cá nhân gieo nhân lành cộng đồng gặp quả tốt.
- 8- **Vô danh:** Phục vụ xã hội với sứ mệnh cao cả của người Việt cao quý, không phải vì ham mê danh lợi. “Sợ mình không biết người để đối xử cho phải lễ, chứ không sợ người không biết mình”. Hữu xạ tự nhiên hương.
- 9- **Bất tranh:** Hoạt động xã hội không nên đặt trên nguyên tắc cạnh tranh. Cạnh tranh là khai thác khuyết điểm của người khác để thủ lợi cho mình. Cạnh tranh thích ứng cho thương trường, không thích ứng cho các đoàn thể ái hữu, xã hội.
- 10- **Hợp tác:** “Đoàn kết là sống, chia rẽ là chết”. Chỉ có tinh thần hợp tác thực sự mới tạo được sự đoàn kết để phục vụ cộng đồng càng ngày càng thịnh vượng (phú), dân số càng ngày càng đông đảo (thứ) và trí tuệ càng ngày càng cao (giáo).

“Trong đầm gì đẹp bằng sen,

*Lá xanh, bông trắng, lại chen nhụy vàng
Nhụy vàng, bông trắng, lá xanh
Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn."*

Trần Xuân Thời

“ Văn Dĩ Tải Đạo”

i [Celui qui a planté un arbre avant de mourir n'a pas vécu inutilement: **Người nào trồng cây trước khi chết thì cuộc đời không hề vô ích.**]

ii (Connais-toi toi-même: **Người hãy tự biết người**)

iii [Do not expect to build up the weak by pulling down the strong: **Đừng hy vọng xây dựng được người yếu đuối bằng cách hạ bệ những người mạnh mẽ.**]

iv

[“Islamic is not here to co-exist. We were here to dominate the world, to extinguish and wipe out every and other religions. We were superior to everyone else”: **Hồi giáo không tồn tại để chung sống hòa bình. Chúng tôi ở đây để thống trị thế giới, để tiêu diệt và xóa sổ mọi tôn giáo khác. Chúng tôi vượt trội hơn tất cả mọi người khác.**]

Cậu Bé Cắt Cỏ*

Ngọc Hạnh

Hai ngày nay, thành phố Fairfax vùng Hoa Thịnh Đốn tuyết rơi dày đặc, phủ trắng xóa từ mái nhà đến cây cối lẫn vỉa hè. Từng cơn gió buốt, cuốn theo những bông tuyết nhỏ li ti quất vào mặt rất lạnh những ai “gan dạ” dám bước ra khỏi nhà. Hơi thở của con người sẽ bốc khói trong không gian xám chì, bàn tay vừa đưa ra đã tê cứng, chóp mũi cũng đỏ ửng vì lạnh. Đường phố im lìm, xe cộ chạy thật chậm, bánh xe nghiêng lên lớp tuyết phát ra âm thanh rào rào khô khốc. Giữa cái rét cắt da ấy, cả thành phố như co mình lại, lặng lẽ chịu đựng mùa đông khắc nghiệt.

Bởi vì “Nắng mưa là việc của trời” con người dù văn minh cỡ nào cũng làm sao tránh khỏi.

Lạnh quá không ngủ nán được. Tôi dậy ra phòng khách pha ly cà phê bung đến ngồi bên lò sưởi. Hớp vài ngụm cà phê nóng cho ấm lòng, tôi nhìn từng cụm bông tuyết rơi rơi lung linh qua cửa sổ. Trong cái không gian mờ mịt ấy, đột nhiên tôi nhớ lại thời kỳ mới đặt

chân đến Mỹ. Vậy mà thắm thoát đã bốn mươi mấy năm, và những gì tôi từng chứng kiến và trải qua bỗng hiện về tràn ngập tâm hồn.

Nhớ lại lúc chúng tôi mới đến định cư vùng Hoa Thịnh Đốn, Hoa Kỳ, cũng vào mùa tuyết rơi, khoảng đầu tháng 12. Thiên hạ chuẩn bị đón Giáng Sinh, khắp nơi đường phố, siêu thị, nhà riêng, phi trường... trang hoàng rực rỡ hình ảnh, đèn màu lấp lánh vui mắt. Phi trường Dulles Hoa Thịnh Đốn nhộn nhịp, xe lớn xe bé ngoài bãi đậu đầy. Trong nhà ga hành khách kẻ đến người đi rộn ràng. Gia đình chúng tôi được cô em gái bảo trợ, đón về nhà riêng. Trời lúc ấy rất lạnh. Ngoài bãi đậu xe mấy đống tuyết gom lại cao nghệu vì tuyết rơi từ mấy hôm trước chưa tan, làm chúng tôi vô cùng ngạc nhiên lẫn thích thú vì chưa bao giờ thấy tuyết bên Việt Nam.

Em gái chúng tôi đến Mỹ định cư vùng Hoa Thịnh Đốn từ năm 1975. Gia đình em gồm 4 người con và bà Bác, thân mẫu người em rể, khoảng 70 tuổi. Người con gái út cô chú sinh ra ở Hoa Kỳ, được 3 tuổi. Các con cô em từ lớn tới nhỏ đều lú lo tiếng Mỹ khi đi học như lúc về nhà. Cô chú đi làm cả ngày, tối về com nước, tắm rửa các cháu, không có thì giờ dạy cháu Việt Ngữ nên các cháu nghe được nhưng nói không thạo.

Chúng tôi ở chung với gia đình cô em một thời gian và sau đó thuê nhà cách cô chú khoảng 15 - 20 phút. Cả gia đình cùng nhau làm việc tối đa và tiết kiệm tối đa. On trời, năm sau chúng tôi mua được ngôi nhà nhỏ cũng gần đó. Bà Bác và tôi hợp nhau nên lúc dọn ra riêng 2 Bác cháu quyến luyến lắm. Các cháu nội cụ lúc ấy đi học bài vở nhiều nên ít trò chuyện với bà trừ cháu nội ba tuổi. Nhờ cơ hội được ở nhà với bà Nội suốt ngày nên ít nói tiếng Việt giỏi như các trẻ em Việt Nam. Quan sát chuyện hai bà cháu của út, tôi mới học được kinh nghiệm sau này khi dạy tiếng Việt cho con cháu mình, nếu phụ huynh ở nhà luôn nói tiếng Việt cùng con cháu thì chúng sẽ dễ dàng học và nói giỏi tiếng Việt.

Sau khi chúng tôi mua nhà ít lâu, Tân, em một người bạn tôi đang định cư Ohio đến thăm chơi và tỏ ý muốn dọn về vùng Hoa Thịnh Đốn để các con chú có cơ hội tiếp xúc với người Việt. Theo chú, Ohio phần lớn là người Mỹ bản địa, ít người Việt và không có chợ Việt Nam. Chú ấy là người Bắc di cư, gồm 2 vợ chồng, 6 đứa con và bà mẹ già. Cháu bé nhất chỉ mới khoảng 6 tháng. Ở Việt Nam trước kia chú có trường dạy đánh máy. Gia đình chú không có người quen ở Mỹ nên nhà thờ Ohio bảo lãnh. Chú cho biết Ohio rất lạnh, không hợp cho người Me già.

Nhà chú đông người, chú có việc làm nhưng vợ chú chỉ đi làm bán thời gian nên cần người "co-sign" mới thuê được nhà. Chúng tôi khi đó có việc làm ổn định nên sẵn sàng giúp

chú, cùng ký tên trong hợp đồng để chú thuê nhà. Chỉ có thế, chú thím đóng tiền nhà đầy đủ, chẳng phiền đến chúng tôi chút nào. Tuy nhiên chú rất biết điều nên năm nào vào dịp lễ Tết chú thím cũng biếu quà nọ kia hậu hĩ cho chúng tôi và chúng tôi cũng mua quà đáp lễ cho vui. Thật là chẳng phải họ hàng nhưng cư xử thân tình như người trong gia đình, ấm áp như bà con...

Nhà chúng tôi phía trước và sau có sân cỏ nhỏ nên phải thuê người cắt cỏ vào mùa hè và hốt lá vào mùa đông. Tâm con trai út chú Tân học lớp 9 nhưng cao to, phụ trách cắt cỏ nhà chú hằng tuần. Chú bảo Tâm đến cắt cỏ nhà tôi luôn, cũng gần nhà chú và không cho cháu lấy tiền. Cháu làm cẩn thận, sạch sẽ. Nhà tôi rất hài lòng và trả tiền cho cháu Tâm sòng phẳng nhưng dặn đừng cho bố cháu biết. Mùa Đông có tuyết chú Tân lại chở út đến cào tuyết giúp vì các con trai tôi đều đi học xa.

Tuy vất vả là thế, nhưng Tâm học rất giỏi, được điểm tối đa mỗi học kỳ. Sau khi tốt nghiệp Trung Học, Tâm được nhận vào Đại học gần nhà với học bổng toàn phần. Chú Tân vui mừng cho chúng tôi biết gia đình không phải bận tâm về tiền trường cho cháu. Là một cậu bé siêng năng chăm chỉ, Tâm cũng lại vừa học vừa làm, nhờ kinh nghiệm đi cắt cỏ, cào tuyết, khi còn học cấp Hai, để trả tiền nhà, tiền ăn, và xăng nhớt. Vợ chồng chú Tân cố khuyên cháu hãy nghỉ làm, chỉ chăm chú vào việc học, để ba mẹ phụ lo việc này, nhưng cháu vẫn không nghe mà giữ vững ý chí tự lập. Bạn bè của chú Tân và bà con cộng đồng Việt quen ai cũng yêu quý ngợi khen cậu bé.

Mùa lễ tốt nghiệp bốn năm sau, chú Tân đến báo tin vui út Tâm được nhận vào trường Đại Học Y Khoa tiếng tăm ở Thủ Đô. Chi riêng tiền học phí cũng gần \$100.000/năm. Chú thím nói cháu Tâm tự lo lấy tất cả nhờ được học bổng và tiền cháu đi làm thêm job cắt cỏ vào cuối tuần.

Sau mười năm ròng rã miệt mài, Tâm phải đối diện không biết bao nhiêu là thử thách, gian nan khổ nhọc, theo lời kể của chú Tân. Ngành giải phẫu xin vào được đã khó, khi học càng khó hơn các ngành khác, và phải có sức khỏe thật tốt để hoàn thành các cuộc giải phẫu căng thẳng, cần nhiều thời gian. Nhiều lần Tâm tưởng như sắp bỏ cuộc, nhưng rồi lòng ham học và sự đam mê làm bác sĩ để cứu người của cậu đã chiến thắng.

Và rồi cuối cùng cái ngày hạnh phúc cũng đã đến. Tâm lấy được mảnh bằng Bác sĩ và ra đi làm. Hiện tại Tâm là Bác sĩ giải phẫu ở một nhà thương cách thủ đô Washington DC của Hoa Kỳ khoảng 4 giờ bay.

Tôi mừng cho cậu bé Tâm cắt cỏ sân nhà tôi năm xưa, cho gia đình chú thím Tân, và cho đồng hương Việt Nam, nói chung. Khi vợ chồng chú Tân đi thăm cháu nội mới sanh, con cậu bé Tâm, chú về gửi cho tôi cho xem hình cái biệt thự to đẹp, nhiều hoa lá, có hàng rào, và sân cỏ xanh mướt bao quanh, cùng những chiếc xe hơi bóng loáng đậu trước sân nhà.

Gia đình chú Tân được đồng hương khen ngợi là gia đình gốc Việt thành công nhất, và là một gia đình tị nạn gương mẫu. Ngoài cậu bé Tâm cắt cỏ giò thành bác sĩ, chú Tân còn có hai người con gái làm trong ngành ngoại giao của Hoa Kỳ. Và tất cả 6 người con chú thím Tân đều tốt nghiệp Đại Học có việc làm thật tốt. Nhưng chú Tân người cha cần mẫn vẫn mãi là người quản lý bình thường của tiệm Seven-Eleven cho đến ngày chú hưu trí.

Tuy nhiên không phải chỉ có mỗi gia đình gốc Việt của chú Tân thành công trên đất Mỹ. Tôi quen biết mấy gia đình Việt Nam có con đi bỏ báo, sơn nhà, lúc đi học Trung Học vào mùa Hè và những ngày cuối tuần, và lớn lên đã thành công, nhà cao cửa rộng, có gia đình tốt đẹp sau khi tốt nghiệp Đại Học có việc làm tử tế. Đó cũng nhờ sự chăm học, óc cầu tiến của sinh viên, và quan trọng hơn nữa là sự khuyến khích của gia đình. Ngoài ra những người nhập cư cũng đều tỏ lòng biết ơn chính phủ Hoa Kỳ tạo điều kiện thuận lợi cho các sinh viên nghèo hiếu học cơ hội để tiến tới thành công. Những xuất học bổng toàn phần cho các sinh viên nghèo hiếu học có thành tích giỏi giang đã giúp họ cơ hội cạnh tranh cùng giới con nhà giàu mà cha mẹ phải trả hàng khối tiền rất tốn kém.

Từng là một nhà giáo, ngày xưa ở Việt Nam đi dạy học tôi thường khuyến khích học trò tôi cố gắng học hành, đừng hoang phí tuổi trẻ vì thời gian qua đi không lấy lại được. Một người giàu có ít học, thiên hạ sẽ xem thường, gọi là trọc phú. Nếu có học mà nghèo vẫn được thiên hạ quý nể. Như thuở trước Cụ Tú Xương nghèo nhưng có học vẫn được thiên hạ nể trọng.

Phải nói tinh thần hiếu học của người Việt rất là cao, rất đáng nể. Tôi có người bạn tên Hương là dược sĩ ở Việt Nam. Gần năm mươi tuổi, chị theo gia đình sang Mỹ định cư, bắt đầu lại cuộc sống từ con số không. Ở cái tuổi mà bên quê nhà nhiều người nghĩ đến nghỉ ngơi, chị Hương lại phải học lại tiếng Anh, làm quen với một hệ thống hoàn toàn xa lạ.

Người thân, bạn bè đều khuyên can:

“Lớn tuổi rồi, học lại làm gì cho cực? Học ra hơn 50 tuổi rồi ai thuê?”

Tính tình cương quyết và rất mạnh mẽ, chị Hương mặc kệ, bỏ qua những lời khuyên, chị ghi danh vừa học Sinh Ngữ, vừa học chuyên khoa. Vì chị biết đất nước Hoa Kỳ cho nhiều

co hội, nếu không học thì suốt đời sẽ hối tiếc. Chị học lại từ đầu, rất vất vả cho người mẹ sáu đứa con. Dù gia đình bận rộn đông con, chị huấn luyện các con đứa lớn trông đứa bé, nhắc nhở nhau cùng học.

Những đêm dài vật lộn với sách vở, những kỳ thi căng thẳng, những lúc tưởng như không theo kịp lớp sinh viên trẻ, chị đều vượt qua. Không nhanh, không dễ chút nào, nhưng chị không nản chí mà cứ tiến bước.

Cuối cùng, sau bốn năm vật lộn với trường lớp và con cái, chị Hương tốt nghiệp dược sĩ. Câu chuyện của chị cho tôi thấy rằng tuổi tác không giới hạn ước mơ, chỉ có sự tiêu cực mới đành cam nhận lấy thất bại mà thôi.

Chị Hương làm Dược Sĩ cho các nhà thuốc đến năm 80 tuổi, khi các con ép chị nghỉ việc chị mới chịu về hưu. Thật ra lúc ấy các con chị đều tốt nghiệp Đại Học và có gia đình. Chị cho tôi biết, khi đến tuổi về hưu tài chánh không là vấn đề chị bận tâm, nhưng chị thích đi làm có người ra người vào, vui hơn ở nhà một mình vì chồng chị đã qua đời.

Dược sĩ Hương và tác giả Ngọc Hạnh

Hiện tại chị Hương đã về hưu và đang hưởng thụ tuổi vàng. Chị đi du lịch, thăm viếng các thắng cảnh danh lam, và bà con gần xa. Cậu con trai lớn của chị năm xưa đi bỏ báo vào mùa Hè nay là Bác sĩ chuyên khoa gây mê ở nhà thương lớn California. Và hãnh diện thay, mấy đứa con của chị đều tốt nghiệp ngành Y Dược theo nghề Bố, Mẹ. Chị Hương có sáu người con thì năm người là bác sĩ, một người là dược sĩ, không kể nhiều dậu rể đều học cao. Đó là nhờ vợ chồng chị làm gương tốt cho các cháu. Tôi thật ngưỡng mộ những thành công tuyệt vời của chị Hương nói riêng và người Việt Nam mình nói chung.

Nhân Năm Mới (Tết Ta) Bính Ngọ sắp đến, tôi viết về những chuyện ngày xưa khi mới bắt đầu hội nhập của bà con gốc Việt, để các thế hệ trẻ sau này biết sự khó khăn nhọc nhằn của ông bà, bố mẹ lúc mới định cư nơi vùng đất mới Hoa Kỳ.

Kính xin chúc mừng chương trình Viết Về Nước Mỹ của Việt Báo ngày càng tiến bước trong Năm Mới. Kính chúc đồng bào hải ngoại cũng như người trong nước luôn được ấm no, đức dục, trí dục mở mang, người lớn có việc làm, trẻ em được đến trường, mọi người bình an khỏe mạnh. Tôi cũng xin nguyện cầu cho đất nước Việt Nam tôi mưa thuận gió hòa, mong đường xá, phố phường Việt Nam tốt đẹp, giao thông an toàn, và miền Trung nước Việt Nam không còn bị ngập lụt, hoa màu thuận lợi, bà con chăn nuôi phát triển hơn năm cũ 2025.

Sau cùng, nhân dịp Xuân về, người viết xin có mấy câu thơ mộc mạc kính tặng Việt Báo và quý độc giả VVNM xem cho quên đi cái lạnh, vì vùng Hoa Thịnh Đốn tuyết đầu mùa vẫn chưa tan hết, trời đất còn rất lạnh, giá buốt thâm nhập khắp nơi, ra ngoài mặc áo khoác dày mà vẫn co ro:

CHÚC XUÂN VIỆT BÁO & VVNM

Trận tuyết đầu mùa lạnh cắt da

Trắng ngời lấp lánh đẹp như hoa

Cung đường bạc phủ quanh đầu hẻm

Góc ngõ đá vụn tận vách nhà

Cầu suốt Tân Niên duyên phước đằm

Chúc toàn Năm Mới lộc tài đa

Viết Về Nước Mỹ luôn tồn tại

VIỆT BÁO cùng nhau tiến vượt đèo.

Ngày 10/01/2026

Ngọc Hạnh

THƠ : Tết Nguyên Đán Việt Nam

*"Tết Nguyên Đán đến...nguyện an ninh"
"Xuân Bính Ngọ sang ước thái bình"
(TUNG HOÀNH TRỰC KHOÁN)*

TẾT nhất mừng vui nghĩ thật tình
NGUYÊN niên chúc sức khỏe an ninh
ĐÁN danh tên tuổi em trai gái...
ĐẾN buổi đầu duyên nợ trưởng thành
NGUYỆN ước gia đình luôn hội ngộ
AN tâm rậm đám gặp nhân tình
NINH lòng vạn kiếp tu chay lạt
XUÂN BÌNH NGỌ SANG...ƯỚC THÁI BÌNH...

MAI XUÂN THANH

Silicon Valley - January 10, 2026

CÂU ĐỐI:

1) CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Xin chúc đồng hương phước như Đông Hải

MINH NIÊN BÌNH NGỌ

Kính mừng cô bác thọ tử Nam Sơn

2) TÂN VẬN LÂM MÔN

Nguyện cầu tử hiếu tôn hiền gia phong thuần mỹ

MINH XUÂN KHAI BÚT

Ước mong thân an tâm lạc sinh hoạt hanh thông

3) Kính mừng cô bác

Hoa Pháo đón giao thừa

Kính chúc đồng hương an khang thịnh vượng

Long lân mừng Nguyên Đán

Cầu mong nhân loại hỷ khánh tăng long

4) Tết Nguyên Đán sơ khai

Cầu thế giới thanh bình thịnh trị

Xuân Bính Ngọ khởi phát

Mong đồng hương hoan lạc hanh thông

5) Tết Nguyên Đán sắp sang

Kính chúc VTLV trường lão an khang từ ái

Xuân Bính Ngọ sẽ đến

Cầu mong các Hội Đoàn thanh thiếu vui vẻ thăng hoa

6) Đồng hương sẵn sàng chờ Tết đến

Khắp nơi rộn rịp đón Xuân về

7) Khai khởi buổi Giao Thừa nguyện cầu thế giới thanh bình nhân sinh an lạc

Tiếp nghinh Xuân Bính Ngọ ước mong đồng hương hoan hỉ cảnh sắc quang huy

MAI XUÂN THANH

Xuân Cali

*Khi hậu bên này thích hợp ta
Hoa Xuân cúc thộ nở sân nhà
Chim tung nhây lộn nơi cãnh thấp
Èn nhòn nhò vòn phía núi xa
Phò chợ hoa bày vui cuốn hút
Đường xe pháo nổ rộn theo đà
Bao cô thiếu nữ khoe tà áo
Xác đỏ bay đầy nắng nhẹ sa*

Minh Thủy Thành Nội

Mùa Xuân Nay Mảng Lên

Minh Thúy Thành Nội

Trời bên ngoài đã chuyển thu hơi lạnh, Nguyên quấn chiếc khăn choàng cổ và đội mũ len ra khỏi nhà cùng với Jim. Nàng níu tay Jim tránh vấp ngã đi ra con suối Cherry Creek ngay dưới chân dãy núi Rocky. Qua màn mờ của con mắt, nàng vẫn cảm nhận được ánh nắng đang len lỏi qua hàng cây lá, trời trong xanh bao la xuống gần vây con suối. Đạo quanh những bước chậm rãi, Nguyên nhìn con vực và dòng suối đang chảy như nhìn xuống những thương đau của đời nàng...

Bốn năm nay Nguyên qua Mỹ đoàn tụ cùng con gái ở Seattle. Lòng mẹ thương con, ở Mỹ lo cho con trai còn ở VN, quay về VN lại thương nhớ con gái bèn quay lại Mỹ. Cuộc sống con gái quá bận rộn, tan ca tới bảy giờ tối, ghé chợ vội vã, về nhà nhào vào bếp lo buổi cơm tối. Rẻ ra sớm hơn qua nhà bà nội đón hai cháu về lo tắm rửa. Nhìn vợ chồng tối mặt Nguyên thấy xót xa muốn giúp bớt điều gì, đôi lúc muốn rửa chén hay nấu phụ món nào để con gái bớt vất vả, nhưng các con lại không yên tâm: nào mẹ bấm thức ăn hai phút trong microwave con lại lo bấm lộn hai mươi phút, vặn lò trên bếp con lại sợ bị cháy nhà. Tất cả chỉ vì các con thương mẹ, nhưng mẹ nhìn cuộc sống tất bật của các con cũng xót ruột, đau lòng vì không chia sẻ được điều gì, dù Nguyên có kể con gái nghe “hình như mỗi đêm mẹ cầu nguyện Chúa nên bây giờ mắt mẹ nhìn rõ hơn, khá hơn”, nhưng con gái vẫn lo lắng.

Suốt ngày Nguyên đi ra đi vào, gọi phone chuyện trò bè bạn hoặc mở laptop mò mẫm gõ vài câu thơ nhưng đôi mắt nhòe nhoẹt ướt nên con chữ bị sai nhiều, bạn bè hiểu ý câu thơ và rất thương cảm. Ngày xưa Nguyên học thêm nơi hội Việt Mỹ, đã

từng quen Mỹ dẫn về lớp cho bạn bè tập nói. Mấy chục năm trên bảng đen phấn trắng dạy học, vậy mà khi qua Mỹ tự nhiên Nguyễn đâm ra rụt rè sợ hãi, đi ra đường hay vào siêu thị không dám mở miệng. Nguyễn thành thật kể điều này cho bạn ở Colorado nghe, bạn nghĩ ra cách giới thiệu ông Jim (người sinh hoạt chung trong hội thánh Tin Lành) cư ngụ nơi thành phố Englewood, mục đích cho Nguyễn dạn dĩ nói chuyện, ứng dụng sinh ngữ với người bản xứ và cũng để giết thời giờ.

Từ đó mỗi tối vào khoảng tám giờ bên Seattle Nguyễn nhận phone ông, nói chuyện qua lại hơn một năm nay. Thói quen và tìm hiểu thêm, dần dà hai người cảm nhận được sự thông cảm gần gũi. Nguyễn được biết ông đã vượt tuổi về hưu lâu rồi, nhưng còn đi làm hãng điện tử. Vợ ông nằm trong nursing home gần mười năm và đã qua đời cách đây bốn năm. Ông có một trai một gái, con gái làm việc ở Cali, con trai sống với ông trong căn apartment.

Tháng tư năm nay Jim bay qua Seattle thăm Nguyễn ở lại chơi mấy ngày. Các em lập gia đình sống quanh đó, cũng như con gái Nguyễn đều welcome ông thân mật, họ nhận xét “Jim có nét mặt hiền hậu dễ mến, biết chị mình bị mù nhưng vẫn đến nên mọi người đều có cảm tình. Các em Nguyễn thay phiên nhau chở ông đi vòng vòng, cho ăn món Việt như phở Thanh Hương, phở Như Ý. Sau chuyến qua diện kiến, Jim có vẻ muốn siết chặt hơn, phone nhiều hơn, nhắn nhiều hơn mỗi sáng ông thức dậy sớm, hoặc giờ lunch trong hãng. Ông thúc giục Nguyễn qua chơi để biết thủ đô Denver.

Jim đón Nguyễn về chung sống gần tháng nay, ngoài dự tính Nguyễn chỉ chơi một tuần, nhưng ông nài nỉ cho đến khi nàng chấp thuận, ông đổi vé máy bay chưa có ngày về.

Qua đây Nguyễn được tự do nấu bếp, bù lại sống với con gái nàng không được làm bất cứ chuyện gì dù việc nhẹ nhất. Ban đầu Jim cũng cấm cản, nhưng Nguyễn năn nỉ “nếu ông không cho tôi làm, tôi cảm thấy mình bất lực sống thừa thãi của một kiếp phế nhân, tôi càng dễ điên loạn hơn nữa, hãy để tôi thử xem”. Jim cho nàng thử và tạm ok.

Mỗi sớm Jim thức dậy, nàng nấu nước sôi pha cà phê Trung Nguyên hiệu G7, đồ trứng hoặc lấy cheese để đĩa cùng hai lát mì nướng. Chiều Nguyễn nấu cơm điện,

lúc xào tôm với các thứ rau đậu, khi xào mì với thịt bò xay. Jim làm về dẫn con đi bộ hai tiếng, sau đó dẫn Nguyễn ra con suối này hưởng không khí thoáng mát rồi mới về dùng cơm tối. Có điều lạ Nguyễn khó nuốt được thức ăn kiểu Mỹ, ghìen các thứ mắm cà, mắm ruốc, mắm tôm, giờ đây điều huyền diệu nào khiến nàng ăn được Hamburger, Tacos, Pizza dễ dàng, gọn gàng nữa là dùng hộp Clam Chowder hâm lại thay đổi món.

Cuối tuần ngày thứ bảy Jim chở Paul chạy vòng vòng đây đó nhìn cây cảnh, phố xá bốn tiếng đồng hồ theo yêu cầu của con từ lâu. Ngày chủ nhật dẫn Nguyễn đi chợ King Soopers, hoặc ngồi các quán cà phê hưởng không khí an nhàn. Jim hứa sẽ có ngày đưa Nguyễn đến xem ngọn núi nổi tiếng Pikes Peak và Longs Peaks, dù mắt nàng chẳng thấy rõ nhưng vẫn thích đi nhiều nơi.

Vào nhà Jim, nàng tìm hiểu thêm chuyện mà trước đây ông chưa hề kể. Con trai ông nay đã bốn mươi tuổi vẫn còn nương tựa cha. Paul sinh ra lớn lên ăn học rất bình thường, đến năm mười tám tuổi bỗng nhiên trở bệnh tự kỷ (Autism). Paul bỏ dở việc học, suốt ngày đóng cửa phòng, sợ đám đông, lầm lì không nói chuyện, nhưng bắt cha chịu đựng ngồi nghe con nói suốt buổi lái xe những điều không đâu. Cha đã nhận lương hưu nhưng vẫn muốn kiếm thêm tiền từ công việc điện tử, cần có thêm phần thu nhập lo cho con trai sống thoải mái. Những công việc nặng nề cha khuôn vác một mình, không hề tỏ thái độ bức dọc với con, nét mặt phúc hậu, cách chiều chuộng con khiến Nguyễn gọi thầm ông là Phật, là Chúa hay là ông tiên giữa đời thường. Càng chứng kiến Nguyễn càng thấy kính nể tình cảm người cha dành cho con vô bờ bến, gánh chịu một mình ôm ấp đứa con bệnh hoạn vào lòng trong tình phụ tử thiêng liêng...

“Mỗi cây mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh”, Nguyễn chợt rùng mình nhớ lại giai đoạn tàn khốc của đời mình bị màn đêm bao phủ ....

Sau 75 Nguyễn học tiếp ba năm rồi tốt nghiệp Anh văn từ trường Đại Học Sư Phạm Huế. Nguyễn được bổ nhiệm về Long Khánh dạy cấp ba trường Thống Nhất 2.

Nguyễn gặp Lợi dạy cùng trường, yêu nhau và gầy dựng ngôi nhà hạnh phúc sinh được một trai, một gái. Lúc đó Nguyễn còn mở sạp vải, quần áo trước mặt nhà, nhờ bà con coi ngó, ngoài giờ dạy Nguyễn buôn bán thêm để có đồng ra đồng vào sinh

sống thêm. Chồng Nguyên ban đầu làm hiệu phó, sau đó lên làm hiệu trưởng. Gia đình hạnh phúc ấm êm nào ngờ chưa tới năm mươi tuổi thì tai họa ập đến.

Chồng Nguyên có dấu hiệu bị bệnh Parkinson rối loạn thần kinh nên nghỉ việc. Còn Nguyên thì sau đó một năm xảy ra đại họa: Một hôm Nguyên đang đứng trên bục gỗ giảng dạy, bỗng nhiên thấy trước mắt có nhiều con ruồi đen lớn bay qua, hỏi học trò chẳng ai thấy ruồi đen bay vào lớp. Biết con mắt có vấn đề, Nguyên khám bác sĩ, họ cho ở lại bệnh viện, chích mũi thuốc theo dõi, hôm sau Nguyên nhìn thấy khoảng 4%, bác sĩ cho về. Nguyên còn nhớ rõ hôm đó là ngày mồng hai Tết đến mồng sáu Tết mắt bỗng khép lại không còn thấy gì nữa. Nhờ cậu học trò bác sĩ làm giấy tờ giúp cô giáo qua Singapore chạy chữa, Nguyên bán sạp vải và nhà cửa thu gọn dùi lên Sài Gòn mua căn hộ trong chung cư, một phần cũng nhờ các em định cư ở Mỹ giúp đỡ thêm.

Qua Singapore bác sĩ chẩn đoán bị giời leo. Nguyên hỏi mẹ cho biết: năm đó Nguyên bị phỏng rạ (nhọt nước) nên không thể chích đậu mùa. Bác sĩ chẩn đoán một dạng của giời leo, con virus sẽ chạy tùm lum có khi lên mắt, có khi lên bộ não. Hồ sơ bệnh trạng ghi: virus ăn hết nên bị hoại tử võng mạc và lấn tới con ngươi, chung quanh con ngươi bị ăn mòn, bác sĩ phải nhíp lại nhưng còn may mắn hé được hai lỗ nhỏ. Trở về VN Nguyên cho con gái đi du học Mỹ, con trai du học Nhật. Chồng Nguyên chạy chữa bác sĩ và dùng thuốc loại nặng. Miệng anh thường chảy nước dãi, chân bước đi không vững, người bật ngửa ra sau muốn té. Giai đoạn này Nguyên phải thuê người trả lương khá cao vì công việc cực nhọc, nhưng ai đến ở một tuần hay quá lắm là nửa tháng thì bỏ việc, có lẽ họ thấy vợ mù, chồng la lét, họ không đủ sức chăm nom?

Cả một địa ngục trần gian đầy đọa lên vợ chồng Nguyên từng ngày. Có lần anh lét theo Nguyên mù lòa băng qua đường, níu tay ai họ cũng tránh ra, tới được quán phở đứng xếp hàng dài, chủ quán thương tình cho vào trước, vợ chồng ngồi ăn vội trong tủi nhục, đau buốt. Nhiều hôm sáng sớm nàng mò giường gối xếp dọn cho ngăn nắp, bàn tay rà trên giường thấy có mấy cục chocolate khô (trước đó bạn Việt kiều đến biếu thăm). Nguyên bốc đưa lên mũi ngửi không ngờ đó là phân người, anh không còn tỉnh táo nhiều nữa đã tiểu tiện, đại tiện ngay trên giường. Hằng đêm Nguyên nguyện với Chúa “xin giải nghiệp dùm con”. Tinh thần và thể lực suy yếu

dần hồi, nước mắt phải nuốt ngược vào trong, cắn răng chịu đựng. Nguyên giấu các con chỉ nói sơ, vì không muốn con lo lắng mà ảnh hưởng việc học, chỉ mong muốn con ăn học thành tài. May mắn con gái Nguyên gặp bạn trai yêu thương, kết hôn và ở lại sống yên thân trên đất Mỹ. Con gái bảo lãnh ba mẹ nhưng không còn kịp nữa, chồng Nguyên đã ra đi về miền đất lạnh...

Jim dìu Nguyên xuống tầng đá gần đó ngồi nghỉ chân, cắt đứt dòng tư tưởng của nàng xa con muộn phiền. Tiếng suối nghe róc rách vui tai, gió thổi mát bay mái tóc của Nguyên vào mặt Jim, nàng hát khẽ “Hãy ngồi xuống đây trên lưng cuộc đời thách đố thương đau. Hãy ngồi xuống đây vai kề sát vai cho da thịt này đốt cháy thương đau” (*1), dù không hiểu nhưng Jim lắng nghe giọng nàng như để hòa chung cùng không khí thần tiên này. Nguyên tựa đầu trên vai chàng, nàng đang cần một bờ vai, đó có phải là tình yêu hay vì hai tâm hồn trống trải cần tìm đến nhau? Nguyên chẳng hiểu mình nữa?!! Khi chồng mất, nàng chỉ biết nhớ thương chồng, nỗi nhớ thương dày vò từng đêm không ngủ được, lặng lẽ nhìn bóng tối trong nỗi hoang mang “anh chỉ đến trong trái tim mình nhưng không bước cùng mình đến cuối cuộc đời, anh để lại cho mình quá nhiều đau khổ và hụt hẫng”. Chưa bao giờ Nguyên nghĩ mình sẽ quen người đàn ông khác, và ai dám quen người đàn bà lớn tuổi lại bị khiếm thị. Cũng sẽ không bao giờ nghĩ với tuổi này nàng lại có những cung bậc cảm xúc lạ lùng khác thường. Nguyên là người đàn bà Á Đông, có chút kiến thức chỉ đam mê đi tìm Chân, Thiện, Mỹ của cuộc đời và yêu cái đẹp ấy, không ham vật chất, chẳng mê tiền bạc. Hạnh phúc đối với nàng là được chăm sóc qua nghĩa cử nhỏ, qua bữa ăn với tất cả chân tình biểu hiện bằng tình thương. “Một trái tim sẽ chẳng thể kết nối với một trái tim khác chỉ bằng sự hoà hợp thông thường. Thay vào đó, chúng chỉ thực sự quyện chặt vào nhau qua những nỗi đau”. Có lẽ Nguyên đã cảm nhận ra điều mà tiểu thuyết gia Nhật Bản Murakami đã nhận thức sâu sắc về nỗi cô đơn, về niềm đau của con người cũng như sự hình thành gầy dựng tình yêu.

Tiếng Jim nhắc bên tai “We should go home”. Nguyên đoán trời đang phủ nhẹ hoàng hôn, không gian yên ắng, màu nắng nhạt dần. Hai người đi bên nhau, nắm tay xiết chặt để chuyện hơi ấm, chuyện sức sống, chuyện niềm tin cho nhau. Một ngày sẽ qua, một ngày của sự bình an trong cuộc sống, ngày mai sẽ đến, sẽ tiếp tục

che chở nỗi cô đơn của hai tâm hồn đóng băng từ lâu, nay đến với nhau không vì sinh lý nhục dục, mà bằng hai trái tim cùng nhịp thở đồng điệu.

Nhìn lịch đã hơn một tháng chơi nơi đây, con gái Nguyễn gọi phone muốn mẹ về, mà Nguyễn cũng thấy nhớ cháu ngoại, nên nhờ Jim đặt vé ngày về. Bữa cuối trước ngày chia tay, Jim chở Nguyễn ra ngoài ăn tối. Chàng đặt thẳng câu hỏi:

- Will you marry me?

Câu hỏi bất ngờ mà nàng chưa hề nghĩ đến, Nguyễn muốn tránh nhưng sợ Jim buồn, nên nói lời hứa hẹn bâng quơ:

- Can you give me some time to think about it?

Nguyễn đoán Jim đang nhìn nàng bằng ánh mắt tha thiết dịu hiền

- Alright, I hope to hear from you soon.

oOo

Trở về với con cháu, trời đã cuối thu, khung cảnh ở Seattle thật tuyệt vời qua màu trời mờ ảo. Chiều nào Nguyễn cũng đi bộ chậm rãi tới công viên gần nhà, nơi có hàng cây đã đổi màu sắc, lá rụng tro cành gần hết. Nguyễn suy nghĩ thật nhiều về lời đề nghị của Jim, nàng nghĩ với số tuổi hiện tại thì đâu cần ràng buộc trách nhiệm mà chi, tuổi của “vô thường” đang rình rập ngày mai gần kề với cỏ sương đất lạnh. Nàng thương cảm căn bệnh tự kỷ của Paul, tôn trọng tình nghĩa cha con của họ, đã từng trọn vẹn trước đây, sợ con trai sẽ buồn vì sự xuất hiện của Nguyễn, sẽ chia sẻ bớt tình cảm của người cha lâu nay. Thôi thì “Hãy cứ là tình nhân. Để mong mọi đợi chờ. Để chiều chuộng nâng niu. Và sợ điều tan vỡ. Hãy cứ là tình nhân. Để tháng ngày hoa mộng. Để hẹn hò yêu đương. Và khắc khoải chờ nhau...” (*2). Tâm trạng nàng thật hoang mang bối rối, cuối cùng nàng muốn nói thật ý nghĩ mình cho Jim hiểu “Nhìn ông tôi cũng xót xa với lứa tuổi ấy còn đi cày, gánh vác mọi chuyện nặng nhọc, chiều chuộng con hết cỡ, nhưng con ông bệnh, ông không thể sống khác, bản chất ông lại hiền hoà giỏi chịu đựng, thú thật tôi thương ông nhưng lương tâm không cho phép mình giành giật chiếm đoạt tình thương của ông, và lại chính vì nhìn ông thương con nên tôi càng kính trọng và yêu ông hơn”.

Từ đó Nguyễn và ông chẳng nhắc lại vấn đề “get marry” nữa. Gọi phone chỉ kể những sinh hoạt trong ngày hoặc FaceTime thấy mặt nhau như đang kề cận bên cạnh, dù mùa đông lạnh lẽo vẫn đủ sưởi ấm tâm hồn cho nhau.

oOo

Thời gian vùn vụt qua nhanh. Mùa xuân đã đến. Cây lá tươi xanh, lộc chồi non biếc, các loài hoa đang chớm nở khoe sắc. Lòng Nguyễn thấy rộn ràng khi Jim hứa sẽ qua Seattle ăn Tết Việt Nam cùng nàng. Chỉ còn vài ngày nữa thôi, lòng nàng thấy háo hức muốn đi chợ Tết mua sắm nhiều thứ.

Sáng nay Nguyễn nhờ chị hàng xóm chở đi chợ Hau Hau: các gian hàng trưng bày bánh mứt trông hấp dẫn đẹp mắt. Nàng đến dãy bán thức ăn nhờ chị bạn mua nem, chả, giò thủ, hộp mứt đủ loại, bánh tét, bánh chưng, đến hàng trái cây mua Bưởi, Nho, Thanh Long. Chị hàng xóm giúp bê các thứ ra xe trước, rồi quay lại dẫn Nguyễn tiếp tục đến khu vực bán hoa mua nhánh Đào, nhánh Mai tươi rục. Tuy vật giá năm nay leo thang kinh khủng, nhưng nàng chẳng e dè quan tâm, trên đường về lại nhờ chị bạn ghé chợ Việt mua thêm ít thứ nữa. Tới nhà, Nguyễn bày đầy bàn, ngắm nghía các thứ mình mua lòng thỏa mãn vui vui.

Jim đến đúng ngày 28 Tết. Các em chở Nguyễn và ông dạo những khu VN trang hoàng không khí Tết cho ông biết.

Sáng nay nắng hồng chiếu rục rỡ trên những chậu hoa Miniature Rose, chậu Harvest Mums, vạt hoa Cúc do con gái Nguyễn trồng trước thềm lóng lánh thật đẹp. Cành Đào hồng đang còn búp, hoa mai vàng nụ vừa hé nở. Vạn vật khoác lên bộ mặt tươi sáng chuyên sức sống cho nhân thế. Xuân đã về. Tình xuân phơi phới. Hồn xuân ngất ngây.

Xuân đang ngự trị trong lòng nàng và Jim.

Nguyễn dẫn Jim đi ngắm những bông hoa đang chào đón mùa xuân. Nàng thấy yêu trời đất, yêu cảnh vật chung quanh, yêu màu nắng hồng đang sưởi ấm và hát khê (*3) “Anh, lại đây với em, ngồi đây với em trong cuộc đời này. Nghe thời gian lướt qua. Mùa xuân khê sang chừng như không gian đang sưởi ấm những giọt tình nồng...”

Minh Thúy Thành Nội

(*1) *Hãy Ngồi Xuống Đây (Lê Uyên Phương)*

(*2) *Hãy Cứ Là Tình Nhân (Tú Minh)*

(*3) *Tình Tự Mùa Xuân (Tì Công Phụng)*

Minh Thúy Thành Nội

Tôi đang đứng tần ngần trước gian hàng bày bán các món Tết như mứt dừa, mứt gừng, kẹo mãng cầu, cũng có cả nguyên hộp trình bày đủ thứ mứt. Bánh trái thì có đủ loại, nào là bánh tét, bánh chưng, bánh ú, giò thủ, chả lụa ..v..v...Chao ôi nhìn gian hàng Tết thật mát mắt và thèm muốn, nhưng phải suy nghĩ nên mua thứ nào và ở đâu.

Này nhé “ trước cúng sau cấp”, chỉ mua tượng trưng hộp mứt gừng chứ có lẽ ông bà cha mẹ cũng... đường cao cần cử kiêng, bánh Chưng, bánh Tét nên mua ở Chùa để hỗ trợ tài chánh, nghĩ chuyện quà cáp người mình quý thì mua giò thủ, chả lụa. Sau năm 75 không có tiền thì không mua nên khỏi suy nghĩ, nay ở xứ Mỹ có tiền thì phân vân cũng mệt hè. Thôi thì lấy giỏ bốc vài thứ mình chọn đề còn xếp hàng tính tiền, chứ đông nghẹt người đang mua sắm nơi tiệm Ô Mai nằm trong khu Century của thành phố San Jose.

Đang mân mê mấy thứ ăn chơi thêm như bò khô, xí muối, bỗng nghe tiếng ai gọi chị rất gần, mặc họ, nhưng tiếng” chị “ lớn hơn kèm theo cái đụng vai sau lưng. Tôi quay lại thấy một cô quen lắm không biết đã gặp nơi đâu

- chị gọi hờ. Tôi nhướng mắt

- dạ đúng rồi chị không nhớ ra em à, em Chắt vợ anh Vui đây! hồi trước ở khu chung cư vùng Hayward với chị đó.

Tôi “a” lên mừng rỡ: “nhớ rồi, nhớ rồi” hiện tại em ở đâu?

- Dạ em lên San Jose hơn 20 năm rồi, ở khu Senter. Thỉnh thoảng em gặp chị Mau, có số phone nên lâu lâu nói chuyện một bữa. Nhìn chị không thay đổi nhiều, em nhận ra liền nhưng mới đầu có quên tên, giờ nhớ rồi, vậy chị cho em số phone, Tết em mời chị tới nhà chơi và gọi chị Mau luôn.

Tôi cho số phone, hỏi thăm đôi điều về chồng con, nhưng cũng nói trước “Tết chị bận lắm, không có thì giờ tới nhà ai đâu, dịp khác đi nhé”

Chúng tôi mạnh ai nấy mua hàng rồi chia tay. Ra trước khu Century tôi còn nấn ná đứng xem nhiều loài hoa chung bán. Hoa Mai, hoa Đào tươi đẹp, hoa Cúc từng chậu tươi vàng, hoa Huệ, hoa Lan chẳng thua. Tôi chọn chậu hoa Lan màu hồng vừa tầm tay, vừa túi tiền về chung ba ngày Tết cho đẹp mắt chuẩn bị đón xuân về.

Tôi nhớ lại....

Khoảng năm 1994 ba chị em họ bên chồng là Kim, Vệ, Việt đang ở với ông Bác, sau ông thay đổi công việc dời lên vùng Sunnyvale. Kim và Vệ lên học San Jose State University. Còn lại Việt đang học University Berkeley, em không đủ khả năng trả tiền nhà, dù đã có một cậu share phòng sẵn trước đó, nên gọi vợ chồng tôi lên ở chung, cũng tiện vì chồng tôi làm việc vùng Hayward, còn tôi vùng Livermore.

Đó là căn Apartments khi mới thấy tôi rất thích, có tên là “Orange Tree”. Một dãy nhà theo chiều ngang gồm 1 restroom full trên lầu kèm 2 phòng ngủ, dưới thêm 1/2 cái rất tiện. Sau vườn có khoảng sân nhỏ trồng cây cam rất nên thơ, trồng đều cả dãy quay mặt ra đường. Những lúc kho cá hay thịt tôi đặt cái lò bên ngoài dưới bóng cây lố nhố những quả cam vàng đã thấy lòng rung động thích thú. Tôi trồng thêm ít rau thơm, rau răm, hành, vài bụi hoa cũng thấy lòng yên bình hạnh phúc mỗi khi nhắc ghế ra ngồi đó.

Tôi ở ngôi đầu tiên sát cánh cổng có khoá an toàn muốn vào phải bấm mật mã. Cảnh nhà là anh chị Khôi-Cúc người Huế, cách hai căn là vợ chồng Vui-Chắt, kế

tiếp vợ chồng Mau-Lý cũng người Huế ở gần cuối dãy, phía đối diện có thêm vợ chồng Mạnh-Hoà. Ông trời sắp đặt sao hên quá, vào khu chung cư này gặp toàn đồng hương và giá thuê lại rẻ, còn mơ chi nữa. Tiền mướn mỗi tháng \$650, cậu share phòng cũ trả \$250, tôi \$250, Việt \$100 chỗ ngủ là phòng khách, tôi nhận thêm \$50 việc com nước của Việt. Chị Kim và Vệ thuê phòng trên San Jose tiện việc học nơi đó, mỗi cuối tuần về nghỉ ngơi dưỡng sức. Bạn ở vùng Hayward tên Sanh chơi thân với hai anh em Vệ, Sanh cũng học San Jose State University, thuê nhà chung một nhóm sáu sinh viên (trong đó có Vệ), cuối tuần cũng về mẹ và thường có mặt nơi nhà tôi chơi với hai anh em. Nhiều lần chồng tôi đi làm khuya về, kể lúc dừng xe nơi hộp số kéo cửa kính thò tay bấm cửa mở, có người tới chìa thứ gì hỏi mua không, chồng tôi lắc đầu chạy nhanh vào cửa.

Tôi kể lại Việt nghe, em trả lời tình bơ” tụi nó bán thuốc phiện đó”

- ui trời không sợ à. Tôi trợn mắt

Việt nói “tụi nó không làm gì mình hết thì kệ chứ, mình chỉ có cái mạng nghèo rớt mồng tơi thì sợ gì chứ”. Nghe em nói vợ chồng tôi cũng trơ lì luôn chẳng sợ hãi nữa.

Tôi đi làm năm ngày, nghỉ hai ngày cuối tuần, nhưng hồi đó tôi có nhiều sức khỏe, siêng nấu cháo lòng, phở, bún bò, bún riêu, bánh Xèo... v...v... Cuối tuần tụ họp ba chị em Việt, thỉnh thoảng có thêm các cháu mới qua đang học trên Chabot College. Hễ bữa nào vắng mặt Sanh thì tôi bắt hai em réo qua cho bằng được, vì Sanh tánh tình hiền lành, sống mẫu mực sùng đạo Công Giáo và gia đình giòng họ có rất nhiều người làm Cha.

Các em thường kể chuyện đời sinh viên khổ cực: Sanh được phân công làm thủ quỹ chi tiền chợ và tiền mướn nhà, nhưng thanh niên mới lớn ăn như giặc chưa được nửa tháng tiền chợ đã cạn, Sanh báo động tiền chỉ còn vừa đủ mua hai thùng mì gói. Rồi Sanh chạy về mẹ, Vệ cũng chạy di tản về nhà tôi xin nạp tiền ăn và tiền điện vì học bài khuya, tôi chỉ lấy tiền ăn nhưng em nhất định gởi thêm tiền điện tổng cộng \$100. Hai anh em ngủ 2 ghế salon cũ nơi phòng khách. Vệ tánh tình vui vẻ mau miệng, bụng để ngoài da, có gì kể huych tẹt ra hết, trái ngược với Việt trầm lắng ít nói, ngoài giờ học chỉ ngồi ôm đàn say sưa.

Những lúc rảnh rỗi, Vệ kể nhiều chuyện vui ...

- chị xem tụi nó mỗi lần đi chợ, cái gì cũng bốc, đĩa bị mặt mụn đòi mua cà chua trong khi mùa đông mắc như vàng, đĩa xách cả thùng kem bự về, tụi nó ăn nhiều quá làm em cũng sốt ruột mặc mấy lớp áo lạnh lấy tô ra múc kem ăn đua với tụi nó. Bạn G nghèo kiệt xác nhưng cuốn sổ tay luôn ghi ngày sinh nhật các em để chờ ...tặng quà, không biết nó có vào mấy nghĩa địa lượm hoa đem tặng mấy nàng.

Học chia theo group, có đứa ham làm part-time, không có thì giờ nhìn bài vở, chờ cả bọn làm xong thì chép, có đứa than “ở VN tao học mới ngang lớp 9, giờ qua đây hông căng nhưng gia đình bắt ép học, tao đành bơi bơi chờ chép bài chúng mày”. Những lần chép bài nạp đã đạt được 70%, 80% thì dù lần thi final tại lớp có bị 5 điểm thấp vẫn được xem như đạt điểm B, hoặc C. Sợ nhất lúc thi final xong chúng nó nhìn kết quả, nổi nóng đấm bàn cái rầm, tụi em kéo nhau chạy trốn”. Cuối cùng ai cũng ra trường tốt nghiệp bằng kỹ sư, nhưng đến nay trong nhóm chỉ có ba người làm đúng mảnh bằng, còn lại đứa về bán tiệm furniture, đứa qua Texas làm thư ký cho tàu đánh cá, đứa làm trợ Engineer.

Thời gian đang học thanh niên nào cũng vương chút ái tình bi lụy. Vệ thích cô em của

bạn, trong khi đó bạn T cũng thích đang ra công đeo đuổi, bạn T biết Vệ đẹp trai sẽ chiếm được tình cảm cô nàng, nên tìm cách tâm sự với Vệ, cho biết đang yêu cô đó, ngầm Vệ biết để rút lui. Vệ buồn thối thía ngậm đau nhưng bản tánh hiền hoà lịch sự, không thể giành giật, chỉ biết hành xử kiểu người quân tử “ừ mày cứ tiến tới đi, có gì tao giúp thêm cho”. Vệ kể tôi nghe với nét mặt buồn rười rượi, cô kia cũng có cảm tình để ý đến Vệ, nhưng sau này thấy Vệ lạnh lùng quay lưng không còn đến nhà nữa, cuối cùng bạn T đã chiến thắng lấy được cô.

Việt có thời gian buồn xơ xác, vì Việt không có phòng riêng, nên tôi bước về nhà là thấy em nằm trùm kín mặt, khi thức thì ôm đàn hoặc mở nhạc bắt tôi đứng nấu bếp nghe hoài tới thuộc lòng.

Ngày xưa em cất bước ra đi, không từ già

Để lòng ai nuôi tiếc môi tình, chìm cuối trời xa

*Ngày đó xa nhau, đời ngừng tiếng hát
Ngày đó chia tay, trời buồn ngo ngác
Quạnh hiu đời tôi, từng năm tháng qua
(Dĩ Vãng - Trịnh Nam Sơn)*

Tôi chẳng hiểu mô tê, sau chị gái hé môi kể Việt thương bạn của mình, nhưng cô kia xem Việt như em, lúc cô ra trường qua tiểu bang Washington làm việc. Hèn gì tôi mới ngẫm ra: có vài cô rất đẹp quen biết trên Chùa mỗi lần Việt đi theo tôi những buổi lễ lớn. Mấy cô thường lân la đến nói chuyện với Việt, sau hay gọi phone tới nhà gặp tôi, các cô mượn lý do làm bài tập khó quá, nhờ anh Việt tới giải đùm bài toán. Tôi nhần lại nhưng Việt tình bơ nói em bận rồi, lúc đó tôi tự nghĩ: mấy cô đẹp lại ăn học đàng hoàng, con nhà nổi tiếng mà sao Việt dửng dưng vậy, lạ lùng ghê, thì ra em này kín đáo quá.

Việt ra trường, học giỏi nhưng gặp giai đoạn kinh tế khó khăn, nạp đơn nhiều nơi dù đang có việc part-time vai trò Technician, trong lúc vừa học vừa làm. Việt kể có hai nơi phỏng vấn, đòi trả lương mỗi năm \$35 ngàn hẹn sẽ gọi sau, về nhà chò mãi không thấy hãng nào gọi. Rồi số hên tình cờ đến, vì một kỹ sư trong hãng hơn sáu tháng chưa design ra mẫu gì trong khi nhận lương cao, ông ta tự động nghỉ việc về nhà câu cá. Việt được lên thay thế, chỉ hai tháng sau đã phát huy (minh) ra máy clean tủ lạnh, hãng tung ra thị trường rất đắt hàng. Boss bên tiểu bang miền đông qua mua hãng dời về Washington, tăng lương rất cao và dụ qua đó làm việc, chia bonus chia cổ phần. Việt mừng rỡ vì có cơ hội qua gần người mình thương. Rốt cuộc đã chính phục được trái tim nàng, sống bên nhau đến bây giờ.

Chiều cuối tuần mấy em hàng xóm thường bồng con xẹt qua nhà tôi tán gẫu, luôn tạo ra chương trình “giờ nói xấu chồng”. Cũng có những buổi chiều tối trong tuần họ tới nhà tôi như tới toà án xử giúp hoặc cần nói với nhà trị liệu tâm lý giải tỏa cơn uất ức.

Có lần anh Khôi bước qua nhà tôi nói lớn

- ui chao... ui chao... tui là một huynh trưởng gia đình Phật Tử, sinh hoạt mấy chục năm, răng tui không bước thêm lên, đi tu cho khỏe mà còn vương nợ đời chi ri không biết, hấn hấn quá, tui muốn bặt tai hấn hết sức, tui... tui... ghét dễ sợ.

Anh đang còn kể lể thì 5 phút sau chị Cúc chạy sang vẻ mặt hăm hăm khiêu chiến

- tui cũng là Phật Tử thuận thành, đàn ông Huế gia trưởng quá tui chịu không nổi, tức nước vỡ bờ em biết không? Chị nhìn qua tôi phân trần.

Thường khi ai cự lộn, cãi nhau, hay gặp chuyện buồn thì tôi chịu thua, câm như hến không biết mở miệng nói điều gì cứ đưa con mắt nhìn. Đang lý luận qua lại thì con gái chị đi học về, hỏi “ba mẹ có chuyện chi rứa”, cả hai đều im tiếng trở về nhà, chứng tỏ con gái có uy lắm đây với anh chị.

Vợ chồng Vui thì cãi nhau như com bữa, có lần to họng hét tại nhà họ. Em gái vợ Mau tình cờ đến nhà chị mình chơi, nghe lớn tiếng cùng tò mò phục kích nép bên cửa sổ, thụt đầu xuống trời đầu lên nhìn vào theo dõi. Xong em chạy qua nhà tôi tường trình ...

- chị biết sao không? em ngồi thụt xuống thấy rõ anh Vui đang ngồi nơi ghế, không biết chuyện gì mà chị Chắt cầm gối ném vào đầu anh liên tục. Anh nghiêng đầu né tránh nói một câu sau mỗi lần bị ném “tao nhịn mày, tao thua mày”. Chị càng lồng lộn đem tờ giấy ra “mày viết đi, tao nhất định ly dị”. Anh Vui cúi xuống viết gì không biết, chị Chắt lại nói to “bây giờ đến mục chia gia tài”. Anh Vui nói gì nhỏ quá không nghe rõ, chỉ nghe chị hét lớn “xin lỗi mày, cái đó là của tao, cái ...đ...m mày”

Anh vẫn nói nhỏ, chỉ nghe tiếng chị “xin lỗi mày cái đó cũng của tao”, cứ như thế cô em vợ Vui chỉ còn nghe Chắt lập đi lập lại cái nào cũng của chị ấy hết.

Cô em Chắt còn diễn tả nữa làm tôi không thể nín cười. Hằng ngày nghe cặp này to tiếng hoài riết rồi cũng lờn. Con trai nghe ai kể, về chọc lại ba mẹ mỗi khi thấy không khí nặng nề sắp gây chiến “một đám người đi đưa đám ma, vừa đi vừa kêu gào “vui là vui, vui ơi là vui...” ai dè người chết tên Vui, cốt ý cho máu cha mẹ hạ hỏa.

Vợ chồng anh Mạnh, chị Hoà cũng sùng sộ nhau hoài, luôn thi đua tới kẻ xấu nhau đòi ly dị, nhưng có cái anh chị rất sợ con cái đã lớn, đang học trường Chabot College. Có chuyện gì là yêu cầu cha mẹ ngồi im nghe cháu nói, “con hơn cha nhà có phúc” nhờ vậy anh chị giảm bớt cãi nhau.

Tôi mến nhất cặp Mau- Lý: chồng làm cỏ, vợ phụ bung tiệm phở. Hai anh chị sinh được bốn cháu, chúng thi đua nhau học ngành y, con trai đầu còn học thêm chuyên môn về mổ tim. Vợ chồng cuối tuần sinh hoạt nơi Chùa, vợ thường nấu những khay thức ăn, ngày lễ đem đặt trên bàn không kể lễ của mình, lạng lẽ vái Phật ba vái rồi đi công việc khác. Chồng hiền, vợ ít nói không hề nghe lớn tiếng. Vợ chồng quê ở miền biển nên tánh tình rất thật thà, thường kể “tụi em đâu có chữ nghĩa mà dạy các cháu”, chỉ tự chúng nó học, thôi thì nhờ trời Phật gia hộ.

Nhiều lần tôi đi đổ rác, gặp vợ Vui, vợ anh Mạnh cũng nơi đó. Họ hợp lực đấu tố chồng. Vợ Vui như bị đè nén, bực bội thao thao kể tội xấu chồng, chị Hoà cũng đua kể, bắt tôi đứng nghe gần cả tiếng. Tôi phải can đảm lên tiếng để chấm dứt *mục “nói xấu chồng”* đến đây đã xong, mời quý vị ai về nhà nấy trước khi bị các ông chồng phát hiện. Họ cười hề hà và khen gia đình tôi luôn êm đềm im hơi lặng tiếng.

Không đâu, họ làm rồi đó nhé, nhiều lúc cả tuần không nhìn mặt nhau, chàng kên kên bản mặt hát (1*) “Anh đã làm đưa em sang đây...” , hoặc có lúc huýt sáo rống lên (2*) “Không, không... tôi không còn, tôi không còn yêu em nữa” lập đi lập lại tưởng như hay lắm. A ha! chửi xéo bằng nhạc đây mà, tôi không cần hát, ngu gì hát cho mệt, để ca sĩ hát chứ, tôi lựa CD chọn bài:

“Buồn! như ly rượu đây không có ai cùng cạn.

Đôi ta như bước lên đỉnh sâu

Mà đời luôn cao ngất thương đau

Bao lâu ân ái chưa đậm màu

Toàn là cay đắng chiếm thương yêu”

(Buồn - Y Vân)

Ngày khác tôi lại nặn óc tìm bài nào có lời văn hoa cao xa sâu sắc hơn nữa ...

*Tôi nghe hát hiu từ mắt anh ngất tạnh
Môi thâm khô từ thuở định hôn người
Ngày tháng hạ khi không mà trở rét
Giọt nắng vàng lung linh màu lạnh ngắt
Sao khi không người ngoảnh mặt kiêu sa
(Trên ngọn Tình Sầu - Từ Công Phụng)*

Khi ông nghe mấy bản nhạc tôi mở, mặt ông kên kên đi ra đi vào lăm lăm “đàn bà, đàn bà ...” Tôi cũng muốn ngửa miệng hát (3*) “ôi đàn bà là những niềm đau ...”. Nhưng thôi như vậy cũng đủ rồi.

Nghĩ lạ lòng thiệt, khi gặp nhau, yêu nhau thì ánh mắt đầy tin yêu trao cho nhau, hẹn hò, chờ đợi, mắt ngủ thao thức nhớ về người, rồi còn tăng bốc đối phương (4*) “trong đôi mắt em anh là tất cả” nữa chứ. Ngày ấy đâu rồi, có phải ngày ấy là “duyên” và bây giờ là “nợ” chăng? Nhìn nhau thấy... ghét, mở miệng thì khắc khẩu, vậy đó nhưng khi họ đi đâu về khuya thì mình nóng ruột nóng gan trông đứng trông ngồi lo lắng. Ghét mà âm thầm nấu những món họ thích, tối bới hộp cơm nhiều thức ăn để sẵn cho họ sáng sớm bới theo. Như mấy cặp vợ chồng chung quanh, hục hặc nói xấu nhau nhưng có thấy ai dứt khoát ly dị đâu, họ người miền Nam tốt bụng ăn nói bộc trực thật thà, hét hò xong là quên mau, và mỗi ngày cứ lập đi lập lại cảnh cũ màn thứ mấy chục như vậy, hình như không cự nhau ăn cơm không có ngon thì phải.

Từ khi Việt đi, Vệ cũng đi theo làm trợ kỹ sư, cậu thuê phòng cũng cưới vợ ra riêng. Chồng tôi làm ca chiều khuya mới về, có khi tôi nghe âm thanh kỳ lạ trước cửa, có lần tên Mễ nào say rượu hay sao mà đấm cửa nhà tôi hung dữ, nói một tràng tiếng Mễ, tôi run quá đi lên rồi lại đi xuống nghe ngóng. Xe tôi đậu ngoài đường bị cạy hộp máy. Một lần tối thứ sáu đi Chùa về, để xách tay trên phòng, xuống nhà ngồi xem ti vi đợi chồng, sau đó lên phát hiện cửa sổ trên lầu bị phá lưới do ai đi trên ban công chui vào, tôi mất \$10 đồng bạc và tất cả các thẻ, chỉ một công đi làm lại giấy tờ.

Tình trạng càng ngày càng sợ nên chúng tôi quyết định mua nhà dời nơi khác.

Nay gặp em Chắt vợ Vui làm tôi sống lại khoảng thời gian ở xóm cũ nhiều kỷ niệm nhớ rất rõ. Mới đó đã hơn 30 năm rồi. Vợ chồng Mau Lý thì tôi vẫn gặp trên Chùa, họ mua nhà vùng Union City, các con đã là bác sĩ làm việc xa. Lý cho biết tin tức anh chị Khôi cũng qua Texas sau đó, cặp Mạnh Hóa theo con qua miền đông. Tôi cũng nghĩ không biết các cặp vợ chồng ấy còn khắc khẩu nữa không? Hay là “giận thì giận mà thương thì thương” đây.

Mấy ngày gần Tết tôi bù đầu bù óc, nào là cắt cây cỏ sau vườn, dọn dẹp lá rụng đầy tấp từng góc, có lịch khám bệnh, đi Nha Sĩ. Làm chả chay, gói bánh tày (loại bánh chỉ gói lá chuối với nếp), rồi mua chợ này trái cây, chợ kia thêm bông hoa. Ngày cuối năm làm mâm cơm cúng dâng bàn thờ mời ông bà cha mẹ về nhà chơi ba ngày Tết, dâng bánh chưng cùng hoa quả bánh mứt. Xong lại quay qua dọn dẹp nhà cửa, việc không tên ở đâu lòi ra nhiều quá. Tối làm mâm xôi chè, bông hoa chờ cúng giao thừa ngoài trời, xong dọn dẹp cũng đến 2 giờ sáng, rồi khai bút đầu năm theo thói quen.

Ngày mồng một phát hành hương tốt là lên Chùa chúc Tết Thầy và các Sư Cô, thấp nhang nơi bàn vong thờ tứ thân phụ mẫu. Về nhà ngủ chút đỉnh bù đắp tối 30 mất ngủ, lại chuẩn bị bì đồ lên nhà Từ Đường thấp hương và lì xì các cháu theo nề nếp bố chồng để lại là phải tập trung đúng ngày.

Mồng hai Tết, tôi vừa thức dậy pha cà phê ngồi mở ti vi lên thì phone reng. Đầu dây bên kia

- Alô! em là Chắt đây chị, đầu năm vợ chồng em chúc anh chị luôn được nhiều sức khỏe và tài lộc dồi dào nghe.

-Tôi cười “cám ơn vợ chồng em, anh chị cũng chúc lại gia đình em như rứa, tuổi già rồi không cần tài lộc nữa đâu, có chính phủ phát lương hưu, ăn uống tiêu pha gì với tuổi này cũng giản tiện thoải mái rồi em ơi”.

Tiếng nói của Chắt khàn đục vui vẻ

- Lần trước em mời chị tới nhà chơi cho biết, nhưng chị bận. Giờ này em đã liên lạc với vợ chồng Mau Lý và họ nhận lời rồi. Ngày 14 tháng 2 anh chị tới nhà em nghe.

Tôi ngớ ngẩn hỏi “sinh nhật ai vậy hay là có chuyện gì”

- trời ơi chị không nhớ à. Tối tập trung nhà em ăn Lễ Tình Nhân

- a... ha...còn cãi nhau nữa không mà bây giờ ...tình vậy nè

Bên kia Chắt cũng cười ha ha

- Giảm nhiều rồi chị ơi vì ai cũng hết hơi mồm miệng rồi, nhưng nói gì thì nói chứ ngày lễ tình yêu năm nào Vui cũng mua tặng em món quà hết.

- OK! Chúc mừng em. Chị ghi lịch ngày đó sẽ lên nhà em.

- À mà chị ơi! mấy chú hồi trước ở chung với chị đi học đó, bây giờ chị còn liên lạc không?

Tôi cho biết mấy người đó là em họ nên vẫn liên lạc với Kim và Vệ đang ở vùng Fremont (Vệ về lại đây xin việc khác), còn Việt sống bên Virginia nhưng thỉnh thoảng cũng về chơi, đôi khi cũng họp mặt có cả bạn hiền của chúng là Sanh nữa, ai cũng đã lập gia đình hạnh phúc, con cái lớn hết rồi.

- Ô như vậy chị hỏi mấy chú còn nhớ tụi em không? Em mời lên nhà ngày đó luôn.

OK! Để chị nói lại, nhưng chị muốn mình chơi theo kiểu góp thức ăn chung đó nghe, cho em đỡ mệt

Giọng vợ Vui cười rộn ràng:

- trời ơi sao chị khách sáo quá vậy, mấy chục năm mới gặp lại chị mà. Hôm đó nhất định mình phải khui rượu cụng ly nghe chị.

Tôi cũng cười theo “ừ thì Happy Valentine”.

Gác phone xong, tôi thấy trong lòng vui vui vì thời gian vừa rồi đã chìm đắm dòng sông ký ức thời gian đầu trên đất Mỹ. Nắng đã lên cao bên ngoài, nhìn khu vườn sáng sủa như anh chàng vừa được cúp tóc gọn ghẽ. Ra ngoài đi bộ, nhớ lại những nhân vật xóm cũ, con cái nay đã thành danh. Có thể họ sống vì con, nhịn nhục để con cái có điểm tựa vững vàng, chăm lo học hành. Nhớ có lần chị Cúc vợ

anh Khôi huynh trưởng gia đình Phật Tử tâm sự: “vợ chồng không hoà thuận cũng cố gắng sống vì con, vì gia phong lễ nghĩa phải giữ lễ lối, không muốn gia đình hai bên mang tiếng mất mặt, nhất là người Huế mình lại luôn giữ kẽ, thôi thì cho qua một đời...”

Dù sao trước mắt tôi nơi xóm cũ chưa có cặp nào bỏ nhau, con cái học đến nơi đến chốn, sự nghiệp thành công vẻ vang. Cũng đáng khen đáng ngưỡng mộ lắm chứ.

(1*) Lâm -NS Lam Phương

(2*) Không -NS Nguyễn Ánh Chín

(3*) Đan Bà- NS Song Ngọc

(4*) Như Đã Dấu Yêu - Đức Huy

Bao Lì-Xì ĐỎ

Minh Thúy Thành Nội

Nói về bao lì xì đỏ thì tôi được biết nhân gian có truyền thuyết bắt nguồn từ câu chuyện sau đây :

“Theo truyền thuyết xưa kể lại rằng, vào đêm giao thừa sẽ xuất hiện một yêu quái và sở thích của nó là xoa đầu trẻ con đang ngủ khiến chúng giật mình khóc thét lên. Vào Tết năm đó, có một cặp vợ chồng già mới sinh được cậu con trai. Theo lời mách bảo của 8 vị tiên thì hai vợ chồng lấy giấy đỏ gói những đồng tiền, đặt lên gối con rồi đi ngủ.

Khi đêm giao thừa, con yêu quái xuất hiện. Vừa giơ tay định xoa đầu đứa trẻ thì từ bên chiếc gối lóe lên những tia vàng sáng rực khi bạn kinh hoàng bỏ chạy. Thấy được lợi ích bất ngờ, hai vợ chồng mừng rỡ đem chuyện kể lại cho mọi người xung quanh nghe.

Kể từ đó, người ta bắt đầu hình thành phong tục lấy tiền bỏ vào trong bao đỏ để xua đuổi yêu quái, giúp trẻ em mạnh khỏe và từ đó bao lì xì nó đã trở thành truyền thống không thể thiếu những ngày đầu năm mới.”

Ngày xưa lúc lên 3, lên 5 tuổi. Mỗi mùa Tết được người lớn lì xì thích lắm, tôi luôn cầm bao đỏ chạy tung tăng khắp nơi. Có lúc ham chơi để rơi mất, Mẹ tôi phải dụ ngọt lấy giữ dùm. Nhưng tuổi lớn thêm thì tôi biết giữ chặt không để ai cất hết á. Các bác hàng xóm qua chúc Tết mẹ tôi, tôi chẳng muốn đi đâu, loanh quanh gần đó chờ nhận tiền lì xì xong mới yên tâm chạy qua nhà bạn. Tôi còn nhớ khi nhận bao lì xì từ người lớn đều nghe nói “mừng tuổi năm nay học hành cho giỏi nhé “.

Lớn dần tới 13, 14 tuổi tôi không còn nhận được bao lì xì từ các bác hàng xóm nữa, mà chỉ còn trong gia đình cha mẹ. Đến lúc thời thế đói rách khó khăn hầu như mọi người đều quên lãng cái phong tục 3 ngày Tết ấy.

Khi qua Mỹ đi làm, trở thành người lớn. Gia đình chồng tôi trở lại phong tục truyền thống ấy. Ngày Tết dù kẹt trong tuần phải đi cày, thì đại gia đình tối mùng 1 phải tập trung

nơi nhà Từ Đường, thấp nhang cúng ông bà tổ tiên. Kế tiếp chúc Tết ba mẹ, rồi đến phiên các cháu xếp hàng, thuộc lòng một câu chúc bằng tiếng Việt xong mới được nhận phong bì đỏ. Các cháu từ từ lớn dần vào Đại Học cũng vẫn còn nhận bao đỏ, khi ra trường có việc làm mới chấm dứt. Bây giờ nói tiếp là hàng chất, xem như lứa tuổi chúng tôi chỉ có biểu trên cho dưới chứ không hề nhận được bao lì xì.

Năm 2016 tôi gia nhập hội Văn Thơ Lạc Việt, với nhiều sinh hoạt rộn ràng vui chơi. Và đến phiên ông Lê Văn Hải lên làm Chủ Tịch, lại càng có nhiều sinh hoạt hơn nữa như tổ chức sinh nhật mỗi quý cho hội viên, chiêu nhạc mùa Xuân, nhạc tưởng niệm ngày mất nước 30 tháng 4, ngày Quân Lực Việt Nam Cộng Hoà, ngày Lễ Cha, ngày Nhạc Mùa Thu, nhạc mùa Lễ Tạ Ôn..

Ông Lê Văn Hải là chủ báo Thăng Mỡ, ngoài chức vụ Hội Trưởng VTLV còn kiêm luôn trưởng ban Truyền Thông của Bắc Cali. Ngày xưa ông là người lính VNCH thuộc binh chủng Không Quân, nên có máu hào hoa phong nhã không những trong hội thơ văn với hội viên, mà còn ở bên ngoài Cộng Đồng nữa trong vấn đề phát bao đỏ.

Từ những buổi chào cờ đầu tháng, đầu năm, sinh nhật hội viên, ngày 30/4, lễ Cha, hay những buổi nhạc có xổ số trúng thưởng, hầu như ai cũng được nhận phong bì đỏ chứ không cần đợi ngày Tết. Có lúc phát riêng bao đỏ, có lúc được kèm thêm phong kẹo Chocolate hay phong bánh hạt Sen thật hậu hỉ.

Một lần cô TL (phụ trách về sinh hoạt Tuổi Trẻ Hải Ngoại) trong hội mời anh chị em VTLV đến dự tiệc vui. Lúc đó tôi có ông bạn từ tiểu bang xa qua chơi giúp làm tranh thơ, vì cô TL rất thích thơ đã yêu cầu tôi sáng tác tặng, nên TL cũng mời ông bạn luôn.

Việc sinh nhật của cô là chính, vậy mà khi cắt bánh, ông Hải cũng lên chúc mừng và phát phong bao đỏ cho tất cả mọi người. Lúc về chỗ ngồi tôi và ông xã khoe hai bao đỏ. Ông bạn hỏi

- sao anh không có bao đỏ ?
- vì anh bận chụp hình quay phim mà, nhưng trước đó anh được nhận chai rượu rồi.

Tôi trả lời .

Ông cười nói “Ông Hải này hào hoa quá vậy”. Sau đó ông bạn mượn một bao đỏ cầm tay này, tay kia cầm chai rượu đưa lên nhờ tôi chụp hình cười toe. Tôi suy nghĩ trong bụng “ông bạn này đi đông đi tây, xài tiền huu và con cái cho dư giả mà cũng thích cầm bao đỏ lì xì, lạ quá ta”.

Có bữa ngày đầu tháng chào cờ nơi Vườn Truyền Thống tại thành phố San Jose. Sau buổi lễ hát quốc ca VNCH, ông Hải giao cho các chị phát bao đỏ. Tôi đứng đằng xa tình cờ hướng mắt về phía ông xã đang ngồi, ông ra dấu chưa nhận. Tôi nhắc nhở chị PH

“hình như bao đỏ phát bị sót phần ông xã em, chị đến phát nhanh lẹ. Tôi cũng lại ngạc nhiên như ông bạn lần trước, suy nghĩ tiếp tục “cũng ngộ ghê, ông xã tôi làm từ thiện mọi nơi, giúp họ hàng bên quê nhà không tiếc, vậy mà cũng cần bao đỏ có để \$5 đồng bạc sao”

Từ đó tôi ngộ ra một điều : bao đỏ xì lì không kể tiền ít hay nhiều, mà nó mang ý nghĩa về mặt tinh thần. Nó thể hiện sự quý mến, tình thương và niềm vui. Cho nên dù người giàu, người dư của đi nữa cũng thích bao màu đỏ, nó nói lên sự quan tâm, tình nghĩa, thân mật trao cho họ. Điển hình như trường hợp ông xã tôi và ông bạn cũng đang cần tình cảm từ người khác truyền qua sự ấm áp vui vẻ.

Phong tục Việt Nam ngày Tết trẻ em được người lớn lì xì lấy lộc đầu năm, mong con cháu học giỏi, khỏe mạnh, ngoan ngoãn. Với ông bà thì bao đỏ được gọi chúc Tết những lời tốt đẹp như sống thọ cùng con cháu. Phong tục tập quán này trong ngày Tết của người Việt Nam trở nên ý nghĩa và ấm áp. Nhân gian luôn tin tưởng màu đỏ đặc trưng của bao lì xì là niềm hy vọng, là sự may mắn, thành đạt, thịnh vượng cho cả năm.

Tôi như được hồi sinh trẻ lại tuổi thơ ngày nào, khi mà mấy chục năm trời đóng vôi cảm giác nhận bao lì xì đỏ.

Ông Hội Trưởng Lê Văn Hải luôn tạo niềm vui bằng cách cho đi, để được thấy những khuôn mặt tươi cười chung quanh. Niềm hạnh phúc của ông là chia sẻ cho Homeless, cho Cộng đồng, và làm biết bao nhiêu việc ý nghĩa to lớn hơn nữa cho người tỵ nạn trên xứ người. Tôi nghĩ chắc bà con luôn mong công việc kinh doanh của ông phát đạt để ...làng nhờ, làng hưởng ké bổng lộc.

Và đối với ông sẽ không có một ngày Tết, mà quanh năm suốt tháng đều là những ngày Tết. Phong bao đỏ xì của ông thể hiện tình thương bao la, lòng bác ái và trên hết là xây dựng sự đoàn kết, vui vẻ trong Cộng Đồng. Cám ơn ông Hội Trưởng Lê Văn Hải của Cơ Sở Văn Thơ Lạc Việt, và cũng là ông tiên giữa đời thường.

Minh Thúy Thành Nội

TẾT ĐẾN

Hữu Thiên Paul Phạm

*Đêm nay trời chẳng muốn lên cao
Chùng thấp cho lòng chiu thê nào
Mơ xám buồn đen hồn lẳng đơng
Đưa vào tâm tưởng bật trắng sao*

*

*Cho đời bớt nhạt, rót thêm tình
Nồng cháy văn thơ thỏa sắc linh
Lạc chôn đam mê, rồi thức tỉnh
Đất trời màu nhiệm, hợp nhân sinh .*

*

*Tết Đến, thế trần đang đời xoay
Quê Hương, sự thế trải từng ngày
Cầu cho nhân loại an lành hưởng
Thịnh Vượng, Hòa Bình, mong ước thay*

TÌNH CHÚA

Hữu Thiên Paul Phạm

*Tạ ơn Chúa cho con thần trí óc
Cùng trái tim hòa nhịp điệu đôi tay
Để phác lên những niềm cảm vui say
Vinh danh Đấng Thiên Toàn, Vua vũ trụ*

*

*Nguyện xin Chúa, trên đường đời thế sự
Giữ gìn con lúc thập tử, lâm nguy
Hướng dẫn con khỏi trí lạc, tâm suy
Nêu lỗi phạm, lượng từ bi tha thứ ...*

Hương Về Đất Việt

Hữu Thiên Paul Phạm

*Những bước chân đi khắp nẻo trần
Hương về đất Việt, chẳng chồn chân
Đường đời, dù biết còn mưa gió
Vui sức hợp đồng với thể nhân .*

*

*Tình cao cả là tình cho Tổ Quốc
Cho giống nòi, cho dân nước lành an
Để xóa đi bao đồ nát điêu tàn .
Để lập lại Việt Nam ngàn tươi sáng ....*

*

*Vận Nước Ngậm Ngùi .
Vận nước ngậm ngùi khắc lạnh đau
Nhìn quê hương loạn, chạnh tâm sầu
Ai ơi, mang máu dòng dân Việt
Ta phải trả đền , nợ nước sâu .*

ĐÊM NGUYỆT CẦU

Ý nhạc Lê-Minh-Bằng

*Lặng tiếng nói vang trong hồn bất diệt
Của trái tim chân chính chẳng hề phai
Đời chinh chiến bao năm trường mài miệt
Lòng mang nặng thương tích vết trần ai..*

*

*Bao lúc chuông đêm buồn vọng sâu
Rung rung tay chấp khóc hồn sầu
Nghẹn ngào vạn nước ngàn u tối
Rướm máu toàn tim cúi gục đầu .*

*

*Hỡi Thượng Đế, thấu cho đời dân Việt
Bao nhiêu năm sóng gió dạt dào đau
Bao nhiêu năm chiến đấu khổ ngập đầu
Để tiêu diệt quân thù tàn bạo quá*

*

*Thượng Đế hỡi, đoái nhìn đời thảm họa
Của dân hiền, hòa tiếng khóc triền miên
Vĩ đất nước làm than vạn ưu phiền
Cho Việt Nam sớm tốt lành hùng mạnh*

Hữu Thiên Paul Phạm.

Nhanh Hơn Tiếng Hí Của Con Ngựa

Hồng Thủy

Thời gian qua nhanh đến không ngờ. Những ngọn đèn trang hoàng Giáng Sinh trong khu phố tôi ở còn chiếu sáng rực rỡ mỗi buổi tối, thì chợ Costco một rừng hoa cúc vàng tươi thắm đã vội vàng khoe sắc để mời mọi người mang về nhà chào đón Tết Nguyên Đán của quê hương Việt Nam thân yêu.

Tết năm nay là năm con ngựa (Bính Ngọ.) Người xưa thường nói “Mã đáo thành công”, cho nên hy vọng năm mới sẽ có nhiều điều mới lạ tốt đẹp. Các khoa học gia đã sáng chế quá nhiều công cụ tuyệt vời có thể thay thế nhiều công việc. Thậm chí cả những bộ óc thông minh không kém của loài người. Không biết năm nay họ sẽ sáng chế ra những gì mới lạ nữa đây?

Trong cái may đôi khi lại có cái rủi. Khoa học càng tiến bộ, càng sáng tạo ra được đủ thứ máy móc thay thế việc làm của con người. Như vậy, tôi chợt lẫm cẩm tự hỏi : đến đời con cháu chúng ta, có thể chúng sẽ thất nghiệp hết. Cái gì máy móc cũng làm được, lại ít sai sót hơn người thường làm, thì ai còn muốn người làm làm gì nữa.?

Điều này nhắc tôi nhớ đến một chuyện làm tôi suy nghĩ rất nhiều. Tôi có cô cháu gái rất xinh đẹp, cháu sinh đẻ và lớn lên ở Mỹ nhưng lại yêu tiếng Việt vô cùng. Hồi bé tôi dẫn cháu đi nhà thờ Việt Nam, cho cháu học lớp tiếng Việt ở nhà thờ. Gia nhập hội hát để cháu quen tiếng Việt và biết về nguồn gốc quê hương

Cháu rất giỏi toán, nhưng không có khiếu về văn chương. Học xong Trung Học cháu nộp đơn vào Đại Học MARYLAND học ngành Kỹ sư điện. Cháu gia nhập hội sinh viên Việt nam ở đại học và hoạt động rất tích cực. Thấy các bạn làm báo, làm thơ, viết truyện tiếng Việt cháu phục lắm. Các bạn đều biết cháu rất ái mộ những người giỏi tiếng Việt và biết viết văn, làm thơ bằng tiếng Việt

Có một chàng sinh viên người Việt, trung bình mọi phương diện, theo đuổi cháu. Biết rõ cháu đánh giá cao những chàng sinh viên văn thi sĩ. Nhân ngày sinh nhật cháu, chàng ta đã gửi một bó hoa hồng thật đẹp kèm theo một bài thơ tỏ tình bằng tiếng Việt, nội dung ca tụng cháu bằng những

lời lẽ vô cùng hoa mỹ. Dưới bài thơ là tên chàng viết hoa thật bay bướm. Cô cháu có tâm hồn lãng mạn của tôi thích thú khi khám phá ra chàng là “một thi sĩ thứ thiệt” và càng cảm động hơn khi đọc những dòng thơ ca tụng mình lên tới mây xanh.

Vậy là anh chàng với số điểm trung bình mọi phương diện, bỗng được cô cháu gái xinh đẹp thông minh của tôi cho thêm một mớ điểm son. Biết là cá đã cắn câu, chàng tiếp tục gửi thêm nhiều bài thơ. Bài nào cũng thật hay, ý nghĩa thật sâu sắc với những từ ngữ “đặc biệt, thật cao siêu của người trí thức tài cao, học rộng. Cháu gái tôi đã bị chàng thi sĩ chinh phục hoàn toàn. Ít lâu sau cháu trở thành người yêu chính thức của chàng và có vẻ như bơi trong hạnh phúc.

Cháu hết lời ca tụng người yêu Thi Sĩ, làm tôi cũng vui theo hạnh phúc của cháu với ý nghĩ cháu đã tìm được người trong mộng.

Sau khi được cô cháu khoe những bài thơ của người yêu. Tôi vừa vui theo niềm vui của cháu, vừa vui vì biết thêm một người trẻ, lớn lên ở đất Mỹ mà rất thông thạo tiếng Việt. Ngoài ra tâm hồn còn được nuôi dưỡng bằng những ý thơ đầy ấp tình quê hương.

Tôi khen ngợi những bài thơ với cô cháu không tiếc lời. Vì những dòng thơ, những từ ngữ thật hay, thật lạ đầy sáng tạo, thật trau chuốt, khác với những đối thoại đời thường mà chính tôi, người lớn lên, trưởng thành ở quê hương VN, đã cầm bút khá lâu cũng không thể viết hay như vậy. Tôi quá phục tác giả và ngỏ ý muốn gặp để tỏ lòng ngưỡng mộ.

Nhưng cuộc hội ngộ làm tôi thất vọng vô cùng, vì Thơ và hình ảnh tôi tưởng tượng về tác giả của những bài thơ thật hay hoàn toàn khác biệt. Qua các đề tài chuyện trò, qua cử chỉ, kiến thức, khi nói chuyện, và qua vài tác phẩm cũ trước kia mà cậu đem ra “khoe” với tôi. Tôi dễ dàng nhận ra cậu “cháu rể tương lai” của tôi chẳng thể nào là tác giả của những bài thơ cậu đã chinh phục được cô cháu gái xinh đẹp của tôi.

Đầu óc tôi lóe lên câu hỏi, ai là người đã làm những bài thơ dùm cho cậu ta? Cái chữ "ai" của câu hỏi đơn giản vừa lóe lên trong đầu, bỗng nhanh như điện, đưa tôi nghĩ ngay đến chữ AI viết hoa và có ý nghĩa khoa học nổi tiếng của nó! Chính hửn!

Đúng rồi, tôi cảm chắc cái thằng cháu rể tương lai ma mãnh của tôi, đã nhờ AI làm dùm những bài thơ cho nó tán gái. Tự nhiên tôi nổi giận như chính tôi bị lừa và rồi tôi tự hỏi: Chuyện đó có gì sai? Có gì nặng nề? Có gì tổn thương ai đâu. Tôi đã thường âu yếm gọi nó thật ngọt ngào, đầy ấp tình cảm là “cháu rể” mỗi khi nhắc về tác giả những bài thơ với cháu gái tôi. Sao bỗng dưng hôm nay tôi lại tương cho nó chữ "Thằng" đầy khinh miệt và nặng nề như cái cối đá đeo?

Có phải tại vì sự dối trá của nó? Hành động có thể gọi là "đạo văn" của nó? Tội "đạo văn" là một tội nặng không thể tha thứ của giới cầm bút.

Sao nó không cứ thật thà nói nó nhờ AI làm dùm những vần thơ gửi cho bạn gái , giống như bao nhiêu người làm nhạc tài tử hiện nay. Họ vẫn tự nhiên không chút mặc cảm, nói là do AI làm giúp hoặc trợ giúp?

Tội nghiệp cô cháu gái của tôi, đã "trao duyên nhầm tướng cướp". Tên cướp đã đạo văn, cướp công của AI dành lấy làm công trạng của mình! Trong tương lai chung sống với một người giả dối, không thành thật như vậy, liệu hạnh phúc cháu tôi có quá mong manh?

Hiện thời tôi chưa nói ra với cháu, muốn để cho nó tự mình khám phá. Vì chắc chắn "không chóng thì chầy. Giấy nào gói được lửa?" Cháu tôi sẽ biết rõ những dòng thơ mượn mà , đầy văn chương bóng bẩy, làm cháu rung động và cảm phục đã đến từ máy móc. Chỉ cần "one click" thôi, một cái nhấn chuột trong tích tắc , nhanh hơn cả tiếng hí của con ngựa rất nhiều , là bài thơ tán gái thật hay được hoàn thành.

Bỗng dưng tôi lại thêm một nỗi buồn khác, rồi đây những bài thơ, những bài văn mà những người cầm bút vất óc, dồn tất cả cảm xúc của mình, tạo ra những đứa con tinh thần có còn giá trị gì nữa ? khi máy móc có thể sản xuất trong chớp nhoáng, mà có khi còn hay hơn mình nhiều?

Hồng Thủy

Xuân Bính Ngọ 2026

HOA XUÂN

*Hoa đào chớm nở buổi xuân sang
Gợi cảm cùng ai với ngỡ ngàng!
Thương gọi cho đời nơi viễn xứ.
Bận lòng chỉ nữa cảnh hợp tan!*

*Đào nở mai vàng là tà rơi!
Trông về quê mẹ...quá xa xôi!...
Nơi đây sương khói làm ngăn cách...
Ước mộng chiều xuân cũng muộn rồi.*

*Nhớ buổi ban đầu ta gặp nhau...
Chiều xuân phố nhỏ nắng phai màu.
Mùa thu...lặng lẽ rơi theo gió!...
Ta đã xa rồi...vội nỗi đau !!*

*Xuân về gọi nhớ tuổi đôi mươi...
Nhớ cảnh quê xưa nhớ cả người!...
Mơ ước ngày xanh còn đâu nữa?...
Xuân về thương nhớ lắm ai ơi...*

Tuyết Vân – Xuân Bích Ngộ - 2026

Tân Mạn Đầu Năm

Văn Duy Tùng

Hôm nay là những ngày đầu năm, thân chúc bạn thêm một tuổi với sức khỏe và nhiều an lành, nhất là thêm sự khôn ngoan trong đời sống.

Bạn mến,

Ông Bà ta thường nói: "49 chưa qua, 53 đã đến". Không biết câu nói này có đúng không, nhưng tôi thấy mấy thằng bạn của tôi cứ tới giữa lần tuổi này thì lăn đùng ra chết không kịp trăn trối, để lại vợ con nheo nhóc và bao người thân luyến tiếc... Bạn cho đó là số mệnh ư? Hay là vì vận mệnh xui xẻo? Cứ cho là thế, vì tôi không muốn tranh cãi với bạn trong những ngày đầu năm, nhưng tôi chân tình mời bạn cùng tôi tìm hiểu và trao đổi trong vấn đề này.

Trước khi trao đổi với bạn, tôi xin kể cho bạn những câu chuyện có liên quan và có thật.

Này nhé, Lê Thường là thằng bạn hàng xóm nhà tôi, hần hơn tôi một tuổi, cùng học chung một trường, cùng đi nghĩa vụ quân sự tại sông Thạch Hãn và sông Hai Nhánh trên ngọn nguồn của thành phố Huế. Hai đứa tôi từng bị con đói hành hạ suốt thời gian đi nghĩa vụ quân sự vì lúa tuổi đang lớn và đang đà phát triển (Lúc đó chúng tôi 19-20 tuổi) Vì mỗi ngày chỉ được ăn 2 suất canh nấu bằng bột mì quá hạn của Cu Ba viện trợ và muối biển.

Số phận oan nghiệt của lúa tuổi đôi mươi, hần với tôi lại bị bắt vì tội tình nghi sinh viên phản động và phải mang án tù 3 năm tại Lao Thừa Phủ. Đã hơn 35 năm, nhưng tôi vẫn còn nhớ địa chỉ của Lao Thừa Phủ này như in trong trí dù đã qua bao nhiêu thời gian:

Số 1. Đường Lê Lai, Thành phố Huế.

Đường Lê Lai là đoạn đường ngắn nhất thế giới. Thật đấy và tôi không nói ngoa đâu. Vì con đường này chỉ dài khoảng 100 mét tính từ đầu đường cho đến cuối đường và chỉ có mỗi một con số của địa chỉ. (Đường ngắn, nhưng hễ ai đã đi vào thì sẽ dài đến thiên thu đó bạn!)

Từ đường Lê Lợi về hướng Ga Huế và vừa qua khỏi Toà Án Nhân Dân Tỉnh Thừa Thiên, thì đó là đường Lê Lai, rẽ trái đi khoảng 100 mét sẽ gặp cổng Lao Thừa Phủ. Vâng, đó là con đường suốt đời trong trí tôi và chỉ cách 100 mét, ngoài kia đó là đường Lê Lợi.

Đường Lê Lợi là con đường đẹp nhất thành phố Huế, nơi đó có trường Đồng Khánh, có các cô học sinh mặc áo dài trắng yêu đời đạp xe đi học, có trường Quốc Học với các học sinh nam ưu tú, đối diện là Sông Hương với dòng nước xanh miết, chảy hiền hòa trong khi trại tù thì tiêu điều, đói khát với cả ngàn mạng người ghê lở vì một tháng mới được tắm một lần. Tất cả gầy đét như cây sậy biết đi.

Trại tù này nổi tiếng về đêm vì nhiều tù nhân đã gặp nhiều bóng ma lẫn quỷ, thậm chí giữa thanh thiên bạch nhật.

Sau khi ra khỏi tù, hần may mắn đi vượt biên trước tôi bằng chiếc thuyền nan, rồi lấy được vợ đẹp ngay trong trại tị nạn ở Hồng Kông và... chết non ở Wichita, bang Kansas khi vừa bước qua tuổi 49.

Còn nữa, Nhạc sĩ Bảo Phúc là bạn của tôi và cũng tầm tuổi - em của Nhạc sĩ Bảo Chấn - là dòng dõi Nguyễn Phước Tộc - cháu mấy đời của vua Thành Thái cũng chết rất sớm ở Sài Gòn khi mới bước qua tuổi 52, để lại người vợ hiền và 2 cô con gái đã lớn ở ngay tại Quận 10 bây giờ.

Cậu em con bà cô của tôi tên Đặng Ngọc Danh cũng phải bỏ lại vợ con khi vừa bước sang tuổi 53 ở bang California.

Chưa hết, năm ngoái tôi ngậm ngùi gửi \$400 USD về giúp làm đám tang cho chú em tên Văn Thức, gọi tôi bằng anh họ con của ông chú tôi. Thức chết cũng đúng vào tuổi 51 để lại cô vợ trẻ và 2 đứa con trai học rất giỏi.

Nội trong tháng 10 và tháng 11 vừa qua, theo dõi trong xứ đạo mà tôi đang ở có đến 3 anh và một chị cũng già từ cõi thế cũng trong tầm tuổi 49-53. Ông Giáo sư Bùi Hữu Thư là người thường đưa thông tin và cáo phó mỗi khi có tín hữu qua đời trong xứ đạo này sẽ xác định và làm chứng cho tôi điều này. Trong khi đó và thỉnh thoảng tôi đọc các tờ báo tiếng Việt tại vùng Hoa Thịnh Đốn như Đồi Nay, Thương Mãi Miền Đông, Phố Nhỏ, Việt Mỹ, Thời Mới Phụ Nữ Mới, Thủ Đô Thời Báo, Trẻ

Magazine, Sài Gòn Nhỏ, Người Việt... thường thấy đăng tin chia buồn, phúng điếu người vừa qua đời, hưởng dương 49, 50, 51, 53 rất nhiều.

Thưa bạn,

Không biết đây có phải là luật tự nhiên của trời đất, hay là định kỳ đáo hạn của con người như Xuân Hạ Thu Đông. Nhưng dù thế nào cũng làm cho tôi có chút suy nghĩ về điều này mặc dù vẫn biết sự sống chết là do mỗi số phận.

Tôi cũng nghe nói rằng, nếu ai mà qua được tuổi 53 thì xem như đã vượt qua được ranh giới chết non, chết yếu... Và nếu sống có đức, không những mặc sức mà ăn mà còn có thể sống ngoài 100 tuổi. Nói như vậy thì tội cho mấy thằng bạn và người thân của tôi quá phải không? Vì không lẽ chúng nó sống thất đức sao? Thật ra ý tưởng này không thuyết phục tôi lắm.

Tuy nhiên xin thưa với bạn hiền rằng. Nếu muốn sống khoẻ, sống lâu, sống thọ thì chính mình cần cộng tác với Đấng đã tạo, đã sinh mình ra. Có nghĩa là phải biết gìn giữ sức khoẻ; ăn uống khôn ngoan, hạn chế bia rượu và thuốc lá. Uống nhiều thì phải bị ung thư gan, hết chữa trị và phải chết non như thằng Thương bạn tôi.

Phải! Thương uống rượu còn hơn cả nhà văn Mai Thảo. Hấn bảo với tôi rằng: "mình uống để giết sâu bọ trong miệng thôi". Hai lá gan của Thương bị ung thư và đập nát bầy nhầy mà bác sĩ phải bó tay - hết cách chữa trị vì không chịu nổi sức ép của chất men mà Thương "nạp" vào mỗi ngày.

Tránh ăn uống quá độ, nhất là các chất thịt, mỡ, đồ ngọt, v.v... như trường hợp Đặng Ngọc Danh - cậu em con bà cô của tôi cũng tại vì không nghiêm túc giữ điều luật "Bảy Mối Tội Đầu" của Đạo Công Giáo, trong đó có mối tội là: "Chớ mê ăn uống" để rồi phải chết non (Tội mê ăn uống này khó tránh quá bạn nhi!)

Vào một đêm khuya khoảng bốn năm giờ sáng, Danh thều thào than thở với vợ là Hương, rằng: "Anh bị đau nơi ngực và rất khó thở quá em ơi". Có lẽ Danh nghĩ đấy là chuyện bình thường như đau bụng, nhức đầu, sổ mũi... Vì không muốn làm mất giấc ngủ của vợ và cũng có lẽ sợ tốn tiền nếu gọi xe cấp cứu. Với trời đêm và khí hậu mát mẻ ở Cali, Danh khoác chiếc áo lót 3 lỗ đi ra ngoài ngồi trên chiếc ghế sau hè nhà mình để hy vọng qua cơn đau ngực. Sáng sớm hôm đó sau khi thức dậy, Hương phát giác chồng của mình đã tắt thở và nằm sóng soài dưới chiếc ghế nhựa. Bác sĩ cho biết, Danh chết vì bị kích tim (Heart attack) vì mỡ làm nghẽn các mạch máu không lưu thông vào cơ thể và tim óc.

Danh chết vì bị nhiều cholesterol trong máu, phát xuất bởi mê ăn thịt nhưng thiếu tập thể dục nên mới ra đi sớm như thế.

Tôi đáp chuyến bay vội vàng và sớm nhất để qua tham dự đám tang của cậu em vẫn sống này. Trong đám tang, tôi đã nghe tiếng khóc u sầu thảm thiết với những lời kể lể của cô vợ than trách chính mình: "Anh Danh ơi, anh chết đi cũng tại vì em không lo sức khỏe chu đáo cho anh. Tất cả là lỗi của em, vì mỗi bữa ăn em thường cho anh ăn toàn là thịt. Nào là thịt heo luộc, heo kho trứng, heo xào, heo nướng, heo rim, bún bò, giò heo, bò bít tết... để rồi cuối cùng anh mang bệnh cholesterol trong máu mà em chẳng hay biết gì. Ước gì nếu anh sống lại thì em sẽ cho anh ăn mỗi rau, củ, quả mà thôi... Anh ơi là anh ơi! Hu, hu..." Lòng tôi ghen ngào khi nghe những lời thống thiết hối hận nhưng rất chân tình và rất thật của người vợ tội nghiệp kia.

Cũng như trường hợp của cậu em Văn Thúc. Vì nhà nghèo và phải bán đi bớt đồ dùng trong nhà để đủ tiền điều trị bệnh ung thư phổi tại Bệnh Viện Trung Ương Huế.

Thúc đã hút thuốc lá mà quên ăn từ khi còn rất trẻ. Cả cuộc đời của Thúc luôn cuộn mình theo làn khói thuốc. Mỗi khi có dịp về VN và gặp chú em này, tôi đã nhận ra ngay từ đằng xa vì đôi môi thâm đen bởi nhựa thuốc đã thấm vào trong da thịt của Thúc. Nhiều lần Bác sĩ cảnh báo về mầm mống ung thư phổi đã phát hiện và khuyên Thúc nên sớm bỏ hút thuốc. Thúc tuyên bố một câu xanh zòn: "Em ... thà bỏ vợ còn hơn bỏ hút thuốc". Và cuối cùng Thúc phải chết không những bỏ lại vợ, mà còn đàn con nheo nhóc vì bị ung thư phổi sau gần một năm điều trị. Không biết vợ và con của Thúc có bị nhiễm lây khói thuốc không. Nhưng tôi biết bây giờ đời sống của người quả phụ trẻ này hết sức vất vả và thiếu thốn.

Tôi không dám đưa ra tín lý, thần học, triết lý, hoặc bàn về sự chết của Nhà Chúa hay Nhà Phật, hay bói toán, tướng số, tử vi, v.v... hoặc may rủi về sự sống, chết. Nhưng tôi nghĩ những anh, chị này chết vào lứa tuổi này có thể vì vấn đề sức khoẻ mà ra cả. Như tôi đã nói, chính mình cần cộng tác với Đấng đã tạo mình ra để được sống khoẻ, sống lâu và sống đời dào dạt bằng cách gìn giữ sức khoẻ, kiêng cử ăn uống, thể dục, thể thao đều đặn, đi khám thường xuyên và định kỳ.

Thật ra điều này cũng dễ hiểu thôi! Xin bạn hiền hãy kiên nhẫn lắng nghe, cho tôi phân tích theo hiểu biết giới hạn của mình.

Khi ta sinh ra còn nhỏ với những lứa tuổi đầu đời, vấn đề ăn uống là do cha mẹ chọn cho ta. Khi lớn lên với những lứa tuổi 15, 16, 17... ta tự chọn lựa cho chính

mình, rồi những ham muốn, những ưa thích, những đam mê lôi kéo như ăn nhậu, hút sách, rượu chè, cờ, bạc, trai, gái... Nên nhớ lúc này; những lứa tuổi từ 20 đến 40 là tuổi khỏe mạnh nhất của đời người. Những mầm mống bệnh trong người chưa xuất hiện vì cơ thể đang còn khỏe và đề kháng đang còn cao. Đến khi bước qua lứa tuổi gần 50, lúc bấy giờ sức khỏe và sức đề kháng trong cơ thể ta bắt đầu sa sút và yếu dần. Chính thời điểm này; những mầm mống bệnh cũng như sự tích tụ nào mỡ, đường, còi, nhựa thuốc... trong cơ thể bao lâu nay bắt đầu tấn công không ngừng nghỉ. Nhẹ thì có thể còn chữa trị, hay ngồi xe lăn, nặng thì xem như ... đứt dây! Đó cũng chính là lý do nhiều anh - chị phải từ già cõi thế ra đi ở những lứa tuổi 49 -53 là thế!

Vì thế câu nói "49 chưa qua, 53 đã đến" sẽ không thuyết phục được cá nhân của tôi. Tuy nhiên, tôi vẫn luôn chăm chỉ gìn giữ sức khỏe, điều độ ăn uống và sống mỗi ngày cho tốt từ thể lực cho đến tinh thần, nhất là cố gắng làm những điều thiện, phúc đức, bác ái... và luôn nghĩ rằng: biết đâu hôm nay là ngày cuối cùng của đời mình. Nghĩ như thế thì tự dưng tôi tử tế chi lạ! Vâng, đơn giản thế thôi!

Tuy nhiên chết sớm, chết non, chết yếu... đâu phải đó là tròi phạt, phải không các bạn?

Văn Duy Tùng

Bính Ngộ Cầu Mong

Chợt cảm như lòng xuân mấp mé trời
Dặm vàng nắng ửng hể tràn nơi
Trần gian tất bật lo toan chuyện
Cảnh vật đua chen tạo tác thời
Tết đọi bên thềm vô điểm khắc
Năm chò trước ngõ hóng vào nơi
Giao thừa tiễn Tỵ xưa điềm xấu
Bính Ngộ cầu mong lắm ngưỡng vời...
Mai Vân-VTT.

MÙA XUÂN VÀ ĐỜI NGƯỜI

*Mùa xuân, với trẻ, gọi tương lai
Phía trước, đường đi trải rất dài
Phơi phới tâm hồn, chân thẳng lối
Rộn ràng hy vọng, mộng lên ngai
Mùa xuân, với lão, hoài nhung nhớ
Ký ức, theo nhau, mãi ngập đầy
Khởi lại tháng năm tràn sức sống
Tiếp thêm nguồn lực đã dần phai.*

Sông Thu
(17/01/2026)

VẼ ĐẸP BỐN MÙA

*Xuân, hạ, thu rồi tiếp đến đông
Mỗi mùa một vẻ đậm duyên nồng
Rộn ràng xuân thắm, trời xanh biếc
Lộng lẫy hè tươi, phượng đỏ hồng
Bâng bạc thu về, mây tựa khói
Trắng ngàn đông đến, tuyết như bông
Trong từng khoảnh khắc, đời luôn đẹp
Cảm nhận niềm vui tận đáy lòng.*

Sông Thu

(17/01/2026)

Pháo Hoa và Đèn Lồng

ThaiLan

Pháo hoa: Xua Đuổi điều không may

Đèn Lồng: Chiếu sáng Niềm Hy Vọng

Việc đốt pháo và thắp đèn lồng trong đêm: nhớ đến cuộc chiến chống lại Nian

Đốt pháo và thắp đèn lồng trong đêm: Những việc này, biểu tượng của Tết Nguyên Đán, không chỉ đơn thuần là một truyền thống lễ hội. Nó bắt nguồn từ truyền thuyết về quái vật Nian và mỗi năm, nó thể hiện một nghi lễ bảo vệ, hạnh phúc và hy vọng cho hàng triệu gia đình.

Truyền thuyết về Nian: tiếng ồn và ánh sáng

Theo thần thoại Trung Quốc, Nian là một sinh vật đáng sợ- nó ròi khỏi hang ổ dưới đáy biển hoặc trên núi vào đêm trước Tết Nguyên Đán. Sự xuất hiện của nó mang theo nỗi sợ hãi và sự tàn phá: nó ăn hết mùa màng, gia súc, và đôi khi cả dân làng. Để thoát khỏi hiểm nguy này, người dân đã tìm nơi trú ẩn, cho đến một ngày một ông lão cho biết rằng con quái vật sợ màu đỏ, ánh sáng và tiếng ồn. Từ đó ra đời phong tục trang trí nhà cửa bằng màu đỏ, thắp đèn lồng và nến, và nhất là đốt pháo vào ban đêm: cả một kho mưu mọo nhằm xua đuổi sinh vật này và cũng nhờ từ những điều này, để xua đuổi tà ma.

Pháo hoa: phương tiện bảo vệ dùng âm thanh chống lại vận rủi. Đốt pháo hoa không chỉ đơn thuần là giải trí; mà còn là một hành động thanh tẩy. Những tiếng nổ mạnh mẽ có hiệu lực đánh dấu sự kết thúc của năm cũ và tượng trưng cho việc xua đuổi vận rủi. Quan niệm dân gian cho rằng tiếng nổ càng lớn, càng nhiều tà khí bị xua đuổi, và cánh cửa hạnh phúc càng mở rộng cho năm mới.

Phong tục này ăn sâu vào văn hóa đến nỗi các đám cưới và lễ khai trương kinh doanh cũng đi kèm với pháo hoa, để "*ban phước*" cho không gian bằng sức mạnh bảo vệ của chúng.

Đèn lồng: Thắp sáng hy vọng và mời gọi thịnh vượng

Ánh sáng của những chiếc đèn lồng đỏ là một phương tiện bảo vệ vững chắc khác. Màu đỏ, màu sắc gắn liền với may mắn và sức sống ở Trung Quốc, hoạt động như cách ngăn trở, chống lại các thế lực có hại có thể ẩn náu trong đêm. Từ triều đại nhà Hán trở đi, đèn lồng trở thành biểu tượng của các lễ hội: chúng thắp sáng đường phố, đền chùa và nhà cửa, được treo hoặc thả lên bầu trời trong màn kết thúc hoành tráng. Giơ cao đèn lồng là một cách để mời gọi sự sung túc, đoàn kết gia đình và đem may mắn vào nhà.

Lễ hội đèn lồng (*Yuan Xiao Jie*), sự kiện kết thúc chu kỳ Tết Nguyên Đán của Trung Quốc, càng làm tăng thêm ý nghĩa biểu tượng này.

Hàng trăm chiếc đèn lồng được thắp sáng để chào mừng ngày trăng tròn đầu tiên của năm âm lịch. Những việc trưng đèn sáng rực nhân ngày lễ này đánh dấu sự trở lại của mùa xuân và thể hiện mong muốn xua tan bóng tối của quá khứ để chào đón ánh sáng và may mắn sắp đến.

Truyền thống, Thời Hiện đại và Sự Duy trì Chuyên giao

Ở các thành phố lớn, pháo hoa thường thay thế pháo nổ kiểu cũ vì lý do an toàn, nhưng nguyên tắc vẫn giữ nguyên: - bắn tóe ánh sáng lên và thể hiện âm thanh rộn rã để đánh dấu sự chuyển giao sang một năm mới tràn đầy hy vọng. Thắp đèn lồng hoặc đốt pháo cũng là một cách để truyền lại câu chuyện này cho thế hệ trẻ, trao cho họ vai trò tích cực trong việc "*đánh bại Nian*" và làm đổi mới niềm hạnh phúc chung.

Văn hóa và Xã hội

Vượt ra ngoài văn hóa dân gian, những cử chỉ này thể hiện niềm tin tập thể vào sức mạnh của nghi lễ. Chúng củng cố gia đình, gắn kết khu phố và thể hiện niềm tin rằng ánh sáng, niềm vui và âm thanh thiện lương tử tế sẽ mạnh mẽ hơn sự hỗn loạn và nỗi sợ hãi. Đốt pháo và thắp sáng màn đêm là để tôn vinh ký ức về Nian và chiến thắng của hạnh phúc và sự đoàn kết trước thế lực bóng tối.

Vì vậy, mỗi năm, trận chiến mang tính biểu tượng chống lại quái vật Nian được tái hiện trong sự náo nhiệt vui vẻ của pháo hoa và sự kỳ diệu tĩnh lặng của những

chiếc đèn lồng đỏ treo lơ lửng, duy trì niềm tin vào một tương lai tốt đẹp hơn, được bảo vệ và tươi sáng.

Farewell To The Old Year Nhà thơ: Bryant

Tạm biệt năm cũ - TL dịch

Hãy nán lại, hỡi bạn bè, hãy nán lại một chút,
Hãy nán lại, vì năm cũ tốt đẹp,
Người bạn đồng hành lâu năm của chúng ta,
Đang bắt tay tạm biệt và rời bỏ chúng ta.

Khi chúng ta đang hát, ông ấy vẫn mỉm cười lần cuối,
Và rời khỏi thế giới của chúng ta.
Năm cũ tốt đẹp đã thuộc về quá khứ:
Ôi, cầu mong năm mới cũng tốt đẹp như vậy!

Of All The Gifts....Poet: Bertha E. Jaques

Những món quà... Nhà thơ: Bertha E. Jacques -TL dịch

Những món quà mang đến niềm vui,
Món quà tuyệt vời nhất là một Năm Mới.
Nàng tuyết trắng bao phủ khắp nơi nơi và nụ tâm xuân vừa hé nở,

Mười hai tháng, mười hai viên ngọc,
Từng ngày trôi qua, tràn ngập cơ hội quý giá .
Một mặt trăng Ánh Bạc và một mặt trời Vàng,
Ngàn vị Tinh Tú lấp lánh khi hoàng hôn;

Trên Cao kia, ôi bầu trời xanh ngọc bích,
Từng cụm mây trắng lóng lánh trôi lững lờ.
Chúc bạn tràn ngập niềm vui trong năm mới
Vội vô vẫn điều kỳ diệu may mắn, bạn nhé

Of All The Gifts.... Bertha E. Jaques_- TL dịch

Canh Me Vượt Biển

Hoàng Mai Nhất

(Lần Thứ Nhất)

Đặt ly cà phê xuống bàn trước mặt tôi, Thu ngồi xuống và nói nhỏ : *Anh chịu khó mỗi tối ra đây uống cà phê, có như vậy mới biết được tình hình mà em cũng dễ thông tin cho anh được. Anh nhớ kỹ, nếu tối nào thấy quán vắng khách là đêm đó gió chuyển, là đêm đó có vượt biển; còn không thì thanh niên sẽ có mặt ngồi đây ở quán.*

Trước khi đứng dậy đi về quày, Thu bóp nhẹ tay tôi và nói: *anh yên tâm, em không tính tiền đâu, anh uống gì cũng được...không chỉ có cà phê đen hoài như vậy, không tốt cho sức khỏe đâu!*

Thật buồn mà cũng thật cảm động với ân tình đặc biệt này của Thu : *một người con gái chỉ sống nhờ vào lượng khách đập đá trong núi Dinh và số thanh niên trong xóm đạo Long Hương, bên đường Sài Gòn đi Bà Rịa, Vũng Tàu; dành cho mình! Biết nói gì đây? Ra đây uống hoài, lấy gì để trả mỗi đêm khi mà tiền đập đá chỉ đủ com ăn hai bữa...rồi còn tiền chõ ở dù chỉ là một tấm ván mỏng ở một góc nhà tranh cho bốn năm thằng cơ nhỏ như mình! Và còn nhiều...nhiều thứ linh tinh khác nữa.*

Mà nếu không ra quán thì làm sao biết được họ có tổ chức vượt biên đêm đó không? Để mà chạy ra bãi dành giựt với đám “ canh me ” khác (*chỉ vì không có tiền đóng để có một chỗ đàn hàng trên ghe trong chuyến vượt biển; nên đành phải làm như vậy...*) Ai hiểu cho mình đây! Tính làm sao đây?!

Đi tù ngoài Bắc CS: phải đập đá như tù khổ sai (*Đội 15 Đập Đá Lò Vôi, Trại 6 Nghệ Tĩnh*); và khi chúng thả về (*thoát “nhà tù nhỏ” để vào “nhà tù lớn hơn” là cả Nước*) cũng lại Đập Đá, nào có khác gì đâu...mịa mai cay đắng thật.

Sai Gon thê thăm trưa ngày ấy

Nước đã mất rồi tháng Tư ơi!

Cộng sản tràn vào người trốn chạy
Nháo nhào hỗn loạn, biết về đâu...
Dân, Quân, Tướng, Tá chung một rọ
Một chữ “ Tù ” cả nước chia nhau “
Hoàng Mai Nhất

Tính tới tính lui, không còn cách nào khác được; tôi đành chấp nhận chỉ ăn com với nước muối hay nước tương (*đôi khi nhịn không ra quán để có thể mua một ít tép mỡ ăn cho có sức...*) Và tôi lại ra quán ngồi, không phải thường xuyên nhưng lâu lâu cũng có mặt để thăm dò tình hình. “*Ce qui doit arriver, arrivera*” (*Việc gì đến sẽ đến*), đúng như câu ngạn ngữ Pháp ngày xưa đi học còn nhớ; mà mình không bao giờ tin là có lúc nó lại vậ vào mình như thế này:

Tối đó như thường lệ, tôi lại ra quán uống cà phê; quán vắng lặng hẳn và Thu thì cứ đi ra đi vào như có cái gì đó phải lo lắng. Thấy tôi, Thu như mừng rỡ chạy ra cửa và nói nhanh trong sự hồi hộp, giọng đứt quãng: *tôi nay họ đánh, anh chị của em đi trong chuyến này; em không dám chỉ anh địa điểm vì nếu có gì họ sẽ thanh toán anh chị em ngoài biển, anh cứ đi ra ngoài đó...* và rồi Thu đóng cửa quán. Sau này tôi mới hiểu ra, ai đi trong chuyến vượt biển có đóng tiền mà để lộ tin tức ra ngoài thì sẽ bị tổ chức thanh toán vì cho rằng mình bán thông tin để lấy tiền qua mặt họ.

Tôi không biết làm sao, vừa mừng lại vừa lo với tin tức đầy bất ngờ này, mà ngoài đó là ngoài nào? Bãi đỗ gom khách ở đâu?? Bao nhiêu câu hỏi trong đầu không có lời giải đáp. Tôi bèn rời quán và sau khi cố suy nghĩ để giải câu hỏi này mà không có đáp án, tôi quyết định đi xuống đám ruộng cỏ năng như một bài sinh... đi được một đoạn, tôi dừng lại và suy nghĩ: *cứ đi như vậy mà không biết điểm đến ở đâu thì làm sao tới được, lạng quạng đi lòng vòng rủi bị tố thì làm sao?!* Thế là tôi quay trở lại, ngồi xuống bên lề đường và suy nghĩ: nếu chúng nó đánh thì phải băng qua lộ ở chỗ này, mình ngồi ở đây nếu chúng xuất hiện thì mình lui xuống đám ruộng cỏ năng nằm chờ; đợi đám vượt biên đi dứt hết thì mình lên đi theo cho chắc ăn.

Ngước nhìn về phía Xí Nghiệp Khai Thác Đá núi Dinh chỉ thấy một màu tối đen, nhưng về bên tay phải của xí nghiệp vẫn in hằn lên nền trời là ngọn núi Dinh có hình một mặt người có trán, lông mày, mắt, sóng mũi, cằm và miệng đang há ra;

bên trong miệng có một nhúm lá trông giống như là đang sắp ăn vậy. Điều đặc biệt là mặt người này đang nhìn về hướng Tây, hướng mặt trời lặn... Tất cả là hình ảnh được ghi lại trong đầu tôi trong khoảnh khắc để rồi sau đó thực tế kéo tôi quay trở lại với ý định rất đời thường là tìm cho mình một cách thoát ra những trói buộc trong chế độ này... Nhưng điều đầu tiên để an toàn là phải tìm một chỗ núp kín đáo không ai thấy, để dấu không đi được cũng không bị phát hiện và bị bắt. Quay nhìn khắp chung quanh chỗ tôi đang ngồi thì thấy ở đằng kia không xa chỗ tôi đang ngồi có một gốc cây hơi lớn mà lại có đám cỏ rậm hơn đầu người mọc ở đó, có thể ẩn núp được; tôi bèn đi lại đó để ẩn mình.

Ẩn núp thật lâu không thấy có động tĩnh gì, chỉ có ánh đèn của vài chiếc xe hơi hay gán máy chạy vụt qua, rồi trả lại không gian im ắng vắng lặng; tôi bèn bước ra khỏi chỗ núp và đi trở lại nơi con đường mà bất cứ ai muốn đi ra mép nước giáp với biển đều phải đi qua. Và tôi cúi xuống hôn lên mặt đất như là lời từ giả với câu khẩn thềm trong đầu là cầu ơn trên phù hộ cho tôi đi thoát được đêm nay để có lối thoát cho mình mà cũng cứu nguy cho ba má và các em đang khốn khổ.

Khi ngược đầu lên, tôi giật mình vì câu hỏi gằn giọng mạnh và dứt khoát của hai tên dân quân Xã Đội Long Hương với hai khẩu súng chĩa thẳng vào tôi:

__ Anh làm gì ở đây giờ này?

Tuy hơi bất ngờ nhưng với kinh nghiệm của một đời chinh chiến đã dạy cho tôi là lúc nào cũng phải bình tĩnh dù trong lúc nguy hiểm nhất, tôi trả lời:

__ Tôi đợi người yêu của tôi!

__ Không có đợi gì hết! Chúng tôi yêu cầu anh đi về ngay...giờ này đã khuya rồi không phải là giờ hẹn hò!!

Bực mình với thái độ hống hách của chúng, và với câu nói trên đã cho tôi biết chắc rằng...đêm nay chúng sẽ đánh (*khách vượt biển sẽ được chúng dẫn đi ngay chỗ này*).

Tôi phản ứng ngay:

__ Ủa! Tại sao tôi phải đi về khi chưa gặp được bạn gái của tôi! Không ai có quyền cấm đoán tôi trong chuyện này.

Thấy tôi phản ứng cứng rắn, hai thằng con nít cầm súng bực mình nhưng không biết làm sao bèn xuống giọng:

__ Anh nên đi về đi, bữa khác gặp!

__ Hừ! Các anh nói giỡn chơi không bằng! Tôi đi về, người yêu tôi ra không thấy sẽ giận,

Tôi sẽ ăn nói làm sao?

Thấy không bắt tôi đi về được, chúng đổi giọng:

__ Mà anh là ai, ở đâu... mà sao tôi không thấy anh bao giờ!

__ Tôi là công nhân ở XN Đá Núi Dinh. Rồi sao?

__ À! Thì ra anh mới vô làm công nhân...hèn chi tôi thấy mặt anh lạ hoắc. Thôi thế này đi...anh nghe lời tôi về đi, mai gặp xin lỗi có sao đâu!

Tôi vẫn cương quyết không đi. Hai tên du kích Xã bực mình mà không biết làm sao đành hậm hực bỏ đi. Ở đây tôi xin nói rõ điểm này là: *anh em công nhân trong XN Đá Núi Dinh và toán bảo vệ XN thỉnh thoảng ra chợ trong Xã uống cà phê, đôi khi có xích mích lời qua tiếng lại đụng chạm với đám dân quân du kích Xã luôn hống hách nên hai bên không ưa nhau; mà dân quân du kích Xã không dám làm gì vì XN Đá Núi Dinh là XN làm ra tiền cho Tỉnh Ủy Đồng Nai (Biên Hòa), cho nên khi thấy tôi nói tôi là công nhân trong XN Đá ND là chúng khó chịu mà không dám làm gì.*

Đám DK Xã biết không làm gì được tôi nên chúng đành băng qua đường đi dọc theo mép đường phía bên kia và dừng lại nói chuyện nhỏ to gì đó với hai người con gái vừa mới xuất hiện mà mặt thì cứ hắt về phía tôi. Và rồi hai cô gái giả bộ đi dạo mát đêm khuya băng qua đường đi về phía tôi, vừa đi vừa nói chuyện. Tôi đoán chắc chúng cho hai cô bé này giả bộ đi qua để nhận mặt tôi có phải là công nhân của XN Đá hay không hay là...điều mà chúng sợ nhất là người của công an TP HCM hay từ Hà Nội vào. Sau đó hai cô gái băng qua đường đi về phía hai tên du kích và rồi kéo nhau đi mất.

Kinh nghiệm một đời lăn lộn cho tôi thấy điều nguy hiểm có thể xảy ra cho tôi vì chúng có thể kéo đông ra với súng ống để bắt tôi đem về Xã nhốt, vì tôi là chương ngại cho chúng đêm nay. Thế là tôi đành phóng chạy về hướng Xí Nghiệp Đá.

Nhưng không kịp nữa, đám công an du kích Xã đang hướng dẫn những con gà là khách vượt biển, có đóng tiền mua bài mà chúng đã ém núp sẵn trong nhà dân từ trước; giờ đang được chúng dẫn đi ra bãi tập kết lên ghe.

Không về XN kịp được, tôi bèn chạy thẳng đến quán của Thư và trèo vọt lên cây vú sữa trước sân quán, núp trong nhánh lá, bám chặt trên đó không dám nhúc nhích kể cả thở mạnh. Lúc này ngoài đường tiếng người đi nói chuyện ồn ào, réo gọi nhau và cười đùa như đi chợ. Để hiểu thôi, vì đám vượt biển đã chung tiền mua công an hết rồi (*không phải chỉ công an Xã mà còn mua cả công an tỉnh Đồng Nai tức Biên Hòa củ mà sau này công an trực thuộc Bộ Nội Vụ Trung Ương ngoài Hà Nội, đã vô bắt Đại Tá Mười Vân, Giám Đốc Công An Tỉnh Đồng Nai với tang vật là mấy thùng phuy vàng trong nhà*).

Thư xô cửa rào chạy vào và liệng đại xe đạp xuống sân rồi vọt vàng tụt quần xuống để tè. Tôi nghe rõ tiếng nước thoát ra và sợ run người vì tiếng con chó nhỏ cứ vừa sủa vừa ngược lên ngọn cây tôi đang nấp như muốn báo cho Thư biết rằng có người ở trên đó. Có lẽ vì gấp rút nên Thư không để ý đến dấu hiệu bất thường này nên vừa kéo quần lên vừa lấy tay đuổi con chó cứ lẩn quẩn dưới chân và chạy vọt vào nhà nói lớn lên cho ba má Thư biết là ghe đã đi rồi, rồi vọt vàng chạy trở ra lấy xe đạp phóng đi với câu nói với lại: *con ra đó xem sao cho yên tâm!*

Tiếng đóng cửa quán và tiếng chó không còn nữa, tôi bèn trèo xuống và chạy thẳng một mạch về chỗ trú của mình, mà lòng thầm cảm tạ ơn trên đã phù hộ cho mình thoát con hiểm nghèo; bởi vì chỉ cần Thư ngược nhìn lên trên cây theo hướng sủa của con chó thì Thư sẽ giật mình mà la toáng lên là có trộm; thế là công an, du kích sẽ tóa vào bắt tôi ngay và chuyện gì xảy ra thì chắc ai cũng đều đoán được phần tệ hại nhất dành cho tôi; nhất là với hai tên du kích cầm súng xua đuổi tôi lúc này.

Tối hôm sau tôi lại ra quán như thường lệ uống cà phê, làm như không biết có chuyện gì xảy ra. Thư đem ly cà phê cho tôi và nói lời xin lỗi! Tôi nói: *không có gì đâu tất cả là số mạng, cầu ơn trên phù hộ cho gia đình anh chị Thư đi được trót lọt; còn số tôi chưa thoát được đành chịu thôi*.

Nhưng cũng từ đó tôi học khôn ra rằng, nếu muốn đi thoát được khi mà mình không có tiền đóng thì phải liều mạng canh me, thì phải nắm bắt rõ đường đi lối

về của những chuyến chúng tổ chức vượt biển để không trật vuột nguy hiểm như chuyện vừa rồi.

Tôi bèn bàn tính cùng vài anh em lỡ vận đập đá như mình, đều muốn thoát đi bằng cách canh me chui khi không có tiền đóng để đi hợp pháp: cùng nhau hùn tiền sắm một lưới Vó Bè để mỗi đêm ra canh Vó, nhưng thật sự để nắm bắt tình hình khi Vó Bè nằm gần đường đi của khách vượt biển có đóng tiền thường hay đi, đặng theo dõi động tịnh; nếu có đánh là bám theo khách, lừa cơ hội nhào đại lên đi liền, hên sui nhờ trời....đồng thời vừa có thêm chất đạm của tôm, cá, tép để bồi bổ cơ thể, dù không là bao nhưng cũng đỡ được phần nào do phải ăn uống thiếu thốn, lại còn dầm mưa dãi nắng để sống qua ngày, vừa hy vọng...

Đây chỉ là câu chuyện mở đầu của một người lính đi tù cộng sản về, thật sự đã không còn gì để mất nữa. Hơn ba năm đập đá kiếm miếng cơm qua ngày. Hơn ba năm lặn lội trong đêm tối chỉ với ước mong duy nhất là đi thoát được để có lối thoát cho mình, để có thể cứu cả gia đình (*ba, má, các em..*). Bao lần ghe ra gần tới Hải Phận Quốc Tế mà đành trở vô vì bão đập, ghe ngập nước phải thay nhau tát nước để có thể trở vô an toàn...và cũng không biết bao lần phải lẩn trốn để không bị bắt lại mỗi khi có chuyến vượt biển không thành...

Xin được gửi đến quý anh chị trong VTLV tường lãm nhân mùa Xuân mới Bính Ngọ 2026 đến gần. HMN sẽ lần lượt viết lại những chuyến vượt biển, cận kề cái chết bằng hình thức canh me (*nhào lên đi đại*) vì không có tiền đóng để được đi đường hoàng như mọi người, đúng như câu truyền miệng lúc đó:

“ Một là con nuôi Má! Hai là con nuôi Cá...”

Hoàng Mai Nhất

Seattle, Đông 2026

Vó Bè (*hình minh họa*)

ƯỚC MONG

*Cuối năm thời tuyết cũng dần tan
Hoa búp đây cành trở khẻ khàng
Nguồn sống cứ như đang khởi động
Lòng người mình rỏ đón xuân sang
Nguyện cầu vận thế đời thay đổi
Mong ước tương lai sớm rõ ràng
Tết đến gieo bao niềm hạnh phúc
Bên nhau vui hát khúc ca hoan*

Hoàng Mai Nhất

* Cảm tác theo hình

NGÀY ẤY

*Hè về ngày ấy buổi tan trường
Sánh vai chung bước đường hoa phượng
Đỏ thắm sắc màu gieo vấn vương
Ánh mắt vui trao đây rung động
Chẳng dám hẹn thề dẫu ước mong
Cười tươi trong nắng thềm mơ mộng
Giây phút bên nhau thỏa nguyện lòng
Đẹp mãi thời gian cùng trông ngóng
Sợi tình rung nhẹ luyến nhớ thương*

Hoàng Mai Nhất

SAY

*Người muốn tôi nay uống ----Say
Vốn dĩ ta không muốn -----Say
Nhưng tình chiến hữu đành --Say
Bởi lâu xa cách phải -----Say*

Nên đành cạn ly để -----Say

Bỏ mặc chuyện đời cùng ---- Say

Hoàng Mai Nhất

KHÔNG NGHĨ

Mình không nghĩ mình là thi sĩ
Chỉ nhìn trời ngẫm nghĩ làm thơ
Ghi vào trang giấy ước mơ
Tả hoa cảnh đẹp, tả bờ hồ xinh
Tả đôi vịt lội hữu tình
Tả trắng len lén núp mình sau mây
Tả cơn mưa lạnh kéo dài
Tả bông hoa tuyết bay đầy mùa Đông
Tả đời trôi nổi lưu vong
Tả hình ảnh Tết ngóng trông quê nhà
Tả cây Mai đẹp nở hoa
Tả cảnh Đào thắm đẹp vào mùa Xuân
Tả làn gió nhẹ mơn man
Tả làn áo lụa dịu dàng trinh tơ
Tả đôi mắt đẹp ngây thơ
Tả đôi môi mọng...đợi chờ nụ hôn
Tả đôi núi đẹp mê hồn
Ẩn sau lụa mỏng hớp hồn...ngất ngây

Tả làn tóc xõa gió lay
Vờn theo ánh nắng cho ai thần thờ
Tả hoài không hết ngẩn ngơ
Tả tình thương nhớ chơ vơ bên trời
Hoàng Mai Nhất

Mùa Xuân Trên Góc Cua Tử Thần

Donry Nguyễn

“Ngày mai kéo súng đi trực xạ,
Hồn lính mơ thành An Dương Vương.
Nỏ thần trăm phát bay trăm ngả,
Quét sạch quân thù cứu nước non.”
-Donry Nguyễn-

•

Quốc lộ 19 đoạn từ đèo Mang Yang đến quận lỵ Lệ Trung dài khoảng 50 cây số, quanh co uốn khúc qua các vùng rừng núi hoang sơ, những nương rẫy của đồng bào thiểu số sống rải rác trong các buôn làng khuất sâu sau tầm mắt. Chỉ có hai khu vực dân cư nằm sát quốc lộ là thấy xuất hiện trên bản đồ quân sự. Ấp Phú Yên gần căn cứ 94, và buôn Suối Đồi gần căn cứ 93. Hai căn cứ này cùng nhiều căn cứ khác từ đèo Mang Yang trở xuống, nằm trong chuỗi liên hoàn các lực lượng bảo vệ an ninh cho lộ tuyến huyết mạch dài 167km nối liền Duyên hải và Cao nguyên Trung phần, xuất phát từ Cầu Bà Gi ở quốc lộ một và kết thúc ở thị xã Pleiku.

Góc cua Tử thần mà tôi muốn nói đến trong câu chuyện này nằm ở quãng giữa chặng đường từ đèo Mang Yang đến Lệ Trung. Quốc lộ 19 khi qua đây thì gặp một dãy núi đá chắn ngang, nó bèn bẻ sang trái một góc cua mềm mại trước khi trườn mình chạy tiếp về hướng Tây.

Núi non vùng Cao nguyên Gia Lai vốn được hình thành từ thời kỳ địa chất tiền Cambri nên hầu hết đều là núi già, độ cao thấp so với mặt bằng, sườn đồi thoải

thoải. Riêng những ngọn đồi vùng này thì lại vun nhọn, trên đỉnh có nhiều đá tảng chông chát, tạo thành những hang hóc kín đáo, ăn liền sâu tận bên trong.

Chính địa hình này đã tạo điều kiện cho “các đồng chí của bác” ẩn núp, đặt súng máy bắn xuống những chuyến xe qua lại. Tấn công các đoàn công-voa thì các chú không dám, nên chỉ ăn hiếp các chuyến GMC đơn độc hoặc xe dân sự.

Đã có nhiều vụ bắn cháy xe đò làm chết hoặc bị thương không ít người dân vô tội. Cho nên tọa độ này đã được ghim dấu đỏ trên bản đồ của các đơn vị chung quanh và được đặt tên là Cua Tử Thần.

Cuối năm 1973, Pháo đội tôi được lệnh hành quân lên đèo Mang Yang bắn yểm trợ cho các đơn vị bạn trong khu vực.

Ban ngày chúng tôi kéo súng ra các vùng lân cận, ban đêm kéo về đỉnh đồi nằm trong căn cứ do một đại đội Địa Phương Quân trấn giữ. Đi về bất tiện, mất thời gian gióng súng, điều chỉnh phương giác xác định tọa độ, nên sau đó Trung đội tôi được tách ra đưa vào đóng luôn trong căn cứ 95, nằm dưới chân đèo. Căn cứ khá kiên cố nằm giữa bốn bề rừng không mông quanh.

Ban ngày nắng đổ chói chang, còn ban đêm sương lam mờ mờ phủ xuống mang theo cái lạnh tê người.

Ở đây cách biệt xóm làng, muốn mua một gói thuốc cũng phải lội bộ rất xa nên hầu như chúng tôi không bước chân ra khỏi căn cứ lần nào. May mắn tôi gặp lại một người quen cùng quê, chuẩn úy Nguyễn Ty, anh cũng bị động viên mùa hè đỏ lửa 1972, ra trường về Tiểu khu Pleiku, phiên chế vào tiểu đoàn Địa Phương Quân đóng ở đây, hai anh em chuyện trò cũng vui đi niềm tâm sự của đời lính xa nhà.

Hai tuần lễ sau, lại có lệnh rút lên căn cứ 93, cũng nằm sát quốc lộ 19, cách buôn Suối Đồi khoảng một cây số. Pháo đội trừ thì lại đóng tận Chi khu Lệ Trung, cách Trung đội 2 của tôi khoảng 10 km, ở xa mặt trời thì thoải mái hơn.

Trung đội tôi nằm giữa vòng đai của một tiểu đoàn Địa Phương Quân mà quân số gần một nửa là người Thượng. Những anh lính Thượng này cũng ngộ lắm, có anh chiến đấu rất ngon, nhưng có anh thì đi lính theo mùa. Mùa nắng lên nương rẫy,

qua mùa mưa gió lạnh lẽo, chán uống rượu cần chua loét ở nhà, anh ta đăng lính địa phương. Vào quân trường được lãnh áo quần giày vớ đầy đủ, ăn uống no nê không phải lo lắng gì cả. Ra đơn vị được vài tháng vợ nhắn tin về làm rẫy, thế là đào ngũ, hết mùa lại đăng lính tiếp. Phần lớn mấy anh không có giấy khai sinh, mỗi lần xung phong đi lính thì khai đại cái tên Y bờ lẩn ... Y bờ lốc gì đó ... đố cha ai mà biết.

Những ngày rảnh rỗi chúng tôi thường thả bộ ra buôn làng mua vài thứ lật vặt hay ghé thăm các già làng để thắt chặt tình quân dân cá nước. Có cụ già làng vui lắm, hay mời chúng tôi leo lên căn nhà sàn rộng rãi của ông uống rượu cần, loại rượu lên men bằng cách ủ sắn bắp và một loại hạt gì đó có mùi vị ngọt ngọt chua chua. Đủ thời gian rượu tới, cắm 2,3 chiếc cần bằng trúc vào sát đáy ghè, uống tới đâu đổ nước lã vào tới đó, uống no càn bụng. Thứ rượu này tưởng là nhẹ, nhưng ực nhiều cũng say cảm đầu. Một lần ông mời chúng tôi hôm sau đến ăn đám, ông khoe sẽ cúng Dàng 18 con gà, mấy ông lính nếu không thích rượu cần thì có thể mang theo vài lít rượu trắng đến chung vui với gia đình ông. Khi chúng tôi đến, trên sàn đã bày ra một con gà mẹ với 17 con gà con nướng cháy đen, mùi lông khét lẹt. Thấy chúng tôi ngó nhau cười, ông phân bua: -Thì gà lớn gà nhỏ cũng là một con mà, đủ 18 con đó, tui nói có sai đâu ... sao mấy ông lính cười?

- Người Kinh không ăn gà con, thấy lạ nên cười thôi.

Ông bèn sai vợ nướng cá khô cho tụi tôi nhắm mồi. Đồng bào Thượng thời đó thật thà đến ngây thơ như vậy, nên rất dễ bị việt cộng dụ dỗ nghe theo, che giấu hoặc tiếp tế cho chúng.

•

Những ngày cuối năm âm lịch Quý Sửu 1973 chuẩn bị đón Tết Giáp Dần 1974, trong lúc chúng tôi đang chuẩn bị "Cây Mùa Xuân" thì những tin tức rất xấu ập đến từ góc cua tử thần. Một đơn vị cộng quân chiếm lĩnh ngọn đồi, liên tục bắn xuống bất cứ chuyến xe nào qua lại. Âm mưu của bọn chúng là chặn đường tiếp tế để quân đội VNCH và đồng bào không hưởng được một mùa Xuân trọn vẹn.

Hai đại đội Địa Phương Quân dàn quân xung trận, quyết tâm triệt phá ổ phục kích, vẫn hồi an ninh khu vực. Họ đánh bật được các mục tiêu chung quanh một cách

dễ dàng; nhưng liên tiếp ba ngày vẫn chưa xóa sổ được ổ kháng cự cuối cùng nằm trên mỏm đá đầu ngọn núi. Địa hình trống trải, trong khi dốc núi gần như thẳng đứng khiến quân ta ở vào thế bất lợi mỗi lúc mở đợt xung phong tiến lên. Địch ẩn núp kín đáo trong hang đá chờ ngót hỏa lực thì thò họng súng đại liên 12 ly 7 do Liên Xô sản xuất bắn xối xả như vũ đạn xuống chân đồi, khiến thương vong của bộ binh rất lớn. Lệnh từ chi khu Lê Trung yêu cầu Pháo binh nhập cuộc. Trung đội 2 của tôi ở gần nên được điều động lên đường ngay.

Một khẩu đội ở nhà giữ nhiệm vụ phản pháo, khẩu còn lại mang theo đầy đủ cơ số đạn delay, đạn chống biển người, đạn nổ cao nổ chụp ... lên xe trực chỉ chiến trường tham gia trận đánh.

Chúng tôi đến trận địa vào khoảng giữa trưa, nhìn các anh lính Địa Phương Quân đang dìu thương binh ra đường với khuôn mặt tức tối, đỏ bừng dưới cái nắng gay gắt mà thương. Viên đại úy Địa Phương Quân, tay vịn nón sắt, tay kẹp bản đồ chạy tới trao đổi chớp nhoáng, đề nghị Pháo binh làm thế nào câu lọt một quả vào trong hang đá là xong, vòng ngoài coi như các anh đã dọn sạch rồi.

Trung đội trưởng lập tức cho banh còng súng, tất cả Pháo thủ đi theo đều mặc áo giáp, nón sắt vào vị trí sẵn sàng. Từ mặt đường nhựa nơi chúng tôi đứng cách mục tiêu một khoảng cách an toàn, không sợ Đại liên của chúng quét tới; trong khi Đại bác 105 ly có tầm bắn xa hiệu quả khoảng 11 đến 11,5 km, thì trong chừng mực này tin chắc chắn sẽ dư sức thổi bay ổ kháng cự của địch.

Nòng súng được hạ xuống nhắm thẳng vào miệng hang, khẩu lệnh vang lên sắc gọn:

-Đạn thường, nạp 5, một tràng!

-Nhận rõ!

-Chuẩn bị, bắn!

Tôi đứng ở vị trí giật cò, kéo mạnh giây cơ bãm, tiếng nổ chát chúa vang lên, khói súng mù mịt, viên đạn 105 ly xé gió lao đi, vút một phát, chúng tôi không ai bảo ai cùng ngước mắt nhìn theo đường đạn bay. Chỉ nghe một tiếng bụp khô khốc cùng tia lửa lóe lên cách miệng hang vài mét kèm bùm khói đen

...

Ai đó la lớn:

- Trật rồi!

Trung sĩ Luống, người xạ bằng viên dày đạn kinh nghiệm đẩy tôi ra lao vào, kéo khối cơ bầm ra sau, ghé sát mặt ngắm nhìn mục tiêu từ cuối nòng đại bác, ước lượng khoảng cách, miệng ra lệnh cho khẩu đội trưởng điều chỉnh độ giật, tay anh nhúc nhích góc thăng bằng. Ngắm qua ngắm lại xong anh ra lệnh nạp đạn.

-Bắn!

-Ăm!

Phát thứ hai nổ sát mép miệng hang, bên trong đáp trả bằng một tràng đạn tức khắc như chọc giập pháo binh. Trung sĩ Luống cười gằn:

-Đội đó con oi!

Anh ngắm nghĩa điều chỉnh nòng súng một lần nữa, hết sức thận trọng rồi mới cho nạp đạn:

-Bắn!

Phát thứ ba bay đi, cắm phập vào miệng hang với đường kính trên dưới một mét, tiếng nổ bực từ bên trong dội lại một âm thanh rền rĩ, đá vụn bay ra ngoài tá lả. Tiếng reo hò của những người lính Địa phương vang lên:

-Trúng rồi, pháo binh giỏi quá!

Địa Phương Quân lập tức hô xung phong bò lên chiếm lĩnh mục tiêu, tiếng súng M16, tiếng nổ M79 bay rào rào lên núi. Từ miệng hang không còn tiếng đại liên đáp trả như trước.

Khuôn mặt mọi người giãn ra như vừa trút được gánh nặng trên vai. Trung sĩ Luống cười toe toét, bắt tay mọi người trong niềm vui khó tả. Vậy là chúng tôi đã góp phần khai thông con đường huyết mạch, những chuyến xe sẽ tiếp nối cuộc hành trình mang theo nhu yếu phẩm, thuốc men ... cho toàn thể đồng bào trong khu vực cao nguyên.

Chiến trường coi như giải quyết xong, mọi người chúc nhau về ăn Tết vui vẻ, chúng tôi lạng lế chất đạn lên xe, xếp càn súng, thu dọn vỏ đạn và thuốc bồi vương vãi. Trước khi rời vị trí trở về căn cứ, chúng tôi còn kịp nghe ông Đại úy Địa Phương Quân trao đổi nhanh với ông Trung úy Trung đội trưởng của chúng tôi:

-Dọn sạch mục tiêu rồi anh, tụi nó rút lui tự hồi nào không biết, bỏ lại hai thằng mặt mũi non choẹt, chân bị xích chặt vào cây đại liên, chỉ có bắn hết đạn rồi chết chớ không chạy đâu được nữa, đ.m. cái bọn tàn ác ngoài sức tưởng tượng luôn!

Nghe nói, chúng tôi bàng hoàng không tin đó là sự thật, ông Trung đội trưởng của tôi chắc cũng vậy nên hỏi lại:

-Thật vậy sao Đại úy?

-Còn không thật à, mấy đứa con tôi lên lục soát, vừa báo cáo xong đây.

Chúng tôi nhìn nhau lắc đầu ngao ngán, nỗi ám ảnh theo mãi trên đường về.

•

Buổi chiều, khi chiếc xe GMC kéo khẩu đại bác trên đường trở về căn cứ 93, ngang buôn làng Suối Đồi, đã thấy trước sân các căn nhà người Việt đặt bàn hương án cúng tất niên.

Tôi nhìn chăm chú hình ảnh một cụ già mặc áo the đen đội khăn đóng đang đứng lâm râm khấn vái trước lu hương nghi ngút khói, bên cạnh bình bông vạn thọ và khay bánh tét, mấy đứa cháu chấp tay bên cạnh, lòng tôi tràn ngập niềm vui thanh bình, tuy tạm bợ, đã về trên buôn làng thân yêu khi bóng dáng kẻ thù đã bị đánh bật ra khỏi khúc Cua Tử Thần, chặn đứng mưu đồ chia cắt Quốc lộ 19 hòng cô lập thành phố Pleiku của chúng.

Mùa Xuân rực rỡ đang về...

-Suối Đồi, Lệ Trung 1974-

(Donry Nguyễn)

Khoa Học Vong Thân

– Khoa Học Tự Thân & Con Đường Tất Yếu Để Thoát Ra Khỏi Sự Vong Thân, Một Lần Và Mãi Mãi

TRẦN NGẪU HỒ

Vong thân là bị mất bản sắc, mất bản chất tốt đẹp của mình, mất sự đồng pha, rung động cùng nhịp với vũ trụ thể tâm vô. Đồng nghĩa với sự mất đi trí phán đoán trung thực, mất đi những giá trị đẹp đẽ, cao thượng trong mình, trong chủ thể (Cái ta) luôn có một sự ngăn trở mơ hồ để chủ thể có thể tiếp cận và thực hiện những giá trị cao đẹp này.

Có hai cách bị mất bản sắc, cách thứ nhất là từ chủ quan, tức là tự mình làm mất, theo cách này, tự mình đã dễ dãi, với xu hướng đám đông, chạy theo, về hòa, khiến những giá trị tiêu cực từ bên ngoài xâm nhập vào nội tâm, ngày càng nhiều, theo thời gian, chủ thể mất đi sự thông minh, sự phân biệt, sự tự chủ, cuối cùng là sự lệ thuộc hoàn toàn vào ngoại nhập. Như có thể không nhận ra một lý thuyết hay, một khuynh hướng đúng, từ những nhân vật đơn lẻ, từ những bài viết sâu sắc từ họ.

Sự tìm, ngó chung quanh, rồi nhặt ra một đối tượng nào đó chỉ để nhạo cười, châm chọc, ngay cả miệt hạ, đó chính là đang bị cuốn hút vào vong thân mà không hay biết, đặc biệt người bị vong thân, luôn luôn tìm cầu từ bên ngoài, tìm những người mà họ cho là cao nhân, hay những thánh thần giả tạo đang sùng bái hư vô, lấy hư vô làm cứu cánh. Nhưng thật ra hư vô chỉ là sự bế tắc, hoang mang.

Ca tụng những kẻ đang hoang mang, bế tắc là đang thể hiện tình trạng lệ thuộc vào vong thân khá trầm trọng.

Người không bị cuốn vào vong thân, luôn luôn tỉnh táo, nhận xét, phê bình ai, hay sự kiện gì thì thường là nêu rõ sự kiện, khởi đề nêu nguyên nhân phê bình, giải đề thì giải thích, phân tách với những dẫn chứng mạch lạc, rõ ràng. Trong phần kết

đề là phải đưa ra được một hay vài giải pháp giải quyết những bế tắc mơ hồ mà mình đã phê bình.

Tình hình hiện tại, xem ra tình trạng vong thân chủ quan đang rất rộng lớn và trầm trọng. Tôi xin đưa những bằng chứng từ sự vong thân chủ quan rộng lớn:

Khoảng cuối tháng 02/ 2020, khi sự kiện covid-19 (Từ đầu mùa đông 2019) xảy ra trên khắp thế giới, tôi đã quan sát và theo dõi kỹ, từ những diễn biến gốc, tôi quyết định kết luận từ rất sớm, đây không phải là con virus thông thường ra từ thiên nhiên, mà đã được chế tạo từ phòng thí nghiệm từ Vũ Hán, từ đó làm lây lan ra toàn thế giới, nhưng sau khi tiếp xúc được với những tiếng nói đối lập, như Bác sĩ (BS) Vladimir Zelenko, vị BS đã chữa lành covid-19 cho TT Trump và ông Rudy Guiliani, cựu thị trưởng New York và nhiều nhân vật quan trọng khác, BS tim mạch Peter Mc Coulough cũng là một tiếng nói đối lập, thì tôi nhận định nguyên nhân covid là từ thế lực ngầm (TLN) ở tại Mỹ, câu chuyện này cần một bài đầy đủ hơn.

Trở lại, từ rất sớm, tôi đã viết thư tới nhiều nơi, bao gồm CDC, FDA, tòa bạch cung, homeland security, và sau đó nhiều tờ báo, website, cùng với nhiều cá nhân, nhưng đổi lại là sự yên lặng, không phản hồi. Nhưng chẳng phải là tôi chỉ viết suông mà còn đính kèm theo những chứng cứ liên can:

“Trích”: ...Tôi xin thuật lại, vì nó cũng có liên can tới câu chuyện con virus Tàu hôm nay, tôi sẽ liên kết tới sau đây.

Trong tất cả những điện thư, tôi đã đính kèm những tài liệu, liên can tới việc công bố những kết quả ưu việt của phương pháp (PP) vệ sinh xịt rửa mũi, xúc họng mỗi ngày bằng nước muối pha loãng (saline) để giảm thiểu thời gian điều trị virus Tàu của những trường Đại Học lớn, xin đính kèm tài liệu:

<https://clinicaltrials.gov/ct2/show/NCT04347538>

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7193539/>

Đồng thời cũng đã đính kèm sự áp dụng PP này của một vị BS y khoa người Mỹ, và những lời xác định của ông, khi đã sử dụng PP này, để phòng ngừa cũng như chữa trị:

“Nasal irrigation is important because it washes the virus out of your nose.”:

Dịch: Xịt, rửa (mũi) quan trọng vì nó (có công dụng) rửa (tẩy, đẩy) sạch những siêu vi khuẩn ra khỏi mũi của người dùng.

<https://markhochmd.com/blog/prevention-treatment-covid-19/>

Liệt kê thêm điện thư của một vị giáo sư bác sĩ người Việt Nam, BS GS Bùi Duy Tâm, bậc thầy của nhiều thế hệ bác sĩ, cũng đã tốt bụng, sốt sắng giới thiệu với một bác sĩ môn đệ của ông là BS Phạm Hùng Vân, hiệu trưởng trường đại học y khoa Phan Châu Trinh, và nhiều BS khác PP đề phòng virus Tà trong sự thiện cảm, và xác định kết quả rất hữu hiệu của PP này:

To: Dr.Le Hoang Luong, thanh@...com, loi vo, Loi Tran and 28 more...

Cc: ho tran

Fri, May 15, 2020 at 6:57 AM

Kính chuyển cách đề phòng Covid-19 bằng cách dùng nước muối do bạn Ngẫu Hồ đã có kinh nghiệm bản thân đến các bạn trong Y giới để thực hành giúp bệnh nhân mà tôi tin rất hữu hiệu.

Nếu phối hợp với Xông Hơi thì tuyệt vời vì có thể tự làm ở nhà và không tốn tiền.

Thầy Bùi Duy Tâm. <Hếttrích>.

Tôi đã viết tới rất nhiều cơ quan báo chí, đủ các phương tiện, số người tiếp cận có thể lên tới vài triệu. Nhưng con số phản hồi gần như là không có ai! Tôi chỉ nhận lại vón vẹn khoảng 2, 3 lời cảm ơn nhạt nhẽo phản hồi! Trong khi tôi mong những lời báo động của tôi có thể khởi thành một phong trào xăm soi sự kiện virus covid, dùng phương tiện đơn giản là rửa xoang mũi, mà tôi là người đầu tiên nhắm vào sự xịt, rửa xoang mũi, để đề phòng sự xâm nhập của virus vào người, nghĩa là áp dụng một phương pháp đơn giản, để chống lại con virus nguy hiểm, phức tạp, chưa rõ nguồn gốc, nhưng kết quả vọng lại một làn khói mờ nhạt mong manh

Vì sao mà bị như tê liệt hết như vậy? Đó là vì tuyệt đại đa số nhân loại đã bị khoa học vong thân nó ảnh hưởng khổng chế hết cả rồi, khoa học cao quý ngày nào, nay

đã trở thành khoa học vong thân, biến con người trở thành những chủ thể mất tiết những bản sắc cao đẹp của mình. Xin hãy đọc lời của những chuyên viên trong cuộc nói về khoa học vong thân

Nay chính những người trong cuộc như Dr Rayan Cole, Dr Carrie Madej nói hết sự thật về covid-19 và vaccin. Phần phỏng vấn bởi nhà báo David Sorensen từ kla.tv:

Dr RC: “Chúng tôi đã bị các chính phủ lừa dối, chúng tôi bị các cơ quan tình báo lợi dụng, chúng tôi bị các bộ quốc phòng lợi dụng, và người dân đã bị lừa dối. Sự thật trong khoa học đã chết.

DS: Bạn thấy gì về hậu quả của việc tiêm mRNA?

Dr RC: Tôi nghĩ vấn đề lớn nhất mà chúng ta sẽ phải chiến đấu trong thời gian dài là các bệnh tự miễn mãn tính.

Và bài học rút ra từ đó, tôi nghĩ, là chúng ta với tư cách là người dân không bao giờ nên sử dụng mRNA tổng hợp hoặc tiêm gen nữa. Chính xác. Đây có phải là một tai nạn lớn hay những người tạo ra những loại vắc xin này và tiêm nó cho chúng ta biết họ đang làm gì? Đối với những người nắm quyền lực, đó là một trò chơi lớn về tiền bạc và lợi nhuận, và họ đã bịa ra một tình huống khẩn cấp giả tạo. SARS-CoV-2 chưa bao giờ là tình trạng khẩn cấp đối với 99,9% dân số. Vì vậy, họ tận dụng nó như một cơ hội để thử nghiệm công nghệ mới mà họ đã mày mò và luôn thất bại. Và đã áp đặt nó lên nhân loại. Như tôi đã nói trên sân khấu, họ sẽ khiến Mengele đỏ mặt nếu chúng tôi nói về “thí nghiệm trên con người”. Đây là một sự vi phạm nhân quyền kinh khủng trên khắp thế giới, hủy hoại cuộc sống, phá hủy doanh nghiệp, đẩy thêm nhiều người vào cảnh nghèo đói. Toàn bộ vài năm này bây giờ đã là lịch sử. Hy vọng rằng tất cả những người này sau đó sẽ bị vạch trần tội ác thực sự của mình”. <Hêltrích.>

Những người tin tưởng rằng Vaccin là tốt, tưởng rằng WHO, CDC, FDA, NIH không lừa dối người Dân. Nhưng chính là như vậy. Và một lần nữa Ngẫu Hồ đã đúng, trên những hồ sơ quan trọng.

“Sự thật trong khoa học đã chết” Và “...Tận dụng nó (vaccin covid- 19) như một cơ hội để thử nghiệm công nghệ mới mà họ đã mày mò và luôn thất bại...”

Hai mệnh đề này, cho thấy khoa học đã chắc chắn biến một đa số nhân loại thành những kẻ vong thân mất bản sắc, mất sự phán đoán lý trí rồi. Và đây là bằng chứng sự vong thân khách quan:

Lên mạng hàng ngày, chúng ta đều thấy những tiến bộ như vũ bão từ những nhà khoa học, như những tiến bộ từ Elon Musk, trong lòng chúng ta khắp khởi mừng, riêng cá nhân Ngẫu Hồ thì không lạc quan, khi đọc được những giòng này: “Trích”

Robot thay thế bác sĩ phẫu thuật, AI vượt trội toàn bộ nhân loại

Theo trang tin công nghệ eWeek, một trong những dự đoán gây sốc nhất được ông Musk đưa ra trên podcast Moonshots: ông tuyên bố robot hình người Optimus của Tesla có thể vượt qua các bác sĩ phẫu thuật giỏi nhất chỉ trong vòng ba năm tới.

Theo ông Musk, hệ thống y tế toàn cầu đang đối mặt với ba vấn đề lớn: thiếu bác sĩ phẫu thuật xuất sắc, thời gian đào tạo quá dài và giới hạn tự nhiên của con người như sai sót, mệt mỏi. Ông cho rằng giải pháp tất yếu là tự động hóa bằng AI và robot.

Và còn nữa, chứ có hết đâu:

Làm việc trở thành tùy chọn, tiền bạc không còn quan trọng

Không dừng lại ở ý tế, ông Musk còn đưa ra viễn cảnh làm việc sẽ không còn là điều bắt buộc trong 10-20 năm tới. Phát biểu tại Diễn đàn Đầu tư Mỹ - Saudi Arabia, ông cho rằng AI và robot sẽ tạo ra năng suất khổng lồ, khiến con người không còn phải lao động để sinh tồn.

Ông so sánh làm việc trong tương lai sẽ giống việc chơi thể thao hoặc trò chơi điện tử - ai thích thì làm. Xa hơn, ông dự đoán tiền bạc và tiết kiệm hưu trí rồi cũng sẽ trở nên không còn quan trọng khi AI tạo ra sự dư thừa tài nguyên. “Hếttrích”.

Thật là đáng ngại, con người sẽ không cần giữ tiền bạc, không cần làm việc? Và nếu không làm việc, không học hành, không cần phấn đấu nữa? Thì con người chính thức rơi vào vong thân toàn tập! Không còn nghi ngờ gì nữa, sự hiệp đồng giữa vong thân chủ quan và vong thân khách quan sẽ phá hủy hoàn toàn bản sắc của con người. Thế giới sẽ như là một vườn rau tươi tốt và béo bở, con người trở thành những con sâu xinh đẹp, khỏe mạnh, nú nẫm, trong vườn rau đó, nhò vào

những phương tiện ưu việt của khoa học thời đại 10G, những nô lệ robot và AI, computer lượng tử thông minh và tiến bộ.

Toàn thể con người thời cận hủy diệt sẽ vô cùng thương nhớ những ngày nhọc mệt đi làm khiến tiền, những buổi cạnh tranh trong lớp học, sự sung sướng, nhàn hạ sẽ khiến con người trở thành vô cảm và đi dần tới điên loạn, mất trí, đấu xung quanh đây những tiện lợi, đẹp đẽ, thừa mứa. Nhưng cuối cùng là sự hủy diệt tập thể.

Giải pháp để ngăn sự hủy diệt này là con người phải trở về giá trị của khoa học tự thân, tức là khoa học thiên định, hay còn gọi là khoa học phi hữu. Nói thẳng ra, thì Năm lý thuyết mới (NLTM) trong khoa học phi hữu sẽ giúp cho từng con người tránh được sự vong thân, đi sâu vào phân tích chúng ta sẽ thấy rõ vai trò và giá trị của NLTM, gồm: 1- Khoa Học Phi Hữu (KHPH: (Non - Physical Sciences) 2 - Đồ Hình Liên Thông (Connecting Diagrams) 3 – Xa Lộ Thiên Định (Meditation Highway) 4- Tân Trường Thống Nhất (New General field) 5 – Tân Triết Học (New Philosophy)

1) Khoa Học Phi Hữu: Là một ngành Khoa học mới, hoàn toàn dựa trên lý tánh của vũ trụ để giải thích những phi hữu, những phạm trù không hiện tượng trên hữu vi. Thí dụ như Tướng không: Tướng không là một giá trị vĩnh cửu của hữu, chính nhờ vào Tướng không mà hữu vi hành hoạt được vai trò của nó. Nhưng cần phải nêu bật được tướng không của hữu vi.

2) Đồ Hình Liên Thông: Là một đồ họa, giải thích sự liên kết phi hữu với hữu, trên mặt hình tượng, hoặc phạm trù hiện tượng. (Xin xem hình minh họa đính kèm)

3) Xa Lộ Thiên Định (XLTĐ): Hình tượng hóa, cụ thể hóa các phương pháp thiên định căn bản, chỉ cần căn bản thôi, như nương vào hơi thở, nhưng mục đích để xuất, nhập vào thiên vào định một cách quen thuộc, dễ dàng. Tới tình trạng xuất nhập quen thuộc, sẽ quán sát ĐHLT, rồi nương vào XLTĐ để xuất, nhập vào các chiều không gian khác. Cần có một bài viết rõ hơn khi thời gian bằng zero, không gian nội tâm bằng zero. Nhập được vào định sẽ thấy tướng của vũ trụ thể tâm vô bao la không ngần mé. XLTĐ hàm chứa, cuu mang Tân Trường Thống Nhất và Tân Triết Học.

4) Tân Trường Thống Nhất: Khác với Trường Thống Nhất của khoa học hiện đại, chỉ nhằm nối kết một cách hợp ý giữa các lực, với mục đích giải thích khởi nguồn của vũ trụ. TTTN là sự liên kết giữa tâm và thức (Mà muốn liên kết tâm và thức phải định nghĩa được tâm và thức là gì? Từ đâu ra?), liên kết giữa thời gian và phi thời gian, liên kết sự hủy diệt và bất hủy diệt, liên kết siêu chiều không gian và các chiều khác, bằng sự giải thích trên ĐHLT và XLTD.

5) Tân Triết Học, tìm nguồn gốc của vũ trụ, tìm và giải quyết những tiêu cực lẫn, dấu trong cuộc sống, như nguồn gốc của cái ác, nguồn gốc của bạo hành gia đình và nhiều tiêu cực phi hữu khác.

Trước sự cấp bách của tình hình, kẻ hèn mọn Ngẫu Hồ xin được giới thiệu tới các vị trí thức, để giải quyết tình trạng vong thân, mà nếu để sự vong thân đi xa hơn nữa thì tình hình trở thành tuyệt vọng mất thôi. Bằng cách đọc Lambda - Đại Lạc Model: Vũ Trụ Tiền Big Bang và Năm Lý Thuyết Mới. Xin trích đoạn trong tác phẩm

Kết: Big Bang là một bước ra – Thiên là một bước về

Vũ trụ đã từng:

- Bước ra khỏi Đại Lạc
- Để thành hình, thành vật chất, thành lịch sử

Con người có thể:

- Bước về
- Không bằng thân xác
- Mà bằng **tĩnh hóa vọng tưởng**

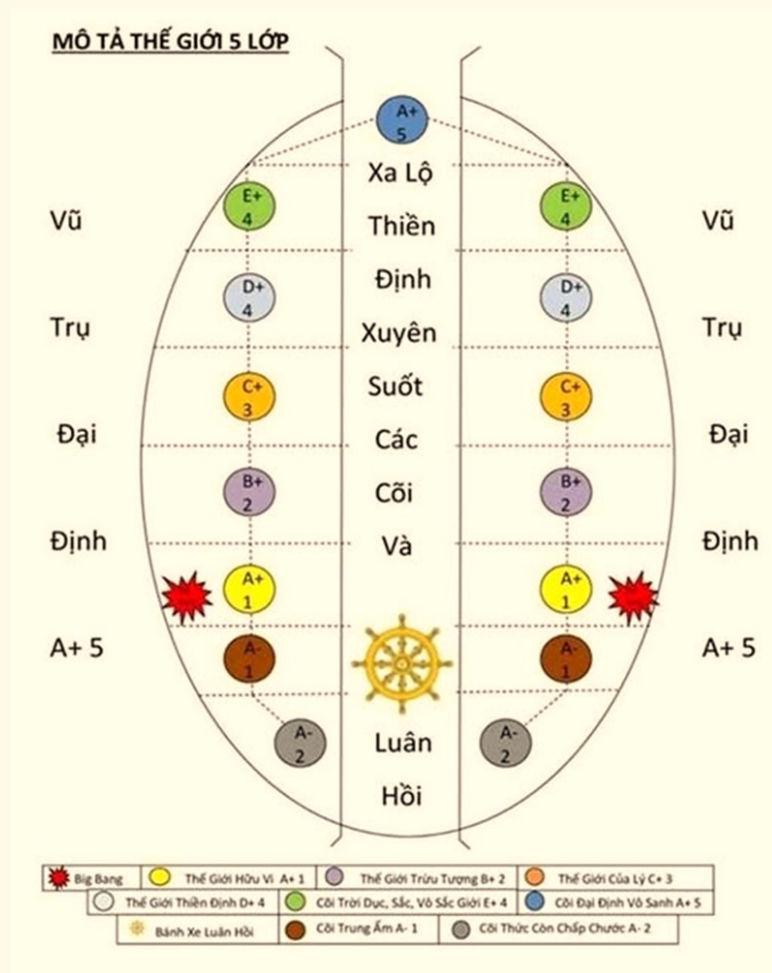
Hai con đường ngược chiều, nhưng **chung một nền**. Và chính ở đây, Mô Hình Lambda–Đại Lạc khép lại một vòng tròn trọn vẹn:

- Vũ trụ lớn
- Vũ trụ nhỏ

- Chung một nhịp thở.

Vũ Trụ Lớn, Vũ Trụ Nhỏ chung một nhịp thở, là khi thể nhập vào Xa Lộ Thiên Định.

Khoa Học Phi Hữu lý thuyết của mọi lý thuyết, với Khoa Học Tự Thân: Con đường tất yếu để thoát ra khỏi bị vong thân. Đặt Khoa Học Tự Thân cạnh Khoa Học Hiện Đại là phương cách cứu nhân loại ra thoát ra khỏi bị tình trạng vong thân.

Con Ngõ Cũ Và một Tình Yêu Câm Nín

phamphanlang

Năm tôi vừa tròn sáu tuổi, Danh từ quê theo gia đình dọn vào thành phố, về ở gần nhà tôi - chỉ cách nhau một con ngõ nhỏ.

Con ngõ ấy ngày xưa nhỏ lắm, chỉ cần chạy vài chục bước là hết. Hai đứa chúng tôi lớn lên trong con ngõ đó, với những trò trốn tìm, đuổi bắt, với tiếng cười con nít, và cả những ngày mưa dầm ngập lối.

Những lúc bão lụt, nước mưa tràn vào con ngõ, tôi sợ không dám bước xuống. Danh liền thưa với ba mẹ:

“Cho con cống em qua.”

Mẹ tôi gật đầu. Tôi cười thích thú, hai tay ôm chặt cổ anh, như thể cả thế giới của tôi khi đó chỉ là cái lưng bé nhỏ ấm áp kia.

Danh hơn tôi hai tuổi. Tôi thương Danh như thương một người anh trai. Tôi quen được anh chiều, quen được anh dỗ. Mỗi lần tôi dỗi, anh không giận. Mỗi lần tôi khóc, anh không trách. Anh chỉ nhìn tôi và dịu dàng cười khẽ.

Còn Danh... anh thương tôi bằng một cách khác.

Sau này tôi mới biết - anh yêu tôi trong một tình yêu câm nín - một tình yêu không cần nói ra, nhưng bền bỉ.

Hồi đó, Tết với tôi đơn giản lắm - chỉ cần được mặc áo mới, được chạy ra khỏi nhà, và được Danh dắt đi hái lộc là đã thấy cả trời hạnh phúc.

Tết năm ấy, tôi mặc áo đỏ, đầu thắt chiếc nơ xanh. Tôi tung tăng chạy đi tìm Danh. Danh dắt tôi lên con dốc nhỏ, nơi có một ngôi chùa nằm yên trên cao. Hương trong chùa thơm ngây ngất. Tôi không hiểu hết sự linh thiêng, chỉ thấy lòng mình bỗng nhẹ, bỗng vui, bỗng ấm.

Danh hái cho tôi một cành đào rồi khẽ cài lên tóc.

Một động tác rất nhỏ, nhưng sau này nghĩ lại, tôi mới hiểu - có những yêu thương bắt đầu từ những điều giản dị như thế - không ồn ào, không phô bày, chỉ lặng lẽ đặt vào đời nhau một chút dịu dàng.

Xuân Xưa

Xuân ấy em mười một

Anh cũng độ mười ba

Hai đứa ở gần nhà

Chỉ cách nhau con ngõ

Mông một em áo đỏ

Đầu thắt chiếc nơ xanh

Tung tăng đi tìm anh

Đưa em đi hái lộc

Anh dìu em lên dốc

Chùa nhỏ ở trên cao

Anh hái em cành đào

Và cài hoa lên tóc

Trong chùa hương ngây ngất

Phật nhìn em mỉm cười

Dâng Phật cành hoa tươi

Câu xin Ngài phù hộ

Bỗng dưng trời mưa đổ

Hai đứa chạy về nhà

Vội vàng em vấp ngã

Rơi mất cánh hoa cài

Về nhà em khóc mãi

Anh dỗ dành không thôi

Bắt đèn hoa cúc mới

Em lắc đầu không ư

Xuân này nhớ xuân xưa

Anh nay không còn nữa

Thương nhớ nói sao vừa

Chuyện những ngày thơ ấu...

phamphanlang

(Xuân Xưa - Ns Mai Hoài Thu phổ nhạc, ca sĩ Diệu Hiền trình bày.)

<https://www.youtube.com/watch?v=6B7TlYz-nZc>

Rồi thời gian trôi qua.

Tôi lớn lên.

Tôi đi lấy chồng xa.

Ngày tôi lên xe hoa, tôi chỉ bận rộn trong niềm vui của một cô gái sắp về nhà chồng. Tôi vui với họ hàng, bạn bè, tiếng cười, tiếng chúc tụng... Bỗng chợt thấy ở một góc xa, Danh đứng lặng.

Anh nhìn tôi bằng đôi mắt buồn u uẩn.

Anh không nói gì.

Anh chưa từng nói gì.

Nhưng có lẽ có những tình yêu không cần lời. Và cũng có những lời, dù nói ra, cũng không còn kịp nữa...

Rồi Danh vào quân đội.

Trước khi lên đường, anh dặn cô em gái tôi:

“Nhớ nhẩn anh mỗi lần chị về thăm nhà... Nếu xin phép được, anh sẽ về... chỉ để nhìn chị thôi.”

Cô em gái nghe lời nên nhiều lần Danh về phép vào đứng dịp tôi từ quê chồng về thăm nhà. Anh không tìm gặp. Không gõ cửa. Anh chỉ ở bên nhà nhìn sang. Hoặc đứng lặng ở đầu ngõ, nhìn vào con dốc sâu - nơi hai đứa từng trốn tìm, đuổi bắt ngày xưa. Nhìn như để cố giữ lại một điều gì - một tuổi thơ, một giấc mơ, một người con gái mà anh thương suốt đời.

Cô Bé Ngày Xưa

*Ngày xưa lúc còn bé,
Anh thường cõng trên lưng
Cô bé hay khóc nhè
Mỗi lần bị mẹ la*

*Có những ngày bão lụt
Mưa ngập cả khu nhà
Cô bé không xuống nước
Mắt nhạt nhòa áo hoa*

*Anh thưa cùng ba mẹ
"Để con cõng bé cho"
Mẹ gật đầu ưng thuận
Bé thích thú cười to*

*Ngày lại ngày trôi qua
Cô bé không còn bé
Nhưng vẫn hay khóc nhè
Anh chỉ cười khe khẽ*

*Anh không còn cõng bé
Nhưng vẫn hay dỗ dành
Mỗi khi bé buồn giận
Anh nhìn bé lớn nhanh*

*Ngày kia bé lấy chồng
Anh đứng ở đầu sông
Nhìn bé trong áo cưới
Lệ anh rơi trong lòng*

*Rồi anh vào quân đội
Lòng vẫn dõi ngóng trông
Cô bé ngày xưa đó
Nến vụn có vữa không*

*Một ngày về quê cũ
Gặp bé khăn tang chồng
Đôi mắt đen u uẩn
Nhật lá thả trôi sông...*

phamphanlang

(Cô Bé Ngày Xưa - Ns Vĩnh Điện phổ nhạc, ca sĩ Đông Nguyễn trình bày.)

<https://www.youtube.com/watch?v=Ev0aXLzShZ8>

Rồi chiến tranh cuốn Danh đi.

Anh mất tích trong một trận chiến.

Không tìm thấy xác.

Chỉ còn lại một khoảng trống mơ hồ - một nỗi đau không có lời giải thích, như một cánh cửa đóng sầm lại giữa đời mà không kịp nói một lời từ biệt.

Mãi sau này, một ngày tôi về thăm nhà, cô em gái trao cho tôi một chiếc hộp kỷ vật.
Đơn vị tìm thấy và gửi lại cho gia đình.

Hộp gỗ nhỏ, đơn sơ.

Nhưng trên nắp hộp... là tên tôi.

Tên tôi được khắc ngay ngắn, nắn nót.

Tôi sống lại.

Tôi mở hộp ra.

Bên trong là một hình vẽ - đôi mắt của tôi.

Ngoài ra là những lá thư.

Những bài thơ.

Những dòng chữ không bao giờ gửi.

Tất cả đầy ắp thương yêu và nhung nhớ.

Tôi ngồi lặng.

Trong khoảnh khắc ấy, con ngõ nhỏ ngày xưa bỗng hiện ra rõ ràng trước mắt tôi - có mưa, có nắng, có bông hoa rơi mất, có tiếng khóc con nít, có bờ vai nhỏ ấm áp... và có một cậu bé lặng thầm thương tôi suốt một đời.

Tôi đã đi xa.

Tôi đã qua cầu.

Tôi đã có một gia đình.

Còn Danh... anh vẫn ở lại với con ngõ, với tuổi thơ, và với một tình yêu không nói thành lời.

Còn Đâu

*Ta về ngang đầu ngõ,
Nhìn vào con dốc sâu,
Còn đâu người năm cũ,
Chỉ thấy rặng mù u.*

*Ta như người khách lạ,
Đứng đợi mãi bên thềm,
Người xưa không trở lại,
Tiếng thở dài bi ai.*

*Cây nến vụn theo chông,
Lòng em có vữa không?
Hỡi người yêu dấu cũ,
Ta vẫn hoài chờ mong.*

*Mai này mình gặp lại,
Dù em đã qua cầu,
Dù mưa giăng ngập lối,
Dù dang dở tình đau...*

phamphanlang

(Còn Đâu - Ns Mộc Thiêng phổ nhạc, ca sĩ Xuân Phú trình bày.)

<https://www.youtube.com/watch?v=kebHL2QVrQk>

Có nhiều lần tôi tự hỏi:

“Nếu ngày đó biết Danh yêu tôi, tôi có khác đi không?”

Tôi không biết.

Tôi chỉ biết - có những tình yêu sinh ra không phải để nắm giữ, mà để làm cho ký ức trở nên thiêng liêng. Và có những người đi qua đời ta, không ồn ào, không đòi hỏi, không trách móc... nhưng lại ở lại lâu nhất.

Bởi vì họ đã yêu ta bằng tất cả sự trong sáng của tuổi thơ, và bằng tất cả sự lặng thầm của một đời người.

Để hôm nay, trong ngày Lễ Tình Nhân, tôi ghi lại câu chuyện xa xưa này và xin khép lại câu chuyện bằng một lời cầu nguyện nhỏ.

Xin Trời Phật cho Danh - người đã mang theo một tình yêu câm nín suốt cả đời mình - được an nghỉ nơi miền thanh thản. Xin cho những ký ức trong trẻo của tuổi thơ, như con ngõ nhỏ ngày xưa, như cành đào ngày Tết, như bờ vai ấm áp trong mùa mưa lụt... sẽ mãi là một góc sáng dịu dàng trong tim tôi. Và nếu ở một nơi nào đó, Danh có thể nghe thấy,

tôi chỉ xin nói khẽ một câu: cảm ơn anh - vì đã thương tôi bằng tất cả sự hiền lành, nhân ái, và thủy chung của một đời người.

phamphanlang

14/2/2026

Phong Tục Đón Năm Mới Của Dân Tộc

VÙNG ĐÔNG NAM Á

Khánh Lan

Tết Âm Lịch là lễ hội lớn nhất của người Á Châu bởi nó mang ý nghĩa nhân văn và nguồn cội sâu sắc của mỗi quốc gia. Dù rằng, mỗi quốc gia chào đón năm mới khác nhau vì mỗi dân tộc dựa theo văn hóa đặc thù và tín ngưỡng của họ. Trong bài viết này, người viết chỉ đề cập đến một số quốc gia Đông Nam Á có những phong tục tập quán giống nhau như Nhật Bản, Campuchia, Laos, Thailan, Myanmar, Sri Lanka, Indonesia, Singapore, Korea, Trung Hoa và Việt Nam. Đối với những quốc gia kể trên, ngày Tết là ngày để giá trị gia đình được tôn vinh và Tết Âm Lịch cũng được coi là dịp lễ quan trọng và ý nghĩa nhất trong năm, diễn ra vào đầu năm Âm Lịch, là thời khắc đánh dấu sự kết thúc năm cũ, và chào đón một năm mới đến (*Tổng cựu nghênh tân*). Tết Âm Lịch không chỉ là khoảng thời gian chuyển giao giữa năm cũ và năm mới, mà nó còn chứa đựng nhiều ý nghĩa tâm linh, văn hóa, và kết nối giá trị của gia đình.

Xét về mặt tâm linh, Tết Âm Lịch là dịp để con người tỏ lòng biết ơn với các vị thần linh, thượng đế đã ban phước cho họ trong suốt một năm qua. Trong ngày Tết, mọi người thường dành ra những thời khắc để cảm tạ các đấng bề trên và cầu xin cho một năm mới mưa thuận gió hòa, mọi việc hạnh thông. Tết là thời điểm để gia đình sum họp, cùng nhau ôn lại những phong tục ngày Tết, chúc mừng và thờ cúng tổ tiên. Những thành viên trong gia đình, dù là có đi làm ăn xa hay cả năm bận rộn với công việc, đến ngày tết cũng cố gắng thu xếp để về quây quần bên gia đình, cùng nhau trải qua những ngày chào mừng năm mới với nhiều sinh hoạt ý nghĩa.

Những ngày cuối năm, không khí Tết tràn ngập khắp nơi, các gia đình dành thời dọn dẹp nhà để đón tài lộc vào nhà. Việc sửa sang & thắp mộ tổ tiên để thể hiện lòng biết ơn và sự kính trọng đối với những người đã khuất. Bởi Tết Âm Lịch của các quốc gia thuộc vùng Đông Nam Á có nhiều điểm giống nhau, chính vì lý do này, bài viết của chúng tôi tập trung và chỉ nêu lên những điểm khác biệt của từng quốc gia mà thôi.

Tết Nguyên Đán tại Việt Nam

Tại Việt Nam, Người Việt gọi Tết là Tết Nguyên Đán và được tổ chức vào ngày mừng 01 tháng Giêng Âm Lịch. Theo truyền thống, người Việt đón Tết trong 4 ngày, đó là: trừ tịch (đêm cuối năm hay đêm giao thừa), mừng một Tết, mừng hai Tết, mừng ba Tết. Tuy nhiên có những vùng người dân nghỉ Tết đến 14 ngày, tức 7 ngày trước Tết và 7 ngày sau Tết. Trong những ngày đầu năm, những cây đào, cây quất, cây mai và những món ăn cổ truyền như: mứt, hạt dưa và bánh chưng, bánh tét, dưa hành, giò lụa, giò thủ, thịt kho dưa giá, v.v... được coi là không thể thiếu trong ngày Tết của người Việt. Tục lệ không quét nhà, đổ rác vào ngày mùng một Tết vẫn còn được áp dụng ở một số gia đình. Dưới đây là một số phong tục được lưu truyền trong dân gian cho đến ngày nay.

Tục lệ gói bánh chưng ngày Tết là một nghi thức thiêng liêng, thể hiện lòng biết ơn của con cháu đối với tổ tiên và mong ước một năm mới bình an, hạnh phúc. Chiếc bánh chưng vuông vắn tượng trưng cho đất trời, là biểu tượng của sự đoàn kết và sum vầy.

Tục lệ dựng cây nêu vẫn được nhiều gia đình Việt Nam duy trì., cây nêu cao khoảng 5-6 mét, được dựng vào ngày 23 tháng chạp (tháng 12 âm lịch) và được hạ xuống vào ngày mùng 7 Tết. Hình ảnh cây nêu với những dải lụa đỏ thắm bay phất phới trong gió, cùng với những vật trang trí đầy màu sắc như vàng mã, bùa trừ tà, tấm vải điều, cá chép giấy... đã trở thành một nét đẹp đặc trưng của ngày Tết Việt Nam. Cây nêu không chỉ mang ý nghĩa tâm linh, xua đuổi đi ma quỷ và những điều không may mắn trong năm cũ mà còn tô điểm thêm cho không gian ngày Tết trở nên tươi vui và ấm áp hơn.

Làm bánh mứt Tết với hương vị ngọt ngào từ những nguyên liệu quen thuộc như dừa, me, vò bươi, các nghệ nhân đã tạo ra những hương vị độc đáo và mới lạ, mang đến những trải nghiệm ẩm thực thú vị cho người thưởng thức. Mỗi loại mứt đều mang một câu chuyện riêng, góp phần làm phong phú thêm kho tàng ẩm thực truyền thống của người Việt Nam.

Chợ hoa Tết là không gian rực rỡ sắc màu, nơi hương thơm hoa lan tỏa khắp nơi. Khung cảnh nhộn nhịp, tấp nập của chợ hoa Tết mang đến một cảm giác thật đặc biệt. Chợ hoa thể hiện nét đẹp văn hóa riêng qua những loài hoa đặc trưng. Miền Bắc rực rỡ sắc với đào, miền Nam tràn ngập sắc vàng của mai, thì cây quất lại là biểu tượng chung của sự may mắn, thịnh vượng được yêu thích khắp ba miền.

Mâm ngũ quả bàn thờ tổ tiên không chỉ là sợi dây kết nối giữa các thế hệ. Mỗi quả trên mâm ngũ quả đều mang một ý nghĩa riêng. Mỗi vùng miền khác nhau sẽ có những cách bày mâm ngũ quả và các loại trái cây khác nhau. Các loại trái cây được sử dụng đều thường có ý nghĩa chung là cầu chúc một năm mới may mắn, an khang, phú quý. Từ những quả tròn trịa tượng trưng cho sự viên mãn đến những trái cây nhiều hạt tượng trưng cho sự sinh sôi nảy nở. Tất cả đều thể hiện tấm lòng thành kính của con cháu đối với tổ tiên.

Lễ cúng Ông Công, Ông Táo. Lễ này không chỉ là một phong tục nghi lễ đơn thuần mà còn là dịp để con người bày tỏ lòng thành kính với thần linh, cầu mong một năm mới bình an, hạnh phúc và may mắn. Mâm cỗ cúng Ông Công, Ông Táo thường được chuẩn bị rất chu đáo với những món ăn truyền thống như cá chép,

xôi, chè... cùng với hương hoa, đèn nến tạo nên không khí ấm cúng và trang nghiêm.

Cúng tất niên, chiều 30 Tết, người ta cúng mời tổ tiên, ông bà về ăn Tết với con cháu. Mâm cỗ cúng tất niên rất tươm tất để mời thần linh, ông bà tổ tiên về ăn Tết cùng với gia đình. Đồng thời để sum vầy tụ họp cùng con cháu để kết thúc năm cũ và chào đón một năm mới. Nếu ông bà cha mẹ còn sống, 30 Tết là thời điểm cuối cùng để con cháu dâng quà mừng Tết.

Đón tất niên được tổ chức vào đêm cuối cùng của năm, mỗi gia đình sẽ chuẩn bị một bữa cơm tất niên. Hương thơm của bánh chưng, bánh tét hòa quyện cùng tiếng cười nói rôm rả, tạo nên một không khí thật ấm áp và đầm ấm. Bữa cơm tất niên là dịp để các thành viên trong gia đình sum họp, chia sẻ những câu chuyện vui buồn trong năm qua và cùng nhau đón chờ một năm mới nhiều niềm vui.

Đêm giao thừa là thời khắc thiêng liêng để cả gia đình cùng nhau ôn lại những kỷ niệm đẹp và đón chờ một năm mới an lành. Những lời chúc tốt đẹp sẽ làm cho đêm giao thừa trở nên ý nghĩa. Lúc ấy, gia đình quây quần bên nhau cùng chờ đón khoảnh khắc giao thời khi những tiếng chuông đồng hồ điểm 12 giờ đêm. Ấy là lúc không khí Tết như tràn ngập khắp mọi nơi, tiếng pháo nổ dồn, vang lên trong đêm và là lúc mọi người chúc nhau những lời tốt đẹp trong những giây phút đầu năm mới.

Chúc Tết, mừng tuổi và lì xì đầu năm là phong tục và văn hóa của người Việt, những phong bao lì xì đỏ thắm chứa những đồng tiền mới tượng trưng cho sự may mắn, tài lộc và những khởi đầu mới tốt đẹp

Xông đất hay xông nhà sau giao thừa rất quan trọng. Người Việt Nam tin rằng: Nếu gia chủ mời được một người lớn tuổi hoặc người có phúc lộc đến xông đất (xông nhà) thì không chỉ mang đến may mắn mà còn là dịp để thể hiện lòng biết ơn và kính trọng đối với những người đi trước.

Tục khai bút đầu xuân là một phong tục ngày Tết mang nét đẹp văn hóa truyền thống của người Việt, với ý nghĩa cầu mong một năm mới thành công. Hình ảnh những nét chữ đầu tiên được viết lên giấy đỏ, hoặc những hạt giống đầu tiên được

gieo xuống đất, hay những cửa hàng mở rộng cửa chào đón khách hàng: Tất cả đều tượng trưng cho sự khởi đầu mới, đánh dấu một năm làm việc hăng say và hiệu quả.

Xuất hành ngày đầu năm quan trọng, bởi từ xa xưa, ông bà ta đã tin rằng, việc lựa chọn giờ xuất hành đầu năm sẽ ảnh hưởng đến vận mệnh cả năm. Việc lựa chọn giờ đẹp, hướng tốt trong ngày mừng Một Tết là một cách để chúng ta tự tin hơn khi bước vào một năm mới đầy hứa hẹn.

Đi chùa, hái lộc đầu xuân trong không khí an bình, thanh tịnh, vào dịp đầu năm. Tiếng chuông ngân, khói hương trầm quyện hòa cùng không gian linh thiêng là nét đẹp văn hóa truyền thống của người Việt, là thể hiện sự gắn bó sâu sắc của chúng ta với tín ngưỡng dân gian. Đây cũng là dịp để cầu nguyện cho một năm mới an lành và hạnh phúc.

Xin chữ dịp đầu năm vào dịp đầu năm mới treo trong nhà để cầu mong mọi điều tốt đẹp sẽ đến với gia đình và người thân, cầu mong mọi sự tốt lành, gia đình thuận hoà, tài lộc, sức khỏe.

Nhật Bản

Do ảnh hưởng văn hóa phương Tây, người Nhật đã không còn đón Tết Âm lịch như một số quốc gia Châu Á khác. Trong đời sống tinh thần của họ, Tết Dương lịch được xem là ngày lễ quan trọng nhất trong năm. Vào buổi sáng tinh mơ của ngày đầu năm, các thành viên trong gia đình thường cùng nhau ra ngoài để đón bình minh đầu tiên của năm mới. Sau đó, mọi người đi chùa hoặc đền để cầu nguyện, bái Phật, rồi thăm hỏi người thân, bạn bè và trao nhau những lời chúc tốt đẹp. Ba ngày đầu năm, từ mùng 1 đến mùng 3 tháng Giêng được xem là những ngày thiêng liêng nhất. Trong thời gian này, nhiều người Nhật giữ tục ăn chay để bày tỏ lòng thành kính với thần linh và tổ tiên, đồng thời cầu mong một năm mới an lành, may mắn. Mặc dù cùng đón chào một ngày đầu năm theo lịch quốc tế, nhưng phong cách đón xuân của người Nhật phản ánh bản sắc văn hóa, tín ngưỡng và lối sống của dân tộc họ.

Người Nhật duy trì phong tục mừng tuổi cho trẻ em và tặng quà cho người thân, bạn bè sau lễ Giao thừa. Tuy nhiên, theo truyền thống, việc tặng quà hay mừng tuổi không đặt nặng giá trị vật chất, mà chủ yếu thể hiện tình cảm, sự quan tâm và nét đẹp trong cách ứng xử của con người với nhau. Trong ngày Tết, các gia đình tổ chức lễ đón năm mới gọi là **Oshōgatsu**. Mâm cỗ ngày Tết của người Nhật được chuẩn bị rất công phu, các món ăn phong phú, bày trí tỉ mỉ và đẹp mắt. Rượu khai vị mừng năm mới **otoso** với ý nghĩa xua đuổi tà khí, cầu mong sức khỏe và trường thọ. Những món ăn truyền thống **osechi** dùng sau khi cúng Thần năm mới.

Campuchia, Laos, Thailan, Myanmar, Sri Lanka

Chol Chnam Thmay là lễ hội mừng năm mới theo lịch cổ truyền của dân tộc Khmer và cũng là ngày Tết của Campuchia, Lào, Thái Lan, Myanmar, Sri Lanka. Trong những ngày này họ tổ chức nhiều trò vui như đốt đèn trời, đốt ông lói, đánh quay lửa... Các cụ già kể cổ tích, thần thoại, chuyện cũ cho con cháu nghe. Đêm giao thừa, nhà nào cũng làm cỗ, thắp hương, đốt đèn, cúng tiễn đưa vị Têvôđa cũ, đón rước Têvôđa mới. Trên bàn thờ có bày mâm cỗ và cả gia đình ngồi xếp chân trước bàn thờ tổ tiên, khẩn vái, mong và tin rằng sẽ được thần ban phước lành.

Lễ hội Chol Chnam Thmay thường tổ chức khoảng đầu tháng Chết của lịch Phật giáo Khmer (khoảng giữa tháng 4 dương lịch, tương đương với tháng 3 âm lịch). Kéo dài trong 3 ngày, năm nhuận kéo dài 4 ngày. Trong các ngày này mọi người đi thăm hỏi lẫn nhau, chúc nhau tài lộc, sức khỏe, phát đạt. Trong 3 ngày tết họ mặc đẹp và mới, sửa sang nhà cửa, quét dọn, trang trí, chuẩn bị thức ăn, thức uống đầy đủ. Mọi công việc thường ngày đều dừng lại, mọi người nghỉ ngơi, trâu bò thả tự do. Những gia đình khá giả có khi kéo dài ngày lễ hội đến cả tuần.

Indonesia

Tết Tahun Baru Imlek Tahun còn được gọi là Imlek, đây là một ngày lễ quốc gia Indonesia. Múa lân đã trở thành một hoạt động thường nhật tại nhiều thành phố, đặc biệt là những trung tâm thương mại. Họ cho rằng múa lân có ý nghĩa mang lại sự thịnh vượng, bình an cho cuộc sống. Đây là khoảng thời gian người dân nước Indonesia về đoàn tụ với gia đình và chúc nhau những điều tốt đẹp.

Phần lớn đảo ngọc Bali là nơi sinh sống của người theo đạo Hindu. Người dân nơi đây có ngày Tết riêng là Tahun Baru Saka. Ngày Tết còn được gọi với cái tên khác là Nyepi, được tổ chức hằng năm theo cách tính thời gian của đạo Hindu.

Lễ hội Indonesia truyền thống cuối cùng trong danh sách đó là **Tết Tahun Baru Hijiriah**. Vào ngày Tết của người Hồi giáo này, các thành phố lớn của Indo sẽ tổ chức bắn pháo hoa để mừng năm mới. Trong khoảng thời gian diễn ra lễ hội sẽ có các hoạt động vui chơi giải trí được tổ chức ở những trung tâm lớn. Một số hoạt động có thể kể tới như: nhảy, hát, múa,... Vào đêm Hijiriah, người dân tại Hijiriah sẽ tới nhà thờ Hồi giáo để nghe những vị giáo sĩ giảng đạo, nghe kinh Koran, các bài hát đạo Hồi.

Singapore

Singapore coi Tết Nguyên đán là ngày nghỉ lễ chính thức. Tại các công sở, người Singapore được nghỉ tết 3 ngày. Theo thông tin từ Hội đồng Thư viện quốc gia Singapore, trước tết một tuần là ngày Tết Tiểu niên (Xiaonian), trong đó có tục tiễn Táo quân về trời để báo cáo với Ngọc hoàng về gia chủ trong năm qua. Người dân có tục dâng mâm cúng gồm bánh ngọt, kẹo hay các món bằng gạo nếp cho ông Táo với mong muốn rằng vị thần bếp sẽ bẩm tấu những lời tốt đẹp về gia đình lên Ngọc hoàng. Có người còn bôi mật ong hoặc đường phèn lên miệng của tượng Táo quân.

Vào những ngày này, người dân thường bắn pháo hoa để đưa tiễn các vị thần linh và bắt đầu dọn dẹp nhà cửa. Có nơi người ta sử dụng lá tre để quét nhà vì người ta tin rằng điều này sẽ giúp xua đuổi tà ma. Theo phong tục, việc quét dọn là điều kiêng kỵ trong ngày đầu năm vì sợ may mắn sẽ bị quét đi theo, nên có người còn mang chổi giấu đi. Người dân cũng sắm sửa quần áo, cắt tóc trước tết vì có người tin rằng cắt tóc là cắt đi vận may. Mặt khác, ngày cuối năm cũng được dành riêng cho việc giải quyết nợ nần trong năm, đặc biệt là những người kinh doanh. Sau khi tất toán sổ sách, các ông chủ có thể sẽ thưởng thêm cho nhân viên.

Trước đêm giao thừa, các gia đình sẽ thắp hương rước tổ tiên về cùng sum họp với mâm cúng gồm thức ăn, hoa quả và trà. Bữa cơm này mang ý nghĩa lớn, thể hiện sự gắn kết và tình yêu thương của các thành viên trong gia đình. Vào ngày này, những người con trai thường sẽ về nhà cha mẹ để cùng đón giao thừa trong khi

con gái đã lấy chồng sẽ về nhà chồng. Trái với ngày thường, vào đêm giao thừa, các bậc cha mẹ cho con nhỏ thức khuya để đón năm mới. Một số người còn tin rằng trẻ em càng thức lâu sau giao thừa thì đứa bé và ông bà, cha mẹ càng sống thọ. Trong nhà, tất cả đèn điện được bật lên và cửa được mở ra để đón tài lộc và thịnh vượng.

Mồng 1 Tết Nguyên đán, có người thắp hương để đón Thần Tài trong khi có người đi lễ ở đền. Người dân cũng xem lịch vạn niên để biết ngày giờ và hướng xuất hành thích hợp. Trong ngày mồng 1, trẻ em sẽ chúc mừng năm mới đến ông bà, cha mẹ và được cho bao lì xì. Đây là ngày để thăm viếng bà con, họ hàng gần gũi và chúc mừng cho gia chủ "*may mắn*" và "*tài lộc*".

Vào mồng 2, người dân sẽ trưng những bức tranh cát tường để rước Thần Tài. Đây cũng là ngày mà phụ nữ có chồng về nhà thăm cha mẹ đẻ. Ngày mồng 3 là ngày nghỉ ngơi và người ta thường không đi thăm viếng vì cho rằng ma quỷ lang thang trên trần gian trong ngày này, nên các hoạt động bên ngoài có thể mang lại điều xui xẻo. Những người làm nghề kinh doanh, buôn bán thường không khai trương cho đến sau mồng 5.

Korea

Tết là phong tục quan trọng nhất của người Đại Hàn, gọi là Seollal và là ngày Tết âm lịch. Một tuần trước tết, người dân chuẩn bị quà tặng cho người thân như trái cây, sâm, mật ong, giỏ quà gồm cá ngừ, cá khô các loại bánh kẹo truyền thống, sản phẩm tằm gỏi, và tiền mặt. Tết Seollal kéo dài 3, trong những ngày Tết, người ta tập trung vào việc tụ họp gia đình, ăn uống và thờ cúng tổ tiên. Trong dịp này người lớn và trẻ em thường mặc những trang phục truyền thống nhiều màu sắc. Trong ngày mồng 1 Tết, trẻ con cũng như người trẻ tuổi sẽ quỳ xuống và cúi rạp người hai tay chạm đầu để chúc mừng năm mới người lớn tuổi sau đó họ sẽ nhận được tiền mừng tuổi trong phong bao. Một truyền thống quan trọng khác là charye, là tục lệ bái tổ tiên, trong đó thức ăn được bày ra trước bàn thờ, con cháu vái lại để tỏ lòng tôn kính.

Trong món ăn truyền thống ngày tết âm lịch của người Hàn Quốc có bánh gạo tteokguk, được làm từ bánh gạo Thái lá, nước dùng, thịt và rong biển, trứng thái

sợi. Các món phổ biến thường là kẹo, loại bánh có hành xanh cùng kim chi hoặc hải sản. Ngoài ra nhiều món khác cũng được chuẩn bị cho dịp này từ bánh gạo tteok, sườn bò đến kim chi. Trong ngày tết các gia đình thường chơi những trò chơi truyền thống như yunnori, người chơi sẽ tung bốn chiếc que lên, cách chúng rơi xuống sẽ quyết định bước đi trên bàn cờ.

Trung Hoa

Tết Nguyên Đán là dịp lễ quan trọng nhất trong năm của người Trung Quốc, được tổ chức vào khoảng cuối tháng 1 hoặc đầu tháng 2 dương lịch. Đây là dịp để người dân Trung Quốc nghỉ ngơi, quây quần bên gia đình và bạn bè, cũng như cầu mong một năm mới an khang, thịnh vượng đồng thời tham gia các hoạt động văn hóa truyền thống. Câu đối cũng là một phong tục Tết cổ truyền của người Trung Quốc, câu đối thường được treo ở cửa nhà hoặc trên tường trong nhà, mang ý nghĩa cầu mong một năm mới tốt đẹp, an lành. Chữ Phúc ngược cũng được treo lên với ngụ ý "*Phúc đảo*" (nghĩa là "Phúc đến nhà"). Màu sắc của thần giữ cửa, câu đối, chữ Phúc thường là màu đỏ, tượng trưng cho sự may mắn, hạnh phúc. Đây là một nét đẹp văn hóa truyền thống của người Trung Quốc, thể hiện mong ước về một năm mới bình an.

Một trong những phong tục phổ biến như dọn dẹp nhà cửa thường được thực hiện từ trước Tết khoảng một tuần trước ngày Tết. Việc dọn dẹp nhà cửa sạch sẽ giúp xua đuổi những điều cũ kỹ, xui xẻo, chuẩn bị cho một khởi đầu mới trong năm mới. Trong quá trình lau dọn, người ta thường sử dụng các loại nước lau nhà có mùi hương thơm, có người đốt hương trầm để xua đuổi tà khí. Người Trung Quốc thường trang trí nhà cửa bằng đèn lồng, câu đối, tranh vẽ... vào dịp Tết Nguyên đán. Đèn lồng được trang trí rất cầu kỳ, tinh xảo, với nhiều hình thù khác nhau, như hình hoa, hình thú, hình nhân vật,... Câu đối là một loại tranh chữ được viết bằng chữ Hán, được treo ở cửa chính hoặc trong nhà. Câu đối thường mang ý nghĩa cầu mong một năm mới an lành, may mắn, thành công. Tranh vẽ cũng là một vật trang trí phổ biến trong dịp Tết Nguyên đán của người Trung Quốc, tranh vẽ thường treo ở phòng khách hoặc phòng thờ và mang ý nghĩa cầu mong sự giàu có, sung túc, hạnh phúc trong năm mới.

Đêm giao thừa, người Trung Quốc thường chuẩn bị những món ăn truyền thống để đón giao thừa, như bánh chưng, bánh tét, mì trường thọ,...Đêm giao thừa là một đêm thiêng liêng, mang đậm nét văn hóa truyền thống của người Trung Quốc, họ mặc trang phục màu đỏ, bởi nó thể hiện cho sự may mắn, hạnh phúc, sức khỏe và sự thịnh vượng.

Việc tặng phong bao đỏ cho trẻ nhỏ trong dịp Tết Nguyên đán là một cách để thể hiện mong ước của người lớn về một năm mới tốt đẹp, an lành, sung túc cho trẻ. Phong bao đỏ thường được đựng tiền mặt, số tiền thường là lẻ, tượng trưng cho sự may mắn. Khi mừng tuổi, người lớn sẽ trao phong bao đỏ cho trẻ nhỏ, kèm theo lời chúc may mắn, thành công trong năm mới. Việc mừng tuổi bằng phong bao đỏ không chỉ mang ý nghĩa về mặt tinh thần mà còn thể hiện nét đẹp văn hóa truyền thống của người Trung Quốc. Việc thăm nhà người thân, bạn bè trong dịp Tết không chỉ là một dịp để chúc mừng năm mới mà còn là dịp để các thành viên trong gia đình, bạn bè gặp gỡ, trò chuyện, chia sẻ những niềm vui, nỗi buồn trong cuộc sống.

Ẩm thực ngày Tết của người Hoa vô cùng phong phú và đa dạng, thể hiện rõ nét văn hóa và phong tục tập quán của người dân nơi đây. Cá là món ăn không thể thiếu trong bữa cơm Tết của người Trung Quốc. Cá được coi là biểu tượng của sự dư thừa, sung túc. Mì là món ăn biểu tượng cho sự trường thọ, sức khỏe dẻo dai. Sủi cảo được coi là món ăn mang ý nghĩa cầu chúc may mắn, tài lộc cho năm mới. Bánh tổ là món ăn mang ý nghĩa đoàn viên, gắn bó của gia đình, tượng trưng cho sự giàu sang, phú quý.

Mồng một tết là ngày đầu tiên của năm mới, người dân tổ chức nghi thức đón mừng thật phong phú đa dạng mang đến cho buổi sáng ngày đầu tiên của năm mới với không khí vui tươi. Chuẩn bị bước sang năm mới người ta đốt pháo vào đúng nửa đêm.

Về Quê Ăn Tết

Thủy Lâm Synh

Chiếc xuồng máy nổ xanh xạch đi về hướng chợ nổi Cái Răng. Thịnh thoảng chiếc xuồng tròn trành vì tác động của dòng thủy lưu. Phía bánh lái sùi bọt trắng đục dưới ánh nắng buổi sáng chan hòa trên dòng Sông Hậu.

Gần nửa tiếng đồng hồ xuồng mới đưa tôi tới vườn trái cây Vàm Xáng. Tôi bước lên bờ, bắt đầu hỏi thăm. Ở đây chẳng ai biết nhà ông Bảy Xin ở đâu cả. “Sao kỳ thế?” Tôi tự hỏi. Hường bảo ba nàng là ông Bảy Xin. Chính nàng cũng xác nhận ba nàng thứ Bảy và thường say xỉn nên dân trong làng gọi vậy. Chủ vườn trái cây nào cũng biết ông. Tôi tiếp tục lội sâu vào nhiều vườn khác. Đi từ sáng đến hai ba giờ chiều vẫn không ai biết. Khát nước lắm rồi, tôi vào quán kê một ly nước dừa. Uống nước, nghỉ mệt, trí tôi lan man về chuyến ăn tết cực kỳ lý thú vừa qua.

Dù sao thì Hường đã đồng ý theo tôi về Quảng Ngãi ăn tết là một điều hi hữu chưa từng có, nó đã khiến chúng tôi xích lại gần với nhau và một cuộc tình đã nảy sinh. Nhất định tôi sẽ chinh phục được gia đình nàng trong chuyến đi về miệt vườn lần này. Và nhất định tôi sẽ cưới Hường làm vợ. Nhớ cái đêm đầu tiên tại nhà cậu tôi ở Quảng Ngãi. Ai cũng tưởng chúng tôi đã là vợ chồng với nhau nên được ngủ chung giường không cử kiêng gì hết. Cứ mơ mơ màng màng cho đến gần sáng, thì nghe tiếng động ở nhà bếp.

Mợ Bảy lục đục nãy giờ mà chưa nhốm được bếp lửa để nấu cháo heo. Bà cảm rằm một mình “Củi gì đâu ầm như ngâm nước, biết đò nào mới cháy đây?”.

Tôi và Hường nằm trong phòng kế nhà bếp nên động tĩnh gì chúng tôi đều nghe hết. Thật ra, chúng tôi đâu có ngủ được, cứ trăn trở mãi. Hôm qua đi về bằng xe đò, xe chật như nêm, ai cũng tranh thủ về quê ăn tết nên các xe đò cứ tha hồ đón khách dọc đường. Ngoài những ghế ngồi, họ cứ đón khách lên đứng dọc lối đi. Hành lý là những ba-lô quần áo, giỏ xách nặng trĩu trái cây, bánh mứt, quà cáp... Xe chạy không sao; xe ngừng cút gà, cút vịt từ các giỏ xông lên thúi bỏ mệ. Nhưng cần gì hôm qua, ở đây vợ chồng tôi ngủ kế bên chuồng heo, cút heo cũng thúi chịu không nổi. Chúng ụt ịt cả đêm bực bội hết sức. Chốc chốc ông cậu ho lên sù sụ rồi nghe như tiếng đờm trong cổ. Ông trở mình ngồi dậy khạc cái “phụt” đi đâu đó, chắc qua cửa sổ?

Hường trở mình chép miệng nhài nhại:

– Òn quá làm sao ngủ đây nè trời!?

Tôi nghiêng qua dè dặt dặt bàn tay lên vai nàng vỗ nhẹ, an ủi:

– Em thông cảm, ngày mai anh lên thị trấn thuê phòng trọ để chúng ta ở cho tiện.

Hường xoay mình nằm ngửa, tay nàng nắm lấy bàn tay tôi bóp nhẹ như chia sẻ.

– Dạ anh, anh ngủ đi.

Bàn tay nàng không mềm mại lắm nhưng ấm áp đang nắm lấy bàn tay tôi. Chỉ có thể, tôi đã thấy niềm rạo rục chạy khắp châu thân. Đầu óc phàm phu của tôi nghĩ lung tung. Tôi đang đợi bàn tay ấy kéo tay tôi về phía ngực nàng một tí hoặc tôi có thể tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc... lên những đỉnh đồi. Nhưng không, sau giây phút hạnh phúc ngắn ngủi, nàng đẩy bàn tay tôi về chiếc gối dài đang nằm dọc làm biên giới ngăn giữa hai chúng tôi. Cái bóng đêm dày đặc, ngửa bàn tay không thấy, trên chiếc giường đôi, vạt tre trái chiếu hoa mà cậu mợ Bảy tôi đã sắp xếp dành cho vợ chồng tôi về quê ăn tết năm nay mà tôi đã báo tin nhiều tháng trước.

Từ ngày xa quê, tôi đi thành phố học hành và sau đó đi làm. Cũng chừng hơn mười năm rồi, chưa về thăm quê ngoại lần nào. Quê ngoại tôi ở một xóm nhỏ thuộc thôn Tiên Lâm xã Đức Chánh nằm phía nam thị trấn Sông Vệ. Đó là một làng quê rất nhỏ, dân chúng nghèo nàn, quanh năm chỉ làm ruộng để ăn. Họ Nguyễn phía ngoại tôi có ba anh em ở chung nhau trong khu đất rộng nhiều mẫu tây do ông bà để lại, nó nằm cách biệt bên kia hương lộ trái sỏi chạy từ ngã ba Quán Lát, xuống miệt biển Đức Minh. Ông ngoại tôi lớn và hai người em mà chúng tôi thường gọi là ông thúc Ba ông thúc Bốn. Ba gia đình này gấn bó từ đời nào. Họ sinh con, đẻ cháu và làm nhiều nhà thêm trên đất ông bà. Xe máy, lúa trâu đi cày, tất cả xe cộ đều dùng một ngõ chính ra hương lộ. Ngoài ra những lối tắt ra ruộng thì tùy nghi mỗi nhà; lối nào gần nhất thì đi. Đầu ngõ có cái miếu tí tẹo thờ Thổ Địa riêng của họ Nguyễn. Miếu Thành Hoàng lớn hơn có lẽ nằm đâu đó giữa làng Tiên Lâm này.

Ngủ không được, tôi dậy sớm, ra trước sân vươn vai. Cậu tôi chế xong bình trà gọi chúng tôi vào uống. Mợ tôi đã hoàn tất khâu nấu cám và cho heo ăn dù khá vất vả vì củi ẩm ướt do mấy ngày liền trời mưa. Hường thấy tôi ngoài sân, nàng bước theo ra chưa được hai bước thì “đỳnh, úi chà...”, trượt té nhào, nàng kêu lên:

Tôi nhào tới đỡ Hường lên. May mà cách xa vỉa hè xi-măng, nếu không thì nguy. Thấy thế, cậu tôi vội phóng ra sân ra suýt soa:

– Trời ơi! Tội nghiệp cháu tôi, dân thành thị có khác; cái sân đất thịt này trơn lấm. Cháu đi không quen đừng có ra sân, nó chưa khô đâu.

Đoạn ông cậu lên giọng:

– Thăng Quyền (tên tôi) mầy dẫn em vô nhà cho nó thay đồ. Coi kìa, quần áo lấm hết trơn, còn gì!

Hường bẽn lẽn theo tôi bước vô nhà. Nàng ngó quanh như tìm phòng tắm theo thói quen nhưng đây làm gì có. Hường kéo tấm màn che giường ngủ để thay đồ, nàng nhíu mày thúc:

– Anh đi ra, em thay đồ.

Tôi quê quá, lì chút mà không được, đành giả lá:

– Ồ anh quên!

Tôi ra ngồi phòng khách uống trà với cậu Bảy, nhân tiện tôi bắt chuyện:

– Cậu ơi, chắc con lên thị trấn thuê phòng trọ. Ở đây có nhiều thứ bất tiện cho vợ con. Với ban đêm heo nó kêu lớn quá tụi con ngủ không quen.

Cậu Bảy như hiểu ý nói:

– Ủ cậu mợ cũng áy náy vụ này nhưng chẳng biết làm sao!

Vậy là tôi không còn ngại ngùng gì mà không đi mượn phòng trọ để ở. Cậu tôi đã đồng tình còn gì. Tôi nói lời:

– Sao cậu không làm chuồng heo xa ra một tí?

Cậu tôi biết tổng là chúng tôi bị người cứt heo.

– Lúc làm nhà cũng đã nghĩ đến nhưng không tiện cháu ạ. Thứ nhất, xa quá từ bếp khuôn cháo heo ra chuồng đâu có dễ dàng. Lại nữa, các có có thằng nào ban đêm lên vào xúc hết heo mình biết đường nào mà lần.

Hợp ngậm trà, cậu tôi thêm:

– Về ngoại ăn tết mà không ở nhà cũng mất vui, hai cháu lấy xe máy cậu mà dùng. Ban đêm ở đó, ngày về nhà mình ăn cơm.

– Dạ, lát nữa con đi.

Lòng tôi thì đã có ý định ghé Sông Vệ mượn phòng từ hôm qua trước khi về nhà cậu, nhưng sợ cậu rầy thành kêu xe ôm chở về thẳng đây.

Chiều hôm qua, ngồi ăn cơm, chúng tôi cũng không thấy ngon. Cái mâm bằng nhôm vành móp méo, lồi lõm. Những chỗ nhô cao có vết kỳ cọ sáng lên như cố gắng chà cho sạch, nhưng chỗ trũng xuống thì màu nâu trông toàn mâm lốm đốm. Những đôi đĩa tre cũ, muông nhựa vàng khè, nhìn mà tôi bắt ngượng với Hường. Nhưng cũng vui, Hường ăn rất thật tình và ăn nhiều đặng khác. Bà mợ vui miệng thốt:

– Gà nuôi nhà, rau sau vườn, không hóa chất. Thấy Hường không ăn cá, bà mợ thốt:

– Cá liệt còn tươi lắm, các cháu cứ ăn thiệt tình dzô.

– Ngon lắm mợ, chúng con ăn quá trời luôn. Hường cười trả lời.

Tôi chen vào:

– Vợ con có ghen, cô ấy không ăn cá được.

– Ồ! Chúc mừng hai đứa. Biết con trai hay con gái gì chưa?

– Em bé còn nhỏ lắm, chưa biết đâu mợ. Tôi đưa đây.

Cậu tôi chen vào cho vui câu chuyện:

– Ủ, có thấy bụng dạ gì đâu!

Hường liếc mắt nhìn tôi. Tôi nghĩ nàng đang đổ thừa tôi vì chủ quan cho rằng quen nhau nhiều tháng mà không chịu “vào quần chúng” chẳng.

Cậu vừa nhai vừa nói:

– Hai đứa cưới bao lâu rồi?

– Cả năm rồi cậu ạ!

– Như dzậy cũng chậm con đó chớ.

– Tụi con còn trẻ, chẳng nôn gì đâu cậu.

Bữa ăn chiều qua đi, bên ngoài trời nhá nhem tối. Hường khều tôi hỏi nhỏ:

– Cầu tiêu đâu?

Không cần hỏi ai, tôi cũng biết cái chòi nhỏ ngoài vườn kia là cầu tiêu vì hồi chiều tôi đã ra đó. Cầu tiêu là một cái hộp vuông nổi, mằm tri trét đất. Chung quanh có những tấm tranh bằng rạ che phủ xuống để phòng hờ những trận mưa chướng xoáy lở. Tôi dẫn Hường ra đó, nàng rón rén bước lên bậc thang bằng tre là ngà. Đưa tay mở cánh cửa bằng tấm phen rạ, đàn ruồi vo ve túa ra, Hường nhắm mắt đóng vội cửa lại chạy về phía tôi. Tôi hiểu ý nói vào tai nàng:

– Chút nữa, anh dẫn em đi tiểu ở ngoài bờ ruộng, sạch hơn.

– Ngồi chồm hồm trông tron vậy sao?

– Hai bên có lúa cao, ai thấy đâu mà lo!

Hường đưa tay bịt mắt, lắc đầu. Nhưng có lẽ mót tiểu lắm nên nàng bảo:

– Đi bây giờ?

Tôi nắm tay dắt Hường đi xa xa một tí trên bờ ruộng rồi ấn nàng ngồi xuống:

– Tiểu đi.

– Trời! Thiên thanh bạch nhậ vậy à.

– Thiên thanh gì, tối rồi, ngoài này đâu có ai!

– Anh phải đi chỗ khác chứ.

– Ủ thì đi.

Tôi định xó rớ gần đó để tập bản mặt “nhất lý nhì lý” nhưng nàng đuối như đuối tà, tôi phải đành “ra đi có trật tự.”

Hai đứa tôi lên thị trấn Sông Vệ mượn một phòng trọ tương đối sạch sẽ, giá bình dân. Sau khi xuống quán Hai Lúa ăn mỗi người một tô mì Quảng. Cậu bé mang ra chõng bánh tráng nướng. Hường nghiêng đầu nhìn tôi:

– Ủ, quê anh là vậy đó. Ăn cái gì người ta cũng đem bánh tráng ra. Ai ăn thì tính tiền, không thì thôi.

Bỗng tôi chợt nhớ reo lên:

– Chiều nay, anh chở em ra thành phố Quảng Ngãi ăn don.

– Don là gì? Hường hỏi.

– Don là một đặc sản của Quảng Ngãi.

– Nhưng biến chế bằng cây gì?

– Không phải cây cô à! Đó là những con sò có vỏ mỏng hình bầu dục, dòng họ vói nghêu, hến... sống dưới cát.

Hường hí hửng:

– Ủ! Cái gì đặc sản, anh cho em thử hết nghe. Về Sài Gòn em khoe với mấy con bạn cho chúng lát mắt chơi.

– Quảng Ngãi coi vậy chớ cho nhiều đặc sản lắm. Ngoài Don ra còn có “Cá Bống sông Trà, Mạch Nha, đường Phèn, đường Phôi, chim Mía...” và còn nhiều danh lam thắng cảnh lắm, nhưng chắc đợt này, mình không đi thăm được. tiếc quá.

Hường đùa:

– Chắc món nào người ta cũng khuân ra chõng bánh tráng, hihihi.

Như vậy chiều hôm đó chúng tôi lòng vòng ở thành phố Quảng Ngãi, thử hết món này đến món kia. Tôi để ý thấy Hường ăn cũng giỏi lắm. No nhưng chưa say, nhất định tối nay chúng tôi sẽ say. Trời bắt đầu mưa, chạy về Sông Vệ sẽ ướt mất. Nhưng “trời không mưa, tôi cũng lạy trời mưa” để tôi có dịp mượn phòng trọ ở qua đêm ở thành phố lớn.

Nhìn qua cửa sổ khách sạn Mỹ Trà xuống dòng sông Trà Khúc chỉ thấy mưa giăng dày đặc. Đền hai bên cầu chỉ còn thấy lốm đốm như những vùng tròn nhạt nhòa dưới cơn mưa mùa đông còn sót lại. Lòng tôi lâng lâng nghĩ về đêm “hoa chúc”, một cảm xúc nhẹ nhàng dâng lên. Có lẽ Hường cũng thế, nàng vui vẻ, liến thoắng suốt ngày, khi đi bên tôi.

Hường vào phòng mở nước tắm. Tôi ngồi coi tivi mà mắt cứ nhìn chăm chăm vào cánh cửa phòng tắm. Một ý nghĩ “loãng moạn” chợt thoáng qua đầu tôi: Có khi nào Hường bước ra với tấm thân “nguyên thủy loài người” không ta. Chỉ có nghĩ thôi, tôi đã sướng run lên bần bật. Chao ôi! Sao tôi tầm thường thế. Nhưng mà tôi có là thánh đâu, ước mong tầm thường có khi làm cho cuộc đời vui hơn chứ nhỉ?

Hường bước ra với bộ đồ như lúc bước vào làm tôi mất hứng. Thật ra, chúng tôi đâu có đồ sạch để thay. Quần áo đã để trong khách sạn ở Sông Vệ hết rồi. Đến lượt tôi vào phòng tắm, tôi chỉ tắm qua loa vì rất nóng lòng với cái đêm “tân hôn” này.

Chúng tôi nằm nói đủ thứ chuyện. Dĩ nhiên trong đó có chuyện bất tiện đêm qua ở nhà cậu tôi. Hường như thông cảm và nàng thốt lên câu dễ thương vô cùng: “em đã từng sống ở ruộng, cũng nghèo khó như quê ngoại anh nhưng mà đi chơi với anh thì bất cứ đâu, hoàn cảnh nào em cũng vui cả, ăn cái gì cũng thấy ngon”. Nói thì như sót của, Hường vẫn đặt chiếc gối chính giữa để làm ranh giới. Nhưng nhằm nhò gì cái lằn ranh bé bỏng ấy. Tôi tin rằng chính nàng chứ không ai khác sẽ liệng cái hàng rào bông gòn ấy đi khi mà lý trí không còn khả năng kiểm soát nổi con tim. Hiện tại Hường đang nằm nghiêng day mặt qua hướng tôi đủ chứng tỏ hạnh phúc đang lan dần trong cơ thể nàng còn gì. Tôi mạnh dạn hỏi:

– Đi chuyến này với anh em có sướng không?

Hường chỉnh lại:

– Vui không chứ sao hỏi sướng không?

– Ừ thì vui với sướng cũng gần nhau đấy mà.

– Em vui chứ không sướng, có gì sướng đâu!

Câu nói tình tứ ấy làm hai tai tôi nóng bừng lên như lửa. Trong ánh sáng lò mò của bóng đèn ngủ trên đầu giường, tôi hình dung mặt nàng cũng đang đỏ. Hường xoay người nằm ngửa, hơi thở nàng dồn dập, bông bênh thấy rõ dưới lớp áo. Tôi lại đưa tay qua tìm tay nàng. Một lát trôi qua, Hường dùng tay kia cầm lấy bàn tay tôi lôi lên đặt trên bụng nàng. Cảm giác lạ kỳ cứ tiếp tục xoắn chiếm lấy hồn tôi. Mắt tôi thao láo trong khi Hường lim dim. Tôi nghĩ nàng đang tận hưởng niềm hạnh phúc chột gần đến.

Tôi cố gắng làm lỏng bàn tay nàng bằng mọi cách nhưng Hường cứ nắm chặt. Lúc này ngôn ngữ như thừa thãi. Tôi táo bạo dùng bàn tay còn lại gỡ tay nàng ra nhưng Hường lại dùng tay kia đè lên tay tôi. Nghĩa là trên bụng nàng hiện có tới bốn bàn tay chồng, chồng lên nhau. Tôi cười thầm: “Để xem làm khó đến bao lâu”. Thế rồi gần nửa tiếng đồng hồ nặng nề trôi qua như cỗ xe tang. Hai cánh tay tôi mỏi nhừ, tiếng thở đều đặn của Hường đưa nàng chìm vào giấc ngủ. Tôi nhẹ nhàng rút tay về, xoay mình nằm ngửa, gác tay phải lên trán, những rạo rức tan dần theo tiếng ngáy nhẹ và đều của Hường. “Tại sao thế?” Tôi tự hỏi lòng mình. Hường không máy may rung động khi nằm chung giường với mình ư? Hay là ở tôi không tạo một chút cảm dỗ nào đối với nàng. Trong một thoáng rất nhanh, tôi toan hành động táo bạo “cứ dùng sức mạnh với nàng. Ừ phải rồi, Hường chấp nhận đi với mình là nàng đã có tình ý và có phải cô gái dưới mười tám đầu mà lo.” Nhưng không, tôi không thể tồi bại thế được. Yêu Hường, tôi phải tôn trọng nàng mới đúng. Tôi chui vào phòng tắm, cởi đồ, nước ấm chảy toàn thân làm dịu tất cả ý nghĩ ngông cuồng. Được một lát, khi xát xà phòng và kỳ cọ vùng “tam biên”, đầu óc tôi trở về bản tánh của một tục tử, kim đồng hồ nhà tôi vặn lên từ từ. Tôi lại muốn tông cửa buồng tắm phóng lên giường với Hường mặc kệ nàng nghĩ gì cũng được. Nhưng một lần nữa, hai chân tôi như đã dính keo, không thể nào bước ra khỏi phòng tắm. Tôi xả cho nước lạnh chảy trực tiếp lên vùng nhạy cảm, nó lập tức hiện nguyên hình chạy xuống năm giờ. Tôi nhất định phải là một “trượng phu” như mẹ tôi thường dạy: “Con người hơn con vật ở chỗ có lý trí”.

Thế là ba đêm liên tiếp. Ban ngày về nhà cậu ăn tết, vui vầy với mấy đứa em. Đi thăm má ông bà ngoại, má tiền hiền họ Nguyễn... Ban đêm về khách sạn chúng tôi ngủ riêng bằng hai giường chiếc, đỡ nghe tiếng ngáy của nhau. Tôi đang hãnh diện vì đã làm người tử tế, ít nhất trong lúc này.

Sau một cái tết nhạt nhẽo. Chúng tôi chỉ vui theo cái vui của thiên hạ mà thôi. Hương vị của chuyến về quê được sơn phết bằng những lời chúc tụng hoa mỹ bên ngoài. Bên trong tôi từ ngữ “trọng phu” có vẻ xa hoa quá mức. Sự ích kỷ kỳ lạ của Hoàng đã va chạm tự ái trong tôi - một Kiến Trúc Sư có công ăn việc làm vững chãi, cao ráo lại bảnh trai.

Về lại Sài Gòn sau mấy ngày trải nghiệm cái tết đồng quê. Mới đầu mùa xuân mà miền nam đã oi bức. Tôi và Hoàng vẫn hẹn đi ăn, đi chơi như trước khi về quê. Hoàng ăn mặc đơn giản, trang điểm nhẹ nhàng, khiến cho tôi càng cảm mến. Cũng may chúng tôi vẫn trong sáng với nhau. Nhất là chuyện rúi ro dính bầu. Chúng tôi chưa sẵn sàng đón nhận một em bé trong lúc này.

Trời hâm hấp nóng, cuối tuần tôi bắt tiếng rữ Hoàng đi Vũng Tàu tắm biển, nàng dầy này:

– Em sợ tắm biển lắm, lúc nhỏ đã từng bị chết đuối một lần cho đến bây giờ còn sợ nước.

Tôi chịu Hoàng nên không nhắc vụ này nữa. Tôi đã thật sự yêu Hoàng mất rồi. Ở nàng tôi sẽ tìm được một chân trời hạnh phúc. Cái dè dặt trong chuyến về quê ăn tết đã khiến cho tôi thích thú và càng yêu Hoàng. Có thể tôi không yêu nàng tha thiết nếu nàng quá dễ dãi.

Một buổi sáng chủ nhật, Hoàng chủ động rủ tôi đi ăn sáng. Tại quán ăn, tôi ngờ ý cười nàng, Hoàng bẽn lèn:

– Anh phải xuống tận Cần Thơ gặp tía má của em. Chuyện chồng vợ đâu có thể tự mình ên giải quyết.

– Anh sẽ đi nhưng em có đồng ý làm vợ anh không?

Không trả lời thẳng, Hoàng chuyển đề tài:

– Anh làm em áy náy quá. Em cũng nghĩ anh hứa cho vui thôi không ngờ anh lại làm thiệt khiến cả tuần nay chạy xe anh mua mà lòng em ái ngại vô cùng.

Tôi thành thật:

– Người ta trọng mình là do chữ tín. Xưa nay anh không có thói quen lừa gạt ai. Hễ hứa cái gì là cố gắng làm cho bằng được.

– Vậy mua xe cho em anh cũng cố gắng?

– Chớ sao! Anh phải tích cóp mới có thể mua xe cho vợ tương lai của anh đấy chớ.

Hường lên tiếng:

– Hôm nay hẹn anh đến đây là em muốn anh nhận lại chiếc xe, em nhất định không lấy.

– Không, anh cũng nhất định không nhận lại. Thấy em chạy chiếc xe cà tàn anh chịu không nổi. Anh mua cho em vì trước sau gì em cũng là vợ anh. Và anh nhất định về quê một mình để thuyết phục tía má của em.

Tuần sau đó, cầm địa chỉ Hướng cho, về tới Cần Thơ tôi mượn ghe máy tại bến Ninh Kiều đi về hướng Cái Răng. Xuồng rẽ về hướng các vườn cây trái Vàm Xáng. Đi sâu vào trong, gặp ai cũng hỏi mà chẳng ai biết nhà ông Bảy Xín ở đâu.

***

Sau khi nghỉ chân, uống nước xong, tôi trở ra bến đò thì gặp phải một thương lái trung niên. Anh ta đang ngồi chờ ghe đến chợ xoài đi đâu đó. Tôi lê la ngồi xuống, lấy tờ giấy có địa chỉ ra hỏi thăm:

– Anh ơi, tôi muốn tìm nhà ông Bảy Xín, anh ở miệt này, có khi nào anh nghe thấy tên ông ấy không anh?

– Ở đây thì tôi không biết, nhưng tôi có người quen ở gần nhà ông Bảy Xín, nhưng ở bên Cồn Sơn chớ không phải miệt này. Có phải nhà ông có năm thằng con trai không?

– Tôi quên không hỏi Hướng có bao nhiêu anh em. Nhưng đây là tấm hình, anh xem thử có phải con ông ấy không.

Cầm tấm hình ngắm ngía một hồi. Anh thương lái lắc đầu.

– Tôi chịu thôi, không gặp lần nào!

Như nhớ ra điều gì, người thương lái reo lên:

– Chú đợi ở đây, một chút nữa ghe thàng Tư Ròm nó ghé bến, tôi biểu nó chở chú đi Cồn Sơn. Có thể nó rành bên đó.

Tôi ngồi bệt lên gốc cây có những rễ ăn lồi lên trên mặt đất. Tôi hi vọng Tư Ròm nào đó sẽ giúp tôi tìm được nhà tía má Hường.

Chiếc xuồng nhỏ vừa hãm máy, người đàn ông gầy đét như con khô mực nhanh nhẹn phóng lên bờ, tay hắn cầm sợi dây cột sớ vào gốc cây dúi. Hắn nói gì đó với người thương lái không nghe rõ. Cả hai đến bên tôi:

– Chú em này từ thành phố xuống tìm nhà ông Bảy Xin, mầy cho ảnh quá giang qua Cồn Sơn.

– Tìm Bảy Xin chi dzậy?

Để cho chắc, tôi lên tiếng:

– Đúng ra tôi tìm nhà cô Hường.

Tư Ròm há mồm, đưa hàm răng đầy khói thuốc cười hô hố khẳng định:

– Mầy bị thàng Út Hương gạt phải không?

– Không, tôi có bị gạt gì đâu!

– Mầy đừng giấu tao. Nó đã gạt hàng tá thàng trên thành phố chớ đâu phải mình mầy. Nó là con trai mầy oi. Bà Bảy Xin tốt nái đẻ tới năm đứa con trai một đây. Lúc nhỏ bả cứ lấy đồ con gái cho nó mặc, để cho người ta bót “tám” rằng sanh ra ngũ quý. Lớn lên khi đi học thì nó không chịu mặc đồ con gái nữa. Nhưng khi vào trung học thì nó tham gia ban văn nghệ nhà trường, lại bắt chước Hoài Linh nên thường giã gái. Nó ca dzọng cổ mùi lắm, tân nhạc cũng hay. Nước da nó trắng như bông bươi, trong khi mấy thàng anh nó đen thui. Cũng có thể nó không chịu mần ruộng nên da trắng. Có dạo người ta tám rằng mẹ nó ngủ với ai đó sinh ra nó. Dzậy là lâu lâu lại thấy một đứa con gái lưng thừng mang guốc cao gót, mặc quần jean, áo thun, ngực độn, môi son, má phấn đi vào nhà ông bà Bảy.

Tôi muốn bịt tai không muốn nghe nữa. Nhưng cũng níu kéo bằng cách thọc tay vào túi rút ra mấy tấm hình đưa cho Tư Ròm xem:

Tư Ròm đắc chí đưa tay vỗ mạnh vào vai tôi cái “đạch” cười híp mắt.

– Đúng ngay chốc, nó là Út Hương, con Bảy Xin. Nó là con trai 100% chớ không phải gái đâu. Nó cắc có thêm cái dấu huyền dzô tên của nó mầy à. Nhiều cậu thành phố dzìa đây tìm nó. Họ tìm đống phim cũng có, mà tìm đòi nợ cũng có. Tía má nó đã từ nó năm ngoái nên dạo này không thấy ở nhà nữa, hình như lên thành phố mần ăn rồi.

Đem hết những mô tả của Tư Ròm, cộng với các mảng vụn của chuyến đi, với một lần vô tình tôi bắt gặp Hương từ cầu tiêu nam bước ra. Lúc đó tôi nghĩ Hương vào lộn, vội vã quay ra mà thôi. Nhưng giờ đây không còn hoài nghi gì nữa. Có lẽ Hương đang gạt tôi, nhưng gạt để làm gì. Hương không hề lợi dụng tôi, chưa bao giờ nàng vùi tôi đồng xu, các bạc nào, tất cả đều do tôi tình nguyện.

Tôi bàng hoàng buông tiếng thở dài, dịch vị trong miệng tiết ra mỗi lúc một đắng chát. Một nhát chém vừa phập xuống tim tôi, nỗi buồn sâu đậm chiếm hết hồn tôi như “Tình Anh Bán Chiếu” thuở nào. Vài sợi nắng chiều còn sót rớt trên mặt nhánh sông nước đục ngầu. Đám lộc bình nhón nhơ vô tình chở theo cánh cò trắng cô đơn trôi chậm chậm về nơi vô định.

Thủy Lâm Synh

Xuân Kỷ Hợi 2019

Một Mối Duyên Văn Hóa

Giữa Lòng San Jose

Tina Thúy-Hàng Thị Phạm

Tôi may mắn được đặt chân đến thành phố San Jose vừa kịp thời để tham dự trại họp bạn Hướng Đạo Việt Nam Quốc Tế Thăng Tiến 3 (TT3) tổ chức trong năm ấy. Đối với một người vừa rời quê hương, còn bỡ ngỡ nơi xứ lạ, đó không chỉ là một sinh hoạt Hướng Đạo đơn thuần, mà còn là chiếc cầu nối tôi với cộng đồng người Việt tha hương.

Trong những ngày trại rộn ràng ấy, tôi có một cơ duyên đặc biệt được diện kiến thi sĩ Hà Thượng Nhân — một bậc thức giả khả kính trong giới văn học Việt Nam. Hôm ấy, tôi mặc bộ áo Tứ Thân, quốc phục cổ truyền của phụ nữ miền Bắc. Vừa trông thấy, thi sĩ bỗng xúc động. Ánh mắt ông lắng sâu, rồi ngay tại chỗ, ông ứng khẩu làm tặng tôi một bài thơ. Sau này, ông thổ lộ rằng hình ảnh ấy đã gợi nhớ đến thân mẫu của ông thuở trước.

Giây phút ấy không chỉ có anh chị em Hướng Đạo hiện diện. Chung quanh còn có nhiều văn hữu, thân hữu và quan khách đến thăm trại — những người vốn quen biết và quý trọng thi sĩ từ lâu. Khi chứng kiến cảnh ông dừng lại, lặng nhìn rồi ứng khẩu thành thơ, mọi người đều xúc động theo. Có vị mỉm cười gật gù, có người

trầm ngâm như cùng chia sẻ một miền ký ức xa xăm nào đó.

Sau buổi gặp gỡ, không riêng gì anh chị em trong phong trào, mà cả các văn hữu và bằng hữu của thi sĩ cũng ân cần chúc mừng tôi. Có người bảo rằng không phải ai cũng có được một duyên lành như thế — giữa nơi đất khách, trong buổi đầu xa xứ, lại được một thi nhân khả kính ưu ái tặng thơ vì một hình ảnh gợi nhớ quê nhà. Họ gọi tôi là một “Hương Đạo sinh có phước,” lời nói vừa thân tình vừa chân thành.

Thuở ấy tôi chỉ mỉm cười, còn ngây thơ trước ý nghĩa sâu xa của hai chữ “có phước.” Nhưng càng về sau, khi hiểu hơn nỗi lòng của những người mang theo cả một trời kỷ niệm sang xứ lạ, tôi mới thấm thía rằng giây phút ấy không chỉ là một kỷ niệm riêng tư, mà còn là sự giao hòa giữa hai thế hệ — giữa người trẻ vừa rời quê hương và bậc trưởng thượng đã đi qua bao dâu bể của lịch sử.

Chính từ mối duyên văn nghệ ấy, tôi dần dần thân sâu hơn vào sinh hoạt văn học Việt Nam tại hải ngoại. Sau này, tôi gia nhập Thi Đàn Văn Thơ Lạc Việt — một hội đoàn văn học quy tụ nhiều cây bút tâm huyết. Hội từng do các vị Dương Huệ Anh, Đông Anh, Chính Nguyễn đảm trách vai trò chủ tịch, và hiện nay do ông Lê Văn Hải điều hành.

Khi bước vào thi đàn, tôi tự biết mình là người em út trong đại gia đình văn nghệ ấy. So với quý thi hữu tiền bối, tôi còn rất trẻ — tuổi đời gần bằng con cháu của các vị. Vì thế, tôi luôn giữ tâm thế của “em Út,” được các anh chị và các bác thương yêu, dìu dắt.

Trong những buổi họp mặt, tôi thường lặng lẽ ngồi nghe các bậc đàn anh đàm đạo văn chương, nhắc chuyện quê nhà, ôn lại những tháng ngày binh lửa hay những kỷ niệm văn nghệ thuở trước. Mỗi lời nói, mỗi câu chuyện đều chất chứa một bề dày kinh nghiệm sống mà tôi biết mình cần phải học hỏi. Quý vị không chỉ trao truyền cho tôi thi tứ hay kỹ thuật sáng tác, mà còn truyền cho tôi một thái độ sống — lòng tự trọng của người cầm bút, ý thức trách nhiệm đối với văn hóa dân tộc, và khí phách của người từng phục vụ dưới màu cờ Việt Nam Cộng Hòa.

Có lẽ vì tôi nhỏ tuổi hơn, nên tôi nhận được nơi các vị một sự ưu ái đặc biệt, vừa nghiêm nghị dạy bảo, vừa bao dung như đối với con cháu trong nhà. Sự thương

yêu ấy không làm tôi tự mãn, trái lại càng nhắc nhở tôi phải cố gắng hơn, phải sống và viết sao cho xứng đáng với niềm tin của những bậc tiền bối.

Nay các thi hữu Hà Thượng Nhân, Dương Huệ Anh, Đông Anh và Chính Nguyễn đã lần lượt khuất bóng. Mỗi lần nhớ lại, tôi không khỏi bùi ngùi. Tôi luôn tưởng niệm các vị với tất cả lòng kính trọng — không chỉ như những thi nhân, văn hữu, những người gìn giữ ngọn lửa văn hóa dân tộc, mà còn như những cựu quân nhân đã từng hiên ngang phục vụ trong hàng ngũ Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa.

Công lao của quý vị trong việc bảo tồn văn hóa và ngôn ngữ Việt Nam nơi đất khách vẫn là nguồn cảm hứng nâng đỡ tôi trên con đường phụng sự cộng đồng, duy trì truyền thống dân tộc, và tiếp tục lý tưởng Hướng Đạo.

Được làm “em Út” trong một thi đàn gồm những tâm hồn lớn — đối với tôi — chính là một điểm phúc. Và được một lần khoác áo Tứ Thân giữa trại họp bạn năm nào, để vô tình gọi lại hình bóng của một người mẹ trong lòng thi sĩ, lại càng là một ân tình mà tôi trân quý suốt đời.

Xin thành kính tưởng nhớ và tri ân các bậc tiền bối — những người đã gìn giữ hồn nước và tiếng Việt, nâng niu từng nét văn, từng vần thơ giữa bao biến thiên của lịch sử, để lại cho hậu thế một gia tài tinh thần vô giá; để hôm nay, trên đất Mỹ này, ngọn lửa văn chương Việt vẫn còn âm ỉ cháy, lặng lẽ soi đường và tiếp tục được chuyển tay qua từng thế hệ.

Tina Thúy-Hàng Thị Phạm

A Cultural Turning Point

in the Heart of San Jose

Tina Thúy-Hằng Thị Phạm

I was fortunate to arrive in San José just in time to attend the Vietnamese International Scouting Thăng Tiến 3 (TT3) Jamboree held that same year. For someone who had just left their homeland and was still finding their footing in a new land, this was not merely a Scouting event, but a bridge connecting me to the Vietnamese expatriate community.

During those lively days at camp, I had the remarkable fortune of meeting the poet Hà Thượng Nhân — a highly respected figure in Vietnamese literary circles. That day, I wore a **bộ áo Tứ Thân**, the traditional dress of Northern Vietnamese women. Upon seeing me, he was deeply moved. His gaze softened, and on the spot, he composed a poem for me. Later, he confided that my image reminded him of his mother.

That moment was witnessed not only by fellow Scouts but also by many literary friends, close acquaintances, and visiting guests who had long admired the poet. As they saw him pause, gaze quietly, and spontaneously compose a poem, everyone shared in the emotion. Some smiled and nodded, others fell into thoughtful reflection, as if sharing a distant memory together.

After the encounter, not only the Scouts but also the poet's literary friends warmly congratulated me. Many remarked that such a fortunate moment was rare — to receive a poem from a revered poet, evoked by the image of one's homeland, so early after arriving in a foreign land. They called me a "lucky Scouter," a phrase both affectionate and sincere.

At that time, I merely smiled, naive to the deeper significance of being "fortunate." Only years later, as I came to understand the hearts of those carrying a lifetime of memories in a foreign land, did I fully appreciate that this moment was not only a personal memory, but also a bridge between generations — between the young newcomer and the elders who had endured the trials of history.

From this literary encounter, I naturally became more involved in the Vietnamese literary community abroad. I later joined the **Lạc Việt Literary and Poetry Association (Thi Đàn Văn Thơ Lạc Việt)**, a society bringing together many devoted writers. The association was previously chaired by Dương Huệ Anh, Đông Anh, and Chính Nguyễn, and is currently led by Lê Văn Hải.

As I joined the association, I knew I was the youngest member in this literary family. Compared to the senior poets, I was very young — nearly the age of their children. Thus, I humbly assumed the role of the "youngest sibling," nurtured and guided with care by the elders.

At meetings, I would quietly listen as the senior members discussed literature, reminisced about our homeland, and recalled days of war and past literary gatherings. Each word, each story, carried a depth of life experience that I knew I needed to learn from. They not only imparted poetic forms and techniques but also instilled an attitude toward life — the self-respect of a writer, the responsibility to preserve our culture, and the honor of those who served under the flag of the Republic of Vietnam.

Perhaps because of my youth, I received a special kindness from the elders — a blend of strict guidance and gentle affection, much like one would give to children in the family. Their care did not make me complacent; on the contrary, it reminded me to strive harder and to live and write worthy of their trust.

Today, the poets Hà Thượng Nhân, Dương Huệ Anh, Đông Anh, and Chính Nguyễn have all passed away. Whenever I recall them, I feel a deep sense of gratitude. I remember them with profound respect — not only as poets and literary friends who preserved the flame of our national culture, but also as veterans who honorably served in the ranks of the Republic of Vietnam Armed Forces.

Their contributions to preserving Vietnamese culture and language abroad continue to inspire me on the path of community service, cultural preservation, and the enduring ideals of Scouting.

Being the “youngest sibling” in such a family of great literary souls has been a true blessing. And having worn the bộ áo Tứ Thân at that camp, inadvertently evoking the image of a mother in the poet’s heart, is a grace I will cherish for a lifetime.

I offer my deepest respect and gratitude to the elders — those who have preserved the soul of our nation and the Vietnamese language, cherishing every literary line and every poetic verse through the upheavals of history, leaving behind a priceless spiritual legacy; so that today, here in America, the flame of Vietnamese literature still quietly burns, lighting the way and continuing to be passed from generation to generation.

Tina Thúy-Hằng Thị Phạm

Tưởng Nhớ

Bác Giao Chỉ Vũ Văn Lộc

Tina Thúy-Hằng Thị Phạm

Nguyên tác bài viết do Phạm Lê Yến Phương, Trưởng Ban Báo Chí của Hội Sinh Viên Việt Nam tại San Jose State University niên khóa 2004-2005, thực hiện và đăng trong Đặc San VSA-SJSU dưới sự hướng dẫn của Hội Trưởng Phạm Thị Tina Thúy-Hằng.

Nay bài viết được chính vị Hội Trưởng năm xưa, Phạm Thị Tina Thúy-Hằng, viết lại, chỉnh sửa và bổ sung dưới hình thức song ngữ để tưởng nhớ bác Giao Chỉ Vũ

Văn Lộc — vị Cố Vấn ưu ái của Thi Đoàn Văn Thơ Lạc Việt, một nhà báo kỳ cựu, một người lưu giữ ký ức cộng đồng, và là người đã dành trọn tâm huyết cho giấc mơ xây dựng Viện Bảo Tàng Việt Nam tại San Jose.

Sự ra đi của bác Lộc để lại niềm tiếc thương sâu sắc trong lòng đồng hương và thế hệ trẻ. Ước mơ xây dựng một Viện Bảo Tàng Việt Nam khang trang — nơi lưu giữ lịch sử, di sản và ký ức của người Việt hải ngoại — vẫn chưa được hoàn tất. Những tranh chấp giữa Ban Điều Hành mới và cũ của Viện đã dẫn đến việc thành phố San Jose phải đóng cửa Viện Bảo Tàng.

Tiếc thay, một công trình mang tính biểu tượng văn hóa và lịch sử cho cộng đồng Việt Nam tại hải ngoại lại đang tạm thời khép lại, trong khi ước nguyện của người sáng lập vẫn còn dang dở.

Bài viết này được thực hiện như một nén hương lòng tưởng nhớ, đồng thời cũng là lời nhắc nhở rằng lịch sử và ký ức cộng đồng không thể bị lãng quên.

KÝ ỨC TẠI VIỆN BẢO TÀNG

Tháng 12 năm ấy, chúng tôi - những sinh viên của Hội Sinh Viên Việt Nam trường Đại Học San Jose State - đã có dịp đi tham quan Viện Bảo Tàng của Bác Giao Chỉ Vũ Văn Lộc tại IRCC, Downtown San Jose.

Dù được gọi là “Viện Bảo Tàng,” nhưng bên ngoài trông thật khiêm tốn, chỉ như một văn phòng bình thường. Thế nhưng khi bước vào bên trong, chúng tôi mới thật sự cảm nhận được chiều sâu và giá trị lịch sử mà bác Lộc đã gìn giữ nơi đây, từ những kỷ vật quý giá đến từng chi tiết được sắp đặt để kể câu chuyện của người Việt.

Đập vào mắt tôi đầu tiên là bức tượng một người lính Việt Nam Cộng Hòa quỳ trước mộ đồng đội - khẩu súng cắm xuống đất, chiếc nón sắt treo trên báng súng. Khuôn mặt người lính thể hiện nỗi khắc khoải vì thương tiếc sự ra đi của người bạn, nhưng đồng thời cũng tỏ rõ lòng nhân bản và sự tôn trọng đối với những hy sinh thầm lặng. Bác Lộc giải thích rằng nét mặt ấy là một ưu điểm đặc biệt của người lính Việt Nam Cộng Hòa. Khác với các quân nhân của các dân tộc khác, họ phải

chịu đựng vô số gian nan: vượt rừng sâu, lội suối độc, chịu cái oi bức dưới nắng gắt hay những cơn mưa giông tầm tã. Chính sự bèn bí và thử thách ấy khiến họ càng trân trọng và gắn bó với đồng đội.

Mỗi chi tiết trong Viện, từ tượng, mô hình nghĩa trang, đến kỷ vật cá nhân, đều phản ánh một niềm tự hào, lòng trung nghĩa và tinh thần tưởng niệm những người đã hy sinh cho Tổ Quốc. Khi đi quanh phòng, chúng tôi cảm nhận được tình cảm sâu sắc mà bác Lộc dành cho thế hệ trẻ, cho lịch sử và cho ký ức của cộng đồng.

Nghĩa Trang & Biểu Tượng

Chúng tôi còn được chiêm ngưỡng mô hình của nghĩa trang Biên Hòa, nơi an nghỉ của rất nhiều người lính Việt Nam Cộng Hòa. Bác Lộc cho biết rằng, cho đến hôm nay, nghĩa trang thật tại Việt Nam vẫn còn tồn tại và không ai có thể phá hủy nó. Tuy nhiên, thay vì lá cờ vàng ba sọc đỏ quen thuộc, người ta đã thay bằng một lá cờ khác. Điều này, tiếc thay, phần nào làm mất đi hình ảnh quen thuộc trong ký ức của những cựu chiến binh từng phục vụ.

Dẫu vậy, mô hình trong Viện vẫn truyền tải trọn vẹn tinh thần tưởng niệm, lòng trung nghĩa và sự trân trọng đối với những người đã hy sinh. Mỗi chi tiết từ mộ phần, bia mộ, đến đường đi giữa các phần mộ đều được bố trí cẩn thận, như để nhắc nhở thế hệ trẻ về sự hy sinh, lòng dũng cảm và tình đồng đội của những người lính. Nó không chỉ là một mô hình, mà còn là một bài học sống về ký ức, lịch sử, và giá trị của lòng trung thành cùng nghĩa vụ.

Nhìn vào mô hình, tôi cảm nhận được trọn tấm lòng và tâm huyết của bác Lộc — mong muốn lưu giữ ký ức, giáo dục thế hệ mai sau và kết nối cộng đồng Việt Nam hải ngoại với cội nguồn của mình.

“The Museum” - Câu Trả Lời Cho Lịch Sử

Bác Lộc đã dẫn chúng tôi đi tham quan khắp Viện, từng phòng, từng kỷ vật, từng mô hình, và nhấn mạnh một câu khiến tôi không bao giờ quên:

“Nếu các cháu muốn biết về lịch sử của người Việt Nam, câu trả lời sẽ là, ‘The Museum.’”

Đó không chỉ là lời nói suông. Bác Lộc đặc biệt trân trọng sự học vấn của người Việt Nam tại hải ngoại, và Viện Bảo Tàng mà bác xây dựng chính là minh chứng sống động cho niềm tin ấy. Trong Viện, bác gìn giữ thật nhiều áo và mũ ra trường đủ màu sắc của các thế hệ học sinh, sinh viên đi trước, từng bằng khen, từng giấy chứng nhận — tất cả đều như nhắc nhở chúng tôi rằng giá trị tri thức là tài sản lớn nhất của cộng đồng Việt nơi hải ngoại.

Bác Lộc còn nói với chúng tôi một câu khiến lòng tôi xúc động:

“Nếu các cháu có caps and gowns đem đến bác, bác sẽ mua nó với một giá rất đắt.”

Điều này không phải chuyện tiền bạc, mà là lời nhắn gửi sâu sắc: giá trị tri thức, học vấn và sự rèn luyện của mỗi cá nhân là một báu vật, một di sản mà mỗi thế hệ phải gìn giữ, trân trọng và tiếp nối.

Từng bước đi trong Viện, từng kỷ vật, từng mô hình đều kể cho chúng tôi nghe về lịch sử, sự hy sinh, nhưng cũng về tri thức, tinh thần học hỏi và trách nhiệm của

người Việt ở hải ngoại. Đó là thông điệp mà tôi sẽ luôn mang theo suốt đời: Học vấn và kỷ ức là nền tảng để giữ gìn bản sắc và xây dựng tương lai.

Điều này càng làm tôi thêm tôn trọng sự học vấn. Tôi thầm ước sau này sẽ trở thành một người thành đạt, có thể đóng góp cho cộng đồng và ghi dấu ấn trong cuộc sống. Tôi vô cùng biết ơn bác Lộc vì đã khích lệ tôi nói riêng, cũng như tất cả các bạn nói chung, trân trọng tri thức và quý trọng việc học

Cuộc tham quan này không chỉ là một chuyến đi, mà còn là một bài học quý giá và bổ ích. Từng kỷ vật, từng mô hình, từng câu chuyện đều dạy tôi về lịch sử, về lòng trung nghĩa, và về giá trị của tri thức. Câu thành ngữ cổ truyền “Đi một ngày đàng, học một sàng khôn” thật sự đúng trong từng trải nghiệm ở Viện.

Dự tính của Bác Lộc trong tương lai là xây dựng một Bảo Tàng Viện tại San Jose, nếu nhận được sự giúp đỡ và khuyến khích từ cộng đồng gần xa. Bác mong Viện Bảo Tàng Việt Nam sẽ trở nên nổi tiếng như những viện bảo tàng của người địa

Tôi thầm chúc ước mơ của bác Lộc sớm trở thành hiện thực. Đây cũng sẽ là một cầu nối thế hệ trẻ Việt Nam để tìm hiểu nguồn gốc, kỷ ức và lịch sử của dân tộc. Nhiều bạn trẻ sinh ra và lớn lên tại Việt Nam hay hải ngoại sau năm 1975 có thể chưa hiểu sâu về những mất mát và tang thương mà đất nước đã trải qua. Viện Bảo Tàng sẽ là nơi trả lời những thắc mắc ấy, và giúp các thế hệ mai sau cảm nhận được giá trị của kỷ ức, tri thức và lòng tự hào dân tộc.

In Memory Of

Bac Giao Chi Vu Van Loc

Tina Thúy-Hằng Thị Phạm

The original article was written by Pham Le Yen Phuong, Head of the Press Committee of the Vietnamese Student Association at San Jose State University (2004–2005), and published in the VSA–SJSU Newsletter under the guidance of President Pham Thi Tina Thuy-Hang.

The article has been rewritten, edited, and expanded in bilingual format by Pham Thi Tina Thuy-Hang, a devoted member of the Literary and Poetry Association, a veteran journalist, and a guardian of community memory who dedicated his life to the dream of establishing a Vietnamese Museum in San Jose.

Bac Loc's passing has left a profound sense of loss within the Vietnamese community and among younger generations. His vision of building a permanent Vietnamese Museum — a place to preserve the history, heritage, and collective memory of overseas Vietnamese — remains unfinished. Disputes between the former and new Executive Boards led the City of San Jose to close the museum.

Sadly, a cultural and historical landmark for the Vietnamese diaspora now stands temporarily closed, while the founder's aspiration remains unrealized.

This article is offered as a tribute in remembrance and as a reminder that history and collective memory must never be forgotten.

MEMORIES AT THE MUSEUM

That December, we — students of the Vietnamese Student Association at San Jose State University — had the opportunity to visit Bac Loc's Museum at IRCC in Downtown San Jose.

Though called a "Museum," from the outside it appeared modest, like an ordinary office. Yet once inside, we immediately felt the profound depth and historical value preserved there by Bac Loc, from the most treasured artifacts to the carefully arranged details that tell the story of the Vietnamese people.

The first image that struck me was a statue of a Republic of Vietnam soldier kneeling before a fallen comrade's grave — rifle planted firmly in the ground, helmet resting atop it. His face showed anguish over the loss of his friend, yet also reflected humanity and respect for silent sacrifice.

Bac Loc explained that this expression is a special characteristic of Republic of Vietnam soldiers. Unlike soldiers of other nations, they endured countless hardships: trekking through dense jungles, crossing treacherous streams, enduring scorching heat, or facing torrential rains. This perseverance made them cherish and bond deeply with their comrades.

Every detail in the Museum — from the statue, the cemetery models, to personal artifacts — reflects pride, loyalty, and the spirit of remembrance for those who sacrificed for their country. Walking through the rooms, we could feel the deep care Bac Loc had for younger generations, for history, and for the collective memory of the community.

Cemetery & Symbol

I saw the model of Bien Hoa Military Cemetery, the resting place of many Republic of Vietnam soldiers. Bac Loc explained that the actual cemetery in Vietnam still exists today and cannot be destroyed. However, instead of the familiar yellow flag with three red stripes, a different flag now flies there. Unfortunately, this somewhat alters the image remembered by former soldiers who once served.

Nonetheless, the model inside the Museum fully conveys the spirit of commemoration, loyalty, and respect for those who sacrificed their lives. Every detail — from the graves and tombstones to the walkways between them — is carefully arranged, as if to remind younger generations of the courage, sacrifice, and camaraderie of these soldiers. It is not merely a model, but a living lesson in memory, history, and the values of loyalty and duty.

Looking at the model, I could feel Bac Loc's full heart and dedication — his desire to preserve memories, educate future generations, and connect the overseas Vietnamese community with their roots.

"The Museum" – The Answer to History

Bac Loc guided us throughout the Museum, showing us every room, every artifact, and every model, and shared a sentence I will never forget:

"If you want to know the history of the Vietnamese people, the answer is 'The Museum.'"

This was not merely a casual remark. Bac Loc held education in the highest regard for Vietnamese living abroad, and the Museum he created stands as a living testament to that belief. Inside the Museum, he preserved countless graduation gowns and caps from previous generations of students, along with certificates and awards — all reminding us that knowledge and learning are the greatest treasures of the overseas Vietnamese community.

He also told us, in a way that deeply moved me:

"If you bring me your caps and gowns, I will buy them at a high price."

This was not about money; it was a profound message: the value of education, knowledge, and personal effort is a treasure, a legacy to be preserved, honored, and passed on by every generation.

Every step through the Museum, every artifact, every model spoke to us not only about history and sacrifice but also about knowledge, the spirit of learning, and the responsibility of overseas Vietnamese. It is a lesson I will carry with me always: education and memory are the foundation for preserving identity and building the future.

This experience made me respect education even more. I silently wished to become a successful person, someone who could contribute to the community and leave a meaningful mark in life. I am deeply grateful to Bac Loc for encouraging me

individually, as well as all of us collectively, to cherish knowledge and value learning.

This visit was not just a tour, but an invaluable and enriching lesson. Every artifact, every model, every story taught me about history, loyalty, and the importance of knowledge. The Vietnamese proverb “Travel a day, gain a heap of knowledge” truly resonated in every moment spent at the Museum.

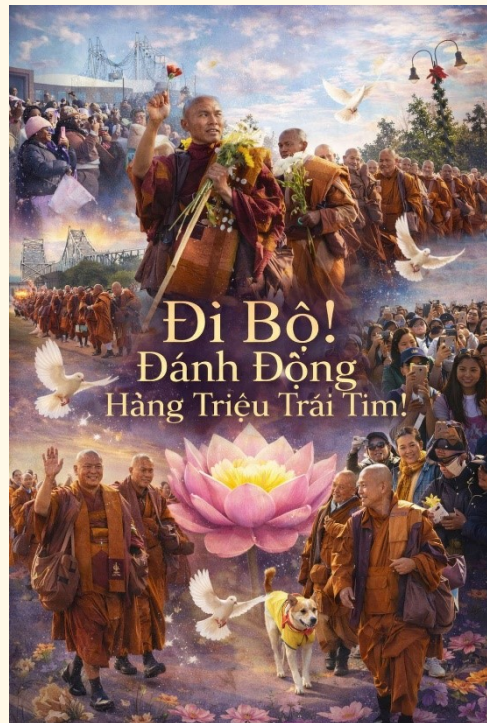
Bac Loc’s plan for the future was to build a Vietnamese Museum in San Jose, if he could receive support and encouragement from the community. He hoped that the Museum would become well-known and respected, just like other local museums in the area. He wanted it to be a spacious, open exhibition space where visitors could come to explore, learn, and deeply experience Vietnam’s history, culture, and heritage.

I silently wished that Bac Loc’s dream would soon become reality. This Museum will also serve as a bridge for younger generations of Vietnamese to explore their roots, memories, and history. Many young people, born and raised in Vietnam or abroad after 1975, may not fully understand the tragedies their country has endured. The Museum will be the place to answer these questions and help future generations appreciate the value of memory, knowledge, and national pride.

Walk For Peace

CUỘC HÀNH HƯƠNG CHO HÒA BÌNH

Lê Văn Hải

Hành trình “Walk for Peace 2025–2026” đã trở thành một dấu ấn đặc biệt, gây tiếng vang mạnh mẽ trên khắp nước Mỹ và chạm đến trái tim của hàng triệu con người hướng thiện. Những bước chân hòa bình âm thầm nhưng bền bỉ ấy đã đi vào lòng

công chúng với sự đón chào nồng nhiệt ở bất cứ nơi đâu đoàn đi qua, thu hút sự quan tâm rộng rãi của truyền thông và cộng đồng.

Đoàn bộ hành gồm gần 20 vị sư đến từ nhiều quốc gia, phần lớn là tăng sĩ gốc Việt

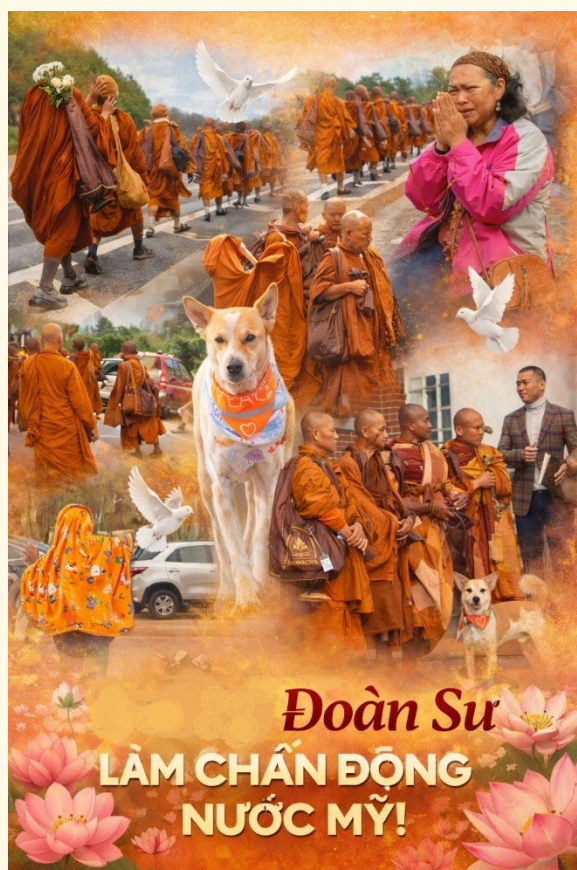
cùng các vị sư đến từ Thái Lan, Lào, Malaysia... do Bhikkhu Pannakara (Sư Tuệ Nhân) của chùa Hương Đạo, Fort Worth, Texas dẫn đoàn. Họ đã thực hiện một cuộc hành hương đi bộ hiểm có xuyên nước Mỹ, gây ấn tượng sâu sắc và làm rung động lương tri xã hội Hoa Kỳ. Hành trình không chỉ đơn thuần là một chuyến đi bộ, mà còn là biểu tượng sống động của từ bi, nhẫn nại và tỉnh thức trong một thời đại nhiều bất an, chia rẽ và xung đột.

Trong hơn 110 ngày liên tục, đoàn người đã đi bộ quãng đường hơn 2.300 dặm (gần 4.000 km), băng qua 10 tiểu bang. Mỗi ngày, các vị sư lặng lẽ bước đi trong im lặng, chỉ ăn một bữa, ngủ ngoài trời, đối mặt với cái nóng khắc nghiệt của Texas, mưa bão miền Nam, rồi đến cái lạnh giá dưới 0 độ của mùa đông miền Đông nước Mỹ. Những con số ấy trở thành minh chứng cho một hành trình lịch sử đầy nghị lực và ý nghĩa.

Đoàn hành còn có chú chó Aloka “Ánh Sáng”, một người bạn trung thành đã đi suốt hành trình từ đầu đến cuối. Hình ảnh chú chó lặng lẽ theo bước chân các vị

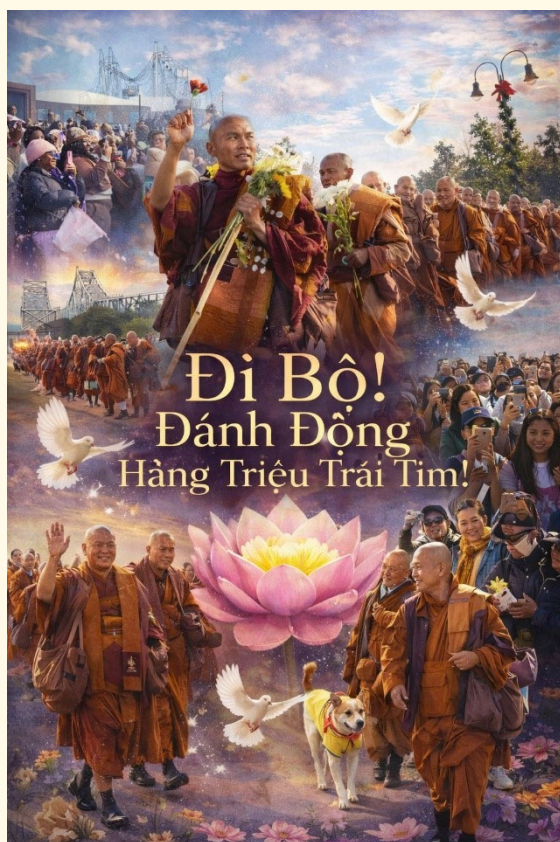
sư, vượt qua những đêm đông giá lạnh, những đoạn đường xa lộ, rừng vắng, sương mù và mưa tuyết, đã khiến công chúng Mỹ xúc động. Aloka trở thành biểu tượng của lòng trung thành, tình thương và sức sống, được cộng đồng mạng lan truyền rộng rãi và yêu mến như một thành viên đặc biệt của đoàn bộ hành.

Ảnh hưởng của hành trình mạnh mẽ đến mức chưa từng thấy trước đây! Hàng triệu lượt theo dõi trên các nền tảng mạng xã hội như Facebook, TikTok và YouTube; nhiều hãng truyền thông quốc tế như AP News, Houston Chronicle, Fort Worth Star-Telegram liên tục đưa tin. Hành trình còn nhận được sự quan tâm và vinh danh từ giới chức dân cử liên bang và tiểu bang. Đặc biệt, Dân biểu Trí Tạ đã trao Bằng Tưởng Lược của Hạ viện California, ghi nhận đây là một đóng góp tinh thần quý giá cho xã hội Mỹ.

Ở mỗi nơi đoàn bộ hành đi qua, người dân thuộc mọi sắc tộc, tôn giáo và khuynh hướng chính trị đã đứng dọc hai bên đường chào đón, trao hoa, nước uống, thức

ăn và lời cầu nguyện. Những hình ảnh ấy trở thành biểu tượng hiếm hoi của sự đoàn kết trong một xã hội đang nhiều phân hóa.

Theo lịch trình, đoàn bộ hành sẽ cầu nguyện tại Washington National Cathedral vào ngày 10/02/2026, tiếp tục tĩnh tâm và thiền tập tại thủ đô vào ngày 11/02, và dự định viên mãn hành trình vào ngày 12–13/02/2026 tại United States Capitol hoặc Tào Bạch Ốc. Tại đây, phái đoàn sẽ kiến nghị Quốc hội Hoa Kỳ công nhận Lễ Phật Đản (Vesak) là ngày lễ liên bang, như một thông điệp tôn vinh hòa bình, tỉnh thức và lòng từ bi.

“Walk for Peace” không phải là một cuộc biểu tình hay hoạt động chính trị. Đó là hình ảnh Phật pháp bước đi giữa đời sống, nhắc nhở rằng hòa bình không đến từ quyền lực mà bắt đầu từ những bước chân tỉnh thức. Dù hành trình sắp đến ngày viên mãn, dư âm của nó sẽ còn ở lại rất lâu trong lòng nước Mỹ và trong trái tim của hàng triệu người đã được chạm tới.

Nguyện cầu cho Sư Tuệ Nhân, toàn thể tăng đoàn và chú chó Aloka luôn bình an, viên mãn và vô ngại, để ánh sáng từ bi và thông điệp hòa bình tiếp tục lan tỏa khắp nhân gian.

Giá Trị Mùa Xuân

VỚI KÝ ỨC & NIỀM TIN

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

Xuân Bính Ngọ 2026 lại về. Như bao mùa xuân đã từng đi qua trên dặm dài lịch sử dân tộc, Tết cổ truyền Việt Nam vẫn hiện diện như một giá trị thiêng liêng không gì thay thế được. Dẫu thời gian trôi nhanh, dẫu nhịp sống hiện đại cuốn con người đi xa khỏi những nếp xưa, thì chỉ cần một làn gió xuân khẽ chạm, một nhành mai hé nụ, hay mùi trầm hương thoảng trong đêm giao thừa, lòng người Việt ở bất cứ phương trời nào cũng bỗng lắng lại, nhớ về quê nhà, về cội nguồn, về những điều tưởng như rất giản dị nhưng đã nuôi dưỡng tâm hồn dân tộc suốt mấy nghìn năm.

Trong nhóm Văn Thơ Lạc Việt thường tụ tập trong ngôi nhà của cố thi sĩ Chinh Nguyên để làm chương trình chúc tết thì mỗi độ xuân sang, hình ảnh “ông đồ già” lại hiện về trong ký ức văn hóa, như thi sĩ Vũ Đình Liên từng viết:

*“Mỗi năm hoa đào nở
Lại thấy ông đồ già
Bày mực tàu giấy đỏ
Bên phố đông người qua.”*

Ông đồ không chỉ là một con người cụ thể, mà là biểu tượng của tri thức, của đạo

học, của sự giao hòa giữa chữ nghĩa và nhân cách cũng như những thành viên cao quý, dễ thương “đã bỏ ta đi...về chân trời xa tít”. Trong sắc đào ngày Tết, hình ảnh ấy gọi lên nỗi băng khuâng về những giá trị tinh thần từng được tôn kính, từng là cột trụ nâng đỡ đời sống tinh thần xã hội. Mùa xuân, vì thế, không chỉ là thời khắc của hoa lá, mà còn là mùa đánh thức ký ức văn hóa và đạo lý dân tộc.

Với tôi, mùa xuân luôn mang theo một nỗi buồn man mác. Đó là nỗi buồn về thân phận con người mong manh trước vô thường, về những cuộc chiến tranh đã đi qua nhưng dư âm vẫn còn in hằn trong ký ức sâu xa, về những con lũ triền miên cuốn trôi bao mái nhà, bao phận người nơi quê nhà vẫn còn nghèo đói. Trong nhịp tuần hoàn của đất trời, xuân đến rồi xuân đi, hoa nở rồi hoa tàn, con người dường như quá nhỏ bé trước những biến động của thiên nhiên và lịch sử. Nhưng chính trong nỗi buồn ấy, mùa xuân lại khơi dậy nơi ta khát vọng sống, khát vọng hướng thiện và niềm tin rằng, sau những mất mát, con người vẫn có thể đứng dậy, xây dựng lại, và đi về phía ánh sáng mặt trời.

Khoảnh khắc thiêng liêng nhất của mùa xuân chính là giờ phút giao thừa, hay còn gọi là lễ trừ tịch. Đó là giây phút đất trời giao hòa, năm cũ lặng lẽ khép lại để năm mới mở ra. Trong truyền thống Việt Nam, lễ cúng giao thừa không chỉ mang ý nghĩa xua tan điều xấu, đón điều lành, mà còn là thời điểm con người đối diện với chính mình, soi lại những gì đã qua để hướng tâm về điều tốt đẹp sắp tới. Tiếng pháo ngày xưa, dù nay chỉ còn trong ký ức... từng là âm thanh xua đuổi tà khí, đánh thức niềm vui, niềm hy vọng trong lòng người.

Với làn khói trầm quyện tỏa trên bàn thờ tổ tiên, cả gia đình quây quần bên nhau, ông bà, cha mẹ, con cháu cùng chấp tay tưởng niệm những người đã khuất. Khoảnh khắc ấy làm mờ đi ranh giới giữa hữu hình và vô hình, giữa quá khứ và hiện tại. Người sống không chỉ sum họp với nhau, mà còn gắn kết với cội nguồn tâm linh, với những thế hệ đã âm thầm nâng đỡ con cháu bằng đức hạnh và hy sinh. Mùa xuân, trong chiều sâu ấy, trở thành biểu tượng của sự tiếp nối, của dòng chảy không đứt đoạn xuyên qua huyết mạch dân tộc trường tồn.

Trong cửa thiền nơi tôi từng hít thở thì mùa xuân lại mang một ý nghĩa khác, sâu lắng và siêu thoát hơn. Bài kệ “Cáo tật thị chúng” của thiền sư Mãn Giác, ra đời

cách đây gần một nghìn năm, vẫn vang vọng đến hôm nay như một tiếng chuông tỉnh thức.

*“Xuân khí bách hoa lạc
Xuân đáo bách hoa khai...”*

Xuân đến xuân đi, hoa nở hoa tàn, tất cả đều tuân theo quy luật vô thường. Nhưng thiền sư nhắc ta rằng, đừng vội buồn khi xuân tàn hoa rụng, bởi “đêm qua sân trước một cành mai” vẫn nở. Cành mai ấy chính là biểu tượng của chân tâm bất diệt, của niềm an lạc vượt lên trên sinh diệt. Mùa xuân, qua lăng kính thiền quán, không chỉ là một mùa trong năm, mà là trạng thái tỉnh thức của tâm hồn con người.

Xuân cũng là mùa của bao người Việt trở về với cội nguồn qua những lễ hội truyền thống. Hình ảnh bánh chưng, bánh dày, bánh tét không chỉ là món ăn ngày Tết, mà còn là triết lý sống bởi vòng tròn là trời đất, là âm dương hài hòa. Những nghi lễ ấy đã ăn sâu vào tâm thức dân tộc, nhắc nhở con người sống thuận theo thiên nhiên, tôn trọng quy luật vũ trụ và giữ gìn đạo lý làm người.

Trong dòng chảy lịch sử, mùa xuân còn gắn liền với những trang sử hào hùng từ Xuân Kỷ Dậu 1789, một mùa xuân không thể nào quên, khi vua Quang Trung lãnh đạo quân Tây Sơn đại phá quân Thanh tái chiếm thành Thăng Long chỉ trong năm ngày ngắn ngủi. Giữa lúc đất nước lâm nguy, chính mùa xuân tức thời khắc mà kẻ thù chủ quan nhất, lại trở thành thời điểm bùng nổ của ý chí độc lập, tự cường. Chiến thắng ấy không chỉ là chiến công quân sự, mà còn là biểu tượng tinh thần của dân tộc Việt Nam, dù trong hoàn cảnh nào, vẫn có thể đứng lên bảo vệ non sông bằng trí tuệ, lòng dũng cảm và sự đoàn kết.

Tết cũng là dịp con người hàn gắn các mối quan hệ tâm linh đạo nghĩa, “Mồng một tết cha, mồng ba tết thầy”, tình gia đình, tình thầy trò, tình làng nghĩa xóm được khơi dậy trong những ngày đầu năm. Ly rượu mừng xuân, chén trà thơm, lời chúc tụng chân thành làm ấm lòng người, xóa đi những hiềm khích cũ, mở ra sự cảm thông và bao dung. Trong một thế giới đầy biến động và chia rẽ, những giá trị ấy càng trở nên quý báu và đáng xiển dương.

Ngày 30 Tết, mâm cơm rước ông bà là một nghi lễ thấm đẫm tính nhân văn. Người Việt tin rằng tổ tiên trở về sum họp cùng con cháu, chứng giám cho lòng hiếu kính và chở che cho gia đình trong năm mới. Việc dọn dẹp nhà cửa, lau chùi bàn thờ không chỉ là công việc thường nhật, mà còn mang ý nghĩa thanh lọc tâm hồn, gột rửa những điều cũ kỹ, nặng nề để đón sinh khí mới.

Xuân Bính Ngọ năm nay đến trong bối cảnh thế giới vẫn còn nhiều bất an, chiến tranh và thiên tai chưa dứt, đời sống con người vẫn đối diện với không ít lo âu. Nhưng chính vì thế, giá trị của mùa xuân càng trở nên rõ nét. Xuân nhắc ta biết trân trọng hòa bình, biết nuôi dưỡng lòng từ bi, biết gieo mầm hy vọng cho tương lai. Dẫu còn nhiều khó khăn, người Việt vẫn tin vào một ngày mai đất nước an vui, kinh tế phồn vinh, con người sống hài hòa với muôn loài và với thiên nhiên.

Mùa xuân, suy cho cùng, không chỉ ở ngoài kia, trong hoa lá hay lễ hội, mà còn ở trong mỗi con người. Khi ta biết quay về với đạo lý, biết sống chậm lại để lắng nghe nhịp đập của lòng mình, biết hướng thiện và bao dung, thì mùa xuân sẽ hiện hữu quanh năm. Và chính từ những mùa xuân nội tâm ấy, tương lai tốt đẹp của đất nước và dân tộc sẽ dần được hình thành.

Xuân đến, rồi xuân sẽ đi, nhưng giá trị của mùa xuân đồng nghĩa với giá trị của truyền thống, của ký ức, của đạo vị và niềm tin rằng, vẫn còn mãi, như cành mai lặng lẽ nở giữa đêm đông, soi sáng con đường để chúng ta cùng đi về phía thiện lành trước mặt. Xin cung chúc tân xuân Bính Ngọ thành tựu mọi điều, mong cho tất cả nhân loại an hòa và Văn Thơ Lạc Việt mãi mãi là mái nhà tình thương dịu ngọt để từng thành viên trở về sưởi ấm sau tháng ngày mỏi gối chùn chân.

Như Ninh Nguyễn Hồng Dũng

Phong Tục Đón Năm Mới Của Một Số Dân Tộc Trên Thế Giới

Thái Phạm

Tết Dương lịch đánh dấu thời khắc chuyển giao giữa năm cũ và năm mới. Mặc dù cùng đón chào một ngày đầu năm theo lịch quốc tế, nhưng mỗi quốc gia đều có phong cách đón xuân khác nhau, phản ánh bản sắc văn hóa, tín ngưỡng và lối sống của dân tộc ấy. Có nơi đón Tết bằng những bữa tiệc sôi động, có nơi lại chọn sự tĩnh lặng, cầu nguyện và sum họp gia đình. Mời các bạn cùng chúng tôi khám phá những phong tục độc đáo trong ngày Tết Dương lịch ở các quốc gia trên thế giới, để hiểu thêm về sự đa dạng và phong phú của văn hóa nhân loại.

France

Người Pháp thường bắt đầu uống rượu từ đêm Giao thừa để chào đón chào năm mới và phong tục mừng xuân của họ kéo dài ngày 3 đầu của tháng Giêng. Theo quan niệm dân gian, người Pháp cố gắng uống hết số rượu có trong nhà vào dịp Tết Dương lịch. Họ tin rằng nếu rượu được uống cạn, năm mới sẽ gặp nhiều may mắn, mọi việc hạnh thông. Ngược lại, nếu rượu vẫn còn dư, có thể đó là dấu hiệu của những điều không may trong năm sắp tới.

Một phong tục khác là vào ngày đầu năm mới, người Pháp ra ngoài quan sát hướng gió để dự đoán vận mệnh của năm. Nếu gió Nam thổi, đó là dấu hiệu của một năm mưa thuận gió hòa, bình an nhưng thời tiết có thể nóng bức. Gió Tây báo hiệu một năm thuận lợi cho nghề đánh cá và chăn nuôi bò sữa. Gió Đông tượng trưng cho

mùa màng bội thu, cuộc sống no đủ. Riêng gió Bắc được xem là điềm không lành, dự báo một năm mùa màng thất bát.

England

Trước Tết Dương lịch một ngày, các gia đình ở Anh thường chuẩn bị rượu và thực phẩm. Rượu được đổ đầy các chai, hũ, còn trong bếp thì dự trữ nhiều thịt. Người Anh tin rằng nếu rượu thịt trong nhà không dư dả, năm mới sẽ gặp khó khăn, thiếu thốn.

Một phong tục độc đáo khác là tục “*lấy nước đầu năm mới*”. Vào những giờ phút đầu tiên của năm mới, mọi người tranh nhau đi múc nước, với mong muốn trở thành người đầu tiên lấy được gáo nước đầu năm. Theo quan niệm dân gian, người múc được nước sớm nhất sẽ gặp nhiều may mắn và thuận lợi suốt cả năm.

Trong đêm Giao thừa, người Anh thường mang theo bánh ngọt và rượu để đến thăm người thân, bạn bè. Tuy nhiên, điều đặc biệt là người khách không gõ cửa mà đi thẳng vào nhà. Họ tin rằng sau thời khắc chuyển giao năm mới, người đầu tiên bước vào nhà có ý nghĩa quyết định vận may của gia chủ trong cả năm. Nếu người đầu tiên là một người đàn ông có mái tóc đen, hoặc là người vui vẻ, hạnh phúc và khá giả, thì gia chủ sẽ gặp nhiều điều tốt lành trong năm mới. Ngược lại, nếu người đầu tiên là phụ nữ tóc vàng nhạt, hoặc là người buồn bã, nghèo khổ, bất hạnh, đó được xem là điềm báo không may, báo hiệu một năm nhiều khó khăn.

Khi khách đến thăm nhà người thân, bạn bè trong đêm Giao thừa, trước khi bắt đầu câu chuyện, người khách thường tiến đến lò sưởi để thêm than hoặc nhóm lửa. Hành động này mang ý nghĩa chúc phúc cho gia chủ, tượng trưng cho sự khởi đầu thuận lợi và may mắn trong năm mới.

Scotland

Vào đêm trước Tết Dương lịch, nhiều gia đình người Scotland có tục rải một ít tiền vàng ngay trước cửa nhà. Bởi theo quan niệm truyền thống, việc rải tiền trước cửa vào đêm Giao thừa mang ý nghĩa cầu tài lộc. Sáng sớm ngày đầu năm, khi vừa mở cửa đã nhìn thấy tiền vàng, đó được xem là dấu hiệu của một năm mới sung túc,

làm ăn phát đạt, gọi là “*mở cửa gặp tài*”. Một điều lạ là, dù không có ai trông coi, nhưng cả trộm cắp lẫn người ăn xin đều không bao giờ nhặt những đồng tiền này.

Germany

Trong dịp đón Tết Dương lịch, người Đức thường trang trí một cây lãnh sam trong nhà, trên đó gắn những bông hoa làm bằng giấy hoặc len. Cây lãnh sam không chỉ báo hiệu mùa xuân đang đến mà còn tượng trưng cho sự no đủ và thịnh vượng. Một phong tục đặc biệt diễn ra ngay trước thời khắc bước sang năm mới khi chỉ còn một phút nữa là đến giao thừa, mọi người cùng leo lên đứng trên ghế. Khi đồng hồ điểm đúng 12 giờ, tất cả đồng loạt nhảy xuống và ném một vật nặng ra phía sau, với ý nghĩa vứt bỏ tai ương, xui rủi của năm cũ để bước vào năm mới nhẹ nhõm và may mắn hơn.

Ở các vùng nông thôn của Đức, vẫn còn lưu giữ phong tục mừng năm mới khá thú vị gọi là “*thi trò cây*”. Phong tục này tượng trưng cho khát vọng mỗi năm một tiến bộ, vươn cao hơn trong công việc cũng như trong cuộc sống.

Bulgari

Sau khi chuông đồng hồ điểm báo năm mới, các thành viên trong gia đình Bulgari quây quần bên nhau và cùng thưởng thức chiếc bánh đặc biệt được chuẩn bị riêng cho đêm Giao thừa. Trong bánh thường được giấu một đồng tiền nhỏ; người ăn trúng đồng tiền này được tin rằng sẽ gặp nhiều may mắn và hạnh phúc trong suốt năm mới. Ngoài ra, trong bữa tiệc đầu năm, người đầu tiên hắt hơi được xem là người mang lại niềm vui và vận may cho gia chủ. Để bày tỏ sự cảm kích và cầu chúc điều tốt lành, chủ nhà sẽ tặng người đó một món quà mang ý nghĩa chúc phúc, theo truyền thống xưa có thể là dê, bò hoặc ngựa con.

Hungary

Trong ngày Tết Dương lịch, người Hungary kiêng ăn thịt gia cầm và các loại cá, vì họ cho rằng những món này có thể mang đi vận may của năm mới. Thay vào đó, giữa những người bạn thân thiết, họ thường tặng nhau hình ảnh hoặc tượng trưng của heo con, loài vật được xem là biểu tượng của sự sung túc và may mắn. Bên cạnh đó, người Hungary còn có tục tặng những bức tượng sứ hình người thợ quét

ống khói. Theo quan niệm dân gian, hình ảnh này tượng trưng cho sự thanh sạch, xua đuổi điều xui rủi và mang lại những lời chúc phúc tốt đẹp cho năm mới.

Spain

Vào đêm Giao thừa, người Tây Ban Nha thường quây quần bên gia đình để chào đón năm mới bằng tiếng đàn, lời ca và các trò chơi vui nhộn. Không khí sum họp và rộn ràng được xem là cách tốt nhất để khởi đầu một năm mới đầy niềm vui và may mắn. Khi tiếng chuông đầu tiên báo hiệu thời khắc nửa đêm, cũng là lúc chuyển sang năm mới, mọi người bắt đầu ăn nho. Theo truyền thống, nếu có thể ăn đủ 12 quả nho đúng vào 12 tiếng chuông, người đó sẽ gặp nhiều may mắn, và trong suốt 12 tháng của năm mới, mọi việc đều diễn ra thuận lợi như mong muốn.

Trong ngày Tết Dương lịch, trẻ em ở Tây Ban Nha có những điều kiêng kỵ khá đặc biệt. Các em không được mắng chửi, đánh nhau hay khóc lóc, vì người Tây Ban Nha tin rằng những hành động này báo hiệu điềm không lành cho năm mới. Chính vì vậy, vào ngày này, người lớn thường chiều theo mong muốn của trẻ nhỏ để các em luôn vui vẻ và hài lòng. Ngoài ra, nhiều người Tây Ban Nha còn mang theo bên mình một đồng tiền bằng vàng hoặc bằng đồng trong ngày đầu năm, với niềm tin rằng điều đó sẽ mang lại may mắn, bình an và thịnh vượng.

Belgium

Ở các vùng nông thôn của Bỉ, người dân vẫn giữ một phong tục khá đặc biệt gọi là "*chúc Tết vật nuôi*". Vào sáng sớm ngày Tết Dương lịch, việc đầu tiên họ làm là đến bên các con vật trong nhà như bò, ngựa, dê, cừu, chó, mèo... và giả như đang thông báo với chúng rằng năm mới đã đến, đồng thời gửi lời chúc tốt lành. Phong tục này thể hiện sự gắn bó giữa con người với thiên nhiên và mong ước một năm mới yên bình, đủ đầy.

10. Argentina

Người Argentina xem nước là yếu tố thiêng liêng và trong sạch nhất. Vì vậy, vào dịp Tết Dương lịch, nhiều người cùng nhau ra sông để "*tắm mừng năm mới*". Trước khi xuống nước, họ rải những cánh hoa tươi trên mặt sông, rồi cùng cười nói, nhảy

xuống tắm. Những cánh hoa được dùng để chà nhẹ lên cơ thể, với ý nghĩa gột rửa những điều xui rủi, ô uế của năm cũ và cầu mong một năm mới tốt đẹp hơn.

11. Egypt

Người Ai Cập cổ truyền lấy thời điểm nước sông Nile dâng cao nhất làm mốc khởi đầu năm mới, gọi là “*năm mới nước lên*”. Vào dịp này, tại một số địa phương, người dân tổ chức lễ cúng với các loại hạt thu hoạch được như đậu tương (đậu nành), đậu cô-ve, lúa mì, linh lăng tím và các mầm cây tươi. Những lễ vật này tượng trưng cho sự sinh sôi, sung túc và no đủ. Người Ai Cập tin rằng dâng cúng càng nhiều lễ vật thì mùa màng trong năm mới sẽ càng bội thu.

12. India

Tại một số vùng ở Ấn Độ, Tết Dương lịch được gọi là “*ngày Tết đau khổ*” hoặc “*ngày Tết căm thù*”. Vào ngày đầu năm mới, mọi người tuyệt đối không được nổi giận, cãi vã hay gây mâu thuẫn. Thậm chí, có nơi người ta không chúc mừng nhau mà còn ôm nhau khóc. Theo quan niệm dân gian, mỗi năm mới đến đồng nghĩa với tuổi thọ của con người ngắn đi một năm, vì vậy tiếng khóc là cách thể hiện sự xót xa cho kiếp người. Ở một số địa phương khác, người dân còn nhịn ăn suốt một ngày một đêm, từ lúc bình minh ngày đầu năm cho đến nửa đêm, để chào đón năm mới.

13. Pakistan

Trong ngày đầu tiên của năm mới, người Pakistan thường mang theo bên mình một túi bột màu đỏ. Khi gặp người thân hoặc bạn bè, sau những lời chào hỏi và chúc mừng, họ quệt nhẹ một vệt bột đỏ lên trán người đối diện. Hành động này tượng trưng cho lời chúc năm mới may mắn, cát tường và bình an.

14. Afghanistan

Tại miền bắc Afghanistan, người dân thường tổ chức các cuộc thi săn dê núi vào dịp Tết Dương lịch. Hai đội thi đấu với nhau trong không khí sôi nổi, quyết liệt nhưng vẫn rất hào hứng và vui vẻ. Cuộc thi không chỉ là hoạt động thể thao truyền

thống mà còn mang ý nghĩa chào đón năm mới, cầu mong sức mạnh, sự dũng cảm và một năm nhiều thuận lợi.

15. Brazil

Vào dịp Tết Dương lịch, tại một số vùng ở Brazil, người dân tay cầm đuốc, rủ nhau trèo lên các ngọn núi cao để tìm hái *trái bu-lô vàng* – loại quả tượng trưng cho hạnh phúc. Theo quan niệm dân gian, chỉ những người dám vượt qua gian nan và nguy hiểm mới có thể tìm được loại quả quý này. Họ gọi đó là cuộc “*tìm kiếm hạnh phúc*”. Ngoài ra, ở vùng nông thôn Brazil còn có phong tục khá độc đáo gọi là “*kéo lỗ tai*”. Khi gặp nhau trong ngày đầu năm, mọi người nắm nhẹ và kéo vành tai của người đối diện như một cách gửi lời chúc phúc, cầu mong may mắn trong năm mới.

Mexico

Tại một số vùng ở Mexico, khi năm mới đến có tục lệ *cấm cười*. Người dân ở đây chia một năm thành 18 tháng, mỗi tháng gồm 20 ngày. Vào ngày cuối cùng của năm, mọi người không được phép cười đùa hay vui chơi, với niềm tin rằng sự nghiêm trang sẽ giúp năm mới diễn ra suôn sẻ và trật tự hơn.

Paraguay

Người Paraguay quy định năm ngày cuối cùng của năm là “*ngày hàn thực*”. Trong suốt thời gian này, từ nguyên thủ quốc gia cho đến người dân bình thường đều không được nhóm lửa hay nấu nướng, chỉ ăn thức ăn nguội đã chuẩn bị sẵn từ trước. Đến ngày mừng 1 tháng 1, mọi người mới được phép nhóm bếp trở lại để cầu chúc một năm mới ấm no, tốt lành.

Cuba

Vào đêm Giao thừa, người dân Cuba thường đổ nước ra ngoài qua cửa sổ cho đến đúng 12 giờ đêm, với niềm tin rằng hành động này sẽ cuốn trôi những điều xui rủi của năm cũ. Khi tiếng chuông nhà thờ vang lên, mọi người bắt đầu ăn nho. Nếu có thể ăn đủ 12 hạt nho theo 12 tiếng chuông, người đó được tin rằng sẽ gặp nhiều may mắn, thịnh vượng trong năm mới.

Colombia

Đốt “Ngài Năm Cũ” là một phong tục lâu đời của người Colombia, thường có sự tham gia của cả gia đình. Mọi người cùng nhau làm một con búp bê tượng trưng cho năm cũ, bên trong nhét những vật dụng không còn cần thiết hoặc gắn liền với kỷ niệm không vui. Con búp bê sẽ được đốt vào đêm Giao thừa, mang ý nghĩa rũ bỏ điều không may để đón chào một năm mới tốt đẹp hơn.

Canada

Tại Canada, nhiều gia đình đón năm mới bằng cách đắp tuyết xung quanh nhà. Theo quan niệm dân gian, tuyết có thể xua đuổi tà ma và mang lại sự bình yên cho năm mới. Riêng tại tỉnh bang British Columbia, người dân có phong tục đón Tết rất đặc biệt và “lạnh đến thấu xương”. Khi năm mới đến, họ mặc đồ bơi và cùng nhau nhảy xuống dòng nước lạnh giá, trong lúc Canada đang ở thời điểm lạnh nhất trong năm. Phong tục này thể hiện tinh thần can đảm và mong ước một năm mới mạnh mẽ, tràn đầy năng lượng.

United States

Tại các tiểu bang miền Nam nước Mỹ, vào đêm Giao thừa, nhiều người có tục ăn củ cải và đậu mắt đen. Theo quan niệm dân gian, mỗi củ cải tượng trưng cho 1.000 đô la, còn mỗi hạt đậu mắt đen tương đương 100 cent may mắn. Để lời cầu chúc linh nghiệm, người ta tin rằng phải ăn đủ 365 hạt, tượng trưng cho 365 ngày trong năm.

Với các cặp đôi yêu nhau, nụ hôn trao nhau đúng thời khắc Giao thừa là một phong tục lâu đời. Người Mỹ tin rằng nụ hôn đầu năm sẽ mang lại may mắn và những điều tốt đẹp cho tình yêu trong suốt năm mới. Ngoài ra, tại Quảng trường Thời đại, vào thời khắc chuyển giao năm cũ – năm mới, quả cầu pha lê nổi tiếng được thả xuống trong tiếng reo hò, pháo giấy và ánh đèn rực rỡ, trở thành biểu tượng đón năm mới của nước Mỹ.

Italia

Ở Italia, có một phong tục có từ thời Trung Cổ cho rằng mặc đồ lót màu đỏ vào ngày đầu năm mới sẽ mang lại may mắn và hạnh phúc suốt cả năm. Bên cạnh đó, trong đêm Giao thừa, nhiều người Italia không ra đường vì theo truyền thống, khi

đồng hồ điểm 12 giờ, người dân sẽ ném những đồ đạc cũ, hư hỏng ra ngoài. Phong tục này mang ý nghĩa vứt bỏ điều cũ kỹ của năm cũ để đón nhận những điều mới mẻ, tốt đẹp hơn trong năm mới.

Denmark

Một phong tục đón năm mới rất đặc biệt ở Đan Mạch là *ném bát đĩa*. Vào đêm Giao thừa, những người hàng xóm sẽ mang các bát đĩa cũ, không còn sử dụng đến ném trước cửa nhà nhau. Nhà nào có càng nhiều bát đĩa vỡ trước cửa thì được xem là càng gặp nhiều may mắn trong năm mới, đồng thời điều đó cũng cho thấy gia chủ có nhiều bạn bè thân thiết. Trái với quan niệm xui xẻo ở nhiều quốc gia khác, người Đan Mạch tin rằng bát đĩa vỡ trong dịp năm mới là dấu hiệu của điều lành.

Netherland

Vào ngày đầu tiên của năm mới, hàng chục nghìn người dân Hòa Lan, bất chấp giá lạnh, vẫn đổ về các bãi biển để tham gia hoạt động bơi và lặn trong làn nước lạnh buốt. Với họ, việc lao mình xuống biển trong những giờ phút đầu năm là một cách thử thách bản thân và cầu mong may mắn. Theo quan niệm dân gian, càng xuống nước vào thời điểm gần Giao thừa thì vận may trong năm mới càng nhiều. Trong số các bãi biển của Hòa Lan, vùng biển Scheveningen là nơi thu hút đông người tham gia nhất. Không chỉ mang ý nghĩa cầu may, hoạt động này còn gắn liền với mục đích thiện nguyện. Tại những khu vực tổ chức bơi lặn đầu năm, chính quyền địa phương bán vé vào bãi biển với giá khoảng 3 euro. Toàn bộ số tiền thu được đều được dùng để quyên góp cho các quỹ từ thiện, đặc biệt là hỗ trợ trẻ em có hoàn cảnh khó khăn.

Venezuela

Giống như một số quốc gia châu Âu, người Venezuela có phong tục ăn 12 trái nho trong đêm Giao thừa, tượng trưng cho mong ước 12 tháng trong năm mới đều an lành và vui vẻ. Vào thời khắc chuyển giao năm cũ – năm mới, các gia đình thường quây quần bên bàn tiệc lớn với những món ăn truyền thống và rượu sâm panh. Một phong tục khác khá phổ biến là mặc đồ lót màu vàng, màu sắc tượng trưng cho may mắn và thịnh vượng. Ngoài ra, nhiều người còn viết những điều ước cho

năm mới vào một phong thư rồi đem đốt, với niềm tin rằng hành động này sẽ giúp ước mơ sớm trở thành hiện thực.

Africa

Tại châu Phi, **Kenya** và **Zimbabwe** là hai quốc gia có các lễ hội đón năm mới quy mô lớn. Ở Kenya, lễ hội âm nhạc Kilifi New Year Festival được tổ chức tại thị trấn ven biển Kilifi, nằm giữa Mombasa và Malindi. Lễ hội kéo dài từ ngày 30/12 đến 2/1, diễn ra trên khu đất rộng lớn dưới những tán cây bao báp cổ thụ, với sự tham gia của nhiều DJ, ca sĩ và các gian hàng ẩm thực. Một tác phẩm điêu khắc sẽ được đốt vào thời khắc giao thừa, tượng trưng cho sự khởi đầu mới và hy vọng về tương lai tươi sáng.

Tại Cape Town, không khí năm mới vô cùng sôi động với nhiều bữa tiệc khắp thành phố. Riêng khu vực Victoria & Alfred Waterfront là nơi diễn ra lễ đón giao thừa lớn nhất ở Nam Phi, với các cuộc diễu hành và màn pháo hoa hoành tráng. Những ai yêu thích trải nghiệm độc đáo còn có thể leo lên đỉnh Lion's Head để ngắm pháo hoa từ trên cao, mở ra một khởi đầu năm mới đầy ấn tượng.

Australia

Australia là một trong những quốc gia đón Giao thừa sớm nhất thế giới. Khi nhiều nơi trên thế giới đang chìm trong mùa đông lạnh giá, thì đêm Giao thừa tại Australia lại diễn ra giữa mùa hè, với nhiệt độ có thể lên đến gần 40°C. Vì vậy, người dân thường chọn các hoạt động ngoài trời như dã ngoại, cắm trại, tiệc biển và ăn mừng trong trang phục mùa hè.

Trong đêm Giao thừa, các con phố trở nên náo nhiệt với đủ loại âm thanh và hoạt động giải trí như đua thuyền, đua ngựa hay các buổi tụ họp ngoài trời. Điểm nhấn không thể thiếu là màn pháo hoa hoành tráng tại Cầu Cảng Sydney. Khi đồng hồ điểm 0 giờ, bầu trời Sydney bừng sáng trong dạ tiệc ánh sáng, với hàng tấn pháo hoa được bắn lên và truyền hình trực tiếp cho hàng tỷ người theo dõi trên khắp thế giới.

Năm mới của người Hồi giáo

So với Tết Dương lịch ở nhiều quốc gia, năm mới của người Hồi giáo mang màu sắc hoàn toàn khác biệt. Trong văn hóa Hồi giáo, năm mới không gắn liền với lễ hội náo nhiệt mà được xem là thời khắc thiêng liêng, chỉ đứng sau tháng ăn chay Ramadan về ý nghĩa tâm linh.

Năm mới Hồi giáo diễn ra trong không khí tĩnh lặng và suy niệm. Người Hồi giáo dành thời gian chiêm nghiệm về cuộc sống, hướng nội, cầu nguyện tại thánh đường và sum họp gia đình. Những giá trị như tránh xa cám dỗ, sống tiết độ, mở rộng lòng từ bi và hướng thiện được đặc biệt đề cao trong những ngày đầu năm mới.

Thái Phạm

KHAI BÚT ĐẦU NĂM BÌNH NGỌ

*TÂN NIÊN Bình Ngọ bút khai lời
Đất khách vui Xuân vẫn gọi mời
Mồng Một chào cờ nơi xứ Mỹ
Thứ Ba mừng Tết chốn quê người
Nhớ ơn Quốc Tổ hương đăng tế
Kính quý Vua Hùng trống nhạc khơi
Gốc Việt nhà Nam Văn hóa giữ
Nghìn năm Hồng Lạc sáng danh ngời.*

*Phương Hoa
Mồng Một Tết - Bình Ngọ -2026*

**Cộng Đồng Việt San Jose
California Tế Lễ Quốc Tổ
Mồng Một Tết Bình Ngọ - 2026**

TRANG THƠ ĐƯỜNG XƯƠNG HỌA

PHƯƠNG HOA & THI HỮU

KHAI BÚT ĐẦU NĂM BÌNH NGỌ

(Xương)

TÂN NIÊN Bình Ngọ bút khai lời
Đất khách vui Xuân vẫn gọi mời
Mông Một chào cờ nơi xứ Mỹ
Thứ Ba mừng Tết chốn quê người
Nhớ ơn Quốc Tổ hương đăng tế
Kính quý Vua Hùng trống nhạc khơi
Gốc Việt nhà Nam Văn hóa giữ
Nghìn năm Hồng Lạc sáng danh ngời.

Phương Hoa - Mông Một Tết - Bình Ngọ, 2026

*

CÁC BÀI HỌA

THƠ XUÂN GỎI NGƯỜI XA XỨ

Hoa đón tân niên - nụ mở lời,
Hương thanh ngan ngát ngọt chào mời!

Xuân về xa ngái!...Xuân cư ngụ,
Tết đến băng khuâng!...Tết xứ người!
Cố Quận linh thiêng trông đợi...khát,
Cội Nguồn thâm đặng nhớ nhung... khơi?!
Trước sau vẹn tỏ tâm thành kính,
Non nước in sâu tấc dạ ngời!

Nguyễn Huy Khôi – 20/02/2026

*

TÂN NIÊN KÍNH GỬI

Ý dật tình thâm gửi mấy lời
Đào mai nụ thắm cũng đang mời
Văn Thơ ngóng đợi ra vào khách
Lạc Việt chờ mong tiếp đãi người
Tết đến gieo vắn câu mãi đượm
Xuân về chúc bạn nghĩa hoài khơi
An nhiên, tự tại lòng phơi phới
Giữa bến trần gian ánh rạng ngời...

Như Thu - 02/20/2026

*

TẾT QUÊ TRUYỀN THỐNG

Mộc mạc vần thơ hoạ tiếp lời
Chung tay hoa lá thiết tha mời
Yên vui chúc tụng về trăm họ
Hạnh phúc cầu mong đến mọi người
Chiêng trống tung bừng hương quán mở
Lễ nghi trịnh trọng cội nguồn khơi
Nét quê giữ lại hồn tinh túy
Hồng Lạc Quốc Phong tỏa rạng ngời

Quang Hà - Mông Năm Tết Bính Ngọ

*

HỌP LỚP ONLINE ĐẦU XUÂN

Nào, hãy nâng ly rượu chúc mời
Cùng nhau phát biểu một đôi lời
Tâm tư, tình cảm nơi quê mẹ
Cảm xúc, niềm vui ở xứ người
Dẫu đã xa nhau vài thập kỷ
Dù đã cách biệt mấy trùng khơi
Vẫn luôn là bạn chung trường cũ
Kỷ niệm thân thương mãi rạng ngời.

Sông Thu - 26/02/2026

*

MỪNG XUÂN BÌNH NGỌ

Trăm hoa đua nở chúc muôn lời
Bình Ngọ mừng xuân khắp lối mời
Một sớm Tết tung bừng lễ sống
Ba ngày mừng rục rỡ lòng người
Khói hương nhớ mãi thời xưa cũ
Lạc Việt mơ hoài chốn viễn khơi
Thi phú tài hoa ngàn sắc mộng
Hồn thơ vạn thuở rạng xanh ngời.

Lê Mỹ Hoàn - 02/26/26

*

LÃO HẠ CHỜ XUÂN

Từ lâu góp nhặt được đôi lời
Cung Chúc Tân Xuân đợi khách mời
Cho dẫu Cali nam, bắc bạn
Dù rằng Lạc Việt đông, tây người
Sắc hương Bình Ngọ bao hòa hội

Tuổi tác cao niên lắm sóng khơi
Văn hóa lưu vong ngôn ngữ ngại
Đôi khi bảo thủ chẳng tươi ngời ...

Rancho Palos Verdes 26 - 2 - 2026

CAO MỸ NHÂN

*

MỪNG XUÂN TỚI

Khởi chào Năm Mới gửi đôi lời
Đua nở ngàn hoa vẽ gợn mời
Đào đỏ độ vàng Mai rục rỡ
Hoa Hồng theo gót Cúc trên người
Đón Xuân đậm sắc màu tươi phơi
Mừng Tết nào đâu chuyện nhạt khơi
Cũng bởi ngày này gieo luyến khởi
Nên chi Xuân đến dáng xinh ngời

Hoàng Mai Nhất - 02/26/2026

*

MÔNG MỘT TẾT 2026

Bính Ngọ chào Xuân cảm mấy lời
Thơ dịu ý tưởng bỗng bừng khơi

Tiên Rồng lịch sử bàn thờ sáng
Tổ Quốc đời vua khói tỏa ngời
Viễn xứ quây quần tròn hướng gọi
Xa quê hội tụ thỏa câu mời
Lì xì, đốt pháo hòa văn nghệ
Chúc tụng đầu năm nhộn nhịp người

Minh Thúy Thành Nội - Tết 2026

LỜI CẢM ƠN TỪ BAN BIÊN TẬP VTLV

Đầu Xuân tiếng pháo rộn vang trời
BÍNH NGỌ mai đào nở - bút khơi
LẠC VIỆT Đặc San bài khắp chốn
VĂN THƠ Tuyển Tập ý bao người
Cảm ơn thân hữu đồng chung sức
Đáp tạ thành viên hiệp góp lời
Thi - Phú - Đối - Văn đều hảo hạng
Mừng thay tác phẩm đáng lưu đời.

BBT VTLV - Xuân Bính Ngọ, 2026

Xuân Bình Ngo 2026

Tết
Độc
Vạn
Thơ
mừng
đông
hương
hạnh
phúc

Quang

Xuân
Độc
Lạc
Việt
chúc
thần
hưng
bình
phúc

Phong

VĂN THƠ LẠC VIỆT